

DANION VASILE

DESPRE ÎNFRUNTAREA NECAZURILOR

Scrisoare către cel care suferă

Volume (ultima ediție): *Despre avort. Motive, traume, consecințe* (Editura Areopag, 2018), *Vlahiia – Puterea iubirii* (Editura Areopag, 2017), *Cum să ne creștem copiii* (Editura Areopag, 2017), *Patericul pe înțelesul copiilor* (Editura Areopag, 2016), *Doctorul de povești* (Editura Areopag, 2016), *Patericul mi-renilor. Pilde pentru secolul XXI* (Editura Meditații, 2013), *Jurnalul convertirii* (Editura Areopag, 2013), *Cartea nunții* (Editura Areopag, 2013), *Repere: Duhovnicul. Rugăciunea. Postul* (Editura Meditații, 2011), *Drumul cuvintelor* (Editura Egumenița, 2009), *Zorii apocalipsei* (Editura Egumenița, 2008), *Fetele apostaziei - Dărâmarea idolilor* (Editura Agnos, 2008), *Underground – Rebelii generației NU* (Editura Agnos, 2007), *Tinerii și sexualitatea – Repere pentru mileniul III* (Editura Egumenița, 2007), *Evangelhia versus Iuda* (Editura Sophia, 2006), *Despre reîncarnare și invazia extraterestră* (Editura Egumenița, 2006), *Taina iubirii* (Editura Egumenița, 2006), *Despre horoscop, cutremure și ghicirea viitorului* (Editura Lucman, 2006), *Despre înfruntarea bolii* (Editura Lucman, 2006), *Noi sfinți preoți de mir* (Editura Lucman, 2006), *Bucuria Crăciunului* (Editura Agapis, 2006), *Tinerii și sexualitatea – Între iubire și păcat* (Editura Lucman, 2006), *Tinerii și sexualitatea – Întrebări și răspunsuri* (Editura Lucman, 2006), *Tinerii și sexualitatea – Păcate noi, păcate vechi* (Editura Egumenița, 2005), *Despre înaintemergătorii Antihristului* (Editura Cartea Ortodoxă, 2004), *Mângâiere pentru bolnavi* (Editura Egumenița, 2004).

danionvasile@yahoo.com

www.danionvasile.ro

© Pentru ediția de față, Editura Areopag
ISBN 978-606-8451-93-0

DANION VASILE

**DESPRE
ÎNFRUNTAREA
NECAZURILOR**

Scrisoare către cel care suferă

Ediția a patra, revăzută și adăugită

Editura Areopag
București, 2018

PARTEA ÎNTÂI

Introducere

Cartea de față este o carte de folos pentru creștinii care vor să meargă pe calea mântuirii. În vremurile noastre există un mare număr de oameni care sunt creștini numai cu numele și care caută să ducă o viață cât mai libertină, o viață de desfătări și de plăceri trecătoare. Poate că și acestora le va fi de folos această carte, căci vor avea posibilitatea să înțeleagă faptul că numai trecând prin cruce se poate ajunge la mântuire și că toate plăcerile acestei lumi sunt deșarte.

Cei care sunt pe drumul cel bun vor găsi în aceste pagini putere, vor putea sorbi apa cea curată și vor fi mai întăriți în lupta de zi cu zi cu încercările și cu necazurile.

Există vreun om care nu știe ce înseamnă necazurile? Nu. Niciun om, oricât ar fi de bogat, oricâtă carte ar ști, nu poate scăpa de necazuri. Obsesia aceasta a ra-iului pe pământ, a vieții lipsite de griji, este o înșelare drăcească. Și dacă toți oamenii au necazuri, care de care mai diferite, care de care mai mari, înseamnă că nimeni nu poate spune că o astfel de carte nu îi este de folos. Ci dimpotrivă.

Cartea aceasta încearcă să răspundă întrebărilor pe care și le pun oamenii cu privire la rostul suferinței. Și încă mai mult: nu este o carte care doar constată ceva, ci este o carte care încearcă să propună soluția creștină: asumarea crucii.

Prima parte a cărții este formată dintr-o serie de cateheze ținute într-un limbaj lesne de înțeles, cateheze care încearcă să aducă învățăturile Sfinților Părinți pe limba omului contemporan și să țină seama de nevoile și de problemele sale. Tema principală fiind înfruntarea necazurilor, vom găsi cuvinte despre sărăcie, despre necazurile celor căsătoriți, despre ajutorul Maicii Domnului. Dar și despre mulțumirea pe care se cuvine să I-o aducem lui Dumnezeu, sau despre farmece, zodii și ghinion.

De mare folos este citirea cuvintelor adunate aici din Sfânta Scriptură și din scrierile Sfinților Bisericii. Și în chip deosebit „Cuvântul despre răbdare” al Sfântului Efrem Sirul.

Totuși, oricât de multe am citi despre viețuirea creștină, dacă nu punem început bun, nu facem nimic. Și temelia începutului bun sunt rugăciunile.

Vom afla în această carte Canonul de rugăciune pe care îl spune cel aflat în necazuri. Rugăciunea îi dă celui necăjit putere și nădejde, și nimic nu îl poate ajuta mai mult decât rugăciunea. Vom afla și Acatistul care se spune atât de către cei aflați în necazuri, cât mai ales pentru cei aflați în necazuri. De multe ori inimile noastre suferă văzându-i pe cei de lângă noi că se luptă cu mari greutăți. Or, noi îi putem ajuta foarte mult prin rugăciunile noastre. Și pentru dragostea noastră Dumnezeu îi va mângâia. Să avem noi dragoste să ne rugăm pentru ei, și cererile noastre nu vor rămâne fără răspuns. Rugăciune, rugăciune și iar rugăciune. Aceasta este soluția.

Fie ca această carte să fie cu adevărat de folos tuturor iubitorilor de Hristos și să îi întărească în lupta cea bună!

Părintele Nicodim Jar

Nota autorului la ediția a doua a cărții:

Am primit astăzi o scrisoare de la cineva care îmi reproșă faptul că, neavând eu greutate materiale, nu am dreptul să scriu sau să vorbesc despre înfruntarea necazurilor. Dumnezeu îmi este martor că atunci când am tipărit prima ediție a cărții de față aveam mari greutate materiale. Mi s-a întâmplat, și nu o dată, să nu am mâncare pentru soția mea atunci când era gravidă. Știu ce înseamnă să scotocești prin buzunarele hainelor pentru a mai găsi câțiva bănuți rătăciți pentru a putea cumpăra o pâine sau pentru pampers... Deci în această carte am scris ce am scris ca unul care a purtat crucea necazurilor, și nu ca un sociolog care studiază la microscop suferința.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că ne-a dat putere să ne luptăm cu deznădejdea...

Și, dacă astăzi o ducem mai bine, poate că totul e ca să ne putem crește copiii. Vedem în asta mila Domnului care știe foarte bine neputințele, îndoielile și puținătatea credinței noastre.

M-aș bucura însă să îmi pot pune nădejdea în Dumnezeu așa cum o făceam când nu aveam nici unde locui și nici mâncare îndeajuns...

Nota autorului la ediția a patra a cărții:

Au trecut șaptesprezece de când am tipărit prima ediție a cărții de față. Am simțit nevoia să completez ediția de față, dar tot nu simt că mi-am făcut bine temele. Aș vrea să scriu și despre frica de viitor, despre atacurile de panică, despre pierderea credinței în Dumnezeu din cauza încercărilor și despre multe alte subiecte. Dacă Dumnezeu va îngădui, voi scrie ulterior o altă carte despre aceste teme. De aceea vă rog să mă pomeniți în rugăciunile voastre...

Scrisoare către cel care suferă

Iubitul meu frate în Hristos,

Citești acum o scrisoare de la cineva pe care nu îl cunoști, dar care s-a rugat pentru tine, s-a rugat să treci cu bine prin această încercare pe care a îngăduit-o Dumnezeu.

De ce îți scriu?

Îți scriu din mai multe motive. În primul rând pentru că, atunci când am trecut prin anumite încercări, mi-a venit să urlu de durere și de singurătate. Mi se părea că pe nimeni nu interesează suferința mea, că fiecare își vede de viața sa și că există un zid care îi desparte pe oameni. Mi s-a părut că nu este drept să fie așa, că dacă ne numim creștini ar trebui nu numai să ne veselim cu cei ce se veselesc, căci aceasta o fac și păgânii, ci și să plângem cu cei ce plâng.

În al doilea rând îți scriu pentru că mi-aș dori să fiu alături de tine în încercarea prin care treci. Poate ți se pare ciudat ca un om care nu te cunoaște să vrea să îți fie alături. Dar, după ce am suferit foarte mult în viață, în inima mea a apărut un fel de solidaritate cu toți cei care suferă. Nu e vorba de milă, nici de compasiune. E o formă de dragoste.

Mă bucură că această dragoste au avut-o față de întreaga lume, dar la măsuri inimaginabil mai mari, toți sfinții. Cineva spunea că un călugăr adevărat este cel care se roagă și suferă pentru întreaga lume. La mine nu e vorba decât de o dorință de a fi alături de cei care suferă, mai mult sau mai puțin decât am suferit eu, și cărora nimeni nu le spune vreun cuvânt de mângâiere.

Poate că ești înconjurat de prieteni sau de rude pe care le simți aproape. Atunci nu mai citi această scrisoare. Nu poate decât să pălească în fața dragostei celor de lângă tine. Scrisoarea aceasta este pentru cei care suferă în singurătate.

Și ție, celui care o citești până la capăt, să știi că îți scriu cu lacrimi în suflet. Chiar dacă ochii mei sunt uscați, inima mea lăcrimează pentru tine. Nu sunt figuri de stil, nu e literatură. Ci e mărturisirea unei dureri, că tu poți fi singur.

Cine sunt eu să mă amestec în viața ta? Nimeni. Și, totuși, sunt un suflet. Pe care îl doare tare faptul că, deși pământul este plin de oameni, totuși mulți se simt singuri. Știi, măcar cu un lucru mi-aș dori să rămâi din scrisoarea mea. Că dacă pe un străin care nu te cunoaște, care nu știe frumusețea care se ascunde în sufletul tău, care nu știe ce comori se ascund în spatele carapacei în care te ascunzi, îl doare că suferi și ar vrea să îți fie alături, deși fizic aceasta este imposibil, atunci cu atât mai mult Dumnezeu vrea să îți fie aproape. Dumnezeu ne scrie de când ne-am născut că ne iubește, numai că uneori nu avem ochi să citim cuvintele Sale.

Trăim în deșertul secolului al XXI-lea. Oamenii trăiesc fiecare după propriile pofte, fără să mai vadă în ceilalți decât niște obiecte de care să se poată folosi. Nu generalizez, sunt și excepții, dar despre ele îți voi scrie mai jos. Vechea constatare – „Cel mai bun prieten al omului este câinele” – se referea la faptul că oamenii, în afara semenilor lor, pot găsi în câine un prieten devotat. Mai bine zis un slujitor devotat. Dar astăzi, pentru mulți oameni câinele a devenit cel mai bun prieten, mai apropiat decât rudele sau decât ceilalți semeni.

De ce? Pentru că semenii nu prea mai sunt capabili să întrețină o relație dezinteresată, pentru că în zilele noastre în spatele multor prietenii stau ascunse diferite interese. Unii se împrietenesc pentru a obține

anumite lucruri, iar alții, mai orbiți de patimă, nu se dau în lături chiar să se căsătorească din interes.

Proverbul „prietenu la nevoie se cunoaște” s-a transformat în „prietenu la nevoie te cunoaște”, adică „prietenu când are nevoie de tine își amintește că te cunoaște”. Trist, dar adevărat. Pentru mulți prietenia este un schimb: „Ți-am dat una, dă-mi alta”. Cred că n-ar fi de mirare să asistăm la „târgul de prieteni”.

Mă doare că ești singur. Știi, deși rana inimii mele s-a vindecat, urma ei a rămas. Și aceasta mă îndeamnă să îți scriu. Nu am de gând să fiu moralist, să vin cu rețete de fericire imediată. Nu am de unde să îți procur rețeta fericirii necondiționate, și nimeni nu o are; ceea ce se prezintă uneori cu această etichetă este doar un drog cu efect trecător.

Rostul suferinței

Am de gând însă să îți mărturisesc că am descoperit o cale prin care suferința capătă sens, prin care roadele suferinței sunt dulci, o cale pe care, oricât ți-ar fi de greu să mergi, nu ești singur. Te rog să primești această scrisoare ca și cum nu ar fi scrisă decât pentru tine. Cum, vei spune, doar o citește mai multă lume? Da, dar ceilalți nu știu câtă durere se ascunde în sufletul tău. Fiecare își știe propriile dureri, nimeni nu le știe pe cele ale altora. Nici eu nu am de unde ști prin ce treci tu acum. Dar știu un lucru: că, dacă ți-ar fi bine, atunci nu ți-ai pierde timpul să citești această scrisoare.

Încep prin a-ți spune că Dumnezeu te iubește. „Da, vei spune, secretul acesta îl știe toată lumea.” Tocmai asta încerc eu să îți spun, că nu îl știe toată lumea. De fapt, cu gura mulți spun asta, și o repetă cu ușurință. Dar de crezut o cred numai atunci când au de toate și le este bine. A crede că Dumnezeu te iubește nu e același lucru cu a constata că ai ceea ce vrei la un moment dat, ci înseamnă a crede că tot ceea ce ți se întâmplă în viață

ți se întâmplă cu îngăduința Celui care vrea să te mântuiești.

Dumnezeu ne iubește

În momentul în care înțelegem că Dumnezeu ne iubește nu mai suntem singuri, scăpăm de această fiară a singurătății care vrea să ne doboare sufletul.

Dumnezeu te iubește... Cuvinte care riscă să te plictisească, pentru că atâtea și atâtea secte repetă această propoziție numai ca să câștige prozeliti. Parcă și preoții se sfiesc să le mai repete, tocmai pentru a nu se asemana cu sectanții. Dar cuvintele acestea: „Dumnezeu te iubește”, aparțin Bisericii. Tocmai pentru că Mirele Bisericii, Domnul nostru Iisus Hristos, le-a rostit și le rostește celor care au înțeles că, „în zilele lui Ponțiu Pilat”, El S-a răstignit și pentru noi. Nu mărturisim așa când spunem „Crezul”: „Și S-a răstignit pentru noi”, pentru că ne iubește, pentru că vrea să ne mântuim și să ne bucurăm în vecii vecilor de dragostea Sa?

Știi, unii oameni au o credință bolnavă, adică primesc învățătura Bisericii pe bucățele. Adică sunt în stare să primească toată învățătura despre Sfânta Treime, despre Sfânta Liturghie, dar găsesc tot felul de scuze pentru a justifica faptul că nu merg duminica la biserică. Sau cred că Dumnezeu îi iubește pe oameni, dar nu vor să priceapă că Dumnezeu nu îi iubește numai „în general”, ci și în „particular”. Le este ușor să creadă predaniile despre a doua Venire a Mântuitorului, dar le este greu să înțeleagă că și pe ei îi iubește Dumnezeu.

Sunt gata să vorbesc despre cât de mult îi iubește Dumnezeu pe oameni, pe alții adică. Pe vecinii, pe rudele lor, pe prietenii sau chiar pe dușmanii lor. Dar că îi iubește pe ei înșiși le este aproape cu neputință să înțeleagă. Se consideră prea mici, prea neimportanți pentru aceasta. Dar Făcătorul nostru are alte criterii după care îi judecă pe oameni și în fața Sa nimeni nu este tre-

cut cu vederea. Cineva spunea că este la fel de grav să te îndoiești de faptul că Dumnezeu te iubește ca și să te îndoiești de fecioria Maicii Domnului.

Firește, cei care tăgăduiesc fecioria Maicii Domnului sunt numiți eretici și sunt vrednici de osândă. Dar cei care tăgăduiesc dragostea lui Dumnezeu față de oameni cum ar trebui să fie numiți?

Cred că tot un fel de erezie este a nu crede că Dumnezeu te iubește, pentru că aceasta înseamnă a te îndoii de faptul că Hristos S-a răstignit din dragoste pentru neamul omenesc. Oricum, chiar dacă nu este vorba de o erezie clasică, este vorba desigur de o înșelare.

Puterea rugăciunii

Tu spui că Dumnezeu te iubește, și totuși ești singur cu necazul tău. Vezi contradicția? Nu spun că este ușor să simți dragostea lui Dumnezeu în astfel de momente, ci doar că poți încerca aceasta. Dumnezeu este alături de tine și dacă ești convins de aceasta, și dacă nu ești. Tu trebuie să îi deschizi ușa. Și ușa aceasta are un mâner: rugăciunea. În momentul în care înțelegi că Dumnezeu nu are cum să te părăsească, pentru că te iubește, pasul firesc este să Îl chemi în casa ta, în sufletul tău.

Rugăciunea aceasta este esențială. Nu am cum să îți dau vreo formulă magică prin care să Îl chemi. Doar Dumnezeu, fiind atotputernic, nu poate fi obligat să vină prin nicio formulă magică. Cei care folosesc astfel de formule primesc vizita musafirului nepoftit, adică a diavolului.

Dumnezeu vine atunci când Îl chemi cu inimă înfrântă și smerită, când Îl chemi cu dragoste și cu convingerea că te ascultă. Tu poate voiai să îți „vorbec” despre izbăvirea de necazuri, și eu îți „vorbec” despre rugăciune. Este normal. Primul lucru pe care trebuie să

Îl facem atunci când trecem printr-o încercare este să Îi cerem lui Dumnezeu puterea de a o depăși. Și cu cât șovăim să ne rugăm, cu atât ajutorul dumnezeiesc întârzie să se arate. Dumnezeu vrea ca oamenii să fie conștienți de propria neputință și să Îi ceară ajutorul. Dacă Dumnezeu ne-ar ajuta automat, fără ca noi să Îi cerem aceasta, atunci care ar mai fi rostul încercărilor? Omul ar trece prin încercări ca un martor exterior al capriciilor vieții, ca un obiect care nu participă la desfășurarea evenimentelor.

Este extrem de important ca în fața fiecărei încercări să ne simțim ca pe un câmp de luptă. Putem fugi sau putem lupta până la ultima picătură de sânge. Diavolul vrea să fugim, să pierdem cununa.

Important este să încercăm să ieșim biruitori din fiecare încercare prin care trecem cu îngăduința lui Dumnezeu. Dacă refuzăm lupta, nimeni, niciodată, nu ne va putea da înapoi cununa de care ne lipsim. Trebuie să fim proprii noștri eroi și să avem curajul de a ne lupta cu greutățile.

Eroii lui Dumnezeu

Să știi că Dumnezeu are eroi care sunt mult mai vrednici de laudă decât cei din cărțile de istorie. Dumnezeu are eroi care se luptă cu propriile patimi, care se luptă cu legiuni de diavoli și pe care lumea nu îi cunoaște. Și mai are Dumnezeu eroi care, mergând tot pe calea sfințeniei, se luptă cu încercările vieții.

Creștinii adevărați sunt astfel de eroi. Să știi că nimic nu este mai străin unui suflet creștin decât lipsa de eroism. Să nu exagerez. Puține însușiri îi sunt atât de fi-rești creștinului cât îi este curajul. Sfântul Apostol Pavel prezenta lupta duhovnicească pentru dobândirea raiului ca pe o luptă clasică, în care luptătorii au arme, scuturi și tot ceea ce le mai trebuie.

Împărăția Cerurilor nu se dobândește cu ușurință. Hristos nu i-a fericit pe cei comozi sau pe cei ghiftuiți. Hristos i-a fericit pe cei ce plâng, pe cei ce rabdă tot felul de necazuri pentru a ajunge la odihna veșnică. Doar știi și tu asta. Și, chiar dacă nu toți oamenii sunt frumoși, chiar dacă nu toți oamenii sunt genii, în schimb toți creștinii sunt eroi. Mai exact, devin eroi în războiul duhovnicesc, fiind întăriți de puterea dumnezeiască. Poate vei spune: „Da, dar eu sunt o fire mai slabă, Dumnezeu nu ne-a făcut pe toți la fel de puternici”.

Dar chiar dacă nu ne-a făcut la fel de puternici, ne-a dat și ne dă fiecăruia dintre noi puterea de a face față greutăților. Întotdeauna încercările sunt cu o picătură mai ușoare decât limita maximă pe care o putem suporta fiecare. Și, vorbind simplu, când cineva care are limita maximă de 40 de „kilograme” de suferință rabdă fără să crâcnească o încercare de 39,9 „kilograme” atunci este mult mai „erou” decât cel care are limita maximă de 45 de „kilograme”, dar duce crâcnind o încercare de 40 de „kilograme”.

Eroismul se stabilește în funcție de puterea de rezistență a fiecăruia, pe care numai Dumnezeu o știe. În momentul în care ne plângem că încercările ne-au copleșit, afirmăm fără să ne dăm seama că Dumnezeu a greșit, îngăduind să fim ispitiți peste puterile noastre.

Despre slăbiciunea credinței noastre

Ai grijă să nu cazi în aceeași cursă. Pe mulți diavolul i-a aruncat în deznădejde cu această cugetare: că Dumnezeu nu ține cont de neputințele noastre. Nu aș vrea să te smintesc dacă ți-aș spune că, în urmă cu ani de zile, am fost ispitit de gândul sinuciderii. Eu am rămas orfan de mamă de la aproape paisprezece ani și am avut o copilărie marcată de acest lucru. Când m-am apropiat de Biserică, pe la 18 ani, am avut nădejdea că voi intra într-un spațiu deosebit, într-o comunitate ai

cărei membri sunt plini de dragoste unul pentru celălalt. Într-o perioadă în care sufeream de foame (pentru că acasă nu primeam destulă hrană), am început să slăbesc din ce în ce mai mult. Toată lumea, la biserică, îmi spunea: „Vai, ce ai slăbit! Ce e cu tine?”. Fiindu-mi din ce în ce mai rău, ametelele fiind din ce în ce mai dese, m-am hotărât să le spun care era situația. Nu am cerut nimănui nimic, dar speram că se va găsi un suflet de creștin care să mă ajute. Mă cunoștea multă lume, din moment ce vindeam cărți religioase după slujbă (aveam o tarabă în curtea bisericii, dar nu aveam niciun venit, căci nu puneam adaosuri la cărți; vindeam cărți pur și simplu pentru că simțeam nevoia de a-i ajuta pe alții, o nevoie asemănătoare cu cea de a-ți scrie ție).

Am așteptat multă vreme să mă ajute cineva, dar degeaba. Când, spunându-i părintelui paroh de tulburarea prin care trec, am primit sfatul de a mânca pâine cu apă, ca să îmi treacă foamea, am simțit că înnebunesc.

Eu de-abia mă țineam pe picioare, și părintele îmi spunea să rezist cu pâine și apă (în condițiile în care organismul meu nu își revenise din starea de slăbiciune provocată de o asceză foarte aspră din perioada în care credeam că aurul spiritual este cel din Orientul Îndepărtat). Mi s-a părut că toată credința creștinilor din parohie era o mascaradă. Știu, nu trebuia să judec pe nimeni, dar îmi era foarte greu să nu judec. Unii veneau cu mașini foarte scumpe, căci aveau o situație materială bună. Și totuși, dacă erau creștini, de ce nu mă ajutau? Mai ales că îmi trebuia foarte puțin.

Mi s-a făcut la un moment dat atât de scârbă de fățarnicia lor, încât m-am gândit să mă sinucid. Nu mai voiam să trăiesc într-o lume cu astfel de oameni. Voiam să las ca ultim mesaj cuvintele: „E vina voastră, a celor care vă considerați creștini...”

Bine că m-a ferit Dumnezeu de așa o prostie! Mi-am dat seama că scăpam de răutatea oamenilor și intram pe mâna dracilor, care m-ar fi chinuit veșnic pentru păcatul sinuciderii. Mi-am dat seama că necazul prin care treceam avea un rost, și m-am rugat Domnului să îmi dea puterea să îl îndur și să nu îngăduie să fiu covârșit de slăbiciune.

Încercarea aceea a trecut. Din ea am înțeles că nu merită să cad în deznădejde atunci când ceilalți nu se poartă creștinește. Și mai ales că ispita, oricât ar fi de grea, nu este mai grea decât poți duce.

Pentru mine a fost un mare semn de întrebare: cum au putut unii creștini să fie atât de nepăsători față de suferința unui frate de-al lor? Din citirea Vieților Sfinților îmi formasem o cu totul altă imagine despre comunitatea creștină. Și, totuși, realitatea era foarte tristă. Mi-am dat seama că mulți oameni se îndepărtează de Biserică tocmai din cauza comportamentului smintitor al unora dintre creștini. În situația în care m-am aflat nu putea nimeni să spună că nu știe că îmi este rău. Din moment ce mă întrebau mulți dintre ei de ce sunt atât de gălbejit la față, dacă nu cumva sunt bolnav, de ce nu mă hrănesc mai bine, este evident că aspectul meu fizic exprima starea în care mă aflam.

Am sărit puțin de la rugăciune la dragostea semenilor. Te rog să mă ierți. Acum, după ani de zile, privesc încercarea aceea cu bucuria unui examen pe care l-am câștigat. Cu toate momentele de slăbiciune prin care am trecut, singurul la care am aflat alinare a fost Dumnezeu. Uneori mă gândesc că dacă nu aș fi trecut prin încercarea respectivă și aș fi avut parte numai de momente frumoase, aș fi pierdut tocmai ceea ce consider că am mai de preț: dragostea față de Dumnezeu. De fapt nu aș fi pierdut-o, ci s-ar fi împuținată. Așa, știind că e trecută prin focul încercărilor, o păstrez ca pe o comoară și încerc să o tot înmulțesc.

Privind în urmă, caut parcă să găsesc explicații în diferenței celor care nu m-au ajutat. Poate că erau prea prinși cu problemele lor. Poate că le era greu să creadă că acasă nu primeam destulă hrană. Poate că așteptau să le cer mai insistent ajutorul. Nu știu. Dar un lucru îmi este clar: creștinii de astăzi nu mai sunt cei din vechime.

Și atunci, ce este de făcut? Să părăsim credința creștină? Să trăim în patimi? Nu. Oricât de mare ar fi apostazia unora, oricât de puțin ar ține alții seama de poruncile Evangheliei, nimeni nu ne poate împiedica să mergem pe calea mântuirii. Cu poticniri, cu căderi, cu ridicări. Cât despre ceilalți, nu avem de unde ști când vor pune început bun. Dacă nu au pus deja. Dumnezeu vrea să ne mântuiască pe toți, nu numai pe unii.

Supraviețuind prin iubire

Oricum, nu susțin că toți creștinii zilelor noastre sunt reci la inimă. Am cunoscut mai apoi creștini care știau ce înseamnă dragostea de aproapele. Am locuit o vreme la niște prieteni, soț și soție.¹ Eu eram bolnav, sufeream de o boală la plămâni. Ei mi-au fost alături cu multă dragoste. La un moment dat, pentru masă nu mai era decât un singur ou. M-am gândit că într-o asemenea situație, cu trei guri și un singur ou, situația era de plâns.

Dar soția prietenului meu, foarte natural, a împărțit oul în trei și am început să mâncăm. A fost unul dintre cele mai frumoase momente din viața mea. Nu avea oul vreun gust aparte, dar dragostea prietenilor mei m-a făcut fericit. Am simțit că și în zilele noastre porunca evanghelică de a-ți iubi semenul mai este luată în serios.

¹ Din păcate, acești prieteni ai mei au divorțat, la mai mult de zece ani de la apariția primei ediții a acestei cărți. Totuși, nu pot uita modul creștinesc în care s-au purtat cu mine (n.a.).

De ce îți vorbesc despre oul acela? Pentru că este unul dintre argumentele cele mai simple pe care ți le pot aduce ca să înțelegi că specia creștină rezistă încă, deși pare pe cale de dispariție. Mi s-a întâmplat să mai cunosc mulți oameni deosebiți, creștini adevărați, care m-au convins de acest lucru. Dacă atunci când nimeni de la biserica aceea nu m-a ajutat aș fi cunoscut câțiva dintre creștinii pe care îi cunosc astăzi, aș fi depășit foarte ușor acel moment. Cu siguranță ei m-ar fi ajutat.

Despre ajutorul primit prin rugăciune

Revin acum la rugăciune. Ne aflăm deci pe câmpul de luptă. Dușmanul ne-a atacat, încercarea ne stă înaintea. Primul lucru pe care trebuie să îl facem este să cerem întăriri. Adică, să ne rugăm.

De rugat, mulți se roagă în astfel de momente. Dar rugăciunile unora par a nu fi ascultate. Pentru că mulți se roagă cu formalism. Prea puțini își dau seama ce lucru extraordinar este rugăciunea. Te pune în dialog cu Dumnezeu. Dacă în fața celor care se roagă ar sta un rege, atunci atenția lor ar fi solicitată la maxim. Rare sunt momentele în viață când poți vedea de aproape un rege. Dacă înaintea lor ar sta cine știe ce mare actor, ar sta ca hipnotizați. Dar când stau la rugăciune și înaintea lor este Însuși Dumnezeu, oamenii se plictisesc repede și vor să termine cât mai repede rugăciunea. O astfel de rugăciune are însă puține șanse să fie ascultată.

Gândește-te la semnificația cuvintelor „cu inimă zdrobită”. Câți se mai roagă așa? Mulți parcă dau comanda unui chelner atunci când se roagă. „Doamne, fă așa și așa”. Dar când zicem „Tatăl nostru” nu ne rugăm „facă-se voia noastră”, ci „facă-se voia Ta”! Asta este important atunci când ne rugăm: să cerem puterea de a face voia lui Dumnezeu, de a trece cu bine prin toate încercările pe care le-a îngăduit El. Și, la vremea cuvenită, vom afla ușurare.

De multe ori nouă ni se pare că am suferit destul. Dar suntem noi în măsură să cântărim aceasta? Avem noi balanța care să Îl vădească pe Dumnezeu că a greșit, amânând prea multă vreme ajutorul? Nu.

Asta trebuie să faci acum. Să te rogi plin de nădejde. O rugăciune făcută cu necredință, cu senzația inutilității, nu poate fi primită de Dumnezeu. Ar suna cam așa: „Doamne, eu acum am nevoie de ajutor. Dar mă îndoiesc că Tu vezi asta sau, chiar dacă vezi, mă îndoiesc că mă vei ajuta”. Aceste cuvinte sunt mai degrabă de hulă decât de rugăciune.

Roagă-te, roagă-te, roagă-te. Și Dumnezeu te va întări. Dacă ai evlavie la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, roagă-te ei și te va acoperi cu preasfântul ei acoperământ. De multe ori mă rugam ei și îi spuneam: „Vezi că eu nu am o mamă pe pământ care să îmi aline sufletul. Ajută-mă tu, că îmi este tare greu”. Și răspunsul nu întârzia să apară. Chiar dacă mie mi se părea uneori că întârzie.

Sunt milioane și milioane de oameni pe care i-a ajutat. Pe unii i-a ajutat făcând minuni mari, care au uimit lumea, și care sunt scrise în cărți. Dar a făcut mult mai multe minuni, despre care nu scrie nicăieri. I-a ajutat pe unii să își găsească loc de muncă, pe alții să aibă liniște în familii, pe alții i-a izbăvit de boli grele. Și a făcut-o în așa fel încât cei necredincioși pot spune că au fost banale întâmplări, că s-au datorat norocului. Dar noi știm că nu există noroc. Că tot binele din viața noastră este rânduit de Dumnezeu.

Nu numai Maicii Domnului să te rogi. Ci mai ales sfinților la care ai evlavie și îngerului tău păzitor. Roagă-te, și vei simți că toată Biserica Cerească este alături de tine.

Puterea răbdării

Totuși nu vreau să crezi că rugăciunea anulează încercările. Sfinții care se rugau neîncetat lui Dumnezeu nu au avut o viață lipsită de încercări. Ci dimpotrivă. Dar în fiecare dintre aceste încercări ei se rugau să primească de la Dumnezeu răbdare și putere. Ba, uneori, chiar cei ajunși pe înalte culmi duhovnicești aveau de înfruntat ispite foarte mari, în care nu mai simțeau prezența harului dumnezeiesc și lupta le era foarte grea. Prin astfel de războaie au dobândit cununi de mare preț, pentru astfel de încercări au primit daruri peste daruri.

Mare este răbdarea... Pentru că Dumnezeu nu trimite ajutorul imediat după ce I se cere aceasta. Rugăciunea nu lucrează magic, nu spunem „hocus-pocus” și vine ușurarea. De multe ori Dumnezeu, văzând că oamenii nu se lasă pradă deznădejzii, că sunt creștini adevărați, îngăduie ca ispitele să îi mai încerce o vreme. De aceea este importantă nu numai rugăciunea. Ci și răbdarea, care lucrează ca o rugăciune tăcută. Formularea aceasta mi se pare foarte potrivită: răbdarea este o rugăciune fără cuvinte.

Omul aflat în necazuri este permanent ispitit de vrăjmaș în diverse feluri, doar-doar o renunța la suferință. Și omul care rabdă fără să crâcnească se roagă tainic: „Doamne, Tu vezi neputința mea. Eu nu mai am putere să mă mai lupt. Sprijinește-mă până la capăt și întărește-mă, ca să nu mă las înșelat de cursele vrăjmașului”.

Nu vreau să las impresia că îți scriu ca și cum aș fi iscusit în lupta cu necazurile și ți-aș da sfaturi „de sus”. Deloc, ba chiar îmi cunosc neputințele și mă întreb dacă este firesc ca un om atât de slab ca mine să îți scrie. Dar îți scriu din nevoia sufletească de a fi alături de tine. Încercarea în care te afli va trece și vei avea timp să citești mai mult despre răbdare și despre lupta împotriva vrăj-

mașului în cărțile Sfinților Părinți. Acolo este aurul. Acolo găsești tot ce îți trebuie și poate că după ce vei citi scrierile lor rândurile mele or să ți se pară stupide și fără folos. Primește-le ca pe niște flori, chiar dacă se ofilesc repede. Măcar câteva clipe le poți simți parfumul. Iar când vei avea flori puse în ghiveci, flori care rezistă vreme îndelungată, într-adevăr nu va mai avea rost să îți aduci aminte de ceea ce ți-am scris.

Eu cred că m-aș fi bucurat să primesc o astfel de scrisoare. Uneori, citind din scrierile Părinților despre răbdare, mi se părea că aș avea nevoie ca cineva să îmi spună: „Da, astăzi sunt perfect actuale. În lumea modernă în care nimeni nu mai are răbdare în fața necazurilor, în care atât de des oamenii ridică pumnii încleșați spre cer, trebuie să Îl rugăm stăruitor pe Dumnezeu să ne dea acest dar”.

Atacurile diavolești

Îți voi scrie acum puțin despre aceste atacuri ale vrăjmașului, care se asociază diferitelor necazuri. În momentul în care cineva suferă, are un echilibru interior ușor de zdruncinat, parcă nu mai este stăpân pe el însuși. Fără o credință puternică îi este foarte greu să reziste curselor diavolului.

Un tânăr care a picat examenul de admitere la facultate este ușor de atras pe drumul beției. O fată rămasă orfană de părinți este ușor de atras în patima desfrâului. Este singură, are nevoie de înțelegere, și în numele unei îndoielnice prietenii se găsește ușor câte un tânăr care să îi ofere consolare nu numai sufletească, ci și trupească.

Vrăjmașul nu atacă direct cu patima, ca să nu îi dea celui ispitit posibilitatea de a observa lanțurile patimii și de a încerca să scape de ele. El atacă treptat, astfel încât cel ispitit să aibă impresia că își manifestă liber pornirile lăuntrice. Pe fecioară nu o ispitește direct cu

cine știe ce orgii sexuale, ci o ia încetul cu încetul. Mai întâi niște îmbrățișări pătimașe, apoi sărutări „nevinovate” și apoi manifestarea „dragostei adevărate”: pierderea fecioriei. Multe fete și-au pierdut fecioria tocmai datorită faptului că ispita trupească a coincis cu un moment de dezechilibru interior. După ce momentul respectiv a trecut și dezechilibrul a fost depășit, fata a rămas femeie. Și nu mai poate da timpul înapoi.

Cei prinși în astfel de curse încearcă uneori să mascheze faptul că au conștientizat înfrângerea. Această este a doua victorie a diavolului. Pentru că, după ce i-a atras pe oameni în păcat, el face tot ce îi stă în putință pentru a-i ține departe de pocăință. În loc ca omul să aibă tăria să Îi ceară lui Dumnezeu iertare pentru căderea sa, preferă să persiste în greșală. Și așa se leagă din ce în ce mai tare cu lanțurile vrăjmașului.

Desfrâul, beția, consumul de droguri sunt niște patimi ușor de observat. De multe ori însă diavolul se mulțumește ca celor aflați în necazuri să le inspire gânduri de mândrie, care sunt mult mai greu de observat („Ia uite cât de grele sunt necazurile și ce bine rezist”), sau gânduri de superioritate față de ceilalți. Mândria se oferă a fi un bun suport moral împotriva deznădejdiei.

Despre farmece și dezlegarea cununiilor

Voi trece acum la unul dintre cele mai fierbinți puncte ale discuției despre suferință. Știi de ce consideră că suferă mare parte dintre cei care dau acatiste peste acatiste la biserică? Din pricina farmecelor. Un părinte mi-a spus că acatistele pe care le primește cel mai des sunt cele pentru dezlegarea de farmece. N știind cum vezi tu acest subiect și considerând că este extrem de important pentru viața ta să nu cazi în capcana în care cade multă lume, îți scriu câteva rânduri.

Mulți vin la biserică să li se facă dezlegări de farmece, deoarece „le merge rău”. Nu vor să se spovedeas-

că, dar vor să li se citească acatiste. Să ne referim la un caz general: un om căruia i s-au făcut farmece vine la preot să i se citească acatiste. Dar acatistele nu au aproape nicio putere câtă vreme omul respectiv trăiește în patimi. Din moment ce el însuși devine rob diavolului prin patimi, până nu își curățește sufletul prin spovedanie nu are cum să afle izbăvire. Diavolul știe aceasta și de aceea nu se teme. Pentru că după ce i se citește acatistul la biserică omul revine la patimile sale și e din nou în puterea întunericului. Abia după ce omul se spovedește acatistele îl pot ajuta.

Abia acum te va interesa ceea ce scriu despre farmece. Pentru că mă voi referi la cei care numai își imaginează că suferă din acest motiv. Datorită apostaziei contemporane, vedem că răsar o sumedenie de vrăjitoare, cele mai multe spunând că fac magie albă. Dar dracii nu sunt de două feluri, sunt negri. Așa și vrăjitoarele. Oricine merge la ele merge la diavol. De când aceste diavolițe apar tot mai des pe posturile de televiziune, de când presa le acordă atenție, a apărut psihoza farmeceilor. Mulți oameni, cum trec printr-un necaz, dau fuga la preot să li se citească un acatist pentru izbăvire de farmece.

Puțini dintre ei vor să se și spovedească. De parcă preotul ar avea puterea să le schimbe viața în bine, indiferent dacă ei trăiesc sau nu în păcat. Oamenii păcătuiesc, vin să li se citească un acatist, iar păcătuiesc, iar vin la acatist. „Ei, părinte, de câte ori mi-ai citit și tot nu îmi este bine. Am draci mari pe mine, nu-i așa?” Așa e, dar sunt draci rugați să vină. Pentru că păcatul este o formă prin care îi ceri diavolului să te lege.

Foarte des se întâlnesc pe la bisericile în care se află sfinte moaște mame care vin cu fetele lor ca să le citească preotul rugăciuni pentru dezlegarea cununiilor. Taina: fetele nu mai sunt fete, au preferat să facă dra-

goste cu prietenii care le-au părăsit și acum le este mai greu să își găsească soț. Astăzi a te culca cu prietenul tău nu se mai cheamă desfrâu; „desfrânată” este numită numai cea care o face pentru bani. Dar oricât ar încerca oamenii să coafeze adevărul, patimile sunt patimi. Oricât ar „evolua” această societate care decade duhovnicește, ceea ce învață Scriptura este valabil: desfrâul tot desfrâu este, oricât de multe măști și-ar pune.

Ei bine, unele dintre fetele care nu mai sunt fete își găsesc mai greu soți. Este ușor să dai vina pe fantomatice farmece când de fapt cauza este alta: pedeapsa lui Dumnezeu. Dacă s-ar pocăi, dacă ar regreta căderea, nu numai că Dumnezeu le-ar ierta, ci le-ar și ajuta să își întemeieze o familie. Dar așa, fără pocăință, nu se poate. Vrem toți un Dumnezeu bun și iubitor, dar un Dumnezeu care este și drept nu ne trebuie.

De ce am făcut referirea la fetele care cad în desfrâu fără să considere că greșesc? Pentru că aici se află încă o cheie a suferinței. Oamenii consideră că este păcat numai ceea ce fac alții, și fiecare caută să își ascundă propriile păcate. Sau, dacă nu le poate ascunde, încearcă măcar să le justifice. Dumnezeu însă trimite încercările asupra noastră și ca pedeapsă pentru unele păcate. Și așteaptă întoarcerea noastră.

Încearcă să fii sincer cu tine și gândește-te ce I-ai răspunde lui Dumnezeu dacă ar fi în fața ta și te-ar întreba: „Știi cu ce îmi greșești?”

Ar fi bine dacă glasul conștiinței s-ar mai face auzit. Sunt mulți care vin să se spovedească și nu își dau seama că pleacă fără să spună tot. Uită, de exemplu, să spună că îi apasă păcatul cleветirii. Nu își dau seama de el. Ca să nu mai vorbim despre cei care ascund cu bună-știință unele păcate. Ei cred că pot primi iertare fix pentru cele spovedite, pentru celelalte urmând să primească iertare mai târziu. Se aseamănă unor grajduri care au luat foc și cel care aruncă apă, fiind orb, aruncă

numai în locurile în care i se spune că arde. Dar dacă nu arunci apă peste tot, nu rezolvi nimic. Mai ales că în rugăciunea de dinaintea spovedaniei preotul spune că „orice păcate vei ascunde, îndoite le vei avea”. Și cu cât ascunzi o patimă la spovedanie, cu atât osânda pentru ea va fi mai mare. Deci ai grijă ca nu cumva să fii biruit de patimi pe care omul zilelor noastre nu vrea să le mai considere ca atare, pentru că pe Dumnezeu nu ai cum să Îl păcălești.

Poate că nici de această dată scrisoarea mea nu te atinge. Poate că tu duci lupta cea bună și te spovedești sincer după fiecare cădere. Și apoi te ridici. Ar fi bine să fie așa. Toți cădem. Dar numai cei care se ridică merg pe calea mântuirii. Și căderile lor sunt din ce în ce mai rare și mai puțin grave. De mare importanță este găsirea unui duhovnic iscusit. Duhovnic care să te țină de mână, care să te învețe cu multă dragoste să lupti împotriva patimilor și cum să urci pe scara duhovnicească.

Despre prieteni

Ultimul lucru pe care vreau să ți-l spun este despre prieteni. Am atins și mai sus acest subiect. Pentru cei care trăiesc în lume și nu în pustie este foarte important să își găsească prieteni cu care să împărtășească toate bucuriile și necazurile. Măcar câțiva. Este adevărat că în jurul nostru sunt destui oameni plini de iubire de sine, oameni care caută prietenie numai din interese lumești. Dar nu au murit toți oamenii buni. Un părinte zicea că sfârșitul lumii va veni când nu va mai fi potecă de la un om la altul. Or, sfârșitul lumii nu a venit încă. Semn bun, înseamnă că mai ai timp să îți faci prieteni.

E cât se poate de firesc să ai prieteni cu care să știi că duci aceeași luptă. Este anormal să vorbim de dragoste creștină și în jurul nostru să nu avem decât străini pe care să ne imaginăm că îi iubim. Înainte de a împlini porunca iubirii vrăjmașilor, înainte de a ajunge la a-

ceastă măsură înaltă, trebuie să cunoaștem iubirea creștină, frățască. Ai grijă că sub pretextul iubirii creștine mulți și-au făcut prieteni care s-au arătat vicleni și pătimiși. În numele unei prietenii curate, mulți au ajuns pe drumuri greșite. Eu atât am vrut să îți mai spun: că este tare bine să ai alături de tine prieteni adevărați. „Ce au necazurile cu prietenii?”, poate că întrebi, fiindu-ți greu. Dacă ai avea prieteni buni, orice încercare a ta ar fi dusă mult mai ușor.

Și să nu crezi că prietenii sunt perfecți. Toți vrem să avem prieteni perfecți, dar nimeni nu vrea să fie el așa cum le pretinde celorlalți. Și nici să nu crezi că prietenii adevărați se găsesc la tot pasul. Nu am auzit de vreo epidemie de prieteni până acum. Dar, dacă găsești oameni care îți pot fi prieteni, prețuiește-i cum se cuvine. Și mai ales mulțumește-I lui Dumnezeu că ți i-a dat.

Gata, am terminat. Nu îți mai scriu. Parcă mi s-a luat puțin din piatra pe care o aveam pe inimă. De luni de zile așteptam să îți scriu, dar nu știam cum să o fac. Dacă puteam să scriu mai bine, te-aș fi ajutat mai mult.

Nădăjduiesc că vei înțelege măcar un lucru: dacă eu, care îți sunt străin, am „pierdut” atâta timp la masa de scris încercând să fiu aproape de tine, dă-ți seama cât de mult vrea Dumnezeu să simți că este aproape de tine. Și să nu crezi că acum am satisfacția unei probleme rezolvate. Dimpotrivă. Poate îți voi mai scrie și altădată. De un lucru să fii sigur: că mă voi mai ruga pentru tine și pentru toți cei care suferă, știuți numai de Dumnezeu. Și chiar dacă rugăciunea mea este slabă, am nădejde că nu va fi trecută cu vederea. Cred că rugăciunile sunt scrisorile care ajung cel mai repede la destinație.

Îți doresc toate cele bune.

Cu dragoste în Hristos,

Danion, 1.03.2001

Scrisoare către Sfântul Nectarie

Sfinte Nectarie, ajută-mă. Ți-am mai scris și îți scriu încă o dată, te rog, ajută-mă. Am mare nevoie de ajutorul tău. Te rog, ajută-mă să înțeleg taina suferinței... De ce atâta suferință în viața mea, de ce? De ce atâtea lacrimi și atâta durere?

Ajută-mă, Sfinte Nectarie, nu mă lăsa... Am citit despre minunile tale, am citit despre ajutorul pe care l-ai dat altora. Ajută-mă și pe mine.

De multe ori m-ai ajutat atât de repede, încât rămâneam uimit de grabnicul tău ajutor. Uneori m-ai ajutat fără ca eu să îți cer ajutorul.

Dar acum... Știi că m-a biruit întristarea, știi că m-a biruit și deznădejdea. Știi că am fost supărat pe tine, că nu m-ai ajutat să trec mai repede de această încercare.

Vino la mine, Sfinte Nectarie, nu mă lăsa. Vezi lacrimile inimii mele, vezi durerea mea. Știu că ești prieten al celor care îți cer ajutorul, și multă vreme am știut că stai lângă mine și mă ajuți. Dar acum... Ce se întâmplă, sfinte? Am obosit, am obosit, mă simt slab și lipsit de puteri.

Mi se pare că pe lumea asta răutatea învinge, îi văd pe necredincioși din ce în ce mai puternici și mai mulți, în timp ce pe robii lui Dumnezeu îi văd din ce în ce mai slabi și mai puțin.

Tu știi ce înseamnă să fii prigonit pe nedrept. Parcă în lumea de azi biruie doar oamenii vicleni și răuvoitori. Știu că nu trebuie să judec, ar trebui să nu judec, și totuși o fac. Dar îmi dau seama că o fac din pricina neputinței mele.

Simt nevoia să plâng la picioarele tale, sfinte. Simt nevoia să stau lângă tine și să îți spun durerile mele.

De ce atâta suferință, de ce? Simt că mă scufund. Și, totuși, ești ca o rază de soare trimisă de Dumnezeu în întunericul care se năpustește asupra mea. Să nu mă lași, Sfinte Nectarie, să nu mă lași.

Cred că și ție ți-a fost greu când ai fost umilit și batjocorit de atâtea ori. Cred că și tu ai simțit ce înseamnă să îți ajungă cuțitul la os.

Ajută-mă, Sfinte Nectarie, nu mă lăsa. Ai fost de atâtea ori ca un balsam pentru sufletul meu. Iar acum am impresia că te ascunzi de mine. Ca și cum m-ai fi părăsit.

Văd că rândurile mele sunt dezlânate. Dar nu îți scriu o scrisoare oficială, ci una de suflet. Scriindu-ți, am nădejdea că ești lângă mine și mă asculți. Așa cum și tu aveai nădejdea că Hristos te asculta atunci când I-ai scris, copil fiind.

Îmi vine să îți scriu o scrisoare fără sfârșit. Aș vrea să mă ții de mână și să nu îmi dai drumul, până la sfârșitul vieții.

Îmi aduc aminte de momentele în care ți-am simțit ajutorul... Cât de bucuros era sufletul meu atunci. Știi bine cum vorbeam altora despre ajutorul tău. Știi bine că nu încercam să țin lumina sub obroc. Parcă acum am nevoie să vin eu la mine, și să mă aud vorbind despre lucrurile pe care le spuneam celorlalți atunci.

Să nu mă lași, Sfinte Nectarie, să nu mă lași. Cred că acum îmi e mai de folos să nu văd că ești lângă mine, cred că Dumnezeu vrea să îmi încerce credința... Dar cât de mult mi-aș dori să te știu lângă mine...

Am vrut de atâtea ori să mă ajuți să înțeleg taina suferinței. Și, cu cât te-am rugat mai mult, cu atât mi se pare că am înțeles mai puțin.

De ce într-un spital, din doi copii la fel de bolnavi, unul se vindecă și unul moare? De ce, când poate pentru cel care s-a vindecat nu s-a rugat nimeni, iar pentru cel care a murit s-au rugat mulți oameni?

Da, știu, orice rugăciune contează, orice rugăciune este ascultată de Dumnezeu, dar nu înțeleg de ce pe unii îi scoate Dumnezeu din încercări imediat ce au început să se roage, iar pe alții nu îi scoate nici după ani de zile de rugăciuni?

Știu că nu trebuie să mă intereseze ce se întâmplă cu alții, ar trebui să mă intereseze doar ce se întâmplă cu viața mea, dar știi și tu cât de greu este acest lucru.

Când vei veni să mă ajuți? Voi vedea oare iarăși ajutorul tău? Simt că mă scufund pe marea vieții acesteia. Mă simt slab și neputincios.

Roagă-te pentru mine, să mă întărească Dumnezeu în credință și în răbdare. Îmi văd credința cât de slabă și de puțină este, chiar ca o trestie bătută de vânt... Parcă atunci când îmi era bine eram un alt om.

Ești ca un loc frumos din copilăria mea, sfinte. Mă uit la icoana ta, atunci când pot, și îmi descarc sufletul la picioarele tale.

Tot ce m-a ținut în ultima vreme e rugăciunea și legătura cu duhovnicul. Dar, cu toate astea, până acum sufletul meu nu s-a oprit din sângerare. Așa cum se vede pe monitorul unui muribund aflat în spital că abia îi bate inima, așa mă simt și eu. Și mi-e teamă, sfinte, dar această teamă o simt ca pe o parte a unui balansoar. Iar de partea cealaltă îmi pun puțină credință și puțină răbdare. Și, mai ales, nădejdea că nu mă va lăsa Dumnezeu. Mă rog din tot sufletul Maicii Domnului, să mă acopere cu sfântul ei acoperământ. Mă rog, iară și iară, ca Dumnezeu să mă țină pe calea credinței.

M-a speriat șarpele fricii și al necredinței. Înainte să îi cunosc, îmi era greu să înțeleg încercările prin care treceau apropiați ai mei.

Acum simt că parcă viața ar fi o cursă, în care trebuie să învățăm că nu putem face nimic prin puterile noastre. Hristos a biruit moartea, cu moartea pe moarte călcând. Și, dacă mă uit în jurul meu, mi se pare că văd

că nu biruie puterea lui Hristos, ci puterea bolilor, puterea morții. Dar asta e din cauza necredinței mele, nu-i așa?

Învăță-mă, sfinte, cum trebuie să gândesc și ce trebuie să fac. Citesc în viețile sfinților și văd cum unii sfinți au vindecat o mulțime de bolnavi, dar ei înșiși au murit după ce au trecut prin boli cumplite. Asta îmi e greu să înțeleg. Oare pe ei nu se puteau vindeca? Ba da, sigur că puteau. Dar alegeau să rabde, și suferința le aducea cunună.

Uneori sunt atât de dezorientat, de parcă vreau cu orice preț să treacă necazul acesta. Apoi, după ce mă rog, îmi dau seama că fiecare suferință își are rostul ei. Am vrut de atâtea ori să înțeleg rostul suferinței... Și tot ce înțeleg este că Hristos e cu noi în orice încercare prin care trecem. Doar ne-a promis că va fi cu noi în necazuri și încercări.

Mă tot gândesc la cuvântul Său despre Fericiri... „Fericiti cei ce plâng, că aceia se vor mângâia...” Cuvântul acesta îmi dă nădejde. Am avut chiar perioade în viață în care aproape totul mergea bine, și mă gândeam oare în ce fericiri aș putea să mă regăsesc. Acum, când simt greutatea crucii care aproape mă strivește, când suferința aproape mă paralizează, am o fărâmă de nădejde că, până la urmă, Dumnezeu o să mă ajute să trec și de asta. Fii cu mine, Sfinte Nectarie. Fii cu mine, chiar dacă Dumnezeu va îngădui ca această încercare să mă mai apese. Uneori mă gândesc că viața mea e o luptă în care singura miză e aceea de a putea să mă las cu totul în voia lui Dumnezeu, așa cum te-ai lăsat tu.

Iară și iară te rog, vezi puținătatea credinței mele. Vezi cum deznădejdea vrea să mă paralizeze, vezi cum întunericul vrea să pună stăpânire pe sufletul meu. Și ajută-mă, sfinte, încă și încă o dată. Până la capăt, până în ceasul morții mele. Ajută-mă, sfinte, să mă ridic du-

pă fiecare cădere, după fiecare ezitare, după fiecare gând sau faptă nepotrivită.

Uneori povara greșelilor și a păcatelor mele este atât de grea, încât îmi vine să renunț la războiul duhovnicesc. Îmi vine să mă predau, să strig că nu mai pot. Dar exact în aceste momente am simțit, nu o dată, cât de delicat vine ajutorul lui Dumnezeu, al Maicii Sale, al îngerilor și al sfinților. În astfel de momente am simțit, și nu o dată, ajutorul tău.

Am stat la picioarele tale și când îmi era bine, și îți mulțumeam din plinătatea inimii mele. Așa aș vrea să stau și acum lângă tine, chiar dacă mă simt atât de plin de răni și de suferințe.

Ajută-mă, Sfinte Nectarie, nu mă lăsa. Am citit și voi mai citi despre minunile tale. Îmi e greu să înțeleg cum pe unii i-ai ajutat atât de repede, ți-am mai spus și îți spun asta. Aș vrea să înțeleg de ce unii și-au găsit de lucru cu ajutorul tău, iar alții nu. Aș vrea să știu de ce unii s-au vindecat de bolile lor, iar alții nu. De ce unii au avut parte de binecuvântări de tot felul, iar alții nu. Dar, ori de câte ori mă întreb asta, mi se pare că încerc să mă bag unde nu e treaba mea. Mi se pare că tocmai asta e încercarea credinței, că, deși lucrurile par atât de confuze, trebuie să nu-mi pierd credința.

Ajută-mă, sfinte, nu mă lăsa. Ți-am spus, atunci când îmi era bine, că ești o sărbătoare a sufletului meu. Acum îmi e greu să spun asta. Știu că așa a fost, și știu că așa poate fi din nou.

Da, sfinte, m-aș bucura să mă ajuți cât mai repede, aici și acum. Dar știu că poate e mai important pentru mine să rabd. Parcă nu mai am putere să rabd, dar, cu un ultim efort, încerc să recunosc că, dacă Dumnezeu îmi cere să rabd, trebuie să rabd.

Uneori îmi spun că rabd pentru păcatele mele, că prefer să rabd aici decât pe lumea cealaltă. Și asta îmi dă putere. Dar alteori strig: „De ce, Doamne, de ce?”

Am impresia că, până la urmă, oamenii se împart în cei care la necazuri întreabă cu disperare „De ce?” și cei care spun: „Doamne, fie voia Ta, nu voia mea”.

M-a ajutat foarte mult un cuvânt al unui părinte, care mi-a zis ca la vreme de necaz să zic: „Doamne, eu sunt al Tău, Tu ești al meu, mântuiește-mă, nu mă lăsa”. Știu că Dumnezeu nu e doar al meu, dar e și al meu, ba chiar El e mai mult al meu decât sunt eu al Lui.

Ți-am scris mult, sfinte, dar parcă ți-am scris atât de puțin. Mă uit în urmă. Văd atâtea momente în care m-am rugat ție, în care ți-am vorbit sau ți-am scris. Și parcă de fiecare dată m-ai ajutat, într-un fel sau altul.

Vreau să îți mulțumesc pentru tot binele pe care mi l-ai făcut până acum. Că, dacă nu ai fi fost lângă mine, nu aș mai fi avut putere să mă rog ție. Faptul că ți-am scris parcă mi-a adus puțină lumină în suflet.

Las scrisoarea asta neterminată, Sfinte Nectarie. O să încep să îți citesc Acatistul. Cu cât îl citesc mai des, cu atât mi se pare că acatistul e o neconvențională scrisoare pentru tine. Deși mi-e greu să îți citesc acatistul acum, când e atât de apăsătoare suferința. Și totuși, încerc să îți zic: „Bucură-te”, chiar dacă inima mea e plină de lacrimi. Chiar dacă durerea nu îmi va trece prea curând. Pentru că am nădejdea că, dacă îmi este de folos, și azi poți ridica povara durerii mele. Chiar azi mă poți duce la limanul pe care îl aștept de atâta vreme. Dar știu și că, dacă Dumnezeu îngăduie să mai sufăr, vei fi lângă mine. Nu mă vei lăsa singur.

Bucură-te, Sfinte Nectarie.²

² Scrisoarea a apărut inițial ca o anexă a volumului *Am fost operat de Sfântul Nectarie*, Editura Areopag, București, 2016. Recomand lectura acestui volum, care conține mărturii despre o minune făcută de Sfântul Nectarie cu un copil, pe nume Ioan Casian Fărcaș, din Târgu Mureș. Din sutele de minuni ale Sfântului Nectarie tipărite în limba română, aceasta m-a impresionat cel mai mult (n.a.).

Taina suferinței

- din învățăturile părintelui Simeon Kraiopoulos –

Înainte de a trimite la tipar ediția a patra a cărții de față am citit cartea părintelui Simeon Kraiopoulos *Taina suferinței*³. Citind această care am avut senzația că descopăr adevărata învățătură despre suferință. Ani de zile m-a interesat problema suferinței și am citit o mulțime de materiale, dar parcă părintele Simeon pune degetul pe rană. Am fost pur și simplu șocat de profunzimea cuvintelor sale, așa că m-am dus la duhovnicul meu și i-am spus că vreau să renunț să retipăresc cartea mea *Despre înfruntarea necazurilor*, pur și simplu pentru că nici măcar nu se apropie de valoarea cărții părintelui Simeon. Duhovnicul mi-a spus să scot și cartea mea, pentru că unii oameni preferă un anumit fel de cărți, alții alt fel, și există și cititori care vor fi interesați de cartea mea așa cum au fost și alții la edițiile precedente.

Eu am făcut ascultare, dar m-am gândit să includ în cartea mea o selecție de citate care mi s-au părut mai interesante din cartea părintelui Simeon, la care să adaug scurte idei sau comentarii. Astfel, sper că voi trezi interesul cititorilor pentru a citi în întregime *Taina suferinței*. Dacă cititorii vor rămâne din volumul de față doar cu această singură idee, pentru mine e destul. E o bucurie să ajut, chiar și așa, ca învățătura

³ Apărută la Editura Bizantină, București, 2007 După fiecare citat, în paranteză este indicat numărul paginii (sau al paginilor) de la care este luat (n.a.).

acestui părinte cu viață sfântă să ajungă la cât mai mulți oameni.

Frate, îngăduie Dumnezeu să ai o strâmtorare, o durere, o suferință, o greutate, îngăduie să trăiești ceva care te copleșește până în străfundurile existenței tale? Este o binecuvântare! Te cercetează Dumnezeu! Este ca și cum ți-ar spune: „Sunt aici! Oprește-te și ia aminte, întoarce-te și privește-Mă! Nu te lăsa copleșit de situație, oricare ar fi aceasta! Vreau să-ți dau ceva! Ce să-ți dau? Pe Mine Însumi! Da, vreau să-ți dau harul Meu și prin acesta pe Mine Însumi și să te fac Dumnezeu! Voiesc să fii ceea ce sunt și Eu, adică Dumnezeu, pentru că te iubesc, te doresc, pentru că ești făptura Mea și pentru tine le-am făcut și le fac pe toate.” (7)

Cei mai mulți dintre noi considerăm suferința un dușman. Când ni se întâmplă să trecem prin greutăți care ne copleșesc, credința noastră este pusă la îndoială. Ne simțim nesiguri, avem senzația că ne aflăm pe un teren minat. Unde este Dumnezeu? De ce Dumnezeu ne lasă să trecem prin astfel de încercări, care ne covârșesc? Pe cât este de ușor ca atunci când altul se află într-o grea încercare să gândești și să spui că încercările lui au un rost, când ești tu cel care treci prin ele ți se pare nu doar că nu au valoare, ți se pare că te vatămă, că te distrug, că îți fură liniștea și pacea sufletului. Prioritatea ta este să vrei să scapi de ele. Dacă am fi credincioși cu adevărat, am înțelege că, atunci când Dumnezeu îngăduie să fim suiți pe cruce, odată cu încercarea ne aduce și răsplata ei. Nouă ne place să fim încununăți de Dumnezeu, dar nu înțelegem că, pentru a fi încununăți, trebuie să purtăm crucea.

După ce suferința își va face treaba pe care o are de făcut, Dumnezeu o ridică. Nu-I este greu deloc lui

Dumnezeu să ridice orice suferință. De aceea, când suferim, când persistă o durere, să gândim așa: „Dumnezeu vrea să-mi facă un bine, iar eu mă fac că nu înțeleg, doar mă tânguiesc și mă chinuiesc.” Acest lucru să-l vezi, anume că Dumnezeu vrea să-ți facă bine. (26)

Tu poate aștepti ca suferința ta să fie ridicată cât mai urgent. Ți se pare că, cu cât stă mai mult la tine, cu atât rănila pe care ți le provoacă se vor vindeca mai greu. Mulți pierd cununa pentru încercările lor, pentru că se lasă biruiți de deznădejde și cârtesc. Roagă-L pe Dumnezeu să te ajute să înțelegi rostul suferinței tale. Atunci îți vei dori ca suferința să își facă lucrarea ei, să plece de la tine abia când vei fi pregătit pentru asta, nu mai devreme. Și, dacă tu înțelegi lecția suferinței, Dumnezeu o poate ridica de la tine, chiar în chip minunat, vindecându-te de o boală de nevindecat sau dându-ți ajutorul care părea că nu mai are de unde să vină.

Nu mă îndoiesc deloc de ceea ce voi spune acum: există situații când Dumnezeu îngăduie să vină asupra ta un necaz despre care tu să zici: „Dumnezeul meu, să fi venit toate celelalte, dar nu acesta!” Și poate fi un accident, o nenorocire, o nedreptate, o dramă. Sau poate să fie ceva cu desăvârșire tainic, înlăuntrul sufletului tău, pe care nimeni nu-l ia ca pe o noutate, dar pentru tine este lucrul cel mai rău cu putință. Omul ajunge să spună înaintea lui Dumnezeu: „Toate celelalte dacă ar fi venit, ar fi fost ce-ar fi fost, dar nu aceasta!” (46)

Când ți se pare că suferința te-a lovit în punctul tău sensibil, că ți-a găsit călcâiul lui Ahile, poate că te biruie deznădejdea. Ți se pare oarecum nedrept ca tu să treci tocmai prin această încercare. Cu ce ai greșit tu mai mult decât alții, care nu au parte de așa ceva?,

poate că te întrebi. Astfel de întrebări nu ne ajută la nimic. Mai ales că nici măcar oamenii care fac greșeli multe și păcate mari nu au conștiința că merită să treacă prin suferințe, de multe ori se simt nedreptățiți când ajung la vreme de necaz.

Nimănui nu îi place când ajunge să treacă prin astfel de suferințe. Dar ele sunt, sau mai exact pot fi, leacurile cele mai eficace pentru vindecarea sufletului. Cum se întâmplă asta, nu putem înțelege. Adică toată teoria despre sensul suferinței pare să se ofilească atunci când noi înșine trecem prin suferințele cele mai grele. Cu toate astea, există un rost. Chiar dacă nouă ni se pare că Dumnezeu Se joacă cu noi, nu este așa. De asta e foarte important să nu uităm că Dumnezeu ne iubește, indiferent de situația în care ne aflăm. Și de la asta trebuie să pornim orice judecată, asta trebuie să fie baza pe care să ne sprijinim.

Chiar și cei care își consacră timp pentru biserică, pentru slujbe, de fapt nu sunt sloboziți de cele în care sunt prinși, nu sunt dezlegați de cele cu care sunt legați. (...) Cu cât ne vom împotrivi acestor strâmtorări, cu atât suntem mai departe de Hristos, nu vom merge și nu ne vom răstigni împreună cu Acesta. Astfel vine Săptămâna Mare, trece și Învierea și, din nou, nu se întâmplă nimic în sufletul nostru. Se poate să ne placă toate aceste cântări din Săptămâna Patimilor, să fim emoționați, să ne fie milă, să-L compătimim pe Domnul, unii să și plângă, dar nu câștigăm nimic din toate acestea. Bineînțeles că nu sunt rele, dar nu ne folosim dacă înlăuntrul nostru nu se mișcă nimic, dacă nu avem dispoziția să ne lipsim de viață și de frumusețile lumii acesteia, ca să devenim ascultători Părintelui ceresc și să îmbrățișăm pătimirile. (51, 56)

Ni se pare că suntem pe drumul cel bun, că suntem fiii ai lui Dumnezeu mai ales când lucrurile merg bine. Citim despre crucea necazurilor, auzim la slujbe despre valoarea purtării crucii, totul pare în regulă. În clipa în care crucea apare în fața noastră, vrem să fugim de ea. Din păcate, mare parte din evlavia noastră nu se deosebește de pietismul sectanților. Cum ne zgâlțâie puțin necazurile, parcă se alege praful de credința noastră. Dar, de fapt, esența vieții creștine este purtarea crucii. Of, dacă am putea scoate crucea din credința noastră, ce credință frumoasă am avea... Ce ușor ne-ar fi să îi aducem pe alții la biserică... Dar credința creștină fără cruce nu este mântuitoare. Nu putem scoate crucea din credința noastră. Chiar dacă nu ne place, fără cruce nu ajungem la înviere.

„La Dumnezeu toate sunt cu putință.” Nu în sensul că ne dă totul, pur și simplu, ci poate să ne facă să primim totul. Poate să ne dea pocăință, iertare, curățenie, iluminare, poate să ne sfințească, să ne îndumnezeiască, să ne facă să fim foarte aproape de El, să fim purtători de duh și dumnezei după har. Așa cum a învrednicit-o pe Maica Domnului să zămislească, la fel și pe noi să ne facă vrednici să-L zămislim înlăuntrul nostru, dacă putem să spunem așa, încât să ne naștem în Hristos, născându-L pe Acesta. (68)

Aceasta este taina crucii, taina suferinței. Că Hristos vine în peștera sufletului tău, vine în ieslea inimii tale, și Se naște acolo. Noi preferăm să fim spectatori ai vremurilor, ai istoriei, chiar și ai vieții creștine. Adică ne place să fim spectatori, fără să fim noi înșine actori în filmul mântuirii noastre. Dar Hristos vrea să ne facă acest mare dar și să vină la noi. Venirea Lui e, pur și simplu, o minune. Însă când Hristos vrea să vină la noi și ne ține de mână pe calea

crucii, noi vrem să fugim de cruce, fără să ne dăm seama că Îl pierdem și pe Hristos.

Acela dintre noi – și spun cu mâna pe inimă că nimeni de aici nu este exclus – care ajunge sau a ajuns în acest moment când cerul nu răspunde, așa cum crede el, când Domnul nu ia seama și credința lui se împrăștiă, când se îndoiește că s-a întâmplat vreo minune, cel care are asemenea stări și asemenea trăiri trebuie să se neliniștească, căci nu este un om credincios, ci se găsește în starea unuia care nici nu a fost botezat, nici nu este creștin. Ați înțeles? Și nu știu dacă vreunul dintre noi face excepție. Astfel de creștini suntem și de aceea Domnul ne va lăsa să pătimim pentru mult timp. Dacă a lăsat-o să sufere pe femeia cananeeancă, cea care a avut de la început o asemenea credință, ce se va întâmpla cu noi? Ne va lăsa pentru multă vreme în suferință. Și trebuie ca omul să nu se smintească de atitudinea aceasta a lui Dumnezeu, ci până în sfârșit, când își va da seama că se pierde credința lui, exact atunci să se străduiască din toate puterile să creadă. Prin urmare, când omul vede în fapt că-și pierde credința pe care socotea că o are, nu trebuie să dea bir cu fugiții, să deznădăjduiască, ci exact atunci să se lupte, să-L roage pe Dumnezeu să-i dea și altă credință. Așadar, cel care va lucra așa va vedea minunea săvârșindu-se în sufletul lui. (90)

Cum se pierde credința? Unii o pierd brusc, în urma unor lucruri șocante pe care le trăiesc. Alții o pierd lent, într-un proces care abia poate fi observat. Atunci când ți se pare că Dumnezeu te-a părăsit, că Dumnezeu te-a uitat sau că Dumnezeu te pedepsește ca un tiran pentru greșelile tale, să știi că ai pornit pe un drum închis. Ar trebui ca în sufletul tău să se declanșeze o alarmă. Numai că acest lucru nu se

întâmplă. Noi lăsăm îndoiala și necredința să ne paralizeze, încetul cu încetul.

În clipa în care ajungem să gândim că Dumnezeu ne-a părăsit, ar trebui să vedem prăpastia din fața noastră. Ar trebui să vedem că alegem calea morții. Dar nu a morții care aduce cunună, ci a morții care aduce pierzare. Să nu fim inconștienți, să nu ne jucăm cu gândul că Dumnezeu ne-a părăsit, că atunci prăbușirea noastră nu mai este departe. Să avem curajul de a repeta, iar și iar, că Dumnezeu știe rostul încercărilor prin care trecem. Că, până la urmă, Dumnezeu ne va ajuta să depășim și această încercare.

Cei care sunt întăriți în credință vor spune: „Doamne, dacă este voia Ta să rămân pe această cruce, fie voia Ta”. Aceasta este însă o măsură înaltă. Cei mai mulți dintre noi, care ne lăsăm doborâți de cele mai ușoare necazuri și încercări, să Îl rugăm pe Dumnezeu să ne izbăvească de ele. Dar să avem și credința că, oricât de mult ar întârzia Dumnezeu să Își arate ajutorul, mai devreme sau mai târziu El va veni. Sau poate că a și venit, dar nu avem noi ochi pentru asta.

Există și situații de suferință create, despre care știi clar că se datorează unei greșeli dintre ale tale, unei neatenții, unei purtări nu tocmai bune, unei lucrări rele, unui păcat de-al tău. Și după aceea vine suferința, mâhnirea, care te zdrobesc. Uneori zici: „Bine că sufăr, fiindcă n-am luat aminte, m-am purtat rău, am arătat răutate și acum plătesc!” Dar există și situații când cineva simte să nu greșește, că nu există nicio pricină din partea lui, însă suferința adâncă vine nechemată. (...) În ceasul în care ai acea suferință, durerea care nu este îndreptățită, cea care vine fără să greșești cu ceva, ca o povară din afară și suferi nemângâiat și rabzi fără să vrei tristețea aceasta, să-ți dai seama că te miluiește în mod special în acel ceas și

vrea să sufere împreună cu tine, zicându-ți: „Nu plânge!” (103, 106)

Există oameni care, încercând să înțeleagă motivul pentru care trec prin anumite suferințe, cad în deznădejde. Ei nu se știu vinovați cu nimic, li se pare că se află în niște suferințe prea grele fără să merite acest lucru.

Pe de o parte, până și mulți dintre oamenii care fac păcate mari au tendința de a le vedea mult mai mici decât sunt. Se compară cu alți păcătoși, mai mari decât ei, și văd că aceia duc o viață de invidiat. Este foarte greu să avem tăria de a ne vedea propriile păcate, de a simți povara trecutului nostru. Oamenii care Îl iubesc pe Dumnezeu au conștiința că, oricât de grele ar fi încercările prin care trec, merită să treacă prin ele, știind că prin unele fapte ale lor au greșit în fața lui Dumnezeu.

Există însă și situații, greutăți și necazuri, pe care Dumnezeu le îngăduie tocmai pentru că ne iubește. Ne dă ocazia să arătăm credința noastră prin fapte. Noi putem să cârtim, să comentăm, să încercăm să ne opunem, spunând că nu merităm să avem parte de necazuri. Și, astfel, pierdem cununa.

Suntem creștini dar parcă acceptăm și legea orientală a karmei, potrivit căreia tot răul și tot binele pe care îl facem se va întoarce, mecanic, asupra noastră. Și, văzând că trecem prin necazuri, dar nu înțelegem care este cauza lor, ajungem să clacăm. Ne lăsăm covârșiți de necazuri, pentru că nu am putut pricepe de ce trecem prin ele. Dar suferința nu e ceva matematic, care poate fi explicat rațional de fiecare dată. Suferința are o latură tainică, ceva ne scapă, oricât te-am strădui să înțelegem lucrurile cu mintea noastră.

Dacă am fi smeriți, indiferent de încercările prin care trecem, am ști că ele sunt ocazii ca sufletele noastre să se curățească. Ne-am bucura de astfel de

suferințe. Dar, nefiind smeriți, dacă nu avem puterea de a înțelege rostul încercărilor, măcar să nu ne lăsăm biruiți de necredință și îndoială. Măcar să știm că Dumnezeu este lângă noi, poate mai aproape de noi ca niciodată, și așteaptă să ne șteargă lacrimile.

Este posibil ca cineva să se nevoiască ani de zile și să nu se folosească din aceasta cât s-ar fi folosit din suferința pe care i-ar fi provocat-o boala și pe care o îndură, mai mult sau mai puțin. Însă întotdeauna, oricât ar suferi cineva, oricât ar fi de doborât și lovit de această stare - am spune că poate să ajungă până la nebunie – trebuie să fie deschis lui Dumnezeu, pentru că, așa cum sunt lucrurile, El este Mântuitorul, El cunoaște, ne privește și ne urmărește îndeajuns.
(111)

Niciodată nu vom putea înțelege valoarea exactă a suferinței. Cu cât suferința este mai crâncenă, cu atât valoarea ei este mai mare. Doar că, spre deosebire de nevoințele pe care le facem în deplină libertate – fie că este vorba de posturi, mătănnii, rugăciuni îndelungate etc. -, cununa suferințelor este mult mai mare. Trebuie să avem măcar deschiderea de a înțelege că suferința ne aduce un bine pe care nu putem să îl apreciem. Oricât de greu ne-ar fi, să zicem: „Cred că suferința are un rost, chiar dacă nu îl văd...”

Prin răbdarea suferințelor Îl putem cunoaște pe Dumnezeu mai bine decât prin nevoințele pe care le facem. Chiar dacă suferințele nu sunt spectaculoase și nu au nimic din starea pe care o aduce ținerea unui post mai aspru, de exemplu, Dumnezeu le judecă altfel decât noi.

În multe situații în care cineva m-a întrebat: „Ce să fac, părinte, ce vrea Dumnezeu de la mine?”, s-a întâmplat să spun, adică am socotit că aceasta trebuia

să răspund: „Nimic, vrea doar răbdare! Dorește să suporti situația ta fără să te jeluiești, fără să-ți plângi de milă în starea în care te afli! Arată răbdare, până când Dumnezeu va ridica de la tine ceea ce ai.”

Și cred că acesta este cel mai bun lucru, cel mai valoros pe care poate să-l facă cineva, anume să sufere, să îndure, să rabde tot acest martiriu. Mult vor avea de primit aceste suflete. (137)

Când ajunge la necaz omul are tendința să reacționeze. Ca și cum s-ar fi aflat într-o arenă de luptă, cu cât este lovit mai tare de dușman, cu atât simte nevoia să răspundă mai dur.

Există o lecție pe care o putem învăța când trecem prin necazuri – să ne cunoaștem puținătatea credinței noastre, să înțelegem că în realitate mândria este aberantă, că nu avem niciun motiv să fim mândri. Când ajungem în necazuri, principalul lucru ar trebui să fie pentru noi modul creștinesc de a le înfrunta. Pe unii necazurile i-au adus pe calea credinței, pe alții i-au dus la scaunul de spovedanie la care nu mai fuseseră de mult. E firesc să reacționăm într-un fel sau altul la durere.

Unele persoane însă rezumă lupta cu necazurile la înmulțirea mățăniilor pe care le fac sau la sporirea numărului de acatiste sau psalmi din rugăciunile pe care le fac în fiecare zi. Dar parcă rugăciunile nu au efect. Rugăciunile au efect, dar ele nu înlătură de fiecare dată suferința. Ele nu anulează rostul răbdării. De asta să rabzi, pur și simplu, poate fi uneori un canon mai greu decât să faci sute de mățăanii, sperând că ele vor alunga suferința.

Viața pe care o ducem în lume are bucuriile, dar și strâmțorările și greutatea ei. Și așa zice că fericit este cel care nu se va sminti de ceea ce îngăduie Dumnezeu, ci va răbda. Doar să-și găsească un om potrivit, un

îndrumător spiritual care să-l învețe să pășească în siguranță. (137-138)

Ce ușor este să vedem mila lui Dumnezeu când avem tot ce ne trebuie. Ce ușor este să ne bucurăm când primim cadouri pe care ni le-am dorit multă vreme... Și ce greu este să primim cadoul suferinței.

Atunci când trecem prin suferințe ne ajută foarte mult legătura cu duhovnicul. Dar e important ca duhovnicul să nu fie ales la întâmplare, doar pentru că se ajunge ușor la biserica lui, pentru că dă ușor dezlegare pentru primirea Sfintei Împărtășanii sau din cine știe ce motive similare. Alegerea unui duhovnic este o problemă esențială. Cu cât duhovnicul este mai sporit în viața duhovnicească, cu atât sfaturile pe care le dă vor fi mai de folos. Chiar dacă toți duhovnicii au puterea de a ierta păcatele, sfaturile lor nu sunt la fel. E exact ca și alegerea unui doctor bun când trebuie să treci printr-o operație grea. Da, când sunt probleme mici, cum e o banală răceală, te poate ajuta orice doctor. Dar, la probleme grave, cauți doctorul cel mai bun.

Când omul are duhovnic, îi e mult mai ușor să treacă prin necazuri. Chiar dacă focul încercărilor e uneori cumplit, Dumnezeu îl ține de mână prin duhovnic.

E bine să ai și prieteni care să meargă pe calea Bisericii. Uneori, chiar o discuție cu un astfel de prieten îți poate da alinarea de care ai nevoie. Te poate întări să mergi mai departe. Sau Dumnezeu îți poate vorbi chiar și prin gura unui necunoscut, chiar a unui om de la care nu te-ai aștepta să primești un ajutor. Important este să ai deschiderea de a primi ajutorul respectiv.

Trebuie să le privim pe toate cu ochii credinței. Și vom întâlni pe lumea cealaltă oameni, printre care și copii care au fost în această viață betegi, care s-au

chinuit într-un mod sau altul, și ei ne vor spune: „Eu, dacă m-am mântuit și mă aflu în rai, este pentru că acolo jos pe pământ am fost beteag și am pățimit. La început l-am socotit ca pe un rău mare, până când am înțeles adevărul și am crezut în Dumnezeu și El m-a mântuit!” Vom găsi în rai pe foarte mulți dintre aceștia care suferă aici, care se tânguiesc, care au probleme înfricoșătoare. Îi vom găsi acolo pe unii din ei, dacă Dumnezeu ne va învrednici să mergem acolo, dar nu vom afla pe niciunul dintre cei care petrec, care se distrează, care își trăiesc chipurile viața și pe care noi îi ferim aici. Nici unul dintre aceștia nu va fi acolo! (148)

Când un copil se naște cu un handicap, noi avem tendința de a-l compătimi. Când un om suferă, avem tendința de a fi aproape de el. Și bine facem. Dar asta nu trebuie să ne facă să credem că suferințele lor sunt accidentale. Există un rost în toate, chiar dacă nu îl vedem. În zilele noastre se face propagandă pentru avortarea copiilor despre care se crede că se vor naște cu un handicap sau altul. Dar cine suntem noi să îi spunem lui Dumnezeu că a greșit? Cine suntem noi să ne permitem să corectăm ceea ce ni se pare a fi greșeala lui Dumnezeu?

De fapt, noi fugim de suferință și orice manifestare a suferinței ne sperie. Pentru că noi asociem viața cu ideea de desfătare trupească, de plăcere, de libertate pătimasă. De fapt, răbdarea oricărui fel de handicap aduce o cunună de la Dumnezeu. Pe când sfârșitul distracțiilor pătimase este moartea veșnică.

În cel de-al doilea război mondial au fost uciși atâția oameni nevinovați, milioane. Au greșit? Nu! Responsabili sunt Hitler și alții împreună cu el. Dumnezeu a îngăduit, însă, să se întâmple acestea.

Totuși, în rai îi vom întâlni pe foarte mulți dintre aceștia, morți în război, care ne vor spune: „Dacă nu s-ar fi întâmplat nenorocirea, eu nu m-aș fi mântuit!” Desigur, aceasta nu înseamnă că este bine să se întâmple război, sau că urmărim să se întâmple asemenea catastrofe, dar ele au avut loc. De asemenea nu vom urmări să ne îmbolnăvim, dar, odată ce suntem bolnavi, trebuie să dobândim ceva bun. Nu vrem să avem un copil handicapat, dar, odată ce-l avem, să tragem foloasele, să urmărim binele. (150)

Nu are rost să ne gândim oare cum ar fi fost dacă nu am fi trecut prin acest necaz. El există, îl vedem, și nu putem fugi de el, chiar dacă vrem. Există o evadare temporară, care este însă mincinoasă. Un bolnav care suferă de o boală grea poate să cadă în curvie și, pentru o scurtă perioadă de timp, durerea lui va fi înlocuită de plăcere. Dar este oare această plăcere un leac pentru suferință? Nu, și suferința va reveni, parcă având și mai multă putere. Un om poate să încerce să își găsească alinarea în băutură sau droguri. Dar va schimba băutura situația în bine? Vor ajuta drogurile să se schimbe ceva? Nu, evident că nu.

Lumea pare a merge pe un drum greșit, în care răutatea câștigă din ce în ce mai mult teren. Nu ne ajută la nimic dacă vom cădea în deznădejde sau în depresie. Lumea nu va fi altfel dacă noi vom ceda. Tocmai în această lume, indiferent cum ar fi ea, noi trebuie să ajungem la mântuire. Acolo este, cu adevărat, sfârșitul tuturor suferințelor.

Să nu ne pierdem niciodată nădejdea, întotdeauna s-o păstrăm. Cu toate că Dumnezeu rânduiește lucrurile să se întâmple așa, ca atunci când vine pala de vânt omul să reziste și să nu se piardă, vine din nou ceasul în care își pierde nădejdea, însă există în adânc o nădejde ascunsă pe care el o poartă. Când cineva

deznădăjduiește, oricât ar conștientiza aceasta, împreună cu nădejdea pe care o pierde se desprinde și egoismul, pleacă din suflet toate relele omului cel vechi. Adică, în ceasul în care cineva socotește că și-a pierdut nădejdea, în străfundul sufletului are nădejdea mântuitoare. Să plece speranța, ca să ia și răul omului cel vechi, care nu pleacă. Am spus deja că virtutea noastră, fie că este vorba de virtutea nădejzii sau de oricare altă virtute, de cele mai multe ori este un înveliș care acoperă stările de boală, de păcătoșenie care se găsesc în adâncul sufletului. De aceea, Dumnezeu îngăduie să se întâmple să deznădăjduiești și să nu rămână nimic în picioare, doar în adânc să rămână nădejdea mântuitoare, discretă, neînțeleasă. Astfel, omul se leapădă de sine și se smerește, se încrede în Dumnezeu și nădăjduiește cu adevărat în Acesta. (159)

Când suferința te încolțește, poți privi în sufletul tău și să spui: „Gata, s-a ales praful, sufletul meu e terminat, nu mai rezist.” Sau poți să spui: „Indiferent cât de la pământ sunt acum, indiferent de ce simt, cred că suferința aceasta are un rost, chiar dacă nu îl înțeleg, așa că nu o să cedez.” În ambele cazuri ai dreptate – și când zici că nu mai rezisti, și când zici că nu cedezi. Cum vine asta? Doar cele două poziții sunt contradictorii. Da, ele nu sunt adevărate simultan. Doar că omul își alege cum să se raporteze la încercarea prin care trece. Când se lasă biruit de deznădejde, vede că deznădejdea l-a biruit. Acesta este un fapt. Dacă el alege să nu cedeze, oricât de greu i-ar fi, el rămâne pe baricada credinței. Acesta este un alt fapt.

Este ușor a scrie și a vorbi despre suferință. În realitate, oscilăm într-o parte și în alta atunci când trecem prin necazuri. Dar important este să credem că, oricât de culcați la pământ ni se pare că suntem, chiar dacă nu vedem nicio lumină, chiar dacă ni se pare că

am pierdut tot, trebuie să știm că Dumnezeu a rămas lângă noi.

De ce îngăduie Dumnezeu pentru cei care au gustat harul, care au fapte bune, credință, virtute, să ajungă în stare să creadă că au pierdut totul, că și-au pierdut chiar sufletul? De ce nu este ucis în alt fel păcatul omului, de ce omul nu se răstignește în alt mod? Pentru că omul are înlăuntrul lui egoismul pe care se străduiește să-l păstreze cu orice chip. Așa cum omul, atunci când plouă, se ferește să nu se ude peste tot, dacă-l arunci într-o cisternă nu mai are nicio nădejde să rămână neudat. Astfel, dacă vreți, când cineva cade în adâncul deznădejzii, al disperării și, omeneste, nu află sprijin să-și salveze eul său, atunci îl predă morții împreună cu Hristos și înviază împreună cu Acesta. Aceasta este mântuirea omului. Chiar dacă omul este botezat, are nevoie de aceste trăiri, are nevoie să treacă prin toate stările ca să ajungă la mântuire. (175-176)

Ni se pare că, dacă am început să Îl iubim pe Dumnezeu, dacă am început să iubim rugăciunea, nevoința, posturile, am descoperit calea mântuirii și nu mai avem nevoie de suferințe. Ni se pare că suferințele ne strică socotelile, că dacă suntem bolnavi nu putem face la fel de multă milostenie sau nevoință. Ni se pare că nu mai putem duce crucea așa cum vrem. Dar, din păcate, până și modul în care facem fapte bune este atins de virusul iubirii de sine. De asta avem nevoie de focul suferințelor. Mai ales prin focul suferințelor toate nevoințele noastre de dinainte se vor limpezi și se va vedea ce urme au lăsat ele în sufletele noastre. Pentru că putem face o mulțime de nevoințe și rugăciuni, dar să rămânem egoiști, mândri, plini de iubire de sine. Pe când suferințele dăruie aceste ziduri și ne lasă să Îl

cunoaștem cu adevărat pe Dumnezeu pe care până acum doar ni s-a părut că Îl cunoaștem.

Facem o mare greșală când limităm grija noastră la cum vom scăpa de o problemă sau de cealaltă, cum vom proceda ca să evităm neplăcerile. Vor veni toate câte Dumnezeu a hotărât să vină. Sigur că nu vom înfrunta viața fatalist, însă orice vom face, în cele din urmă nu vom putea să scăpăm de anumite lucruri.

Așadar, în loc să ne chinuim, să ne împotrivism, să ne facem inimă rea, să învățăm să le primim, să ne plecăm grumajii și să ne purtăm jugul recunoscători și mulțumitori Domnului. Înlăuntrul pătimirilor El ne va găsi și va săvârși aceasta, indiferent de voința noastră, vom pătimi toate câte vor fi de pătimit. Pătimirile noastre sunt, dacă vreți, urzeala prin care trece harul lui Dumnezeu, lucrarea dumnezeiască necreată deplină. Astfel, omul se schimbă în fiecare zi. „Dacă omul nostru din afară se pierde, spune apostolul, cel dinlăuntru se înnoiește” (II Cor. 4, 16). Nu spune că vor lipsi cele din afară. Nu! Cu cât suferă cineva în afară, adică trece prin multele strâmțorări rânduite de Dumnezeu și le poartă cu răbdare, cu atât omul dinlăuntru se înnoiește, se schimbă. Așa se primește viața noastră de zi cu zi și devine viață în Hristos, în Duhul Sfânt. Din oameni simpli devenim oameni în Hristos și în Duhul Sfânt. (182-183)

Nu rezolvăm nimic dacă vom căuta să scăpăm din cercul suferințelor. Viața în această lume este o viață din care suferințele nu lipsesc. Ne uităm uneori la alții, care duc ceea ce nouă ni se pare o viață ușoară, și îi invidiem. Am vrea poate să avem și noi bogățiile lor, plăcerile lor, desfătărilor lor. Nouă ni se pare că au vieți de invidiat, dar, dacă ne-am apropia de ei, am înțelege că lucrurile nu stau deloc așa. Da, unii reușesc să

trăiască acoperiți de măști de tot felul. Cel mai la îndemână exemplu ni-l oferă vedetele promovate de mass-media. Atunci când o astfel de vedetă se sinucide, presa vuieste: „Cum a putut să își ia viața?” Simplu, ea nu avusese până atunci parte doar de succes, avusese parte și de multă suferință. Numai că presa văzuse doar masca, nu și ce era în spatele măștii.

Dumnezeu vede puținătatea credinței noastre, nu pune asupra noastră poveri pe care să nu le putem duce. El vrea să creștem în credință și, încet-încet, ne vom raporta altfel la încercările prin care trecem. Dar important este să punem început bun, adică să ne manifestăm deschiderea de a înțelege lecția suferinței. Să nu mai încercăm să fugim degeaba de ea. Ci să încercăm să primim cununa răbdării.

Idealul pe care-l vânează fiecare este cum se vor întâmpla lucrurile în acea zi ca să-i meargă bine. Creștinii săvârșesc un păcat și mai mare. Se folosesc de relația lor cu Dumnezeu ca să se facă voia lor, adică să caute satisfacție personală. Când lucrurile nu se întâmplă așa cum vor, se întristează, se simt strâmtorați și, cel mai grav, se răcesc, se pierd, nu mai au răbdare. De ce? Pentru că nu au învățat să creadă în Hristos, să fie pregătiți să primească orice ar veni asupra lor, crezând că Dumnezeu odată cu ispita va aduce și izbăvirea, că într-o zi îi va aduce la o viață nouă. (191-192)

Există un curent eretic care învață că, dacă înțelegi că Dumnezeu te iubește, El îți va da în lumea aceasta orice vrei. Este de-ajuns să crezi cu adevărat și vei primi un Mercedes, o vilă pe malul mării și tot ce îți mai dorești. Chiar dacă este destul de ușor să îți dai seama că o astfel de învățătură este diferită de cea prezentată în Sfintele Evanghelii, totuși fiecare dintre noi se simte îndreptățit să primească de la Dumnezeu

mai mult decât are în prezent. Ca și cum Dumnezeu ar fi obligat să răspundă la toate rugăciunile noastre, indiferent cât de potrivite sau nepotrivite ar fi ele.

Vrem să avem mai multe pe lumea aceasta. Ni se pare că, dacă vom avea mai multe aici, vom fi mai aproape de Dumnezeu. Și, cu cât El întârzie să ne trimită ceea ce cerem, cu atât insistăm mai mult în rugăciunile noastre.

Dar Dumnezeu nu vrea să ne dăruiască decât ceea ce ne este de folos pentru mântuire. Nouă ni se pare că avem nevoie și de unele lucruri de care în realitate nu avem nevoie. Ne place sau nu, bunăstarea materială i-a îndepărtat pe mulți de credința în Dumnezeu. I-a făcut robi ai patimilor lumii acesteia.

Unii sunt creștini doar pentru că li se pare că au făcut cea mai bună afacere a vieții lor alegându-L pe Dumnezeul cel adevărat, cu același elan cu care ar fi alergat la idoli sau la cine știe ce zeități doar pentru a-și vedea împlinite toate dorințele.

Calea creștină nu este o cale a biruințelor și victoriilor lumești. Este o cale a mântuirii. Dumnezeul nostru nu este Șeful cazinourilor și al jocurilor de noroc, să ne trimită doar bani și bunăstare. Dumnezeu este Mântuitorul nostru, Cel care ne-a arătat calea crucii și ne-a arătat că numai pe ea ajungem la Înviere.

A experia durerea este o problemă însemnată. El Însuși a primit să fie răstignit pentru mântuirea lumii, Se răstignește și poartă durerea. Cum de a lăsat, însă, să aibă un asemenea sfârșit Sfântul Ioan Botezătorul? N-ar fi putut, Dumnezeu fiind, El, Care pe toate le are la îndemână și le cercetează, să rânduiască astfel lucrurile încât să nu vină această suferință înfricoșătoare asupra Sfântului Ioan Botezătorul, încât să nu i se taie capul? N-ar fi avut puterea să facă lucrurile în așa fel încât Maica Lui să nu simtă

durerea? Este o mare problemă acest aspect și vă rog să luăm aminte. Nu sunt lucrurile așa cum le gândim noi! (194)

În cine credem, în Hristos care a murit pe cruce sau într-un zeu care s-a tăvălit în desfătărilor lumești? La această întrebare, răspundem că noi credem în Hristos. Cine sunt prietenii lui Hristos? Sfinții. Ce viață au dus prietenii lui Hristos? O viață de suferință. Noi vrem să fim prietenii lui Hristos, dar nu ne plac suferințele. Măcar să avem curajul de a recunoaște puținătatea credinței noastre. Măcar să înțelegem că nu suntem pe drumul pe care trebuie. Și să Îl rugăm pe Dumnezeu să ne dea puterea de a ne schimba.

Știu că foarte multe greșeli, patimi adânci, stări de păcătoșenie, nu vor ieși la suprafață și nu va lua cineva cunoștință de ele dacă Dumnezeu nu va îngădui să simtă durerea, să sângereze. (195)

Când avem anumite căderi, ne certăm cu Dumnezeu și spunem oarecum că El e de vină pentru căderile noastre, că, dacă El ar fi avut mai multă grijă de noi, noi nu am fi făcut anumite păcate.

Noi ne cunoaștem puțin propriile suflete. Avem o imagine despre noi mult mai bună decât suntem în realitate. Nu ne place faptul că, atunci când necazurile ne-au pus la pământ, apar tot felul de patimi de care nu eram conștienți. Să avem însă curajul de a ne vedea așa cum suntem, cu slăbiciuni și patimi, și a-L ruga pe Dumnezeu să ne ierte.

Nu voi ezita să spun, nu mâine, nu poimâine, nu mai târziu, ci acum, în acest moment, să îmbrățișăm fiecare dintre noi martiriul nostru. Cunoaștem, mai mult sau mai puțin, ce a rânduit Dumnezeu pentru noi în prezent, prin ce martiriu trebuie să trecem ca să ajungem la iubire, să devenim ai Lui, să ne unim cu El.

Noi, însă, într-un fel sau altul, evităm aceasta. Aș îndrăzni să spun că foarte puțini creștini deschid ochii sufletului și înțeleg ce rânduieste Dumnezeu pentru ei ca martiriu, puțini primesc, îmbrățișează și nu vor să scape de ceea ce le este rânduit. Puțini sunt aceștia. Ceilalți sau nu văd sau nu caută să vadă, să afle felul martiriului, strivirii lor. (...)

Să luam aminte, căci martiriul fiecăruia dintre noi nu este o glumă, ci o realitate dură. Dar cine îndrăznește s-o vadă? Cei care acceptă martiriul o fac doar pentru că Mântuitorul și toți ai Lui au mărturisit. Primirea martiriului este harismă, te face al lui Hristos, te împărtășește de iubirea, de comuniunea cu Hristos. Înlăuntrul martiriului se vădește și îndrăzneala, măsura credinței fiecăruia. (199-201)

Timpul lui Dumnezeu este acum. Acum să schimbăm lucrurile, nu mâine. Acum să încercăm să punem început mântuirii noastre. Acum vrea Dumnezeu să ne schimbăm, nu mai încolo. Noi doar acum trăim, viitorul este al lui Dumnezeu.

Ce cruce ne-a dat Hristos să purtăm? Dacă ne întrebăm acest lucru, și dacă vom privi viața noastră cu ochii credinței, vom înțelege că multe din faptele celor de aproape ai noștri au ca scop tocmai vindecarea noastră sufletească. Vom înțelege că defectele soției sau ale soacrei, că greșelile copiilor noștri ne ajută pe noi să ne schimbăm. De fapt, noi refuzăm să ne schimbăm. Noi ne agățăm cu disperare de ideile noastre fixe, de patimile noastre, de mulțimea de idoli de care ne-am lipit inimile în viața noastră.

Dar dacă Dumnezeu ne luminează, ne vom vedea așa cum suntem, cu slăbiciuni și defecte care ne țin departe de calea mântuirii. Hristos ne pune în față o cruce doar pentru că, fără ea, Îl vom pierde pe El. Alegerea vieții creștine ca o formă de martiriu nu este opțională. Toți suntem chemați la acest martiriu, fie că

ne dăm sau nu seama. Dar trebuie să Îl rugăm pe Dumnezeu să fie lângă noi, clipă de clipă, și să ne învețe să ducem crucea așa cum trebuie. Așa cum vrea El, și nu cum am vrea noi, înconjurând-o cu dorințe egoiste sau cu mândrie.

Strâmtorările au rațiunea lor și trebuie să înțelegem ce voiește Dumnezeu, ce se ascunde înlăuntrul acestor întâmplări prin care am trecut și în vremurile de dinainte. Cum să le depășim? La toate trebuie să luăm aminte. Nu putem să ne îndreptăm înaintea lui Dumnezeu, zicând: „Aceia sunt răi, ne-au făcut așa și așa...” Așa este, dar Dumnezeu i-ar fi lăsat să ne facă răul, dacă noi împlineam voia Lui? Sau nu cumva Dumnezeu i-a lăsat și îi lasă, tocmai pentru că ne este necesar biciul? Să nu le nesocotim pe acestea, ca să nu ne fie mai rău. (249)

Putem să trăim o viață întreagă tot evaluând răul pe care ni l-au făcut ceilalți. Putem chiar să îmbătrânim tot numărând suferințele pe care ni le-au provocat alții. Dar oare asta vrea Dumnezeu de la noi?

Avem două căi – una este omenească, cea a răzbunării, sau a ranchiunei, iar cealaltă este dumnezeiască, a lăsării în voia lui Dumnezeu. Avem un singur cap, o singură minte și un singur suflet, nu două.

Trebuie să ne decidem pe cale care vrem să mergem. Ne este mai lesne să mergem pe calea reproșurilor, gândite sau rostite, pe calea supărării și a mâniei, pe calea care nu ne duce nicăieri. Ar trebui să facem o altă alegere, să vrem să mergem pe calea mântuirii. Și atunci toate lucrurile se vor vedea altfel. Le vom vedea din altă perspectivă, pentru că Dumnezeu va fi cu noi.

Despre înfruntarea necazurilor

Cuvânt despre potolirea furtunii

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, care ai luat asupra Ta neputințele noastre, luminează ochii inimilor noastre, ca să vadă mâna pe care ne-o întinzi ori de câte ori suntem în primejdie pe marea vieții acesteia!

În mijlocul primejdiilor

Iubiți frați și surori întru Hristos, să luăm aminte la cuvântul Evangheliei de astăzi: *Corabia era acum la multe stadii de pământ, fiind învăluită de valuri, căci vântul era împotrivă. Iar la a patra strajă din noapte a venit la ei Iisus, umblând pe mare. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii s-au spăimântat, zicând că e nălucă, și de frică au strigat. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!” Iar Petru, răspunzând, a zis: „Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă”. El i-a zis: „Vino”. Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus. Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat zicând: „Doamne, scapă-mă!” Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vântul. Și cei din corabie I s-au închinat, zicând: „Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu” (Matei 14, 24-33).*

Iubiților, în această pericopă evanghelică avem răspunsul la întrebările care îi frământă pe oamenii din întreaga lume: Cum să scăpăm de suferințe? Cum să scăpăm de furtunile care ne bântuie sufletele? Cum să

scăpăm cu viață atunci când valurile mării acestei lumi ne prind și suntem trași înspre adânc?

Iată una dintre cele mai importante și mai firești întrebări pe care v-ați pus-o și voi și, chiar dacă răspunsul îl știți, totuși aceasta nu se vede încă și din viața pe care o duceți zi de zi. Dar să rămânem deocamdată la textul din Evanghelia Sfântului Apostol Matei. Întâlnim aici două situații grele, cea a apostolilor aflați în corabie pe timp de furtună și cea a Sfântului Petru care, pentru o clipă de necredință, a fost în primejdia de a-și pierde viața.

Cum au scăpat cei din corabie? Aparent simplu. Când Hristos a venit alături de ei. Dar oare de ce nu I-au cerut ajutorul înainte ca Hristos să li se arate? Este normal faptul că, după ce au scăpat de primejdie, apostolii I s-au închinat Mântuitorului. Mulți credincioși Îi mulțumesc după ce scapă din primejdiile în care se află. Dar în mijlocul furtunii, în mijlocul încercărilor, puțini știu să Îi ceară ajutorul.

Despre învârtoșarea inimii

Auțiți ce spune Sfântul Ioan Evanghelistul despre motivul pentru care apostolii s-au mirat că Hristos potolise furtuna: *Nu pricepuseră nimic de la minunea pâinilor, deoarece inima lor era învârtoșată* (Ioan 6, 52). Constatarea pare destul de dură: apostolii înșiși, martori ai minunii prin care Hristos înmulțise pâinile și peștii în pustie, nu pricepuseră „nimic”.

Ce înseamnă aceasta? Oare în momentul în care se aflau pe marea involburată apostolii uitaseră că Hristos a înmulțit pâinea? Nu, ei știau că Hristos poate face încă o dată această minune. Dar ei nu au înțeles că puterea Fiului lui Dumnezeu nu este mărginită, și că putea potoli furtuna așa cum a înmulțit pâinile și peștii.

Dar, după cum arată Sfântul Ioan, „inima lor era învârtoșată”. Și dacă apostolii înșiși au avut inima în-

vârtoșată după ce au văzut minunea, ce putem spune despre credincioșii zilelor noastre, care se îndoiesc de faptul că Dumnezeu le poate veni în ajutor, oricât de greu ar fi încercați?

Vedeți că atunci apostolii s-au asemănat cu iudeii care, după ce Dumnezeu le trimisese mană din cer în pustie, cârteau împotriva lui Moise, ca și cum Cel care le-a astâmpărat foamea nu putea să le astâmpere setea. Și aceleorași iudei ne asemănăm noi când spunem: Da, Dumnezeu îi ajută pe mulți, Dumnezeu face minuni mari, dar în situația asta nimic nu mai poate ajuta. Să nu fim învârtoșați la inimă, iubiților! Ci să credem că Dumnezeu ne poate ajuta chiar în situațiile care par fără ieșire.

Momente de îndoială

Uitați-vă la Sfântul Apostol Petru: Îl vede pe Hristos și Îi spune: *Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă*. Oare câți dintre noi am fi avut acest curaj? Și totuși, după ce a făcut câțiva pași, după ce a mers pe apă ca pe uscat, apostolul a avut momentul de îndoială: vântul s-a întetit, și el a început să se scufunde. Vedem aici un alt caz clasic. Când avem de înfruntat un necaz, ne rugăm Domnului să ne izbăvească, avem nădejdea că nu ne va trece cu vederea. Dar vântul necazurilor se întetește, și atunci începem să ne scufundăm. Dar cununa nu o ia decât cel care rezistă până la capăt.

Totuși Sfântul Petru a știut să ceară ajutor Mântuitorului, și așa s-a izbăvit. La fel și noi, fraților, chiar dacă vedem că începem să ne scufundăm, să nu deznădăjduim, ci să alergăm la ajutorul dumnezeiesc. Căci Hristos, Care degrabă i-a întins mâna Apostolului Petru, degrabă ne va milui și pe noi.

Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?, a fost întrebat Petru de Cel care ne întreabă pe noi acum: „Puțin credincioșilor, pentru ce vă îndoiiți? Pentru ce vă

scufundați în marea lumii acesteia? Pentru ce șovăiți să Îmi cereți ajutorul?”

Și răspunsul nu este greu de găsit: ne aflăm într-o luptă pe viață și pe moarte cu diavolul care vrea să ne arunce în iad și cu patimile care ne robesc ca niște stăpâni fără suflet. În această luptă cea mai grea pierdere o avem de suferit atunci când credința noastră se împrăstie. Da, puteți zice, dar și apostolii înșiși au avut inima învârtită. Același Petru care a mers pe apă S-a lepădat mai târziu de Hristos, tot datorită puținătății credinței sale. Dar aceasta a fost până la Înviere. După ce Hristos a Înviat, credința apostolilor a fost deplină. După ce la Cincizecime Duhul Sfânt S-a pogorât peste apostoli, ei au devenit oameni noi. Să nu uităm că aceiași apostoli care au avut momente de șovăială, momente de necredință și chiar de lepădare, L-au mărturisit mai apoi pe Hristos cu prețul vieții, înfruntând toate felurile de chinuri.

Și nu avem voie să mai șovăim în credință, iubitorilor. Hristos nu este acum pe cruce și nici în mormânt. Nu avem de ce să ne mai îndoim. Hristos a Înviat! Aceasta este temelia credinței noastre, acesta este secretul nostru, al creștinilor: știm că Fiul lui Dumnezeu, Care S-a întrupat pentru mântuirea noastră, a înviat a treia zi. Să lepădăm de la noi îndoiala și să credem că El ne poartă pașii pe calea mântuirii.

Da, iubitorilor, Hristos a înviat! Să nu ne mai temem de moarte. Să nu ne mai temem de încercări. Să știm să mergem pe apă spre Hristos. Da, furtuna este mare și de multe ori ni se pare că ne scufundăm. Dar să avem credință. Nimic nu se întâmplă fără îngăduința lui Dumnezeu. Și dacă Apostolul Petru a putut să meargă pe apă, cu atât mai ușor vom putea noi să mergem spre Hristos pe marea lumii acesteia.

Și, dacă ne înecăm, din pricina slăbiciunii credinței noastre, Hristos nu va șovăi să ne întindă mâna Sa,

și dragostea Sa ne va ajuta să ne ridicăm. Curaj, iubitorilor! Lupta nu este ușoară, dar răsplata este mare. Chiar dacă duhul deznădejdiei se apropie de sufletele voastre, să nu îl primiți la voi. Acest duh i-a pierdut pe mulți care s-au nevoit pentru a dobândi Împărăția. Dar, pentru că nu au avut răbdare, pentru că nu au știut să aștepte mila dumnezeiască, au căzut în deznădejde și și-au pierdut mântuirea. Dacă v-ați lăsat biruiți de acest păcat, ridicați-vă degrabă. Spovediți-vă, și Dumnezeu vă va ușura. Să nu credeți că acest păcat este prea mic ca să poată fi spovedit. Nu. Orice păcat înseamnă îndepărtare de Dumnezeu. Iar deznădejdea este unul dintre cele mai rele. Pe unii i-a dus la sinucidere. Iar pe alții, pe care nu i-a putut duce la sinucidere, i-a dus la alte păcate: așa au ajuns unii dintre cei care trăiau o viață curată să se tăvălească în patimi mai rău decât necredincioșii. Doamne-fereste!

Curaj, iubitorilor! Să vă dea Dumnezeu curaj. Și oricât de mari sunt valurile de lângă voi, nu sperați. Dumnezeu vă va ajuta să ajungeți la liman.

Și așa, ținându-vă de mână prin mijlocul furtunilor, Hristos vă va aduce în cele din urmă la limanul cel liniștit, acolo unde nu este durere, întristare sau suspin, ci viață veșnică în curțile Dumnezeului Celui viu, a Căruia este cinstea și închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

Veniți la Hristos voi, cei osteniți și împovărați!

Cuvânt către cei necăjiți

Așa grăiește Domnul: *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!* (Matei 11, 28).

Veniți la Hristos, suflete care ați cunoscut necazurile și durerile vieții pământești. Veniți la Fiul lui Dumnezeu și veți cunoaște dulcea odihnă pe care a promis-o celor ce vin la El. O, cine poate găsi în lumea aceasta trecătoare un liman mai sigur decât cel pe care Biserica îl arată credincioșilor? Cine poate găsi o cale de scăpare din furtunile mării lumii acesteia? Nimeni, fraților. De aceea să ne îndreptăm degrabă inimile spre ajutorul ceresc.

Domnul nostru a cunoscut pătimiri fără număr, a fost batjocorit, scuipat, lovit și, mai mult decât acestea, a fost răstignit de către cei pe care venise să îi izbăvească de povara morții. O, mirare! Cel Care a cunoscut durerea ca nimeni altul Își întinde brațele iubitoare către toți cei care au stat departe de El și vrea să îi tragă spre cereasca bucurie. Cel de care mulți au fugit, preferând patimile și poftetele, este gata să treacă toate cu vederea și să nască omul cel nou, omul purtător de Duh Sfânt.

„Veniți la Mine toți cei necăjiți, oricât de mari ar fi suferințele voastre. Eu sunt doctorul ceresc, Eu am leacurile care tămăduiesc degrabă orice rană sufletească. Și vă aștept la Mine!” Așa grăiește Domnul și nimeni nu mai vrea să Îl asculte. Oare vine ca un Dumnezeu răzbunător sau ca un tiran care vrea să se joace cu sufletele noastre? Cine ne arată mai multă dragoste nouă, celor ce spunem că vrem să fim iubiți? Nimeni. Și

atunci de ce să stăm departe? Ce vom câștiga în schimbul părăsirii lui Dumnezeu? Nimic.

Sunteți apăsați de necazuri? Atunci alergați la Cel ce singur poate să vă izbăvească de ele. Nu mai încercați să găsiți mâini întinse de alții, oameni ca și voi, care de multe ori ajutându-vă pe voi nu se gândesc decât la o răsplată care va veni mai târziu. Veniți la Hristos! Așa strigă Mireasa Fiului lui Dumnezeu, Sfânta Biserică, și nimeni nu mai ia aminte la glasul ei.

„Veniți la Mine toți cei triști, toți cei doborâți de mâhnire, și Eu vă voi odihni pe voi.” Așa grăiește Domnul. Noi căutăm ca toate să se facă după voia noastră, dar Domnul toate le face spre binele nostru. De ce sunteți triști? Pentru că lucrurile nu sunt așa cum ați vrea să fie. Dar știți voi oare ce este mai bine pentru mântuirea voastră? Sunteți voi în măsură să Îi spuneți Domnului: „Doamne, aici ai greșit! Era mai bine pentru mine să faci așa!”?

Cine poate să Îl vădească pe Dumnezeu de greșeală? Noi nu suntem mai înțelepți decât Făcătorul nostru. Atunci cum vom îndrăzni să ne punem împotriva voii Sale? Cum vom îndrăzni să cârtim, știind că El este Cel care vrea binele nostru mai mult decât îl vrem noi înșine?

Să nu fim cârtitori, iubiților. Să avem nădejdea că El ne va scoate la lumină, că El ne va aduce pe drumul cel bun. Și că, dacă Îi vom urma poruncile, vom dobândi bunătățile cele netrecătoare. Cei care se mântuiesc nu își mai aduc aminte de lacrimile pe care le-au vărsat în timpul vieții, nu mai stau să se compătimească, zicând: „Vai, dar cât de greu a fost să ajungem aici!”, ci toți se bucură neîncetat, slăvind-L pe Dumnezeul Cel viu, Care le-a purtat pașii pe calea mântuirii.

Pentru cei trecuți la cele veșnice ne rugăm: „Cu sfinții odihnește, Hristoase, sufletele adormiților robilor Tăi, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin,

ci viață fără de sfârșit.” Acolo nădăjduim că vom ajunge. Acolo unde nu există nicio urmă de întristare, acolo unde umbra durerii nu poate acoperi. Dar ca să ajungem acolo trebuie să trecem prin primirea voii lui Dumnezeu, prin răbdarea celor pe care Domnul le îngăduie spre curățirea păcatelor noastre și spre mântuirea noastră.

Să nu credem deci că Domnul a promis odihnă pământească în această lume celor care vor asculta cuvintele Sale. Să nu credem că Biserica este un târg care dă credincioșilor toate bunătățile acestei lumi. Sfinții noștri nu au trăit în îmbuibări, ei nu au căutat să stăpânească această lume. Ci L-au căutat pe Hristos, Care le-a dăruit o împărăție mult mai prețioasă.

Totuși să nu credem că Hristos ne ajută numai pentru a dobândi raiul. El ne ajută să dobândim și toate bunătățile pământești care ne sunt cu adevărat de folos pe calea mântuirii. Da, Hristos ne face părtași tuturor bunătăților care ne trebuie cu adevărat. Noi poate vrem cine știe ce palate: El știe că ne este de ajuns o casă. Noi vrem cine știe ce bogății. El știe că ne este mai bine să ne mulțumim cu puținul pe care îl avem.

Noi nu știm ce este mai bine pentru mântuirea noastră. El știe. Să credem că Dumnezeu ne iubește și că nu trece cu vederea nici cea mai mică trebuință a noastră. Pentru Dumnezeu nimeni nu este neimportant. Dumnezeu nu ține cont de niciun fel de ranguri. Pentru El toți suntem oameni. Toți suntem fiii Săi dacă rămânem în dreapta credință și ne lăsăm călăuziți pe drumul cel bun. Atunci când greutățile ne-au îngenunchiat, să ne aducem aminte că El nu are pe nimeni de pierdut.

„Veniți la Mine cei ce plângeți!”, zice Domnul. O, câte lacrimi curg în zilele noastre! Câte dureri sunt nemângâiate! Din ce în ce mai mult păcat pe lume și din ce în ce mai multe lacrimi. Chiar dacă noi nu vedem le-

gătura dintre înmulțirea păcatului și înmulțirea lacrimilor, această legătură există. Hristos are un ștergar cu care șterge tainic lacrimile celor care îi cer ajutorul. Și de aceea ne cheamă la El. Cei din jurul vostru nu știu de ce suspinați, dar El știe și vrea să vă mângâie. Veniți la El.

„Veniți la Mine toți cei biruiți de deznădejde, și vă voi da din darurile Mele cele bogate!” Așa îi cheamă Domnul la El pe cei sugrumați de întunecatul șarpe al deznădejdiei. Să fugim de deznădejde, pentru că otrăvitoare este. Amară și spurcată este această licoare diavolească, pe care oamenii o beau fără să își dea seama ce fac. În momentul în care deznădejdea ne-a intrat în suflute, nu ne va lăsa prea curând. Ea paralizează voința, ea ucide sufletul. Și atunci când ni se pare că nu mai avem nicio scăpare, când ni se pare că ne înecăm, auzim un glas care ne cheamă, auzim un glas care ne dă putere: „Veniți la Mine!” Și cei care îl ascultă se ridică de îndată, se scutură din lanțurile deznădejdiei și devin puternici prin harul pe care îl primesc de la Dumnezeu.

„Veniți la Mine toți cei singuri, cei pe care nimeni nu îi iubește, și vă voi umple inimile cu pace și cu liniște, vă voi da bucuria veșnică a celor care neîncetat se desfătează în frumusețile raiului.”

Lăsați toate și alergați la Hristos! Voi, cei care doriți să fiți mângâiați, care așteptați o vorbă spusă cu drag, care vreți să fiți luați în seamă de cei care nu se gândesc decât la propriul lor bine, primiți Vestea cea bună: Hristos S-a răstignit și pentru voi! Nu sunteți singuri: Dumnezeu vă iubește și vrea să vă facă părtași unei bucurii pe care noi, cu mintea noastră omenească, nu ne-o putem imagina acum.

Nu sunteți singuri, iubiților. Nimeni nu este singur. Cerul întreg este cu noi, dacă mergem pe drumul cel bun. Dacă știm unde să căutăm împlinirea.

„Veniți la Mine toți cei flămânzi, cei care răbdați foamea și setea! Veniți la Mine cei care răbdați frigul și apăsarea sărăciei. Și Eu vă voi face bogați, mai bogați decât toți împărații lumii acesteia!”

Așa vorbește Domnul. Vedem din ce în ce mai multă sărăcie. O vede și Dumnezeu. Îi vede și pe îmbuibății acestei lumi care spun: „Nu existăm decât noi, cu stomacurile noastre nesătute, cu poftele noastre și cu patimile noastre, iar restul sunt gunoaie. Nu sunt vrednici nici măcar să mănânce resturile care cad de la mesele noastre!”

Așa spun bogații acestei lumi și nu vă bagă în seamă. Dar voi existați, săracilor, și în fața lui Dumnezeu sunteți mult mai de preț decât cei care vă disprețuiesc de la înălțimea rangurilor lor. Veniți la Hristos, și povara sărăciei voastre va fi mult ușurată. Nu vă veți îmbogăți pe loc, dar veți primi puterea de a răbda toate.

„Veniți la Mine toți cei bolnavi, zice Domnul, și Eu vă voi da o sănătate pe care lumea aceasta nu o cunoaște!” Da, iubiților, au venit mulțimi de bolnavi la Hristos. Orbii au primit vederea ochilor, surzii au auzit, șchiopii au mers pe picioarele lor. Însă nu toți au primit vindecarea trupească. Ci numai o parte, o mică parte. Dar toți bolnavii care au alergat la Hristos au primit sănătatea sufletească. Ba chiar unii I-au și mulțumit lui Dumnezeu pentru boala care i-a ajutat să se pocăiască.

„Veniți la Mine toți cei păcătoși! - zice Domnul. Desfrânatelor, bețivilor, tâlharilor, ucigașilor, fariseilor, veniți la Mine! Nu există niciun păcat care să covârșească iubirea pe care v-o port. Da, chiar dacă voi vă scăldați în noroiul patimilor, chiar dacă voi vă întinați în fel și chip, chiar dacă voi Mă răstigniți a doua oară, Eu încă vă mai iubesc. Și aștept întoarcerea voastră. Veniți acum, veniți, și vă voi da iertare de păcate. Veniți, și vă voi spăla sufletele. Veniți, și vă voi face părtași milelor Mele nenumărate!”

Așa grăiește Domnul. Și diavolul astupă urechile oamenilor, ca să nu audă mântuitoarea chemare. Mulți cad în păcate... Și foarte puțini se ridică. Sunt unii care vor să se ridice dar, văzând că le este greu să se ridice, preferă să cadă din nou în păcat. Aceasta deoarece nu își dau seama că păcatul i-a legat de mâini și de picioare. Pe cât de ușor este să cazi, pe atât de greu este să te ridici. Și oamenii cad, având nădejdea că totuși Dumnezeu îi va mântui, fiind multmilostiv. Dar aceasta este o judecată greșită. Nu putem lăsa totul în seama lui Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu ne-a lăsat liberi. Dacă vrem să fim mântuiți, atunci trebuie să arătăm aceasta prin faptele noastre. Niciun păcătos care nu s-a pocăit de faptele sale nu a dobândit raiul. Fără pocăință nu există mântuire. Unii s-au pocăit, cu vărsare de lacrimi, pe patul de moarte. Pe aceștia i-a primit Dumnezeu. Dar alții au așteptat ceasul morții pentru a se pocăi și până la urmă au murit nepocăiți. Pe aceștia Dumnezeu nu i-a primit. Să nu uităm că Multmilostivul Dumnezeu este și Drept Judecător. Și că cine amână pocăința își poate pierde mântuirea.

„Veniți la Mine cei ce iubiți păcatul!”, zice Domnul. Și cu această chemare nu îi cheamă numai pe uci-gași sau pe desfrânate, ci și pe noi, iubiților. Pe noi care de multe ori arătăm că iubim mai puțin virtutea decât păcatul, pe noi care zicem una și facem alta. Pe noi care ne credem mai curați decât alții, dar avem sufletele atinse de mândrie. Pe noi care vedem imediat greșelile altora, dar căderile noastre nu le vedem. Și noi avem nevoie de pocăință. Nimeni nu este desăvârșit, oricât ar fi de sus pe scara duhovnicească. Și noi, atunci când lepădăm părerea de sine și ascultăm glasul conștiinței, ne dăm seama imediat că de fapt suntem mult mai păcătoși decât credem.

Da, toți vrem să fim văzuți de ceilalți ca oameni buni, ca oameni de treabă, vrem să fim lăudați și aplau-

dați. Dar puțini vor ca această bunătate să fie temeinică, prea puțini vor să ducă lupta cea bună împotriva patimilor și a poftelor.

Va veni vremea când toate măștile pe care le purtăm vor cădea, se vor ofili ca niște flori care rezistă numai o zi. Și, după ce lepădăm măștile, suntem biruiți de disperare. Ca o tânără care și-a mințit logodnicul că este fecioară, dar în noaptea nunții adevărul a ieșit la iveală. De Dumnezeu nu ne putem ascunde, iubitorilor. Sute de ani au încercat atâția oameni să se ascundă de Dumnezeu, și nu au reușit. Oare vom reuși noi? Nu, pentru că Domnul le vede și le știe pe toate. Mai bine să încercăm să lepădăm de acum măștile și prin multă pocăință să ne curățim sufletele.

„Veniți la Mine cei ce până acum ați stat departe. Veniți la Mine cei ce până acum nu ați vrut să trăiți ca fii ai Bisericii. Veniți la Mine voi, care ați trăit fără credința cea dreaptă. Veniți cu toți!”, zice Domnul. Da, e loc pentru toți, fraților. Să îi chemăm la Hristos pe cei care stau departe. Să fim urmașii ucenicilor lui Hristos. Lumea în care trăim are nevoie de Dumnezeu. Cei care acum stau departe au nevoie ca cineva să îi ia de mână. Pietre de poticneală au găsit, motive de sminteală au găsit. Da, dar ceea ce este mai important, adică faptul că Biserica este poarta spre rai, nu au înțeles. Aveți mare grijă de aceștia, căci și pe ei îi cheamă Hristos. Și poate că la Înfricoșătoarea Judecată faptul că am ajutat un suflet să se apropie de Dumnezeu ne va ajuta mai mult decât toate celelalte fapte bune pe care le-am făcut.

Hristos îi cheamă, și noi le dăm de multe ori prilej de sminteală. Ei așteaptă de la noi să ducem o viață curată, o viață de sfințenie. Și ce văd la noi, la cei care ne mândrim cu atâția și atâția sfinți? Văd, de multe ori, răutate, lăcomie și alte patimi care ne fac de rușine. Văd că una spunem și alta facem. Cum să ne creadă atunci?

Cum să creadă că Hristos este cu noi, când nu se vede aceasta din viața noastră? Vorbele noastre rămân lipsite de putere până nu vom pune început bun.

Să strălucim ca niște făclii, iubitorilor. Să trăim ca niște mădulare de cînte ale Bisericii, să fim purtători de Hristos.

Căci, după ce ne-a chemat la El, după ce ne-a spus: *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!* (Matei 11, 28), ne-a mai cerut și aceasta: *Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blînd și smerit cu inima și veți avea odihnă sufletelor voastre. Căci jugul Meu este bun și sarcina Mea este ușoară* (Matei 11, 8-29).

Aici este una dintre tainele credinței creștine: odihna lui Hristos o doresc toți, dar numai puțini vor să poarte jugul Său. Dar Domnul nu a separat odihna de jug. Nu a spus: „Cine vrea odihnă să vină la odihnă. Dacă vrea cineva să poarte jugul, poate să îl poarte.” Purtarea acestui jug, purtarea propriei cruci, nu este ceva lipsit de importanță. Ci dobîndirea odihnei este legată tocmai de purtarea acestei cruci.

Taina este tocmai că purtarea crucii nu este grea pentru cei care vor să fie ai lui Hristos. Cît de greu a fost jugul sfinților mucenici, și totuși, după cuvintele Domnului, a fost ușor. Oare nu au simțit durerile și chinurile? Ba da, dar au simțit și puterea dumnezeiască întărindu-i.

Știm cu toții că o mamă bună ar face orice jertfă pentru binele copiilor ei. Știm că un tânăr ar face orice ca să se poată căsători cu fata pe care o iubește. Efortul nu contează cînd știi ce vrei.

Noi să vrem să fim ai lui Hristos! Să Îl iubim pe Dumnezeu din toată inima, și atunci purtarea crucii va fi mult mai ușoară. Să ardă inimile noastre de dragoste

sfântă, și atunci vom simți cum jugul Domnului este bun și sarcina sa este ușoară.

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, care neputințele noastre le-ai luat și bolile noastre le-ai purtat, care știi slăbiciunile și patimile noastre, trimite harul Tău cel ceresc asupra noastră, asupra celor ce am auzit chemarea Ta. Dăruiește-ne, Doamne, să mergem pe calea mântuirii, pentru a ajunge la odihna pe care ai promis-o celor ce urmează poruncile Tale, și a ne bucura cu toți sfinții de frumusețile cerești, lăudând numele Tău cel sfânt în vecii vecilor. Amin.

Despre suferințele celor căsătoriți

Cuvânt la nunta din Cana Galileii

„Femeile să se supună bărbaților lor ca Domnului, pentru că bărbatul este cap femeii, precum și Hristos este cap Bisericii. Bărbaților, iubiți pe femeile voastre, după cum și Hristos a iubit Biserica, și S-a dat pe Sine pentru ea, ca să o sfințească” (Efes. 5, 22-26).

Iubiți credincioși, vom vorbi astăzi despre unul dintre cele mai importante lucruri privitoare la viața duhovnicească. Pornind de la nunta din Cana, de la înțelegerea familiei ca o mică biserică, vom trece apoi la câteva dintre ispitele principale care transformă familia din biserică în templu păgân, spre întristarea lui Dumnezeu și spre bucuria diavolilor.

Este foarte important faptul că Hristos a făcut prima Sa minune la nunta din Cana. Și foarte important este faptul că Iisus a fost chemat la acea nuntă. Despre El Sfântul Ioan Botezătorul mărturisise, nu cu mult timp în urmă: *Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii... Acesta este Fiul lui Dumnezeu* (Ioan 1, 29-34). De ce am făcut referire la această mărturisire? Ca să ne dăm seama cine a fost chemat să ia parte la nuntă. Nu pentru că Hristos ar fi fost vreun înalt dregător, sau vreunul dintre arhieriei, a fost chemat acolo.

Invitați la nuntă

Pe cine chemăm noi astăzi să vină la nunțile noastre? Pe prieteni, pe rude, pe diferiți cunoscuți. Și după

ce vin la biserică, să vadă cum cei doi miri sunt binecuvântați să trăiască o viață bineplăcută lui Dumnezeu, acești invitați vin să ia parte la ospăț. Din păcate, în zilele noastre unii dintre invitați nici nu se mai obosesc să vină la biserică, ci vin direct la masă. De parcă baza unirii celor doi tineri ar fi stomacul și petrecerea. Sau, chiar dacă vin la biserică, se plictisesc repede și o parte din slujbă o petrec bucurându-se de frumusețile din împrejurimi. Dar nu la aceștia mă voi referi acum. Ci la cei care, fiind mai sporiți în viața duhovnicească, trăiesc bucuria unirii mirilor prin Taina cununiei ca pe o minune. La cei care, rugându-se pentru miri și bucurându-se pentru ei, simt puțin din bucuria și dragostea pe care o simt cei care Îl slăvesc împreună pe Dumnezeu în Împărăția Cerească. Ei, prin rugăciunile pe care le fac, dăruiesc mirilor mai mult decât dăruiește cel mai bogat dintre cei invitați la nuntă. Pentru că Dumnezeu, la marea Taină care este nunta, adaugă micile daruri care sunt aceste rugăciuni, pe care nimeni nu le poate cântări.

Ei bine, să încercăm să ne dăm seama cu cât mai mare a fost bucuria mirilor de la nunta din Cana, când L-au chemat alături de ei pe Hristos. Nu L-au chemat să facă minuni și nu știau că vor fi învredniciți să ia parte la una. Nu L-au chemat decât pentru ca prin prezența Sa să binecuvânteze unirea lor. De unde știm aceasta? Pentru că Hristos nu a fost chemat singur. Ci împreună cu ucenicii Săi. Adică, cei care L-au chemat L-au recunoscut drept Învățător.

De ce m-am oprit asupra acestui amănunt? Voi ce credeți? Ca să arăt că, înainte ca Hristos să facă prima mare minune, avusese loc o altă minune, mult mai mică, și care de obicei se trece cu vederea. Anume că Hristos a fost chemat să ia parte la nuntă.

De ce consider aceasta o mică minune? Ia gândiți-vă câți dintre creștinii zilelor noastre S-ar bucura ca

Hristos să vină la nunta lor? La biserică L-ar aștepta poate aproape toți. Dar la ospăț, mult mai puțini. De ce? Pentru că unora li s-ar părea trist un asemenea ospăț. Cum ar fi să te îmbeți de față cu Hristos? Cum ar fi să fumezi de față cu Hristos? Cum ar fi să mănânci până ți se face rău? Sau cum ar fi să dănțuiești în cele mai destrăbălate feluri, așa cum se face astăzi?

O, puțini oameni și-ar dori ca Hristos să participe la ospățul lor de nuntă. Pentru că invitații nu s-ar simți în largul lor, totul ar fi mult mai trist, nu-i așa?

Deși Hristos nu ar spune să nu ne bucurăm de mâncăruri alese la masa de nuntă, nu ar spune să bem numai apă sau sirop. Și la nunta din Cana s-a băut vin, și ce vin! Dar El ar vrea să păstrăm măsura, să le facem pe toate cuviincios. Or, cuvântul acesta, cuviincios, începe să aibă din ce în ce mai puțin în comun cu ospetele de la nuntă. De altfel, încă din primele secole ale Bisericii, Sfinții Părinți au tras alarma asupra modului greșit în care unii creștini înțelegeau să se poarte la masa de după cununie.

Deci să ne mirăm de credința mirilor care L-au chemat pe Hristos la masa lor. Mai ales că Hristos a rămas la masă până la sfârșit, nu a stat doar câteva clipe. Minunea cu prefacerea apei în vin a avut loc abia spre sfârșitul ospățului, semn că Fiul lui Dumnezeu nu a găsit niciun prilej de poticnire care ar fi putut lăsa semne de întrebare asupra prezenței Sale acolo. Cinste mirilor, cinste nuntașilor!

S-ar putea spune că degeaba încerc eu să vorbesc frumos despre mirii de la nunta din Cana. Niciun alt amănunt din Sfânta Scriptură nu permite astfel de concluzii. Și totuși, Sfânta Tradiție ne pune înainte un amănunt extrem de important. Mirele de la nunta din Cana este cel care a devenit apoi mucenic pentru Hristos, însuși Sfântul Apostol Simon Zelotul, cel din ale cărui sfinte moaște izvorăsc râuri de minuni până în zilele

noastre. Iată deci că nu întâmplător Hristos a venit la nunta sa.

Prezența lui Hristos în familie

Nu despre marele Simon voi vorbi acum, ci voi insista asupra chemării adresate lui Hristos de a lua parte la nuntă. Și nu numai la slujba de la biserică și apoi la masă. Ci în toate momentele vieții de familie, în viața de zi cu zi. Familia este chemată să fie o mică biserică. Soții să meargă pe calea mântuirii, să meargă pe calea sfințeniei. Să își crească pruncii în credința creștină și să le fie modele demne de urmat.

Am folosit un cuvânt care poate să zgârie unele urechi: sfințenie. Ce are familia obișnuită a zilelor noastre în comun cu sfințenia? Ce legătură este între sfințenie și dramele familiilor de astăzi, între sfințenie și adulter, între sfințenie și divorț?

Una singură: toate aceste răni ale familiei, între care adulterul nu mai este ceva șocant, ci ceva de înțeles din moment ce „nu suntem sfinți”, cum zice îndrăgitul refren repetat de toți cei care încearcă să își justifice păcatele, arată tocmai cum a pervertit diavolul nunta binecuvântată de Dumnezeu.

Să nu uităm că la nunta din Cana Galileii Hristos a prefăcut apa în vin, adică în ceva mult mai prețios. Hristos ne-a arătat atunci că prin harul lui Dumnezeu legăturile dintre oameni trebuie să fie noi, trebuie să stea sub semnul sfințeniei. Ar fi fost ușor pentru mulți ca prima minune a Mântuitorului să se fi întâmplat în alt loc, să nu fi fost nicio legătură între schimbarea apei în vin și unirea mirilor.

Despre risipirea mărgăritarului familiei

Ați auzit atâtea predici frumoase despre nunta din Cana, și despre nuntă în general. De aceea acum nu vă voi spune lucruri pe care le știți deja, ci voi încerca să vă

vorbesc despre lucruri care privesc direct mântuirea voastră, deși la prima vedere par triste și apăsătoare. Voi vorbi puțin despre prefacerea vinului în apă. Cum, doar Evanghelia nu pomenește de așa ceva? E adevărat că Evanghelia nu pomenește, dar viața de zi cu zi o face. Mă refer la modul în care mulți creștini răstoarnă sensul nunții și duc o viață în care înțelegerea, comuniunea și sprijinirea pe calea mântuirii sunt elemente de legendă.

Se mai pot numi creștini acești oameni mulți de care vorbiți, din moment ce duc o viață ruptă de Hristos, puteți întreba? Normal ar fi să găsească un alt termen pentru ei. Dar în mod obișnuit ei sunt numiți tot creștini, din moment ce sunt botezați și nu s-au lepădat de credința creștină. Firesc este să îi numim creștini pe cei care, deși cad în anumite păcate, se luptă cu toată puterea lor să se izbăvească, și în cele din urmă prin darul lui Dumnezeu primesc tămăduire; dar nefiresc este să îi numim creștini pe cei care nu vin la slujbele bisericești decât de Paști și de Crăciun, pe cei care nu vor să ducă lupta cea bună, pe cei care deși nu s-au lepădat formal de Hristos trăiesc precum păgânii, ca niște oameni fără Dumnezeu. Totuși vom folosi și pentru aceștia numele de creștini.

Să ne referim acum la o familie care prefacă vinul în apă, în care cei doi soți trăiesc precum păgânii. Soțul bea, soția îl înșeală, copiii cresc de capul lor. Dar și ei sunt botezați, și ei sunt creștini, nu? Dar ce fel de familie creștină este aceasta? Poate fi numită această familie o mică biserică, dacă nu Îl primește pe Hristos? Nu se poate. Și atunci, cum stau lucrurile: a fost oare vreodată aceasta o mică biserică sau nu a fost?

Dacă la nuntă cei doi soți au vrut ca prin binecuvântarea lui Dumnezeu să pornească pe drumul cel bun, atunci putem spune: Da, a fost, dar din slăbiciune omenească și din cauza vrăjmașului s-a năruit. Ce fa-

cem însă cu mirii care se căsătoresc fără să se iubească, din interese lumești, pentru averi sau alte nimicuri, și nu își pun problema mântuirii? Vin la biserică din formalitate, pentru că așa e obiceiul, pentru că este frumoasă mireasa îmbrăcată în alb. Chiar dacă sufletul este întunecat, rochia contează, că doar ceilalți nu văd sufletul. Se poate spune că în momentul cununiei o astfel de familie nou întemeiată a devenit o nouă biserică? Doar știm că Dumnezeu nu forțează libertatea omului. Și dacă mirii nu vor să fie uniți în Hristos, nicio slujbă exterioară nu îi poate lega.

Ați citit poate în Catehismul Ortodox că „simpla mărturisire a păcatelor fără pocăință adevărată și fără hotărâre de îndreptare nu aduce iertarea păcatelor, căci zice Domnul: «De nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel»” (Luca 13, 5). Și deci dacă spovedania fără pocăință nu aduce iertarea păcatelor, adică spovedania nu mai este întreagă, atunci cum oare ar putea face cununia dintr-o astfel de familie, în care lipsește dorința unirii în Hristos, o mică biserică? Eu nu mă grăbesc să răspund la o asemenea întrebare. Cred că ar fi mai bine ca astfel de soți să se căsătorească în sediul vreunei bănci sau la vreun centru de schimb valutar. Că doar banul i-a unit, nu Hristos.

Astfel de soți se plâng mai apoi că viața le este plină de greutate, că trăiesc sub semnul necazurilor și al durerii. Nu toți, numai o parte, căci pe ceilalți diavolul îi ține într-o liniște aparentă, ca nu cumva să simtă nevoia izbăvirii și să alerge la ajutorul dumnezeiesc. Ei bine, nu este greu să ne gândim de ce suferă cei dintâi. Răspunsul îl găsim în Evanghelia Sfântului Apostol Ioan, imediat după relatarea minunii din Cana. Chiar în același capitol.

Despre pervertirea vieții de familie

Despre ce a mai scris Sfântul Evanghelist Ioan după nunta din Cana, știe cineva? A scris despre izgonirea vânzătorilor din templu. Cred că acum vă este clar la ce mă voi referi în cuvintele următoare: la legătura dintre cei care batjocoresc mica biserică, propria familie, și cei care au batjocorit templul lui Dumnezeu.

Iisus S-a urcat la Ierusalim, și a găsit în templu pe cei ce vindeau boi și oi și porumbei și pe schimbătorii de bani (Ioan 2, 14). Așa găsește și astăzi în fața altarului pe unii care au în suflete dorința de a se căsători din interese materiale, pentru un alt fel de boi, de oi și porumbei. Sau pe alții care, chiar dacă nu se căsătoresc din motive meschine, se căsătoresc numai pentru a trăi împreună în desfătări, fără a-și pune problema mântuirii. Și aceștia, chiar dacă păcatul lor este mai greu de observat, chiar dacă nu schimbă bani, schimbă suflete. Își schimbă în rău propriile suflete, căci în loc ca prin căsătorie să se unească pentru a-I sluji Domnului, se unesc pentru a sluji poftelor.

O, și cât de greu le este acestora să își vină în fire. Ei spun: „Nu desfrânăm, nu ne îmbătăm decât rar, sau poate niciodată, nu furăm, nu ucidem. Nu e viața noastră bineplăcută lui Dumnezeu?” Răspunsul este simplu: Nu. Pentru că Domnul, Care ți-a poruncit să nu desfrânezi și să nu furi, ți-a poruncit și să duci o viață de sfințenie. Și cei care fac binele fără a duce o viață creștină, fără a se ruga, fără a merge la biserică, fac acest bine cu acordul diavolului. Pentru că patimile nu ies din suflet numai dacă dai milostenie unui sărac. Ci ies din suflet numai după ce te spovedești în fața preotului, care a fost rânduit de Dumnezeu pentru aceasta.

Dar să vedem ce a făcut blândul Iisus când a văzut ce era în templu: *Făcându-și un bici de ștreanguri, i-a scos pe toți afară din templu, și oile, și boii, și schimbătorilor de bani le-a vărsat banii și le-a răsturnat*

mesele (Ioan 2, 15). Câtă nepolitețe, ar putea spune un om civilizat al zilelor noastre, care se indignează văzând pe jos o bucată de hârtie, dar care primește cu brațele deschise gunoaiile pătimase, adică gândurile de desfrâu și de necredință pe care i le șoptește diavolul.

Frați creștini, să luăm aminte la acest fapt tulburător: Hristos i-a izgonit cu sfântă mânie pe cei care batjocoreau templul lui Dumnezeu. Și nu oricum, ci cu biciul. El, Care din dragoste pentru noi a primit a fi răstignit, și care S-a rugat Părintelui Ceresc pentru iertarea celor care L-au batjocorit, El, Care ne-a învățat să ne iubim unii pe alții și să îi iertăm pe vrăjmașii noștri, a folosit biciul pentru a-i izgoni pe vânzători din templu. Și le-a poruncit atunci: *Nu faceți casa Tatălui Meu casă de negustorie* (Ioan 2, 16).

Același Hristos spune celor ce trăiesc o viață de familie din care Dumnezeu este izgonit: „Nu transformați mica biserică, familia, într-un templu păgân!” Dați-vă seama câtă nesimțire dovedeau cei care îndrăzneau să schimbe bani în templu, să vândă boi și oi și porumbei. Care îndrăzneau să batjocorească astfel Casa Domnului. Ia gândiți-vă cum ar fi ca în pridvorul bisericii noastre să se facă după slujbă târg. Să vândă fiecare ce vrea, fără să se teamă de Dumnezeu. Sunt convins că vă dați seama că acest lucru este o blasfemie. Dar vă spun vouă că nu sunt cu nimic mai prejos cei care consideră că viața de familie nu se încrucișează cu credința creștină. Ei zic: „Cine vrea sfințenie să se călugărească. Noi nu vrem să ne călugărim”. Și acest refren este des întâlnit. Dar mântuirea nu este numai pentru călugări, ci pentru toți creștinii. Și porunca: *Fiiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sunt sfânt* (Lev. 19, 2) nu menționează niciun fel de excepții. Toți suntem chemați la o viață în care să Îl slujim pe Dumnezeu, nu numai călugării. Că ei vor să urce pe culmile desăvârșirii, aceasta este spre cinstea lor. Dar sfințenia la care ajung

monahii nu trebuie să ne descurajeze, să ne fie motiv de lenevire, ci, dimpotrivă, trebuie să ne sporească dorința de a-L sluji pe Dumnezeu.

Vorbind despre familiile în care amândoi soții merg pe drumuri greșite, trăiesc departe de Dumnezeu, nu trebuie să credeți că pentru ei totul este pierdut. Sunt rude ale noastre, sunt prieteni ai noștri și ne doare inima pentru ei. Or, dacă noi ne întristăm pentru starea în care se află și le vrem binele, oare nu cu mult mai mult decât noi le vrea binele și le așteaptă întoarcerea Însuși Dumnezeu? Ba da. Nimeni nu este predestinat să ajungă în iad, asta să o țineți minte. Așa cum nimeni dintre cei care merg pe calea sfințeniei nu este predestinat să ajungă în rai. Suntem liberi, am primit acest mare dar al libertății, și, dacă îl folosim spre binele nostru, Dumnezeu ne va mântui. Și El poate să îi mântuiască și pe cei care acum trăiesc departe de biserică, închinându-se idolului libertății. Sufletul lor este ca o Americă deasupra căreia domnește statuia Libertății, statuia unei zeițe care îi spune omului că totul este îngăduit, că totul este permis. Dar la un cutremur mare s-ar putea surpa și această statuie, nu-i așa? Dacă vrea Dumnezeu, într-o clipă se alege praful de acest simbol al libertății pătimase. Și tot așa într-o clipă se pot distruge capiștile zeiței Libertate, căreia semenii noștri îi jertfesc tot timpul lor. Să avem nădejde că și ei se vor întoarce. Să ne rugăm pentru ei, și Dumnezeu, poate chiar pe patul de moarte, le va da gând de pocăință.

Vă mai spun un lucru: că Hristos nu a pierdut biciul pe care l-a folosit în templu; ci l-a transformat într-un bici al necazurilor. Adică nu avem de ce să ne mirăm când vedem că cei care disprețuiesc învățăturile creștine, cei care trăiesc ca și cum Dumnezeu ne va mântui pe toți la grămadă, fiind prea-milostiv, au parte de mari necazuri. Au parte de biciul pe care l-au căutat. Dar acest bici nu vine ca o răzbunare, nu vine ca să ni-

micească. Ci vine ca omul să își dea seama de greșeala sa și să se întoarcă spre El. Mai bine o suferință trecătoare, care îi deschide omului ochii, decât o suferință veșnică pe cealaltă lume.

Este foarte trist că de multe ori oamenii care stau departe de Biserică refuză să citească mesajul scris de Dumnezeu pe încercările prin care trec: „Pocăiți-vă, pocăiți-vă, pocăiți-vă!” Ei trăiesc mai departe în păcate, și astfel atrag asupra lor mânia dumnezeiască.

Nu toate necazurile sunt pedepse pentru păcate, unele sunt încercări trimise de Dumnezeu pentru a curăța sufletele, pentru a se vădi credința celor care astfel își agonisesc cununi netrecătoare.

Când unul dintre soți este credincios

Până acum ne-am referit la necazurile celor care fac eforturi susținute pentru a simți asupra lor biciul lui Dumnezeu. Vom trece acum la al doilea caz, cel în care unul dintre soți vrea să meargă pe calea mântuirii. În acest caz nu este greu de observat că de cele mai multe ori femeia este cea care merge pe drumul cel bun. O dovedesc bisericile în care numărul femeilor îl copleșește aproape tot timpul pe cel al bărbaților.

Chiar dacă ne vom referi la cazul în care femeia este cea care vrea să ducă lupta cea bună și bărbatul îi pune piedici, nu va fi greu pentru bărbații care ascultă acest cuvânt, și care se află în situații contrare, să priceapă cum să se folosească de el. Cinste celor care, oricâte piedici au de înfruntat de la soții sau soțiile lor, știu să țină nestinsă flacăra dreptei-credințe în familiile lor!

Vom vorbi mai mult despre aceste piedici și despre modul în care trebuie înfruntate. O întrebare vine de la sine: cum de este atât de mare numărul celor care suferă foarte mult din pricina celor cu care s-au căsătorit? De ce îngăduie Dumnezeu această suferință?

Răspunsul nu este greu de găsit. În marea majoritate a acestor cazuri cel credincios nu și-a pus problema că celălalt îi va face atâtea necazuri. Înainte de căsătorie, cei care nu sunt credincioși, deși fetele pe care vor să le ia de soții sunt credincioase, nu își fac cunoscută aversiunea lor față de cea ce este sfânt, ca nu cumva să rămână cu buza umflată. Ci rabdă, cu o răbdare diavolească, până după nuntă. Sau cel mult încă vreo câteva luni. După care încep să își impună autoritatea. „Hai, nu mai merge astăzi la biserică, mai bine mergem la un film.” „Ce dacă este Săptămâna Mare, dacă eu ți-am zis să nu postești, nu postești!” Sau: „Ce te tot rogi, nu vezi că Dumnezeu nu ne ajută?” Sau multe altele asemenea, pe care unii le știți mult mai bine. Și, după înjurături, urmează violența. Azi o palmă, mâine două. Poimâine nouă. Și apoi, foarte firesc, vine decizia: „Nu mai pot trăi cu o femeie ca tine. Plec de acasă!” Asta, în situația în care conjunctura permite această decizie. De multe ori însă o amantă rezolvă discret această nevoia de înțelegere și afecțiune.

Poate că realitatea de zi cu zi este atât de apăsătoare, încât nu mai este nevoie să auziți aceste lucruri și dintr-o cateheză. Dar aici nu suntem la buletinul de știri. Nu prezentăm calamități numai ca să gădilăm setea omului de informație. Aici suntem la doctor. Și, înainte de a da rețeta, trebuie să precizăm boala și cauzele ei. Nu?

Să spunem și că, înainte de nuntă, credincioșii care s-au căsătorit cu cineva care este necredincios, de exemplu o femeie credincioasă cu un bărbat care este necredincios, și-a pus problema: „Cum va fi după?” Precizez că acum folosesc termenul „necredincios” cu un sens foarte larg. Prea puțini susțin că sunt necredincioși; dar cei a căror credință nu se vede din fapte, chiar dacă susțin că au credință în Dumnezeu, o credință „proprie și personală”, tot necredincioși trebuie numiți.

Credința, dacă nu are fapte, e moartă în ea însăși (Iacov 2, 17). Deci, poate problema: „Cum va fi după?” a fost din vreme pusă, dar răspunsul a fost dat de cele mai multe ori prost: „O să fie bine, va veni și el la biserică”. Orice duhovnic poate confirma faptul că un astfel de răspuns, în marea majoritate a cazurilor, s-a dovedit greșit și a avut consecințe extrem de dureroase pentru cei care au crezut că este simplu ca cineva să se convertească.

Există, bineînțeles, și excepții. Dar oricât ar fi de frumoase, oricât ar fi de impresionante, ele sunt niște excepții care arată cât de rar regula poate fi călcată. Când o fată iubește un tânăr, dragostea îi dă aripi, îi dă nădejdea că el se va întoarce spre Dumnezeu. Speră că dragostea ei îl va ajuta.

Și totuși lanțurile necredinței și ale patimilor care îl leagă pe tânăr se dovedesc mai puternice decât dragostea fetei. Unde a fost greșeala? Fata nu și-a pus în mod serios problema dacă lui Dumnezeu i-ar fi bineplăcută o astfel de căsătorie. Pentru că dacă și-ar fi pus problema în mod serios, ar fi căutat un tânăr care să îi fie sprijin pe calea mântuirii.

Dacă a căutat vreun Făt-Frumos, fără să își pună problema așezării sale duhovnicești, va avea de suferit. Și asta nu ca o pedeapsă de la Dumnezeu. Ci în mod firesc, ca o consecință a alegerii sale. Și așa se întâmplă și cu tinerii care iau fete necredincioase: deși la început speră că, fiind bărbați, le vor putea domina și convingerile religioase, idee radical greșită, în cele din urmă suferă mult pentru alegerea făcută. Chiar dacă nu sunt în primejdia de a fi bătuți, durerea este de alt fel. Este durerea că împarți viața cu o persoană cu care nu ai în comun exact lucrul esențial: dorința de a merge pe calea mântuirii. O astfel de relație, oricât de politicoasă ar fi, evoluează tragic.

Durerea, chiar dacă nu este trupească, ci sufletească, devine mult mai mare. Relația dintre cei doi, în timp, devine stearpă. Este o relație moartă, o relație formală. Și omul ajunge să se simtă din ce în ce mai singur. Familia devine un deșert. Și asta nu este totul. Pentru că pe tine te ține credința în Dumnezeu. Dar pe celălalt singurătatea îl doboară. Un filozof a spus că „aproapele meu îmi este iadul”. Aproapele nostru nu va fi niciodată pentru noi iadul, oricât de mult ne-ar chinui. Dar noi, fără să vrem, putem fi iad pentru cei de lângă noi. Cum asta? Diavolul le dă asemenea gânduri, ca în tot ceea ce ne leagă de Dumnezeu ei să nu vadă decât obsesia noastră religioasă. În tot ceea ce vrem să facem noi bine, un bine pe care ei nu prea pot să îl înțeleagă, diavolul vede o țintă pe care nu șovăie să o atace. O, câtă răbdare trebuie să aibă soțiile ai căror soți sunt necredincioși!

Vorbind despre necazurile lor, putem să ne referim și la necazurile celor care suferă din cauza părinților, a socrilor, a copiilor sau a altor rude alături de care trăiesc.

Îmi vin în minte cuvintele: *Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa. Și dușmanii omului vor fi casnicii lui. Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine. Cine ține la sufletul său îl va pierde, iar cine-și pierde sufletul lui pentru Mine îl va găsi.* (Matei 10, 34-39).

Aici este un punct de reper pentru înțelegerea rostului suferințelor, și mai ales a celor provocate de casnicii noștri. Noi am fi vrut ca Hristos să fi adus pacea, și sabia să îi fi fost străină. Noi am fi preferat poate ca

Hristos să zică: „Am venit să apropii pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa”. Și totuși Hristos a spus altfel. Ne convine sau nu, trebuie să acceptăm adevărul așa cum este. Trebuie să avem curajul de a privi realitatea în față.

Totuși cuvântul „am venit să despart pe tată de fiul său...” se referă numai la cazurile în care unul dintre cei doi îi este celuilalt piatră de poticnire pentru mântuire, în care dragostea poate fi pretext pentru îndepărtarea de Hristos. Sute de ani fiii, tinerii, erau cei care voiau să meargă pe drumuri greșite, și cuvântul se referea mai ales la părinții care din dragoste pentru copiii lor erau tentați să treacă cu vederea anumite compromisuri, anumite căderi ale fiilor. În zilele noastre însă fenomenul are loc și în sens invers, pentru că mulți tineri au descoperit credința creștină fără ca părinții lor să o facă. Nu avem timp să vorbim despre cât de impresionante sunt cazurile în care tinerii îi trag de mână pe părinții lor spre biserică. Poate o vom face altădată. Lor nu li se potrivește cuvântul „am venit să despart pe tată de fiul său”, ci dimpotrivă.

De fapt Hristos nu vrea să despartă pe nimeni. El a vrut și vrea ca toți, părinți, copii, rude, să meargă pe calea mântuirii. Dar câtă vreme mulți stau departe de această cale, și chiar stau împotriva celor care vor să meargă pe ea, câtă vreme unii casnici sunt dușmanii mântuirii, Hristos intervine cu sabia cuvântului: „Cine îi ascultă pe aceștia mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine”.

O, cât de mult suferă o soție al cărei soț îi interzice să țină o icoană în casă sau un tânăr căruia tatăl îi interzice să țină candela aprinsă. Câtă vreme sunteți obișnuiți să aveți icoana pe perete și candela aprinsă, nu vă dați seama ce ar însemna să fiți lipsiți de acestea, atât de firești de altfel pentru orice casă de creștin.

Dar când tatăl începe: „Mai du-te și tu la discotecă, fă-ți și tu o prietenă cu care să simți viața, las-o pe asta că e prea cuminte, nu poți să te distrezi cu ea”, sau „de ce nu stai să vezi filmul ăsta, ce ești prost, vino să înveți ce înseamnă femeia!”, ne aflăm în plin război. Cine își ascultă tatăl în acest caz, Îl pierde pe Hristos. În acest caz ne aflăm în plină prigoană. Pentru tânărul respectiv lupta duhovnicească este extrem de grea și apăsătoare. Pentru că diavolul nu se folosește numai de răutatea tatălui, ci și de bunătatea lui. Adică nu numai la beție tatăl vorbește astfel, ci și în momentele de liniște, în care vrea binele feciorului. Vrea ca acesta să se înfrupte din toate desfătărilor tinereții.

Casnicii tăi, dușmanii tăi

Să nu mai vorbim despre acest caz anume, ci să vorbim despre toți cei care suferă prigoana pornită împotriva credinței de către casnicii lor. Sfinții Părinți spuneau că ascultarea față de duhovnic fără cârteală este muceniec nesângeroasă, căci monahul își taie voia sa. Tot așa răbdarea prigoanei pornite de acești casnici fără Dumnezeu este muceniec; ba în rare cazuri, când bătăile depășesc un anumit grad de violență, este chiar sângeroasă.

Voi, cei care răbdați prigoană de la casnicii voștri, să știți că veți primi mare plată de la Dumnezeu. Nicio palmă, niciun cuvânt urât nu va fi trecut cu vederea. O, dacă ați ști cât suferă Hristos văzându-vă înlăcrimați... O, de-ați ști cât suferă Preacurata Sa Maică... Să știți că atunci când Maica Domnului plânge, și lacrimile care izvorăsc din icoane arată aceasta, ea plânge nu numai pentru păcatele oamenilor. Nu plânge numai pentru că unii trăiesc departe de Dumnezeu. Ci plânge și se întristează atunci când îi vede pe creștini cum sunt prigonți. De casnicii, de vecinii, de întâi-stătătorii lor. Nu sunteți singuri, fraților! Știu că sunt destui care așteaptă acest

cuvânt de încurajare. Nu sunteți singuri. Și chiar dacă viața încearcă să vă sufoce, nu vă lăsați. Prin răbdarea ispitelor ne mântuim.

Chiar dacă sunt momente în care ajungeți la capătul puterilor, nu vă descurajați. Chiar dacă simțiți că nu mai puteți răbda, nu cedați. Până la ultima picătură de sânge trebuie să rezistați.

Și Dumnezeu nu vă va lăsa, nu are cum să vă lase. În orice chip ar veni ispita de a ceda, nu o primiți. Sunt unii care au luptat o viață întreagă împotriva atacurilor în care vrăjmașul se folosea de casnicii lor. Și nu au cedat. Cunosc o femeie care aparent este o femeie obișnuită, dar căreia Dumnezeu i-a pregătit mare răsplată pentru viețuirea sa. Ba mai mult decât atât: văzând-o câte bătai răbda, cum era amenințată cu moartea, câte îndura de la soțul ei fără să crâcnească, văzând-o cum în această lume pătimașă se lupta să își crească copiii pe drumul cel bun, Maica Domnului i s-a arătat, acope-rind-o cu Sfântul ei Acoperământ.

Noi, creștinii, nu facem circ din astfel de semne sfinte, cum fac păgânii cu semnele înșelătoare care li se arată. Ci le spunem duhovnicului, care poate deosebi dacă sunt sau nu înșelăciuni diavolești, și poate și unora care ne sunt mai apropiați. Eu v-am spus vedenia acestei doamne, pe care nu o cunoașteți, pentru că se adresează direct și celor care, chiar dacă nu sunt într-o situație atât de dură ca a ei, sunt prigoniți de către casnicii lor.

Și vă mai spun un caz, aparent obișnuit: o femeie a primit ascultare de la duhovnicul ei să ducă o viață de nevointă foarte aspră. Bărbatul a disprețuit-o pentru aceasta, ba a și început să o înșele. Și sârmana femeie răbda multe, rugându-se pentru pătimașul ei bărbat. Acesta însă, aflându-se pe patul de moarte, a fost cuprins de pocăință. Și-a dat seama că femeia de lângă el era o sfântă. Și-a cerut iertare pentru relele pe care le-a

făcut nu numai femeii sale, ci și Domnului. Și a murit în pocăință.

Acest exemplu arată calea pe care trebuie să meargă cei care suferă de la soți, părinți, copii sau alți oameni: calea răbdării. Nu stă în putința noastră să îi mântuim pe ceilalți. Dar, fiindu-le un exemplu de trăire creștină, poate că ei se vor întoarce.

Știu, durerea că cei de lângă noi merg pe căile în-tinericului este nespus de mare. Am văzut atâtea părinți îndurerăți din cauza copiilor lor sau soții îndurerate din cauza soților lor. Și nu o dată i-am auzit spunând: „Gata, ne-am saturat, nu mai vrem să facem nimic pentru ei. I-am răbdat prea mult. Dacă nu vor să se mântuiască, noi nu vom mai încerca să îi ajutăm”. Le-aș spune: „Ați rezistat până acum. Foarte bine. Dar nu vă dați seama că Dumnezeu v-a dat puterea să îi iubiți? Nu vă dați seama că Dumnezeu a sprijinit dragostea pe care le-ați purtat-o? Altfel, după câte v-au făcut, poate i-ați fi urât până acum. Și dacă Dumnezeu v-a fost alături, de ce să cedați? Rezistați până la capăt!”

Acum vorbesc despre o altă latură a rezistenței. Chiar dacă noi ne ținem pe picioare, chiar dacă nu am părăsit calea mântuirii, la un moment dat ne saturăm să îi mai iubim pe cei care ne prigonesc. Și ori ne devin indiferenți, ori îi disprețuim, ori în cel mai rău caz ajungem să îi urâm. Oricum, indiferența este tot o formă, chiar dacă cea mai ușoară, de a ucide dragostea pe care am purtat-o cuiva. Păcatul indiferenței este un păcat foarte mare. Nu prin răul pe care îl facem, ci prin lipsa binelui pe care îl evităm. Cum zice Scriptura: *Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, decât ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi* (Ioan 15, 13).

O, de am avea noi această dragoste sfântă... Știți cum fac oamenii? Renunță la dragostea pe care o poartă

casnicilor și o înlocuiesc cu indiferență, fără să își dea seama că lepădându-se de semenii lor se îndepărtează de Hristos. Dar oare ușor este să iubim pe cineva care ne înjură sau ne lovește? Sau pe cineva care ne disprețuiește? Nu. Este foarte greu. „Imposibil”, ar spune unii. Numai că niciodată nu este imposibil ceea ce ne poruncește Hristos. Și dacă ne poruncește să ne iubim până și dușmanii, despre casnici nici nu mai este nevoie să vorbim. Da, este foarte greu să îi iubim atunci când ne prigonesc, dar Dumnezeu ne poate întări spre aceasta.

Chiar dacă unii consideră că este prea greu pentru ei să își iubească prigonitorii, lucrul acesta este cu putință. Bineînțeles că o astfel de luptă, lupta de a-i iubi, are căderi și ridicări. Apar gânduri de dispreț, de dușmănie sau chiar de ură. Dar cu ajutorul lui Dumnezeu astfel de gânduri sunt izgonite și în locul lor se așază pacea.

Important este să fim hotărâți să îi iubim oricât de mult am avea de suferit din partea lor. Și, răbdând noi, ei se vor întoarce. Se plângea o mamă că oricât de mult s-ar ruga pentru fiul ei, roadele nu se văd. Tânărul tot în dezmaț trăiește. Unde mai sunt roadele rugăciunii? „Rugăciunea nu este vrăjitorie, i-am spus, nu apeși pe buton și se declanșează convertirea altuia. Ci trebuie să aștepti, cu răbdare, ca acela să se lase tras de mână de către Dumnezeu. Chiar dacă nu acum, poate peste câțiva ani, în cine știe ce împrejurare, Dumnezeu poate că îl va întoarce. Oricum, chiar dacă el va refuza să se pocăiască, să știi că fiecare rugăciune pe care ai făcut-o pentru el către Dumnezeu s-a întors cu putere spre tine. Și, rugându-te pentru el, te-ai ajutat și pe tine.”

O astfel de povățuire nu a mulțumit-o. Dragostea pentru fiul ei devenise disperată. Dar aici a și lovit Hristos, când a spus că va despărți pe părinte de copil. Cine își iubește mai mult copilul decât pe Hristos își pierde

sufletul. O astfel de dragoste disperată este dăunătoare atât părintelui, cât și copilului. Nu putem obliga pe nimeni să se mântuiască. Dar, dacă noi ducem lupta cea bună, dacă ne jertfim noi unii pentru alții, posibilitatea întoarcerii celorlalți este mult mai mare.

Un amănunt prea des trecut cu vederea. Ne rugăm pentru „ceilalți”, încercăm să le vorbim despre Dumnezeu și este foarte bine. Dar uneori, fără să vrem, ne punem noi stavilă între ceilalți și Dumnezeu. „Dacă nu vii săptămânal la Maslu, o să te îmbolnăvești”. „Dacă nu postești și luna, o să îți meargă rău.” „Dacă te mai uiți la televizor, o să te biruie patimile și o să ajungi în iad.” Dar nu așa se pune problema. Este evident că televizorul, în loc să fie o sursă de informație, este bun la spălat creiere: ne arată multă destrăbălare, și puținele lucruri folositoare aproape că se pierd în furtuna de artificii. Dar a convinge pe cineva de nocivitatea telenovelor sau a emisiunilor de așa-numit divertisment nu este un lucru ușor. Să avem grijă să nu sărim peste niște etape. Că nu îi vom ajuta cu nimic pe ceilalți.

Să încercăm acum a lămuri unul dintre cuvintele cel mai greu de tâlcuit din cele care se află în Sfânta Scriptură: *Bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios* (I Cor. 7, 14). *Și ce știi tu, femeie, dacă îți vei mântui bărbatul? Sau ce știi tu, bărbate, dacă îți vei mântui femeia?* (I Cor. 7, 16). Vă rog să ascultați cu luare-aminte ceea ce vă spun. Oare toți soții credincioși și-au mântuit femeile? Sau oare toate femeile credincioase și-au mântuit bărbații? Nu, știm bine că nu. Sunt atâția soți care au murit în patima băuturii, de exemplu, refuzând sfatul soțiilor lor de a se pocăi, ba chiar L-au hulit pe Dumnezeu. Aceștia, ca toți cei ce mor fără să se pocăiască, s-au dus în întunericul iadului.

Cum înțelegem atunci cuvântul? Să precizăm întâi de toate în ce context a fost rostit de marele Pavel: atunci când se referea la familia în care unul dintre soți era necredincios. El îi îndruma pe creștinii ai căror soți sau soții nu primiseră învățătura creștină să nu îi părăsească pe aceștia sub pretextul evlaviei, ci să trăiască alături de ei. Sfatul este valabil și în zilele noastre.

Despre despărțirea de soțul sau soția necredincioasă

Gândiți-vă ce ar fi fost dacă Sfântul Apostol Pavel ar fi zis: „Dacă soții voștri nu sunt creștini, părăsiți-i!”. Sau: „Dacă soții voștri se îndepărtează de Biserică, părăsiți-i!”. Mare tulburare s-ar fi făcut. Părinții s-ar fi despărțit, invocând porunca Evangheliei, și unii s-ar fi întrebat: Oare nu aceasta este sabia de care a vorbit Hristos, când a zis că îl va despărți pe om de casnicii lui? Familiile s-ar fi destrămat, copiii ar fi rămas ca vai de ei. Dar neorânduiala aceasta nu are nimic în comun cu învățătura lui Hristos. Ci dimpotrivă.

Fiul lui Dumnezeu nu a spus că va despărți pe soț de soția lui. Ci doar că cel care iubește pe altcineva mai mult decât pe Hristos (pe mamă, pe copii sau pe oricine altcineva) nu este vrednic de El. Adică dacă celălalt era necredincios nu trebuia părăsit; dar niciodată nu trebuia ca părerea celui alt să fie ascultată cu prețul călcării poruncilor Evangheliei.

Oricum, Sfântul Pavel nu a afirmat clar că soții necredincioși se mântuiesc prin femeile credincioase, ci doar a pus întrebarea care poate fi înțeleasă așa: „De unde știi tu, femeie, că el văzându-ți viețuirea aleasă nu se va îndrepta?” Sau: „De unde poți să ai convingerea că efortul tău de a-l aduce pe calea cea bună este neroditor?” Aceasta nimeni nu o știe decât Dumnezeu. Și noi, care suntem creați de El, trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru a-i ajuta să vină pe calea credinței. Oricât de înrăiți ar fi în convingerile lor, oricât de tare

ar fi legați cu lanțurile patimilor, noi trebuie să așteptăm cu nădejde întoarcerea lor.

Cei care, fiind iubitori de sine, trăiesc o viață de desfrâu, liniștindu-se că oricum se vor mântui prin femeile lor binecredincioase, se înșeală. O astfel de speranță este deșartă. Este cursă a vrăjmașului, în care cad cei care le zic nevestelor: „Lasă-mă cu viața mea, că Dumnezeu, dacă există, o să primească rugăciunile tale și o să mă mântuiască și pe mine. Acolo, la grămadă”.

Încercări venite de la copii sau alte rude

Să nu uit să amintesc și ceva privitor la familiile ideale, în care cei doi soți sunt hotărâți ca prin căsătorie să meargă de mână spre rai. Viețuire binecuvântată, copii crescuți în dreaptă credință. Dar vrăjmașul nu stă deoparte. Ați auzit poate de Sfântul Iona din Odessa, preotul făcător de minuni care are trupul neputrezit, sfinte moaște. El a avut nouă copii, printre care și o fată, Sofia, care a ales să meargă pe drumul păcatului. Înainte de a muri, Sfântul Iona i-a spus fiicei sale: „Am să mă rog lui Dumnezeu pentru tine, ca să îți dea o moarte năprasnică și așa să te mântuiești”. După o vreme ea și-a pierdut mințile și a ajuns la spitalul de nebuni, unde a murit, alături de alți bolnavi psihic, împușcată de către soldații din trupele germane care au trecut pe acolo în timpul războiului.

Oare ce înțelegem de aici? Înțelegem că, oricât de întăriți în credință ar fi cei care pornesc împreună pe calea căsătoriei, acolo unde diavolul vede că nu poate băga vrajbă între ei se răzbună pe cei de aproape ai lor, copii, rude mai îndepărtate sau alți apropiați. Nu există familii care să nu cunoască încercările, mai ușoare sau mai grele. Dar, atunci când amândoi soții merg pe drumul cel bun, lupta lor este mult ușurată. Când cade unul, îl sprijină celălalt. Când cad amândoi, știu să caute tămăduire la duhovnic.

O astfel de familie este într-adevăr o mică biserică. Cine dar îi împiedică pe tineri să se pregătească pentru o astfel de viațuire binecuvântată? Diavolul și mai ales poftele. Pentru că vrăjmașul diavol, care este cap de familie și stă în capul mesei în multe case de așa-ziși creștini, într-o familie sporită duhovnicește este lovit tot timpul, prin rugăciuni și prin fapte care îl ard.

Și atunci el aduce asupra soților greutateți peste greutateți. Un exemplu este chiar durerea Sfântului Iona că fiica sa a luat-o pe drumuri greșite. A primit o creștere aleasă, și totuși diavolul a înșelat-o. Înțelegeți dar că libertatea umană este foarte fragilă, trebuie folosită cu mare grijă.

Să nu înțelegeți însă din acest caz că oricât de sfinți ar fi părinții, copiii tot o apucă pe drumuri greșite. Nu știm ce s-a întâmplat cu ceilalți copii ai Sfântului Iona, câți dintre ei au mers pe calea arătată de tatăl lor și au dobândit sfințenia. Credem totuși că, pentru rugăciunile sfântului, și Sofia s-a mântuit. Că dacă Dumnezeu a ascultat rugăciunea tatălui ei și i-a dat o moarte grea, atunci nădăjduim că a și mântuit-o. O moarte grea nu înseamnă și iertarea păcatelor. Dar aici, fiind vorba de o moarte grea cerută în rugăciune de Sfântul Iona tocmai pentru ca fiica sa să se mântuiască, îndrăznim să credem că a fost spre mântuire.

Aceasta să înțeleagă părinții care, deși nu văd nici o urmă de îndreptare în viața copiilor lor, continuă să se lupte în rugăciuni și nevoințe știute numai de către Bunul Dumnezeu: că rugăciunile lor vor rodi, chiar dacă poate și în ceasul de pe urmă. Și poate pentru lacrimile și nevoințele părinților cei pe care i-au adus pe lume se vor pocăi, și atunci Dumnezeu îi va primi în Împărăția Sa.

Despre singurătate

Fac o constatare: este prea multă singurătate în zilele noastre. Oamenii sunt înfiorător de singuri. De la soția care plânge că este înșelată de soțul ei până la săracul care plânge că nimeni nu îl bagă în seamă. De la bogații care sunt înconjurați de comori și pe care ceilalți îi tratează ca pe o sursă de bani până la oamenii care sunt aflați în posturi de conducere și sunt priviți ca un prilej de a trage foloase, toți sunt singuri. Diavolul s-a folosit de anticul proverb: „Împarte și stăpânește”, și așa a obținut prima victorie.

Oamenii singuri, cei pe care nu îi mai sprijină nimeni, sunt mult mai ușor de biruit. Singurul care poate sufoca această singurătate este Dumnezeu. Pe Dumnezeu nu ni-L poate lua nimeni. Dacă Îl iubim pe Dumnezeu, dacă înțelegem că El este „vârtutea, întărirea și scăparea noastră” și mai ales „Izbăvitorul nostru”, atunci am aflat punctul de sprijin de care avem nevoie. Dacă Dumnezeu umple viețile noastre, atunci singurătatea noastră se dărmă ca un castel de nisip în fața vântului. Da, iubiților, să Îl dobândim pe Dumnezeu, și singurătatea va pieri. Atunci vom învăța să ne iubim unii pe alții, să ne răbdăm unii pe alții. Atunci vom fi cu adevărat împreună.

Am văzut că, în loc de dragoste și înțelegere, de multe ori omul primește din partea semenilor tot felul de lovituri, are de răbdat necazuri peste necazuri. Vom opri aici cuvântul privitor la suferințele pe care oamenii le au de suferit din partea casnicilor lor, pentru a trece la un alt subiect, la fel de important, și anume la suferințele care vin din alte părți: sărăcia, boala, și celelalte necazuri. Unii ați fi preferat să vă vorbesc despre boală, căci poate sunteți feriți de necazuri din partea casnicilor. Am vorbit pentru cei care așteptau de multă vreme acest cuvânt, și mă doare sufletul că nu m-am priceput să îi întăresc mai mult. V-am ținut un cuvânt oarecum

apăsător, și poate că veți rămâne triști și îngândurați. Dar nu am un inel magic care să schimbe pe loc în bucurie toată durerea pe care o purtați în inimi. Ci tot ceea ce pot face este să vă mărturisesc că orice durere are un sens, că durerea poate fi purtată eroic, cu multă răbdare. Dacă după alte cateheze plecați cu fețele luminate, acum poate că veți rămâne mai triști. Scopul cuvintelor pe care vi le spun nu este însă acela de a vă binedispune, nici de a vă face să vă simțiți ca la un spectacol. Ci este acela de a vă da sfaturi pentru mântuire.

Despre familiile binecuvântate

Și totuși poate că ar fi trebuit să pun mai mult în lumină și familiile în care domnește pacea și înțelegerea. Și să le laud, că sunt vrednice de laudă. Să le laud că, ținându-se aproape de scaunul spovedaniei, nu îi dau ocazia diavolului să facă fisuri, să ucidă dragostea. Sau poate ar fi trebuit să vă vorbesc mai mult despre bunătățile din care vor gusta cei ce rabdă astăzi. Dar cine a urmărit cuvântul meu cu atenție a înțeles că pe toate le va răsplăti Dumnezeu. Poate până acum ați fost într-o luptă și nu știați pentru cine luptați, de care parte a baricadei sunteți. Și acum v-ați dumirit că luptați pentru mântuire, că luptați pentru Hristos. Că eroismul de a rezista prigoanei pornite de casnicii voștri sau de alți cunoscuți are un sens, are un rost.

Viața este o cruce pe care o purtăm sau pe care o lepădăm. E foarte greu, în aceste vremuri de împuținare sufletească, să rezistăm pe baricade. Dar numai așa putem dobândi mântuirea. Oricât de mari sunt durerile noastre, avem o nădejde. Nu suntem singuri. Nu alergăm după iluzii, nu căutăm raiul pe pământ. Ci Îl căutăm pe Hristos. Hristos este cu noi, iubitorilor, cu toți laolaltă și cu fiecare în parte. El vede inimile noastre. El aude fiecare oftat al nostru. Să ne punem nădejdea în El. Și, mai devreme sau mai târziu, Îi vom simți ajuto-

rul. Să dea Dumnezeu ca familiile voastre să stea sub binecuvântarea nunții din Cana. Să Îl lăsăm să prefacă neînțelegerea în înțelegere și răutatea în bunătate, așa cum a prefăcut apa în vin.

Tu, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai promis că vei fi cu robii Tăi în toate zilele până la sfârșitul veacului, arată-Ți puterea, arată-Ți dragostea și mila cea nemăsurată. Nu ne lăsa să pierim pe marea vieții acesteia, ci adu-ne degrabă la limanul liniștii, ca să mergem pe calea mântuirii și să Te lăudăm în toate zilele vieții noastre. Amin.

Cum să scăpăm de necazuri

Cuvânt despre încercările vieții

Rețete de ferire

Iubiți credincioși, vom vorbi acum despre una dintre cele mai importante teme duhovnicești, și anume despre necazuri, suferințe și ispite. Din ce în ce mai des auzim vocile *specialiștilor* care ne oferă cheia vieții fără suferințe, vocile magicienilor care promit raiul pe pământ. E foarte potrivit să aflați care este învățătura lui Hristos privitoare la aceste rețete și dacă există o învățătură mai bună decât toate.

Viața fără dureri, viața fără chinuri! La aceste promisiuni nimeni nu are cum să stea nepăsător. Toți trebuie să încercăm să vedem dacă aceia care ne promit fericirea pot să ne-o și dea. De ce nu am încerca? Când viața este atât de searbădă, atât de tristă, de ce să stăm departe de fericire?

Iată o rețetă de fericire: dacă meditam în fiecare zi în fața unei icoane sau în fața unei statui a lui Budha, gândurile noastre vor deveni din ce în ce mai pașnice. Vom dori pacea lumii și vom fi noi înșine pace. Vom alunga de la noi orice gând de dușmănie, orice gând de tensiune, orice urmă de neînțelegere. Îi vom lăsa pe ceilalți să trăiască după cum vor, iar noi ne vom limita a căuta pacea...

Astfel de rețete găsim cu grămada în jurul nostru, prin reviste, prin ziare, la radio sau la televizor. Toate a-

ceste rețete ne promit pacea, dar o pace care nu are nimic în comun cu pacea lui Hristos.

Calea crucii

Cum putem răspunde la întrebarea: Cum să scăpăm de necazuri, dacă vrem să ținem seama de învățătura lui Hristos? Răspunsul nu este foarte greu de dat. Să citim în Sinaxare, sau chiar în Noul Testament, sau să ne uităm la sfinții zugrăviți pe pereții Bisericii.

Vedem cumva zugrăviți sfinți cu burțile mari, cu chipurile pline de patimi? Vedem cumva prin *Viețile* lor că au trăit o viață lipsită de încercări? Dar ce vorbim de sfinți, a trăit oare Fiul lui Dumnezeu o viață ușoară? Nu, iubiților. A trăit Hristos o viață de huzur, o viață fără necazuri și suferințe? Dimpotrivă. El ne-a arătat tuturor calea crucii ca fiind singura cale care duce la mântuire. Să nu uităm aceasta. De două mii de ani creștinii nu au știut o altă cale de mântuire pentru simplul motiv că nu există. „Necazurile sunt școala în care învățăm”, a spus dumnezeiescul Ioan Gură de Aur, și prin el s-a făcut auzit glasul tuturor Sfinților Părinți. Prin necazuri ne mântuim, prin ele ne unim cu Hristos.

Drumul spre Împărăția Cerurilor

În momentul în care primim învățătura creștină, trebuie să o primim în întregime. Dacă Hristos ar fi vorbit despre o cale spre Împărăția Cerurilor lipsită de suferințe, mult mai mulți oameni ar fi fost creștini. Dacă raiul ar putea fi dobândit de oamenii care trăiesc în patimi și în poftă, atunci necredința multora s-ar risipi. Fiți atenți la această observație: mulți caută argumente care să arate că nu există Dumnezeu numai pentru că le este teamă că, dacă Dumnezeu ar exista, atunci viața lor ar trebui să se schimbe. Astfel de oameni caută cu tot dinadinsul să se convingă pe ei înșiși mai întâi, și mai

apoi și pe alții, că Împărăția Cerurilor este o minciună gogonată. Altfel, dacă Împărăția Cerurilor ar fi locul în care ajung oamenii care se luptă cu patimile și cu poftele, înseamnă că ei nu prea ar avea ce căuta într-un asemenea loc.

Să dăm un exemplu: dacă aproape de casa unde locuiți ar fi palatul unui rege, v-ați duce, chiar și numai din curiozitate, să îl vedeți. Dar dacă palatul regelui este foarte departe de casa voastră, atunci aveți trei variante: ori să mergeți spre palat, oricât ar fi de greu, ori să recunoașteți că nu vreți să vedeți palatul, ori să preferați să spuneți că palatul împăratului nu există și că nu are rost să faceți efortul de a merge acolo. Cam asta fac necredincioșii: încearcă să se convingă că nu există niciun palat. Sunt unii care le spun: „Bine, dar împăratul a trecut el însuși prin părțile noastre și ne-a chemat să îi vedem palatul”. Povești, spun necredincioșii, doar sunt atâția care au plecat spre palat și nu au găsit nimic, s-au întors dezamăgiți.

Dar, iubiților, adevărul este că, dacă am avea curajul să pornim în lungul drum spre palatul împăratului, oricât ar fi de departe acest palat, împăratul ne va ieși în întâmpinare. Da, iubiților, Hristos nu ne lasă să mergem singuri spre Împărăția Cerurilor. Ci vine în întâmpinarea noastră. Da, sunt greutăți, drumul este plin de primejdii și de pericole. Dar noi știm un lucru: împăratul este cu noi.

Dați-vă seama cât de mult ne-a iubit Hristos dacă a primit a fi răstignit pentru mântuirea noastră. El nu a venit să ne arate cu degetul calea suferinței și să ne spună că ne este de folos să mergem pe ea. Ci a urcat El însuși pe muntele suferinței. Să ne dăm seama că Hristos nu a suferit numai chinurile pironirii pe cruce. De-a lungul istoriei sute și mii de oameni au murit răstigniți. Suferința Mântuitorului nu a fost numai trupească, deși

răstignirea pe cruce este una dintre cele mai mari suferințe la care pot fi supuși oamenii.

Hristos a suferit văzând cum oamenii pentru care S-a întrupat, oamenii pe care i-a vindecat de neputințe, oamenii care au fost martorii minunilor Sale au spus: „Sângele Lui să fie asupra noastră!” Fiind vândut de unul dintre cei doisprezece apostoli, părăsit de către ceilalți, bătut și umilit de către cei care credeau că prin aceasta fac un lucru vrednic de laudă, Hristos a băut paharul suferinței până la capăt. Și aceasta nu pentru propriul Său bine. Fiul lui Dumnezeu nu S-a întrupat ca să câștige ceva pentru Sine, ci S-a întrupat pentru mântuirea noastră. El S-a lăsat răstignit tocmai pentru ca noi să dobândim Împărăția Cerurilor. A vrut să ne arate calea crucii. Și noi vrem să fugim de această cale...

Despre greutatea crucii

Din ce în ce mai mulți creștini vor să uite că Hristos ne-a arătat că numai ducându-ne crucea ne vom mântui. De parcă s-ar putea separa purtarea crucii de dobândirea Împărăției. Cei mai mulți dintre noi, dacă nu toți, ne plângem că avem de purtat o cruce prea grea, că trecem prin încercări de nesuportat.

Poate că unii știți pilda cu omul care se plângea că are de dus o cruce prea grea. Și un înger a venit la el, l-a luat și l-a dus într-un loc în care erau o mulțime de cruci, de mărimi diferite. „Uite, i-a spus îngerul, caută o cruce pe care să vrei să o porți. Caută o cruce potrivită pentru puterile tale.” Omul a căutat ce a căutat, până ce a găsit o cruce mai mică, o cruce pe care și-a dat seama că o poate purta. „Pe aceasta o vreau”, i-a spus îngerului. Dar îngerul i-a răspuns: „Aceasta este tocmai crucea pe care ai purtat-o și până acum. Este chiar crucea de care voiai să te lepezi...”

Pilda aceasta are o învățătură de mare folos pentru noi: dacă am putea să vedem cât de mare este

puterea de a răbda față de încercările prin care trecem, ne-am da seama că niciodată crucea nu este prea grea. Dacă în viață am trece numai prin încercări ușoare – să zicem că cea mai grea încercare ar fi să fim puțin răciți –, atunci nu am putea să scăpăm de patimile care zac în sufletele noastre. Ar trebui să ne fie clar că Dumnezeu nu a greșit când a rânduit ca drumul spre rai să treacă prin cruce. Dacă ar fi putut exista un drum mai scurt, din prea marea Sa dragoste ni l-ar fi arătat cu siguranță.

Dar oamenii au pierdut înțelegerea tainei crucii. Creștinii se gândesc la pătimirile Mântuitorului numai în Săptămâna Mare din Postul Paștilor, și în restul anului nu. Dar pentru creștini cugetarea la patimile Mântuitorului ar trebui să fie unul dintre principalele puncte de sprijin în lupta cu necazurile. Gândindu-ne la câte suferințe a răbdat pentru noi, ar trebui să ne dăm seama că încercările prin care trecem sunt mult mai mici și ar trebui să căpătăm putere...

Așa au făcut în vremurile de prigoană sfinții mucenici: au avut în fața ochilor minții pătimirile Mântuitorului. Și nici în zilele noastre, când creștinii nu mai sunt uciși în mijlocul drumului, cugetarea la pătimirile Fiului lui Dumnezeu nu trebuie să lipsească din viața noastră duhovnicească. Trebuie să ne dăm seama că întotdeauna cei care vor să Îl urmeze pe Hristos vor fi prizonieri. De fapt, prigoana care este astăzi este mult mai greu de înfruntat. Înainte ți se pune în față alegerea: ori lepădarea de Hristos, ori moartea. Dar astăzi alegerea este mult mai greu de făcut, pentru că diavolul ne pune înainte o sumedenie de ispite, încercând să ne convingă că ne putem desfăta cu ele fără a ne lepăda de Hristos.

Prigoana prin care trecem astăzi este o prigoană foarte, foarte fină. Desfrâul, patimile de tot felul se răspândesc cu repeziciune în numele libertății omului de a trăi după cum îi place. Dar această libertate este relati-

vă. Patimile înlănțuie, nu te lasă liber. Deși dau aparența libertății. Bețivii sunt oare liberi, când lipsa băuturii îi face să dispere? Desfrânații sunt oare liberi, când lipsa păcatului îi duce la deznădejde? Nu, ei sunt legați cu lanțuri foarte grele. Și de fapt singurii oameni liberi sunt cei care Îl cunosc pe Dumnezeu. Bucuriile lor sunt mai mari decât ale celor care trăiesc în păcate. Dar despre astfel de bucurii nu se poate vorbi. Ele se trăiesc.

Cât privește vremurile de apostazie în care trăim, deși uneori ni se pare că toate se luptă cu noi, că toate ne sunt potrivnice mântuirii, de fapt tocmai așa se dobândește mântuirea. Nu ne este de folos să ne plângem că nu trăim cu o mie de ani în urmă, când mântuirea era mai ușor de dobândit. Aceasta este o înșelare, să crezi că vremurile de astăzi fac cu neputință sporirea duhovnicească. Atâta vreme cât Dumnezeu ține lumea, trebuie să ne fie clar că putem merge pe calea mântuirii.

Cuviosul Paisie Aghioritul, marele sfânt al vremurilor noastre, spunea: „Împrejurările ne silesc și ne vor sili să lucrăm duhovnicește. Și e bine să facem aceasta cu bucurie și de bunăvoie, iar nu din mahnire, de nevoie. Mulți sfinți ar fi dorit să trăiască în vremea noastră, ca să se nevoiască...” Ați auzit ce cuvânt tulburător? „Mulți sfinți ar fi vrut să trăiască în vremea noastră, ca să se nevoiască...” Acesta este adevărul, iubiților. Deși noi încercăm să găsim tot felul de motive pentru a justifica propriile căderi, spunând că așa se trăiește astăzi, de fapt tocmai căderea celorlalți ar trebui să fie pentru noi un semnal de alarmă și un prilej de a ne îngriji mai cu atenție de propria noastră mântuire. Nimic nu justifică păcatul. Deși oamenii de lângă noi par înțelegători, deși ei înțeleg argumentele pe care le aducem în sprijinul căderilor noastre, o fac numai pentru că ei înșiși sunt biruiți de aceleași păcate și neputințe. Și acesta este unul dintre lucrurile cele mai triste. Că nu

prea poți găsi folos duhovnicesc la creștinii din jurul tău.

Dacă înainte credincioșii se sprijineau unii pe alții pe calea virtuților, dacă știau să îl ajute pe cel căzut să se ridice, astăzi lucrurile stau invers. Cei mai mulți dintre creștini sunt creștini doar cu numele și nu numai că nu știu să te ajute să te ridici din cădere, ci chiar de multe ori încearcă să te convingă că Dumnezeu este îngăduitor cu păcatele oamenilor. Adică nu trebuie să îi înfrunți numai pe cei din afara Bisericii, ci trebuie să îi înfrunți chiar și pe cei care pretind că sunt creștini. Sfaturile unora ca aceștia, deși par înveșmântate în dragoste și înțelegere, pot fi foarte periculoase dacă sunt primite fără discernământ.

Să nu uităm că oamenii care trăiesc în păcate și nu vor să se ridice simt nevoia ca nimeni în jurul lor să nu ducă o viață curată. Ar vrea să îi tragă pe toți în aceeași mocirlă cu ei, gândindu-se că Dumnezeu nu poate fi atât de lipsit de iubire încât să îi arunce pe toți în iad. O asemenea cugetare este șoptită de diavol.

Noi să nu primim sfaturile celor care vor să trăim în aceleași păcate cu ei, ci să mergem pe calea mântuirii. Și, în orice păcate am cădea, să alergăm degrabă la spovedanie. Numai așa ne vom putea curăța sufletele. Știți, sunt unii care vreme de ani de zile ascund unele păcate la spovedanie. Și spovedesc păcatele mai mici, gândindu-se că pe cele mari le vor spune la bătrânețe. Și se miră de ce viața lor este plină de neazuri și de greutăți de tot felul: „De ce, Doamne, că doar facem atâta și atâta bine?...” Răspunsul este simplu: Dumnezeu le trimite aceste mari neazuri tocmai pentru a-i ajuta să își vadă neputințele și pentru a se pocăi. Nicio faptă bună nu poate înlocui spovedania. Să vă spovediți sincer, căci altfel nu puteți spori duhovnicește. Altfel stați în brațele vrăjmașului. Și păcatele nespovedite sunt cea mai bună recomandare pentru

iad. Ca și căderea în erezie. Sunt unii care, fiind plini de o nesăbuită râvnă, caută să urce pe culmile duhovnicești folosind trăsurile altor religii. Fac meditații yoghine, zic tot felul de formule pentru liniștirea minții, încetul cu încetul încep să creadă în vise, apoi în zodii și chiar în reîncarnare. Ei vor să urce spre cer, dar de fapt drumul lor duce în prăpastie. Erezia îi rupe de Biserică, îi rupe de Hristos. Aveți grijă ca nu cumva, la un moment dat, să vă lăsați ademeniți de astfel de învățături potrivnice adevărului. Chiar dacă unii dintre cei care au alergat la secte sau la alte grupări religioase se laudă că au scăpat de necazuri, că Dumnezeu i-a izbăvit de griji, să nu îi credeți: diavolul le face parte de bucurii trecătoare pentru a-i ține departe de calea mântuirii. Și ne-ar da orice și nouă, numai să ne rupă de Hristos. Dar noi să avem tăria de a refuza ofertele sale și să ne ducem cu răbdare crucea.

O, cât este de simplu să vorbești despre răbdare, și cât de greu este să dai dovadă de răbdare... Dacă oamenii ar avea de înfruntat numai un singur necaz în toată viața lor, atunci poate că ar ști să îi acorde toată atenția cuvenită. Dar oamenii sunt sături de necazuri, și de aceea de cele mai multe ori pierd cununile pe care le-ar fi primit dacă ar fi fost mai răbdători.

Sfârșitul necazurilor

Sfântul Dimitrie al Rostovului spunea că precum pe mare vine val după val, furtună după furtună și vânt după vânt, tot astfel și în viață vine necaz după necaz, amărăciune după amărăciune, încercare după încercare. Și numărul mare de necazuri îi îngenuchează pe oameni. Astfel, în loc să vrea ca Dumnezeu să le dea puterea de a înfrunța încercările, ei nu mai vor decât să iasă cât mai repede la liman.

Asta, în cazul în care mai văd o ieșire din situația grea în care se află. De multe ori diavolul îi ispitește cu

gânduri de deznădejde, și chiar de hulă: „De ce Dumnezeu a îngăduit să ajungem aici?” În momentul în care omul are impresia că se află într-o situație din care nu are ieșire, mintea lui se întuneacă. Inima i se împietrește, mânia și frica îi sufocă sufletul. Omul simte că i-a ajuns cuțitul la os. Și totuși, dacă ar avea mai multă credință, și-ar da seama că deasupra tuturor încercărilor vieții stă Dumnezeu. Dumnezeu are puterea de a întoarce tot răul înspre bine. Există situații fără ieșire? Pentru cel credincios, nu. Există situații în care mintea omenească nu vede nicio ieșire, aceasta este adevărat. Dar cel credincios, lepădând nădejdea în propriile sale puteri, așteaptă cu nădejde mâna cea tare a Domnului. Cum zice Psalmistul: *Unii se laudă cu căruțele lor, alții cu caii lor, iar noi ne lăudăm cu numele Domnului Dumnezeului nostru. Aceștia s-au împiedicat și au căzut, iar noi ne-am sculat și ne-am îndreptat* (Ps. 19, 8-9). Noi așteptăm în ajutorul nostru mâna Dumnezeului celui Viu, care nu ne va lăsa fără răspuns.

Voi spune acum ceva despre Psaltire, despre cartea din care sute și sute de ani mii și mii de sfinți s-au hrănit duhovnicește citind din ea. Unii cuvioși o ziceau pe dinafară, în fiecare zi. Cine are ochi găsește în această carte răspunsuri la toate durerile sale: la atacurile vrăjmașilor, la boală, la foame, la deznădejde. Citind Psaltirea, își va spune și necazul, dar își va mărturisi și dorința de a fi ajutat de Dumnezeu. Psaltirea este unul dintre prietenii cei mai apropiați ai creștinilor. Cei care au învățat să soarbă mierea din Psaltire, care rostesc psalmii ca și cum ei înșiși i-ar fi scris, multă mângâiere simt. Da, vă spun cu toată convingerea: mare greșală faceți dacă nu încercați să descoperiți Psaltirea. Pe mulți i-a urcat spre cer, pe mulți i-a călăuzit spre rai. Firește, nu este bine să începeți să citiți toată ziua din Psaltire, ca și cum numai așa puteți spori duhovnicește. Nu este bine ca vreo nevo-

ință să fie făcută fără binecuvântare de la duhovnic. Dar când primiți binecuvântare, chiar și numai pentru câte o catismă în fiecare zi, veți vedea cum încetul cu încetul sufletul ajunge să guste din liniștea cea adevărată și din dragostea de Dumnezeu, dragoste care arunca o lumină nouă asupra tuturor clipelor vieții.

Despre măștile care ascund suferința

Rugăciunea dă celui care se roagă puterea de a nu abandona războiul duhovnicesc. Ea vindecă rănilor sufletului. Cine nu se roagă se lasă copleșit de necazuri. Inima i se acoperă de riduri, devine rece. De fapt omul se închide în el însuși, pune un zid între el și lumea care îl înconjoară, ca să simtă cât mai puțin loviturile care vin din afară. Dar acest zid nu este trainic. Nu după multă vreme el va fi surpat de necazuri. Dar bucuria și liniștea nu se vor mai apropia de suflet. Sau mai bine zis se vor apropia, dar vor intra foarte, foarte greu. Oamenii și-au construit o carapace care să îi ajute să înfrunte necazurile, dar această carapace nu face altceva decât să le paralizeze sufletul.

Omul duhovnicesc nu are nevoie de astfel de ziduri artificiale. El are nădejdea că de fiecare dată Dumnezeu îl va ridica, îi va da noi puteri. De fiecare dată pune început bun. Dacă a știut să reziste în fața unei încercări, Îi mulțumește lui Dumnezeu. Dacă nu a știut să reziste, Îi cere iertare cu inima zdrobită și se ridică din cădere. Pe credincioși nu îi sperie căderile și nu renunță la lupta duhovnicească de teamă că vor fi răniți. Aici este unul dintre motivele curajului lor: oamenii duhovnicești știu că Dumnezeu este Cel care îi tămăduiește cu multă dragoste pe cei care aleargă la ajutorul Său. Nu există om fără păcat. Dar oamenii credincioși știu să lupte împotriva păcatului, și lucrul acesta îi deosebește de ceilalți. De căzut, cad și unii, și alții. Dar credincioșii se ridică și continuă lupta, ca și

cum căderea nici nu ar fi avut loc. Sau mai bine zis ca și cum singurii care trebuie să știe de cădere sunt duhovnicul, care le dă iertare de păcate și Dumnezeu, Cel care le primește pocăința.

Ne uităm în jurul nostru și ce vedem? Oameni obosiți, oameni frământați, oameni necăjiți. De multe ori, chiar dacă încearcă să își ascundă durerea, omul de lângă noi suferă. Dar încearcă să își ascundă suferința. Nu rareori se întâmplă ca doi oameni să stea de vorbă, să zâmbească, să și râdă, să spună că nu mai pot de bine. Dar aceasta numai din formalitate. E o trăsătură a omului contemporan să poarte mască, să nu arate ce simte. Omul de astăzi nu mai știe să înfrunte necazurile cu demnitate. Și atunci, pentru a nu fi nevoit să recunoască faptul că este îngenuncheat de necazuri, că nu știe să le înfrunte, el preferă să se închidă în el. Ceea ce comunică altora nu are nimic de-a face cu ceea ce este în sufletul său. Știți că sunt unii care vin la biserică, încearcă să pară cât mai evlavioși, dar când ajung la casele lor își dau arama pe față: dau frâu liber patimilor. Deși la biserică sunt cât se poate de binevoitori cu ceilalți, sunt așa numai pentru a masca ce este de fapt în sufletul lor.

Oamenii nu se mai satură de atâta falsitate. Oamenii respiră de bunăvoie minciuna. Și când văd că cineva este altfel, atunci se simt atacați. Se unesc pentru a-l nimici pe cel care are curajul de a nu purta mască, pe cel care are curajul de a nu pactiza cu minciuna. Sunt oare fericiți cei care poartă mască? Nu, sunt foarte triști. Ei nu știu să se poarte natural, ei nu știu să simtă ce este frumos, ce este curat în viață. De ce se ridică împotriva celor care nu le împărtășesc modul de viață? Pentru că acești eroi – că eroi sunt – arată că, oricât ar fi de grea viața, durerile ei nu îl pot nimici pe om. Acești eroi sunt curați ca niște copii, au curăția copiilor de care vorbește Evanghelia.

Pe cei care au uitat să fie copii nu îi acuzăm. Ci doar le arătăm că Dumnezeu le dă posibilitatea de a îndrepta lucrurile. Oricum, masca nu o vor mai purta prea multă vreme.

Întâlnirea cu moartea

Știți care este lucrul pe care cei mai mulți dintre oameni îl primesc foarte greu? Moartea. Să spunem câte ceva despre moarte, despre momentul de maximă sinceritate în care ajungem în fața Dreptului Judecător.

Omul de astăzi nu vrea să mai audă vorbindu-se despre moarte. El, deși știe că nu va trăi veșnic în această lume, încearcă să se amăgească, încearcă să uite că va muri. Toate la vremea lor, spune, fără să își dea seama că acum este vremea să ne pregătim pentru moarte. În clipa în care un om se teme de moarte, se teme de întâlnirea cu Dumnezeu. Nu vorbim despre teama celor smeriți, nici despre teama părintelui că își va lăsa copiii singuri pe lume, ci despre teama celui care se teme că Îl va întâlni pe Dumnezeu și că toate castelele de nisip pe care le-a construit se vor dărâma. Omul își dă seama că pe Dumnezeu nu Îl va putea înșela. Dumnezeu este adevărul și în El nu încap minciună. Asta îi sperie pe mulți. Că va trebui să își părăsească măștile și să dea socoteală pentru faptele lor. Pentru ei, moartea este cel mai mare necaz, moartea este sfârșitul. Pe lumea cealaltă nu se pot desfăta în patimi, pe lumea cealaltă nu își mai pot satisface pornirile păcătoase.

Dar pentru credincioși moartea este o bucurie, este odihna în Hristos, este intrarea în curțile raiului. Creștinii se pregătesc clipă de clipă pentru moarte. Nimeni nu poate spune că și-a făcut porția, nimeni nu poate spune că s-a pregătit prea mult. Toți suntem în plină luptă. Și cu cât am sporit duhovnicește, cu atât ne dăm seama de propria noastră cădere, cu atât vrem să ne pocăim și mai mult.

O, dar lumea aceasta ne face ca uneori să suspinăm după intrarea în odihna veșnică, ne face să ne săturăm de desfrâul cu care ne presează. Mântuitorul a spus: *Adevărat, adevărat zic vouă că voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura. Voi vă veți întrista, dar întristarea voastră se va prefăce în bucurie. Femeia, când este să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei, dar după ce a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume. Deci și voi sunteți triști, dar iarăși vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni nu o va putea lua de la voi* (Ioan 16, 20-22).

Viața noastră este pregătirea pentru nașterea sau mai bine zis pentru trecerea noastră în viața veșnică. Grea este pregătirea pentru această trecere. Într-adevăr, lumea se bucură și se veselește, lumea se desfată în fel și chip. Iar cei care sunt ai lui Hristos plâng și se tânguiesc. De ce? Pentru că văd în jurul lor atâta desfrâu, pentru că văd cum pierzania îi înghite pe ceilalți. Dar tristețea lor nu este deznădăjduită. Ei știu că vor ajunge la Hristos, și atunci nici măcar o umbră de tristețe nu va rămâne în inimile lor. Să păstrăm în inimile noastre întristarea cea dătătoare-de-viață, întristarea care ne ține departe de patimi. Și să nu uităm că, oricât ar fi de mari suferințele, răsplata va fi pe măsură. Sfântul Apostol Pavel ne-a învățat doar că *pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi* (Rom. 8, 18).

Cât despre moartea celor dragi nouă, nu mai avem timp să vorbim prea multe acum. Dacă ei au murit creștinește, nu avem de ce să ne întristăm: au ajuns la odihna veșnică. Iar dacă știm că au murit în păcate, dacă gândul ne spune că poate s-au dus în iad, nu trebuie să deznădăjduim. Nu avem noi dreptul de a fi judecătorii lor. În clipa în care am căzut în deznădejde nu îi

mai putem ajuta cu nimic. Trebuie să fim tari, să nu ne lăsăm biruiți de întristare și să ne rugăm pentru ei. Până la sfârșitul vieții nu trebuie să uităm că ei au nevoie de rugăciunile noastre. Și atunci când facem parastase pentru ei, să căutăm să fie cu adevărat mese de pomenire creștinească, și nu mese la care ne îmbuibăm pântecele cu prietenii, părându-ni-se că așa îi ajutăm pe cei adormiți. Noi, văzând că mor alții, să cugetăm la propria moarte. Oricât de grele ar fi necazurile prin care trecem, să nu uităm că la sfârșitul vieții vom da socoteală pentru felul în care le-am înfruntat.

Valoarea răbdării încercărilor

Sfântul Ioan Gură de Aur spunea că „darul de a suferi este mai mare decât darul de a învia morții, pentru că făcând cineva minuni, Îi rămâne dator lui Dumnezeu, pe când dacă cineva suferă, acestuia Dumnezeu îi rămâne dator”. Puține cuvinte despre suferință mai frumoase decât acesta s-au spus de-a lungul timpului. Cine înțelege acest cuvânt dovedește o mare înțelepciune duhovnicească. Dacă ne întrebăm pe noi înșine, sau dacă întrebăm pe oricine altcineva dintre cei pe care îi cunoaștem, ce este de preferat, să suferi sau să faci minuni, răspunsul primit va fi: să faci minuni. Toți am vrea să facem minuni, să înviem morții, să mergem pe ape, să transformăm apa în vin și chiar în aur, dacă s-ar putea. Noi, oamenii, vrem ca viața să treacă cum ni se pare nouă că este mai bine. Am fi în stare să născocim tot felul de metode de a spori în viața duhovnicească. Dar Hristos nu i-a fericit pe făcătorii de minuni. Și nici nu ne-a poruncit să facem minuni. Mântuirea noastră nu presupune facerea de minuni, ci cu totul altceva. Înseamnă a primi în toate voia lui Dumnezeu.

Sfântul Ioan Gură de Aur nu a spus că este mai mare darul de a suferi numai ca să aline necazurile ce-

lor aflați în suferință. Ci pentru că așa este. Dar prea puțini am vrea să primim acest dar, prea puțini vrem să mergem pe calea crucii. Prea puțini vrem să primim crucea ca pe un dar. Încercăm să ne convingem că suferințele prin care trecem nu ne sunt de folos, că am fi mai sporiți duhovnicește dacă nu am trece prin ele. Însă Dumnezeu știe mai bine decât noi ce ne este de folos și ce nu.

Despre ajutorul dat celorlalți

Ei, dar acum să vorbim puțin și despre modul în care îi putem ajuta pe cei din jurul nostru, pe cei care au nevoie de ajutor, dar nu știu unde să îl caute. Să vorbim despre mucenicia nesângeroasă.

Sfântul Antonie de la Optina ducea o viață de nevoință foarte aspră. Din cauza rugăciunilor lungi pe care le făcea stând în picioare i se făcuseră niște răni adânci, care îi provocau dureri foarte mari. Ajunsese chiar să nu se mai poată încălța și nu mai putea veni la biserică, dar nu slăbea nevoința de la chilie, deși din picioare sângele îi curgea șiroaie. Auzind că un frate se lenevea să vină la slujbă, Sfântul Antonie l-a rugat cu multă dragoste să lepede obiceiul cel rău și să facă ascultare. Dar fratele nu a ținut seama de rugăminți. În cele din urmă, sfântul a venit în chilia fratelui, s-a așezat în genunchi și l-a rugat încă o dată să vină la biserică. În timp ce vorbea, sfântului i s-a scurs în chilie sângele care i se adunase în ghetete. Înțelegând viața de nevoință a sfântului, fratele s-a pocăit și a pus început bun mântuirii.

Pentru niște creștini cu viață căldică, cum sunt cei din zilele noastre, o asemenea jertfă pare imposibilă. Noi astăzi fugim de cea mai mică durere; când ne doare capul sau stomacul stăm duminica acasă, fiindu-ne prea greu să mergem la biserică. Suntem prea slăbiți pentru a ne ruga.

Iată că Sfântul Antonie însă, deși sângele îi curgea din picioare, nu șovăia să se roage lui Dumnezeu. Și, în momentul când fratele i-a văzut sângele curs în chilie, a înțeles lupta sa duhovnicească și și-a dat seama că nicio durere nu este prea mare când este vorba de dobândirea mântuirii.

Ce să înțelegem de aici? Sfântul Antonie de la Optina se ruga atât pentru mântuirea sa, cât și pentru a celorlalți oameni. Rugăciunea sa era o adevărată mucenicie. Și de aceea Dumnezeu îi asculta rugăciunile. Mulți s-au folosit de ele fără să știe nevointele sfântului. Or, acesta este un lucru foarte important: că pentru rugăciunile sale Domnul îi ajută pe alții.

Aici trebuie să ajungem și noi: nu numai să nu fugim de încercările pe care Dumnezeu ni le trimite pentru mântuirea noastră, ci să fim plini de dragoste pentru aproapele și să vrem și să ne rugăm pentru mântuirea celorlalți. În momentul în care viața noastră devine jertfelnică, rugăciunile noastre devin mai puternice, și Dumnezeu îi ajută mai mult pe cei pentru care ne rugăm. În momentul în care vrem să îi folosim duhovnicește pe cei de lângă noi, în momentul în care ne rugăm pentru convertirea lor, diavolul nu va pregeta să aducă asupra noastră ispite. El vrea să ne descurajeze, vrea să îi lăsăm pe ceilalți să îi facă jocul.

Dar nu trebuie să ne descurajăm: singura soluție în aceste vremuri de apostazie aceasta este: să fim gata de jertfă, gata de nevoință. Vrem binele celor de lângă noi? Cuvintele noastre pot să fie neiscusite, sau ceilalți pot refuza să le asculte. Dar cea mai bună cale de a-i ajuta este jertfa noastră. Să fim gata pentru a ne jertfi, prin mucenicie nesângeroasă, pentru binele celorlalți. Toți avem copii, părinți sau alte rude, prieteni sau cunoștințe pe care diavolul îi ține departe de Biserică. Cu toții avem momente în care inimile noastre suferă pentru răătăcirile acestora. Avem un leac: jertfa noastră. Să

fim gata să ardem ca niște lumânări. Și Domnul va vedea și va primi jertfa noastră. Și chiar dacă unii dintre cei pentru care ne rugăm se vor încăpățâna să rămână departe de Hristos, Dumnezeu va întoarce asupra noastră binecuvântările Sale. Nicio rugăciune nu rămâne fără răspuns. Și încă un lucru: să nu căutăm nevoie peste puterile noastre. Să nu imităm fără socoteală nevoițele marilor sfinți pentru a-i ajuta pe cei de lângă noi. Nu toți putem răbda nevoie ca ale Sfântului Antonie de la Optina. Nici Dumnezeu nu ne cere așa ceva. Ci toate să le facem cu îndrumarea duhovnicului. Așa vom fi pe drumul cel bun. Și, făcând în fiecare zi canonul primit – să zicem două catisme din Psaltire –, suntem mai bineplăcuți Domnului decât dacă am citi de capul nostru și plini de mândrie întreaga Psaltire. Jertfa noastră este mai curată atunci când facem mai puțin cu binecuvântarea duhovnicului, decât dacă facem mult de capul nostru.

Și să nu căutăm noi necazurile și încercările. Dacă ducem lupta cea bună, diavolul nu va întârzia să ridice război asupra noastră. Deci să nu căutăm noi încercările. Să nu ne credem eroi și apoi să cădem la pământ. Ci, atunci când Dumnezeu îngăduie să fim ispitiți, să răbdăm cu nădejdea că până la urmă încercarea va trece.

Ei, dar am început acest cuvânt vorbind despre rețeta izbăvirii de necazuri și am sfârșit prin a vorbi nu numai despre răbdarea încercărilor trimise pentru mântuirea noastră, ci și a ispitelor pe care le ridică diavolul asupra celor care se roagă pentru binele aproape-lui.

Nu putem ajunge în rai fără să purtăm crucea

Să nu uităm că în rai nu putem ajunge fără ispitiri și încercări. Sfântul Dimitrie al Rostovului zicea: „Toți sfinții și-au petrecut viața în necazuri și mâhniri, în suferințe, răbdând prigoniri; vrei ca tu singur să rămâi fă-

ră nicio suferință și mâhnire? Oare numai tu singur vrei să fii din numărul aleșilor lui Dumnezeu, nedorind să rabzi nimic? Să nu fie!”

Da, iubiților, nu putem fi noi singurii care să ajungem în rai fără necazuri și fără suferințe. Acesta este adevărul. Ceea ce putem face noi este să răbdăm aceste încercări cu nădejdea în Dumnezeu, și așa vom dobândi cununa. Aduceți-vă aminte mărturia Sfântului Ioan Gură de Aur: „Din nimic nu avem noi mai mult de câștigat decât din suferințe și pătimiri”. Și nu uitați cuvintele pe care ni le-a spus Însuși Domnul: *În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea* (Ioan 16, 33).

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, rânduiește precum știi mântuirea noastră. Dăruiește-ne să căutăm în toate voia Ta și să lepădăm de la noi toată pofta și grija cea lumească. Întărește-ne cu harul Tău, ca să mergem pe drumul cel bun, ca să primim cu înțelepciune toate încercările care se vor abate asupra noastră și să trăim acoperiți de puterea Ta cea dumnezeiască în toate zilele vieții noastre. Amin.

De ce nu ne ajută Dumnezeu?

Cuvânt despre încrederea nemăsurată în propriile puteri

Nu putem face nimic fără Dumnezeu

Iubiți frați și surori în Hristos,

Vă voi vorbi acum despre o patimă pe care de multe ori o trecem cu vederea: despre patima încrederii nemăsurate în propriile puteri. Lumea în care trăim este o lume a recordurilor, o lume a performanțelor, o lume în care autodepășirea este un simbol apreciat și aplaudat.

Nu voi vorbi astăzi despre stadiul paranoic al autodepășirii condiției umane, în care omul vrea să devină supraom, se consideră egal cu Dumnezeu și se simte nesatisfăcut de starea actuală în care nu își conștientizează dumnezeirea. Această ispită îi prinde ușor pe unii intelectuali ai zilelor noastre, care sunt atât de înțelepți, încât nu observă repetarea provocării pe care diavolul a pus-o înaintea strămoșilor noștri Adam și Eva. Fără a ne referi deci la înșelarea luciferică, potrivit căreia omul este atotputernic din clipa în care își conștientizează puterile sufletești, ne vom referi la o ispită mult mai greu de observat, ispită cu care se confruntă aproape toți oamenii și pe care, din păcate, nu o mai consideră ispită.

Oamenii cred că pot face ceva fără Dumnezeu. De la oamenii de știință care demonstrează că omul se trage din maimuță (deși în realitate nu au argumente pen-

tru aceasta, omul fiind creat de Dumnezeu) până la oamenii politici care își imaginează că pot conduce lumea fără să țină seama de Atotțiitorul Dumnezeu; de la muncitorul care este sigur că folosind o mașină performantă va face treabă bună, fără să aibă nevoie de ajutorul lui Dumnezeu, și până la fiecare dintre noi, care credem că putem face unele lucruri prin propria noastră putere, peste tot se observă virusul încrederii nemăsurate în propriile puteri.

De altfel, lumea așa-zis civilizată, alături de multe alte zeități, se închină și acestei zeițe: încrederea în propriile puteri. Pare un lucru atât de firesc să îți repeți că ești puternic, că vei depăși toate obstacolele, încât orice tentativă de a spune adevărul despre acest idol riscă să devină motiv de ironie, dacă nu chiar de râs, pentru puternicii zilelor noastre.

Glasul Scripturii nu se lasă acoperit însă de vocea idolatriilor contemporani, nici măcar atunci când aceștia pretind că sunt ajutați de Însuși Dumnezeu în lucrările lor.

Glasul Sfintei Scripturi spune cu totul altceva și cred că cel mai bine ar fi să auziți tocmai cum mărturisește adevărul în ceea ce privește această patimă.

Lecția biruinței Dreptului Ghedeon

Vă voi cita un întreg capitol din „Judecători”, scriere pe care o puteți afla între cărțile Vechiului Testament. Vreau să vă amintesc cum i-a biruit pe madianiți marele Ghedeon, Dreptul pe care Biserica îl prăznuiește împreună cu Sfântul Ioan Evanghelistul. Să încercați să vedeți în el modelul omului care vrea să ducă lupta cea bineplăcută lui Dumnezeu și care nu își pune nădejdea în propriile forțe. *Atunci s-a sculat Ierubaal, adică Ghedeon, și tot poporul care era cu dânsul dis-de-diminează și au tăbărât la En-Harod, iar tabăra madianiților era spre miazănoapte de dânsul*

pe colina More cea din șes. Iar Domnul a zis către Ghedeon: „E prea mult popor cu tine; nu voi putea Eu să dau pe Madian în mâinile lor, ca să nu se mândrească Israel înaintea Mea și să nu zică: «Mâna mea m-a izbăvit!» De aceea grăiește în auzul poporului și zi: «Cine este fricos și se teme, acela să se întoarcă și să se ducă înapoi din Muntele Galaad.»” Și s-au întors din popor douăzeci și două de mii și au rămas zece mii.

Apoi a zis Domnul către Ghedeon: „Tot e prea mult popor, du-l la apă; acolo ți-l voi alege. Și de care voi zice să meargă cu tine, acela să meargă cu tine, iar de care îți voi zice că nu trebuie să meargă, acela să nu meargă”. Și a dus el poporul la apă, iar Domnul a zis către Ghedeon: „Cine va limpăi apa cu limba din pumni, cum limpăie câinele, pe acela să-l pui deoparte; de asemenea să pui deoparte și pe toți aceia care-și vor pleca genunchii și vor bea apă”.

Și a fost numărul celor ce au limpăit cu limba lor din pumni trei sute de oameni; iar tot celălalt popor s-a plecat pe genunchii săi să bea apă. Atunci a zis Domnul către Ghedeon: „Cu cei trei sute care au limpăit am să vă izbăvesc Eu și am să dau pe madianiți în mâinile voastre, iar tot poporul să se ducă fiecare la locul său.” Și au luat de la popor merindele și trâmbițele; apoi a dat Ghedeon drumul tuturor israeliților pe la corturi și a oprit la sine pe cei trei sute de oameni, iar tabăra madianiților era din jos de el, în vale.

În noaptea aceea i-a zis Domnul. „Scoală și te coboară la tabără, că Eu o voi da în mâinile tale. Dacă însă te temi să te duci singur, atunci du-te la tabără tu și Pura, sluga ta, și ai să auzi ce se grăiește și atunci au să se îmbărbăteze mâinile tale și ai să te duci în tabără.»” Și s-a dus el și Pura, sluga sa, până la cele dintâi străji ale taberei. Iar madianiții și amaleciții și

toți locuitorii Răsăritului se așezaseră în vale atât de mulți, ca lăcustele; cămilele nu mai aveau număr și erau multe, ca nisipul de pe malurile mării.

Ghedeon veni. Și iată, unul povestea altuia un vis și zicea: „Am visat o turtă de orz, ce se rostogolea prin tabăra madianită și, ajungând la un cort, a izbit în el așa de tare, încât el a căzut, s-a răsturnat și s-a desfăcut.” Celălalt i-a răspuns: „Aceasta nu este alta decât sabia lui Ghedeon, fiul lui Ioasă Israelitul; Dumnezeu a dat în mâna lui pe madianiți și toată tabăra.” Auzind povestirea visului și tălmăcirea lui, Ghedeon s-a închinat Domnului și s-a întors în tabăra israelită, zicând: „Sculați! Domnul a dat tabăra madianiților în mâinile noastre”.

Apoi a împărțit pe cei trei sute de oameni în trei cete și le-a dat la toți în mâini trâmbițe și oale goale și oale făclii. Și le-a zis: „Să vă uitați la mine și să faceți ce voi face eu; iată, eu mă duc în tabără și ce voi face eu să faceți și voi. Când eu și cei cu mine vom trâmbița, să trâmbițați și voi din trâmbițele voastre împrejurul întregii tabere și să strigați: sabia Domnului și a lui Ghedeon!” Și s-a apropiat de tabără Ghedeon și cu el o sută de oameni, pe la începutul străzii de mijloc a nopții, și au deșteptat străjile și au trâmbițat din trâmbițe și au sfărâmat oalele pe care le aveau în mâini. Și au trâmbițat tustreile cete din trâmbițe și au spart oalele și țineau în mâna stângă făclia, iar în mâna dreaptă trâmbițele și trâmbițau din trâmbițe și strigau: «Sabia Domnului și a lui Ghedeon!»

Și stătea fiecare la locul său împrejurul taberei și au început cei din tabără a alerga în toată tabăra și a striga și au luat-o la fugă. Pe când cei trei sute sunau din trâmbițe, în toată tabăra a întors Domnul sabia unora asupra altora, și a fugit tabăra către Țerera până la Betsita și până la hotarele lui Abelmehola, aproape de Tabat. Atunci au fost chemați israeliții din

semințiile lui Neftali și Așer și din toată seminția lui Manase și au alergat după madianiți.

Iar Ghedeon a trimis soli în tot muntele lui Efraim să spună: „Ieșiți înaintea madianiților și prindeți vadul înaintea lor până la Betbara și Iordan”. Și au prins pe cele două căpetenii ale madianiților: pe Oreb și pe Zeeb; au ucis pe Oreb la Țur-Oreb, iar pe Zeeb la Iecheb-Zeeb; și au urmărit pe madianiți, iar capetele lui Oreb și Zeeb le-au adus la Ghedeon, dincolo de Iordan (Judecători 7, 1-25). Iată mărturie adevărată! Iată cum lucrează Dumnezeu!

Cum să biruim noi?

Ei, acum, după ce ați auzit cuvântul Scripturii, oare ce ați înțeles din el? Răspunsul nu este greu, și mă îndoiesc că poate spune cineva că nu a înțeles despre ce este vorba: este vorba de faptul că în orice încercare am fi, nu trebuie să ne punem nădejdea în noi, ci în ajutorul lui Dumnezeu.

Ați auzit? Domnul Dumnezeu nu vrea ca o biruință vremelnică să ne îndepărteze de El, căci mândria biruitorului este de fapt cea mai grea înfrângere. La întrebarea atât de des pusă: „De ce nu ne ajută Dumnezeu?”, unul dintre puținele răspunsuri adevărate este acesta: „Pentru că ne punem nădejdea în noi!”

De aceea au picat la examene studenți foarte bine pregătiți, de aceea mari sportivi s-au făcut de rușine, terminând cursa printre ultimii: și-au pus încrederea în propriile puteri. Și tot din acest motiv de multe ori creștinii nu primesc ceea ce cer în rugăciune. Bine facem cerându-I ajutorul lui Dumnezeu. Totuși să nu neglijăm un amănunt, și anume că ori de câte ori suntem în grele încercări nu este de ajuns să cerem ajutorul dumnezeiesc. Trebuie să lepădăm de la noi toată mândria, toate gândurile care ne zic: „Oricum, te vei descurca și singur”.

De multe ori, cerem ajutorul lui Dumnezeu, dar încrederea ne-o punem tot în noi. Nu știu dacă mai există vreun text care să pună în evidență faptul că Domnul vrea să ne punem nădejdea în El și nu în puterile noastre, așa cum a făcut-o textul despre Ghedeon.

La gândiți-vă: din treizeci și două de mii de oșteni, Domnul i-a cerut să rămână numai cu trei sute. Dacă am fi fost noi în locul lui Ghedeon, am fi zis: „Doamne, de ce lepezi de la noi milele Tale? Pentru ce ne lași în mâinile vrăjmașilor noștri?” Și am fi fost biruiți de dez-nădejde. Dar Ghedeon a ascultat sfatul Domnului. Domnul îi știa credința, de aceea i-a cerut un lucru care nouă ni se pare peste puteri: atunci când orice căpetenie se bucură să primească întăriri, să primească ajutoare, cineva să se învoiască a renunța de bunăvoie la cea mai mare parte a trupelor.

Dumnezeu ține seama de slăbiciunile noastre

Ați văzut că Domnul nu s-a impus ca un tiran în fața lui Ghedeon, ci a ținut cont de neputințele sale. Atunci când l-a trimis în tabăra dușmană, i-a spus: „Dacă însă te temi să te duci singur, atunci du-te la tabără tu și Pura, sluga ta.”

Este foarte important acest fapt, care poate fi ușor trecut cu vederea. Domnul nu a spus: „Îți poruncesc să te duci singur în tabără”. Ghedeon, temându-se să plece singur, l-a luat pe Pura cu el. Adică, Domnul știe foarte bine care este măsura credinței noastre și niciodată nu pune asupra noastră o povară mai mare decât putem duce. Niciodată Domnul nu ne va porunci lucruri peste putință. Cel mai greu lucru pe care ni l-a cerut vreodată Dumnezeu – *Fiți sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeul vostru, sunt sfânt!* (Lev. 19, 2), nu este imposibil. Chiar dacă nimeni nu ajunge sfânt prin propriile puteri, ci numai prin harul lui Dumnezeu, totuși nimeni nu poate spune că Dumnezeu i-a cerut ceva imposibil.

Înțelegeți, dar, frați creștini, că nicio poruncă dumnezeiască nu poate fi lăsată la o parte, pe motiv că este prea grea pentru noi. Da, strâmtă este calea spre Împărăția Cerurilor și puțini vor să meargă pe ea, dar altă cale nu există. Și, dacă mergem pe această cale, să lăsăm nădejdea în puterile noastre și să ne dăm în grija lui Dumnezeu.

Oare ce înseamnă aceasta, poate zice cineva, înseamnă că eu nu pot bea apă fără să mă ajute Dumnezeu? O, dar nu numai apă, nici măcar să respirăm nu am putea dacă nu ne-ar ajuta Dumnezeu. Nimic nu rezistă prin sine. Nici măcar necredincioșii nu pot să facă ceva fără ajutorul lui Dumnezeu, chiar dacă ei susțin că toate le fac prin propria putere. Dacă Dumnezeu nu ar vrea să îi țină în viață, într-o clipă ar pieri.

De altfel, Hristos a spus clar: *Fără Mine nu puteți face nimic* (Ioan 15, 5). Iar Sfinții Părinți adunați la Sinodul de la Cartagina au întărit: „Cine crede că poate face ceva bun fără ajutorul lui Dumnezeu, să fie anatema!”

Mândria e o patimă care ne distruge

Să ne oprim puțin asupra mândriei, asupra acestei patimi prin care omul se crede mai mare decât este, asupra acestei patimi care-l face pe om să se simtă atotputernic. Oamenilor mândri până și unele dintre lucrurile bune pe care vor să le facă le sunt prilej de poticnire, pentru că binele pe care îl fac le sporește mândria. Acesta este unul dintre motivele pentru care oamenii mândri sunt biruiți de deznădejde, au sentimentul că toate le stau împotriva. Ei sunt orbiți de mândrie și nu înțeleg de ce nu sunt ajutați mai mult de Dumnezeu. Nu înțeleg că Dumnezeu îi ajută uneori tocmai stând împotriva dorințelor lor care par bune, dar care de fapt adăpă mândria.

Dacă Dreptul Ghedeon ar fi crezut în puterile sale și nu L-ar fi ascultat pe Dumnezeu, atunci ar fi plecat la luptă cu întreaga sa oștire. Dar ar fi fost biruit, ar fi fost îngenuncheat. Așa se întâmplă cu fiecare dintre cei care se încred în propriile puteri. Groaznică este patima mândriei, și foarte greu scapă omul de ea. Nu există altă cale decât smerenia. Da, prin spovedanie deasă, cel care caută smerenia o va găsi. Să ne ferim de mândrie, iubitorilor! Și ori de câte ori lăsăm gândurile de mândrie să pătrundă în inimile noastre, sau mai ales atunci când faptele noastre oglindesc mândria, să ne recunoaștem greșeala în fața lui Dumnezeu și să încercăm să ne ridicăm.

Fiecare dintre noi suferim de această patimă, mai mult sau mai puțin. Mândria este prăpastia care ne aruncă în iad, este sabia care taie legătura noastră cu Dumnezeu.

Este ușor să vorbim despre această patimă ca și cum ne-ar fi străină, cu aceeași dispoziție cu care vorbim despre crimă sau despre alte păcate care ne sunt străine. Dar toți suntem mândri, și arătând cu degetul spre mândria altora nu vom fi nici mai smeriți, nici mai curați înaintea lui Dumnezeu. Totuși, pe cât de greu este să ne dăm seama că suntem mândri, pe atât de ușor este să ne dăm seama că nu suntem smeriți. Și pentru că smerenia este opusul mândriei, este firesc să ne dăm seama că, dacă nu suntem smeriți, atunci suntem mândri, a treia posibilitate nefiind cu putință.

Despre falsa smerenie

Foarte trist lucru este să ni se pară că suntem smeriți. În momentul în care am ajuns la concluzia că suntem smeriți, ar trebui să rugăm un iconar să ne picteze chipul și să vorbim cu un scriitor să ne scrie viața. Nu-i așa? Nu, bineînțeles că nu. În momentul în care am ajuns la concluzia că suntem smeriți, ar trebui să ne

întristăm tare de tot. Ar trebui să ne dăm seama că suntem înșelați de duhul mândriei. Adică sfinții Bisericii, oricât erau de sporiți în viața duhovnicească, își vedeau numai păcatele, iar noi, care nu numai că nu ne gândim să mergem pe drumul lor, ci chiar trăim în patimi, ne imaginăm că suntem smeriți.

Mândria ucide sufletul, sugrumă inima. Omul mândru nu mai poate să-și iubească aproapele, nu se vede decât pe sine. Și nici măcar pe Dumnezeu nu Îl mai iubește. Ci înfierbântarea pe care o simte, chiar dacă i se pare că este dragoste, este înșelare. Omul mândru se vede pe sine nu numai smerit, ci și plin de celelalte virtuți, se consideră mai sporit duhovnicește decât cei din jurul său. Viața oamenilor mândri este o viață foarte tristă. Singurătatea îi apasă, pentru că nu găsesc semenii cu care să vorbească. Ei văd în jurul lor numai obiecte însuflețite.

Este oare păcatul mândriei fără leac? Nu, dar leacul acesta este căutat de foarte puțini. De ce? Pentru că omul mândru vrea să dea sfaturi, vrea să îi călăuzească pe alții. Și chiar dacă se preocupă de propriul urcuș spiritual, având la temelie nevoințele mândria, nu poate urca spre Dumnezeu. Omul mândru nu poate fi mântuit. Patericul ne pune înainte o întâmplare care arată foarte bine acest lucru: un cuvios părinte a găsit un copil părăsit. L-a crescut cu multă grijă, l-a povățuit pe calea ascezei, l-a învățat să se roage. Și, când tânărul a murit, părintele s-a rugat să i se descopere unde se sălășluiește sufletul acestuia. Deși nădăjduia că îl va vedea în curțile raiului, bătrânul l-a văzut în chinurile iadului. De ce? Pentru că, deși ucenicul nu cunoscuse păcatele trupești, inima sa era plină de mândrie. Părintele nu l-a învățat ce este smerenia și de aceea toate nevoințele sale nu i-au ajutat cu nimic.

Așa sunt oamenii mândri: caută să fie mai presus de ceilalți, caută să facă nevoințe exterioare, dar sufle-

tul lor miroase urât. Vrea omul mândru să țină post? Se mândrește că nu este ca cei care calcă postul. Vrea să facă milostenie? Se mândrește că este mai sporit decât cei care nu fac milostenie. Face donații pentru ctitorirea unei mănăstiri? Se umple de mândrie, de aerul de superioritate că a făcut ceva deosebit. Și prin tot ceea ce face bun el nu respiră decât mulțumire de sine și mândrie, uneori împletită cu o falsă smerenie.

Ar putea omul mândru să se lipsească de smerenie, când toate cărțile despre urcușul duhovnicesc vorbesc despre ea? Nu. Și caută și el să se smerească, dar, fără să își dea seama, smerenia sa este artificială. Este o smerenie care, chiar dacă este însoțită de lacrimi, este falsă. De fapt păruta smerenie este una dintre culmile mândriei. Și omul care se vede pe sine smerit nici nu se gândește că se poate afla în rătăcire.

Să ne ferească Bunul Dumnezeu să fim biruiți de această patimă ucigătoare de suflet și să ne ajute să mergem pe calea pe care El Însuși a mers: calea smereniei. Iar noi să înțelegem că dacă Dumnezeu ne stă împotrivă, chiar dacă avem intenții bune, aceasta se datorează mândriei noastre, care ar putea transforma tot binele în pricină a răului. Dumnezeu ne ajută tocmai neajutându-ne să facem lucrurile care s-ar întoarce împotriva noastră. Și să ne aducem aminte că sunt și lucruri care nouă ne par bune, dar, de fapt, ochiul pătrunzător al lui Dumnezeu știe că ne sunt vătămătoare.

Dumnezeu nu ne părăsește niciodată

Să ne referim acum la momentele în care ni se pare că Dumnezeu ne-a părăsit, deși El este lângă noi și vede cum răbdăm încercările prin care trecem, vede dacă suntem sau nu vrednici de cunună.

Acesta este un alt caz în care ni se pare uneori că Dumnezeu nu ne ajută. De fapt, ne ajută tainic, și vina este a noastră că nu ne dăm seama de ajutorul Lui. Așa

Sfântul Antonie cel Mare, trecând prin grele ispite din partea diavolilor care l-au chinuit fără milă, primind în cele din urmă ușurare, a întrebat: „Unde erai, Doamne, când mă luptam?” și Domnul i-a răspuns: „Eram lângă tine, ajutându-te”.

Acesta este răspunsul pe care Dumnezeu îl dă creștinilor care repetă, plini de amărăciune, întrebarea psalmistului: „Până când, Doamne, mă vei uita, până în sfârșit? Până când vei întoarce fața Ta de la mine? Până când voi îngrămădi gânduri în sufletul meu, durere în inima mea ziua și noaptea?”

„Sunt lângă voi, ne spune Dumnezeu. Sunt cu voi și vă dau putere să rezistați, biruind încercările prin care treceți. Sunt cu voi și văd fiecare picătură de sudoare și fiecare lacrimă. Și toate își vor avea plata lor.”

Da, chiar și Sfântului Antonie cel Mare i se părea că a fost părăsit de Dumnezeu. Dar nădejdea în Domnul i-a dat aripă, nădejdea în Domnul l-a ajutat să depășească greutățile și să ajungă în cetele sfinților alături de care îl cinstim noi, credincioșii.

Să luptăm cu armele credinței

Acum, apropiindu-ne de sfârșitul acestui cuvânt, să mai vedem că viteazul Ghedeon nu a atacat tabăra madianiților cu sabia sa, ci i-a nimicit folosindu-se de trâmbițe și de făclii. Să vedem în trâmbițe un semn al cuvântului dumnezeiesc și în făclii un semn al cunoașterii lui Dumnezeu.

Noi, creștinii, nu ne luptăm cu sabia nici împotriva madianiților contemporani și nici împotriva oamenilor de alte credințe. Aceste vremuri au trecut odată cu întruparea lui Hristos. Noi ne luptăm pentru a cuceri duhovnicește această lume, pentru a-i birui ispitele și pentru a-i trage și pe alții spre cunoașterea adevăratului Dumnezeu.

Să știți că nu vom putea birui această lume prin propriile puteri. Dar o putem birui prin glasul de trâmbiță al Sfintei Scripturi și al Sfintei Tradiții și prin făcliile aprinse de Duhul Sfânt în inimile noastre.

Dacă vom lupta așa, vom auzi de la cetele îngerești: „Sabia Domnului și a voastră!” Așa trebuie să luptăm, iubiților, astfel încât sabia noastră duhovnicească să fie lângă cea a Domnului. Și lupta Lui să fie lupta noastră.

Sabia Domnului și a noastră, iubiților! Sabia rugăciunii, a nevoițelor și a mărturisirii lui Hristos! Sabia care nu taie, ci tămăduiește. Sabia care nu provoacă, ci alină durerile. Sabia dragostei care nu răstignește, ci se lasă răstignită.

Această sabie să o luăm, iubiților, pentru a fi bineplăcuți Dumnezeuului Părinților noștri și pentru a dobândi raiul cel preadulce și a ne bucura dimpreună cu toți sfinții! Amin.

Despre foloasele sărăciei

Cuvânt la prăznuirea Dreptului Iov

Iubiți credincioși,

La prăznuirea Dreptului Iov vom vorbi despre sărăcie și săraci, pentru că mulți, foarte mulți oameni se confruntă cu această ispită. Nu știu cât ar fi de folositor pentru voi să fac acum un elogiu sărăciei. Cine poate lăuda sărăcia, când nu are ce să dea de mâncare copiilor? Cine poate lăuda sărăcia, când nu îi ajung banii pentru medicamente? Cine poate lăuda sărăcia, când neplata întreținerii îl poate scoate în stradă? „Nimeni, am putea spune. Sau numai sfinții, cei cu care noi nu prea avem multe în comun.”

Iată un subiect arzător: „Cine poate lăuda sărăcia?” Voi încerca să vă răspund pe scurt la această întrebare. În primul rând vă spun că despre sărăcie cei care sigur nu sunt în măsură să vorbească sunt bogații. Vorba: „Sătulul nu crede celui flămând” lasă de înțeles nu numai o anumită împietrire a inimii celor sătui, ci și o neputință de a înțelege. Cum ar fi să vă vorbesc eu despre ceea ce simte un toreador spre care se îndreaptă taurul, dacă nu m-am aflat în arenă? Cum aș putea să vă vorbesc despre ceea ce simte un om care sare cu parașuta, dacă nu am sărit niciodată?

Ei bine, în ceea ce privește sărăcia, Dumnezeu mi-a făcut parte „din belșug” de ea, așa că voi vorbi din experiență. Nu o spun spre lauda mea, ci numai spre lauda Celui care n-a îngăduit sărăcia să îmi paralizeze sufletul. Cel puțin așa nădăjduiesc. Mă rog Domnului să

îmi dea putere să vorbesc așa cum trebuie despre acest subiect.

Bogații nu înțeleg valoarea sărăciei

Sondajele arată că o mare parte dintre oameni trăiesc în sărăcie. Dumnezeu nu a vrut aceasta, dar, dacă strămoșul nostru Adam a ales calea neascultării, noi suportăm anumite consecințe. Mântuirea noastră nu se poate dobândi fără greutate. Or, ce greutate ar mai fi fost acelea dacă aveam toți bogații peste bogații? Nu ne-ar fi fost de folos așa ceva. Nu ne-am fi putut mântui. Doar vedeți cum bogații de lângă noi transformă credința lor într-un tablou bun de pus în cui la evenimente festive, căci altfel dracul lăcomiei știe să îi țină acasă când ceilalți creștini sunt la biserică. Nu îi judecăm, ci îi compătimim. Sunt într-adevăr de plâns. Consideră că dacă donează o sumă mare de bani pentru ctitorirea vreunei mănăstiri, vreunei biserici, L-au cumpărat pe Dumnezeu. Numai că acești bani nu vor fi socotiți ca cei doi bani ai văduvei, care a adus Domnului puținul pe care îl avea. Ei, din multul pe care îl au, dau o sută de mii de bani, dar pe cântar aceștia atârnă mult mai puțin decât bănuții văduvei. Mântuirea nu se cumpără cu bani. Să își pună bogații toate averile la un loc și nu pot cumpăra nici măcar un loc în rai. Pentru că acolo nu este ca într-o stațiune de lux de pe litoral, în care vin numai bogații. În rai vin numai cei bogați sufletește.

Dumnezeu nu vrea să lenevim

Știu că cei care se luptă cu sărăcia nu bogații mari râvnesc. Ci atât cât să sature gurile copiilor, atât cât să aibă cu ce să se îmbrace, atât cât le trebuie ca să poată trăi. E oare ceva rău în aceasta? Nu, bineînțeles că nu. Și ce să ne facem când nu facem rost de tot ceea ce ne trebuie, să cădem în deznădejde? Nu. Ci să ne rugăm Domnului ca El să ne trimită ceea ce crede de cuviință.

Dar nici rugăciunea nu plinește toate. Nu este de ajuns să ne rugăm, ca Dumnezeu să ne și asculte. Există un mare număr de săraci biruiți de patima trândăviei care nu înțeleg de ce Dumnezeu îi lasă să rabde de foame. Dar răspunsul este simplu: dacă Dumnezeu i-ar ajuta să trăiască fără să muncească, atunci patima trândăviei, împreună cu celelalte patimi care o însoțesc, ar duce sufletul spre pieire. E adevărat că sunt unii neputincioși trupește, care nu pot munci nimic. Pe aceștia Dumnezeu îi miluiește. Dar pe cei care se lenevesc să muncească refuză să îi ajute. Și o face spre binele lor.

Totuși nu aceasta este problema săracilor, că sunt prea leneși să muncească. Săraci sunt în zilele noastre o mare parte dintre cei care lucrează foarte mult, dar nu sunt plătiți pe măsura efortului depus. Cei de pe urma cărora se îmbogățesc alții, lipitorile care trăiesc sugând sângele angajaților.

Despre crucea sărăciei

Cine este sărac atunci? Sărac este omul căruia, chiar dacă lucrează cât îl țin puterile, nu îi ajung banii să dea de mâncare și să asigure cele necesare familiei. Lucrează și bărbatul și femeia până cad de pe picioare, dar nu primesc banii pe care îi merită. De multe ori acești săraci se rușinează cu propria stare, nu vor ca alții, vecinii sau rudele, să știe de sărăcia lor. Le este rușine de sărăcia lor. Dar de sărăcie nu trebuie să se rușineze nimeni. Ar trebui să se rușineze numai dacă nu știu să își ducă crucea cu demnitate, dacă din pricina sărăciei ar cădea în patimi. Dar altfel, nu.

Asta este sărăcia, o cruce permanentă. O durere permanentă că părinții bolnavi rămân fără medicamente. Că la școală copiii vor fi disprețuiți pentru hainele lor modeste. Că de multe ori copiii vor fi nedreptățiți de către copiii celor cu bani. Că nimeni nu le va lua apărarea.

Da, iubiților, inima săracului este o rană deschisă. Sângele săracului curge neîncetat și nimeni nu mai are înțelegere pentru el. Trăim într-o lume care nu se mai îngrijește de săraci. Într-o lume care își face reclamă din ajutorul pe care îl dă cerșetorilor, dar în același timp își închide ochii la gemetele săracilor. Dar gemetele lor le aude Dumnezeu, care nu trece niciun oftat cu vederea.

Despre lăcomia săracilor

Să mai zicem câte ceva despre haine și despre mâncare. Oricât de sărac ar fi omul, patima lăcomiei nu stă departe de el. Sărăcia nu este o stavilă împotriva lăcomiei. De multe ori săracii devin mai lacomi decât bogații, își lipesc inimile cu disperare de puținul pe care îl au. Au oarecum și motive. I se sparge unui bogat o farfurie, își cumpără un set nou. I se sparge unui sărac o farfurie, îl cuprinde amărăciunea. Mai are puține farfurii. La fel cu hainele: i se tocește puțin o haină de piele unui bogat, o aruncă și își ia alta. Dar pe sărac, dacă i se rupe singura haină groasă pe care o are, îl biruie mânia. Dacă numărul bogaților ar fi egal cu cel al săracilor, tot ar fi mai bine, că săracii ar purta hainele pe care le aruncă bogații și nu ar mai răbda de frig. Dar bogații sunt puțini, și puțini săraci se îmbracă de pe urma lor.

Despre oportunitatea de a face compromisuri

Să mai spunem ceva despre sărăcia care duce la păcate. Despre fetele care își vând trupul pentru desfrânare s-a vorbit destul de-a lungul timpului, așa că acest subiect vă este clar. Eu vreau să vă vorbesc despre celelalte păcate și forme de păcat la care duce sărăcia.

Din cauza sărăciei unii ajung să fure, alții să facă diverse compromisuri. Nu cred că este cazul să ne referim acum și la cei care devin atât de orbiți, încât ajung chiar să ucidă. Ci să ne referim la cei care se lasă roși de

patima invidiei pe cei mai înstăriți. Sau la cei mai mulți care cad în două păcate: în păcatul deznădejdiei, care uneori duce la sinucidere, și în păcatul satisfacerii patimilor trupești. Săracul care deznădăjduiește arată că ceva în credința sa este strâmb, arată că îi lipsește curajul de a înfrunta încercările sau iscusința de a se folosi de ajutorul dumnezeiesc.

Cei care aleg calea patimilor, sătui de suferință și de lacrimi, nu își dau seama că așa aleg calea suferinței veșnice. Săracii caută în patimi o scăpare de suferință, dar intră într-un cerc vicios, din care numai cu greu vor mai putea ieși. Aleg patima, Dumnezeu îi pedepsește prin suferințe. Sau mai bine zis îngăduie ca ei să treacă prin suferințe pentru ca sufletul lor să se curățească. În loc să primească curățirea, ei cad din nou în păcate. Și tot așa, până la sfârșitul vieții.

Poate cineva în afară de Dumnezeu să îl judece pe cel care vine de la muncă și nu are ce să le dea copiilor de mâncare, și merge pentru prima dată în viața lui la cârciumă, chemat de prietenii săi la un pahar de băutură? Da, toți ne grăbim să îl judecăm. Ia uite, ce om de nimic! Și el iar vine acasă, iar se mâhnește, iar merge la cârciumă. Și încetul cu încetul capătă acest obicei prost, de a-și alina tristețea prin băutură. Fiecare dintre noi știe că este mare lucru să găsim alinare în necazurile noastre. Dar singura noastră alinare trebuie să o căutăm la Dumnezeu, la Maica Domnului și la cetele sfinților. Când căutăm alinare în patimi nu facem altceva decât să ne sporim suferințele.

Oameni care căutați alinare în desfătărilor lumii acesteia, luați aminte: numai Dumnezeu ne poate ajuta să întoarcem răul în bine, numai El ne poate da puterea să biruim necazurile.

Despre mâncare

Să mai spunem ceva despre mâncare... Atunci când puteți alege ce să mâncați, încercați să alegeți întotdeauna hrana care este mai sănătoasă pentru organism. Nu căutați mâncăruri cu gusturi extraordinare, dar care nu sunt sănătoase. Să știți că cei care aleg mâncarea pentru gust se aseamănă fumătorilor care își distrug, cu bună știință, plămânii. Noi nu trăim ca să mâncăm, ci mâncăm ca să trăim. Sau cel puțin așa ar trebui. Pe unii nu îi interesează dacă la Judecată ni se va cere socoteală pentru mâncărurile cu care ne-am desfătat trupul. Modul în care ne preocupăm de hrana trupeză oglindește modul în care înțelegem viața. Vă voi citi acum o pildă din Pateric, pildă care va lămuri ce am spus mai înainte.

„Era un bătrân mare și văzător cu mintea și s-a întâmplat ca odată să șadă cu mai mulți frați la masă și, când mâncau ei, lua aminte bătrânul cu duhul și vedea că unii mănâncă miere, alții pâine, iar alții baligă. Și se minuna și se ruga lui Dumnezeu, zicând: «Doamne, descoperă-mi taina aceasta, că aceleași bucate fiind puse pe masă înaintea tuturor, când mănâncă se văd așa schimbate». Și i-a venit lui glas de sus, zicând: «Cei ce mănâncă miere sunt cei ce cu frică, cu cutremur și cu bucurie duhovnicească șed la masă și neîncetat se roagă și rugăciunea lor ca tămâia se suie la Dumnezeu. Cei ce mănâncă pâine sunt cei ce mulțumesc pentru împărțirea celor dăruite de la Dumnezeu, iar cei ce mănâncă baligă sunt cei ce cârtesc și zic: aceasta este bună, aceasta este putredă».”

Așa și noi avem de ales, oricât de puține ar fi bucatele pe care le avem înaintea, să mâncăm ori miere, ori pâine, ori baligă. Totuși, din câte știu eu, baliga nu face parte numai din meniul bogaților, care tot aleg între cele mai fine feluri de mâncare, dar tot nu sunt mulțumiți. Cu baligă se hrănesc, trist cuvânt, toți cei

care mănâncă fără să Îi mulțumească Domnului care a trimis mâncarea, care cârtesc că nu au bucate alese. Da, este normal să ne dorim să avem pentru noi și pentru cei de aproape ai noștri hrană sănătoasă, hrană care să țină trupul în stare de sănătate. Dar atunci când suspinăm după specialitățile cu care se îndestulează bogații, greșim mult. Să mulțumim Domnului pentru tot ce ne trimite, și să mâncăm cu cumpătate. Uneori chiar și din prea multă pâine ni se face rău. Așa este și cu sufletul: orice mâncăm peste măsură stârnește patima. Deci, orice mâncăm, să nu uităm care este rostul pentru care mâncăm și să mâncăm cu măsură.

Despre îmbrăcăminte

Cât despre haine, iarăși trebuie multă luare-amin-te. Sărăcia aduce de multe ori o preocupare exagerată pentru îmbrăcăminte: să fim cât mai frumoși, să fim, pe cât ne ține buzunarul, în pas cu moda. Și vezi cum oameni săraci își rup de la gură ca să poarte cine știe ce haină scumpă. Acest gest dovedește puțină credință. Omul credincios nu se gândește să fie în pas cu nicio modă, ci se gândește numai ca hainele să îi acopere trupul, să îl ferească de frig, sau ploaie, și ca îmbrăcămintea să fie o oglindă a personalității sale. Există oameni foarte săraci, care se îmbracă cu haine ieftine, dar care arată mult mai luminoși și mai frumoși decât bogații îmbrăcați în haine scumpe. De ce? Pentru că frumusețea lăuntrică se răsfrânge și în afară. Cât despre creștinii care vor să placă și lui Dumnezeu și lumii și caută să fie în pas cu moda, se observă foarte ușor că nu frumusețea lăuntrică domină la ei, ci dorința de a fi pe placul lumii acesteia. O sumedenie de artificii cosmetice, de haine care de care mai puțin cumiști, ca să nu spunem vulgare, și cu toate astea ei nu își dau seama că măștile le acoperă sufletul, îl sufocă.

O idee scurtă și clară: oricât am fi de săraci, să nu căutăm să arătăm mai bogați decât suntem. Să umblăm îmbrăcați în haine cuminți, care să exprime atitudinea noastră față de lumea aceasta. Să fim îmbrăcați în așa fel încât, dacă l-am vedea pe stradă pe duhovnicul pe care îl avem, să nu trebuiască să ne schimbăm hainele înainte de a-i săruta mâna. De fapt, trebuie să fim îmbrăcați în așa fel, încât să nu ne fie rușine că Hristos ne vede clipă de clipă.

Și încă un lucru pentru cei săraci: voi sunteți pietre prețioase, sunteți comori pentru aceia care au ochi să vadă. Pentru că voi sunteți mântuirea bogaților. Adică bogații, oricât de mari nevoințe ar face, dacă pe voi vă trec cu vederea, vor fi și ei trecuți cu vederea de Hristos. Ar trebui ca bogații să vă pescuiască cu multă grijă. Ia gândiți-vă cum ar fi ca în toată lumea să trăiască numai câțiva săraci. S-ar bate bogații pe ei. S-ar năpusti asupra săracilor. Că așa cugetă bogații: ar fi în stare să facă un fel de colecție până și de săraci. Dar așa, găsind săraci la tot pasul, bogații nu știu să le aprecieze valoarea. Însă Dumnezeu știe să o aprecieze.

Despre răbdarea lui Iov

Ei, și după ce am vorbit atâta despre sărăcie, să vorbim și despre săracul săracilor, despre Dreptul Iov. Cu toții știți că a ajuns, din cel mai bogat om, cel mai sărac; din cel mai laudat, cel mai disprețuit. I-au fost răpite averile, i-au murit copiii, dar tot nu l-a hulit pe Dumnezeu.

Diavolul îi spusese lui Dumnezeu că toată virtutea lui Iov ține de binecuvântările cu care se desfată și că, dacă ar fi lipsit de ele, atunci ar deveni cârtitor și s-ar mânia pe Dumnezeu. Și a fost încercat Iov atât de greu, încât nici nu ne putem da seama. Dar nu s-a ridicat împotriva Domnului cu cuvinte de ocară. Ia auziți: *Gemele mele sunt pâinea mea și vaietele mele curg ca apa.*

De ceea ce mă tem, aceea mi se întâmplă și de ceea ce mi-e frică tocmai de aceea am parte. N-am nici tihnă, nici odihnă, nu-mi găsesc nicio pace și zbuciumul mă stăpânește (Iov 3, 24-26). Vă par cunoscute aceste cuvinte?

Pe urmele Dreptului Iov

O, iubiți credincioși, printre voi se află săraci care repetă deseori plângerea lui Iov, chiar dacă folosesc propriile lor cuvinte. O, între noi se află urmași ai lui Iov, oameni pentru care lacrimile se amestecă cu bucăți de pâine pe care o mănâncă. Și lor le vorbesc acum: dați-vă seama cât de mare este chemarea voastră. Voi sunteți mărturisitori ai credinței creștine! Viața voastră este o muceniec nesângeroasă! Dureri peste dureri vă năpădesc sufletul, dar nu disperați. Sau chiar dacă disperați pentru câteva clipe, vă ridicați degrabă. Cinste vouă, vase alese ale lui Dumnezeu. Cinste vouă, părinți care renunțați la bucăți de pâine pentru a o da copiilor. Cinste vouă, soții iubitoare, care renunțați la micile bucurii pentru a face bucurii celor de lângă voi. Cinste vouă, oameni care munciți până cădeți de pe picioare, pentru a aduce acasă un bănuț. Vouă, celor pe care boagații îi disprețuiesc, vă aduc laude.

Iubiților, urmați răbdării lui Iov și veți fi urmași ai binecuvântărilor sale de pe urmă. Cum, veți spune, oare ne vom îmbogăți cu toții? Căci știm că până la urmă Domnul i-a dat lui Iov mai mult decât avusese la început. Dar vă întreb: oare ați avut toți bogăția pe care a avut-o Iov înainte de a săraci? Nu. Săraci ați fost și săraci sunteți. Dar urmând răbdării lui Iov vă veți învrednici de bunătați mai mari și mai multe pe lumea cealaltă, acolo unde moliile nu le strică și nici furii nu le fură. Ne-a poruncit Hristos: *Adunați-vă comoari în cer, căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta* (Matei 6, 20).

Să nu șovăim a urma acestui cuvânt. Să ne adunăm bogății în cer, bogății de care ne vom bucura în vecii vecilor. Și să înțelegem că Dumnezeuul părinților noștri este mai milostiv astăzi decât pe vremea lui Iov, când încă Fiul lui Dumnezeu nu Se făcuse Fiu al omului pentru mântuirea noastră. Să nu vă fie rușine că sunteți urmași ai lui Iov, că sărăcia vă încearcă fără cruțare. Ci să nădăjduiți că, dacă vă împărtășiți de sărăcia lui Iov, atunci vă veți putea împărtăși și de binecuvântările de care s-a împărtășit el.

Bucurați-vă, săracilor, bucurați-vă! Bucurați-vă! Bucurați-vă că sărăcia voastră va avea sfârșit, că prin mila lui Dumnezeu puteți dobândi bogăția cea duhovnicească, pe care nimeni nu o va lua de la voi, în vecii vecilor. Dumnezeu să vă dea putere să purtați cu vrednicie această cruce, iar celor care vă ajută să le răsplătească înmulțit dragostea pe care v-o arată. Amin.

„Bogații au săracit și au flămânzit...”

Cuvânt despre mântuirea bogaților

Despre sărăcia bogaților

„Dacă după ce ai privit puțin bogățiile celor bogați și ți se întunecă iarăși mintea și vederea din pricina bogățiilor de pe pământ, ca și cum te-ar fi lovit într-un naufragiu niște valuri puternice, ascultă hotărârea lui Hristos, care îți spune că este cu neputință ca bogatul să intre în Împărăția Cerurilor. Pune în fața acestei hotărâri a lui Hristos munții, pământul și marea și prefă-le pe toate cu mintea, dacă vrei, în aur. Vei vedea că toată această bogăție de aur nu este pe măsura pierderii Împărăției Cerurilor. Îmi vorbești de atâtea și de atâtea hectare de pământ, de zece, de douăzeci sau chiar de mai multe case, de tot atâtea băi, de mii de robi sau de două ori pe atâtea, de trăsuri ferecate în aur și în argint! Eu îți spun numai atâta: «Dacă fiecare dintre voi, bogaților, și-ar părăsi sărăcia lui – că de fapt bogăția voastră este sărăcie față de bogăția despre care vreau să vă vorbesc – și ar ajunge proprietarul întregii lumi; dacă fiecare dintre voi ar avea sub stăpânirea lui atâtea oameni câți sunt acum peste tot pe pământ și pe mare; dacă fiecare dintre voi ar stăpâni toate: lumea, pământul, marea, casele, orașele și neamurile; dacă pretutindeni toate izvoarele i-ar izvorî aur în loc de apă, ei bine, eu vă voi spune că un om atât de bogat nu face trei parale dacă pierde Împărăția Cerurilor!»”

Iubiți credincioși, cuvintele acestea îi aparțin Sfântului Ioan Gură de Aur și fac parte din omilia la textul evanghelic despre tânărul bogat care a venit la Hristos să îl întrebe ce trebuie să facă pentru a se mântui. Cuvintele par puțin dure. Dar ele reprezintă într-un fel rezumatul învățăturii Sfinților Părinți despre bogați, și anume că oricâte averi ar strânge un bogat, dacă nu dobândește bogăția duhovnicească, îl așteaptă iadul.

Despre tânărul bogat care a venit la Hristos

Toți știți această învățătură. Este simplă și clară. Voi încerca astăzi să vorbesc mai mult despre bogații care vor să dobândească Împărăția, dar nu sunt gata să facă tot ce trebuie, și astfel se aseamănă tânărului din Evanghelia de astăzi.

Să ne amintim cum a fost: *Un tânăr a venit la Hristos și L-a întrebat: „Învățătorule, ce să fac ca să dobândesc viața veșnică?”* (Matei 19, 16). Ia gândiți-vă ce lucru mare, ca un tânăr să se gândească la viața veșnică, să înseteze după adevăr. Hristos i-a răspuns să păzească poruncile, adică: să nu ucidă, să nu fure, să nu mintă, să-și cinstească părinții și să-și iubească aproapele. Și când tânărul a zis că plinește aceste porunci, Hristos i-a spus: *„Dacă vrei să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi”* (Matei 19, 21).

Oare i-a dat Hristos o poruncă nouă? Nu. Ci i-a încercat credința. Putea oare bogatul să spună că își iubește aproapele, dar trăiește risipind averile cu care ar fi putut ajuta mulțimi de săraci? Nu. Tânărul din Evanghelia nu plinea poruncile de care i-a vorbit Hristos. El își imagina totuși că le plinește. De aceasta ne convingem ascultând ce s-a mai întâmplat: *Auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe*

avuții. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: „Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în Împărăția Cerurilor. Și iarăși zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăția lui Dumnezeu”. Auzind acestea, ucenicii s-au uimit foarte, zicând: „Dar cine poate să se mântuiască?” Dar Iisus, privind la ei, le-a zis: „La oameni aceasta este cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință” (Matei 19, 22-26).

Să observăm încă o dată că tânărul care a venit la Hristos părea plin de bunăvoință. El știa că pentru intrarea în Împărăție oamenii trebuie să asculte și să urmeze poruncile lui Dumnezeu. Unde este greșeala? În înțelegerea greșită a poruncilor. Această situație o întâlnim în cazul unui foarte mare număr de oameni care trăiesc în păcate. Ei reușesc să deformeze înțelegerea poruncilor dumnezeiești astfel încât conștiința lor să fie împăcată, să se păcălească până și pe ei înșiși că sunt pe drumul cel bun. Dar întâlnirea cu Dumnezeu răstoarnă aceste planuri mincinoase. Și ei pleacă triști, căci au multe avuții, adică inima lor este lipită de păcatele acestor lumi. Nu vom ajunge să vorbim despre toți acești păcătoși care cred că păcatele lor sunt lesne de trecut cu vederea, sunt omenești, care se consideră pe drumul cel bun, chiar dacă merg pe drumuri greșite. Ci ne vom referi numai la cei cuprinși de patima bogăției, la bogații zilelor noastre, care, dacă L-ar întâlni pe Hristos, cum L-a întâlnit tânărul din Evanghelie, ar pleca nu numai triști, ci și plini de tulburare: și-ar da seama că socotelile lor s-au năruit, că lumina din ei era întuneric.

Despre pierderea sufletului

Unul dintre fragmentele Sfintei Scripturi pe care s-ar cuveni să îl amintim aici vă va ajuta să înțelegeți mai bine cum stau lucrurile cu bogații: „*Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia*

crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie; căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mântui. Că ce folosește omului de va câștiga lumea toată, iar pe sine se va pierde sau se va păgubi?” (Luca 9, 23-25), a întreat Mântuitorul.

În fragmentul de mai sus există o idee pe care puțini oameni o înțeleg așa cum trebuie: cine va voi să își scape sufletul, îl va pierde. Nu este vorba nicidecum de oamenii care vor să se mântuiască, mergând pe drumul cel bun. Mântuitorul se referea la cei care vor să se mântuiască mergând pe drumuri care numai în aparență sunt bune. Aici trebuie să fim foarte atenți la nuanță. Care este diferența dintre cel care merge pe drumul bun și cel care doar își imaginează că este pe drumul bun? Răspunsul îl dă experiența Bisericii. Cei care merg pe drumul cel bun sunt cei care trăiesc după învățătura Sfintei Tradiții, cei care se supun întru totul poruncilor Bisericii și care trăiesc sub ascultarea unui duhovnic. Cei care doar își imaginează că sunt pe drumul cel bun primesc numai o parte dintre învățăturile Bisericii, pe care le consideră suficiente pentru a se mântui. Mai grave sunt cazurile în care aceștia din urmă au un duhovnic fără prea mare iscusință în cărmuirea sufletelor. Există riscul ca astfel de duhovnici, entuziasmați de modul în care ucenicii își manifestă dragostea față de o parte a predaniilor, să le treacă ușor cu vederea slăbiciunile și lipsurile sufletești. Mai ales în zilele noastre, când păcatul s-a răspândit atâta, întâlnim duhovnici lesne dezlegători, care nu știu să mustre atunci când trebuie și ai căror ucenici rămân departe de drumul cel bun.

Cuvintele Mântuitorului: *Cine vrea să își câștige sufletul îl va pierde* îi poate speria pe unii. Pentru că este un cuvânt care trezește conștiința, este un cuvânt care cheamă la maxima sinceritate. Or, oamenii s-au în-

vățat să trăiască acoperiți de măști, și masca evlaviei este una dintre cele mai ușor de folosit.

Aveți mare grijă ca nu cumva să fiți și voi oameni care vă veți pierde sufletele. Dar cum să știm noi că suntem pe drumul cel bun? Atunci când niciodată nu alegeți între învățăturile Bisericii și părerea voastră ceea ce vi se pare mai bun, atunci când, cu smerenie, vă recunoașteți nimicnicia și vă țineți de ceea ce învață Biserica.

Un exemplu rău este al celor care duc o viață oarecum curată, țin posturile, nu se îmbată, nu fumează, nu cad în desfrânare, dar primesc învățături eretice, cum este credința în reîncarnare sau cea despre influența zodiilor asupra vieții omenești. Ei cred că sunt pe drumul cel bun, dar, căzând în erezie, se lipsesc de harul dumnezeiesc. Și, dacă nu se pocăiesc înainte de a muri, ajung în chinurile iadului.

Dar nu despre eretici vorbim acum, ci despre bogați. Ei sunt unii dintre cei cărora cuvântul cu pierderea sufletelor li se potrivește foarte bine. Oricum, să nu facem greșeala să vedem cum Evanghelia îi arată cu degetul pe cei de lângă noi. Să ne dăm seama că toți păcătoșii sunt arătați cu degetul de cuvântul de mai sus. Cum? Simplu. Ei cred că păcatele celorlalți duc în iad, dar ale lor sunt mai ușor de trecut cu vederea. Mare greșeală. Să avem smerenia de a recunoaște propriile noastre greșeli, să fim ca vameșul care își plângea păcatele și nu ca fariseul care se îndreptăța, și abia apoi să ascultăm cum este cu mântuirea bogaților.

Despre bogații care vor să se mântuiască

Bineînțeles, cuvântul despre „cine vrea să își câștige sufletul...” nu se poate aplica decât bogaților care încearcă să dobândească mântuirea. Restul bogaților, adică marea majoritate, nici nu își pun problema mântuirii. Ci se gândesc numai în ce chip să se desfăteze mai

mult de bunătățile lumii acesteia. Trăiesc aproape ca animalele, pentru mâncare, băutură, pentru a avea grajduri cât mai arătoase și pentru a se împreuna cu oricine le pică în plasă.

Ei, și dacă tot sunt puțini bogații care își pun problema mântuirii, oare nu ar fi mai bine să îi lăsăm în pace, să nu le supărăm înaltele fețe? Nu. Pentru că glasul Bisericii nu îi va lăsa nimeni nicio dată. Iar dacă uneori sunt lăsați de către unii oameni ai Bisericii, lășările sunt strict personale și nu au nimic de-a face cu glasul Trupului lui Hristos, care este Biserica.

Tocmai de aceea trebuie spus adevărul despre mântuirea lor, ca nu cumva la Judecată să se dezvinovătească și să îi spună Domnului: „Doamne, suntem fără vină, căci nimeni nu ne-a arătat calea cea dreaptă...”

Cum să ne „pierdem” sufletul pentru Hristos

Cât privește partea a doua a cuvântului Mântuitorului, *Cine-și va pierde sufletul pentru Mine, acela îl va mântui...*, trebuie spus că sunt și bogați care intră în această categorie. Foarte puțini, îi putem număra pe degete, dar ei există. Ei trăiesc pentru a face bine celor din jurul lor. Modelul lor este Sfânta Melania Romana, care a avut o avere foarte mare, dar a dăruit-o săracilor, bolnavilor și Bisericii. Iar ea a trăit o viață de înfrânare și nevoiță aspră, ajungând în cetele sfinților. Deci pentru bogații care își pierd sufletul ca ea, uitând de sine pentru a-i folosi pe alții, nu avem decât cuvinte de laudă. Cu precizarea că acest mod de a-ți pierde sufletul nu are nimic în comun cu pierderea sufletului în patimi și desfătări lumești. Acești bogați nu numai că nu își cheltuiesc averile pierzându-și sufletul în patimi, ci trăiesc cu inimile atât de puțin lipite de bogăție, încât nici măcar nu se gândesc că bogăția este a lor. Ei au înțeles că Domnul le-a dat bogăția pentru a o chivernisi cât mai bine pentru folosul celorlalți. Unii dintre ei, cu cât dau

mai mult, cu atât primesc de la Dumnezeu mai mult. Dar, oricâte averi ar avea, tot nu se lasă biruiți de lăcomie. A fi creștin nu înseamnă a nu ști să folosești banii, nu înseamnă, de exemplu, a fi un neguțător prost sau a te lăsa păcălit de alții. Poți avea grijă ca averea să îți crească tocmai pentru a-i ajuta cu ea pe cei aflați în nevoi. Condiția este să nu îi înșeli pe cei cu care ai de-a face, ca nu cumva să te gândești că dacă îl furi pe unul cu banii aceia poți face lucruri mărețe. O, de am avea cât mai mulți bogați care să își sporească averile numai pentru folosul aproapelui, cât de bine ar fi... Că din aceia care își împart averile și aleg calea monahală, oricum nu mai sunt aproape deloc. Deocamdată atât despre bogații luminați la minte. Cât despre ceilalți,...

Ar trebui să dăm cu toporul în patima bogăției și în fiicele sale, dar nu și în bogații neînțelepți. În acești bogați nu trebuie să dăm cu toporul, ci trebuie să îi privim cu compătimire și să le plângem de milă. Se lovesc singuri cu toporul lăcomiei în fiecare zi.

Mulți sunt mai bogați decât vor să recunoască

Poate că unii dintre cei care ascultă acest cuvânt citesc cu multă plăcere învățăturile Sfinților Părinți despre osânda bogaților nemilostivi. Și de aceea, încă din prima parte a acestui cuvânt, trebuie să precizez că unii dintre ei sunt chiar bogații aceia. Da, în zilele noastre bogați se consideră numai cei care au averi foarte mari, cu nu știu câte case și cu nu știu câți servitori. Dar nu numai la ei se referă Evanghelia. Bogați în cele materiale sunt toți aceia care au mai mult decât le trebuie, cei a căror avere este mult mai mare decât a restului oamenilor.

O încercare de definiție a bogatului, din punct de vedere creștin, este aceasta: cel care are mai mult decât îi trebuie și care îi poate ajuta pe sărmani, chiar dacă o face sau nu. Această definiție nu poate fi pe placul celor

care sunt arătați de ea ca fiind bogați. Ei se dezvinovățesc spunând că nu sunt nicidecum bogați, și mint atât de serios, încât ajung să creadă chiar ei ceea ce spun. Ei spun că bogați sunt alții, cei care au și mai multe case și mai mulți bani în bancă, cei despre care scrie în ziare sau cei care cheltuiesc într-o zi mai mult decât o mie de oameni obișnuiți la un loc. Dar chiar dacă există și bogați foarte bogați, aceasta nu înseamnă că bogații mai săraci decât aceștia nu trebuie să poarte, pe bună dreptate, numele de bogați.

Ne vom referi în cuvântul nostru numai la bogații care se aseamănă tânărului din Evanghelie și vor să afle calea spre Împărăție. Vom vorbi numai despre ei, nu și despre bogații care nici măcar nu sunt interesați de ceea ce este după moarte. Vă rog să rețineți că vorbind despre bogați mă voi referi la cei care au mai mult decât le este de trebuință pentru mântuire, și dintre aceștia numai la cei care cred că sunt pe drumul cel bun.

Vom vedea mai întâi în ce măsură oamenii sunt dispuși să recunoască faptul că sunt bogați. Cine recunoaște că are mai mult decât îi este necesar? Cine are tăria să recunoască că unele lucruri îi prisosesc, că are mai mulți bani decât îi trebuie cu adevărat? Cine are curajul să recunoască faptul că este bogat?

La această întrebare există trei răspunsuri. Primul răspuns: „Eu”, nu se aude aproape niciodată. Al doilea răspuns, cel dat de oamenii care trăiesc o viață modestă sau chiar o viață săracă, este următorul: „nu știm cine este bogat în cele trupești, dar știm sigur că noi nu suntem”.

Al treilea răspuns este: „Cei care au mai multe case și mai multe mâini și mai multe averi decât noi...” Este răspunsul bogaților care se tem să privească adevărul în față. Se tem să recunoască faptul că din preaplinul lor pot sătura săracii, se tem că ajutându-i pe săraci ar trebui să renunțe la unele desfătări. Și chiar așa

este. Au de ales: ori săracii, ori desfătărilor. Ei spun că își iubesc aproapele, că îi iubesc pe săraci. Dar că nu își pot permite să îi ajute. „Lasă, are cine să îi ajute pe săraci...”, spun ei. Și, chiar dacă fac din când în când milostenii, milosteniile acestea aproape că nici nu contează față de milosteniile pe care le-ar putea face dacă ar avea mai multă credință și mai multă dragoste. Micile milostenii pe care le fac reușesc să le astupe glasul conștiinței, să adoarmă conștiința, și astfel rămân departe de drumul cel bun.

Despre lăcomia săracilor

Cuvântul acesta aș vrea să fie ascultat cu luare-aminte și de către săraci, și de către cei care duc o viață modestă. Pentru că, uneori, și ei se poartă precum boğații lacomi. Atunci când își lipesc inimile de puținul pe care îl au, atunci când părăsesc nădejdea în Dumnezeu și se agață de lucrurile pe care le au în preajmă. Da, și săracii pot fi biruiți de patima lăcomiei. Atunci când sunt obsedați să facă rost de un lucru care nu le este de folos, atunci când vor să facă rost de haine scumpe sau de cine știe ce altceva. Da, patima lăcomiei se strecoară ușor și în casele săracilor. În momentul în care un sărac își lipește sufletul în chip pătimas de un lucru pe care l-a dobândit, de la o haină până la o bucată de brânză, a devenit bogat. Inima sa se îndulcește cu gândul lăcomiei și Hristos este scos afară. Să știți că inima unui sărac se poate lipi de o haină ieftină la fel de mult pe cât se lipește inima unui bogat de o haină din cel mai scump material.

Ceva mai greu le va fi să înțeleagă cum să se folosească de acest cuvânt celor care cad în patima lăcomiei duhovnicești. De aceea, ne vom referi puțin acum și la această patimă. Sfinții Părinți atrag atenția că lăcomia este de două feluri: lăcomia după cele trupești, cea de care știe toată lumea, și lăcomia duhovnicească, despre

care nu se prea vorbește. Ce este lăcomia aceasta? Este o formă de idolatrie: este lipirea pătimășă de un lucru care aduce folos duhovnicesc, de o icoană, de un șirag de mătânii, de un părinte duhovnicesc. Diferența dintre atașamentul față de o anumită icoană și lipirea pătimășă a cugetului față de ea este foarte greu de observat. Dar în cazul idolatrizării duhovnicului lucrurile stau mult mai simplu: apare dorința de a fi mai prețuit decât ceilalți ucenici, dorința de a fi mai băgat în seamă, mai iubit; și atunci când părintele își manifestă dragostea și față de ceilalți ucenici apare sentimentul de gelozie, de invidie. Duhovnicul se transformă în mintea ucenicului din păstor al sufletelor în păstor al unui singur suflet, care nu va întârzia să dea la iveală micimea sa sufletească. Tocmai această denaturare, această afecțiune pătimășă față de duhovnic exprimă lăcomia duhovnicească.

Despre cei care s-au îmbogățit prin mijloace necinstite

Ei bine, după această lungă introducere să intrăm în miezul problemei. Mai întâi, să lămurim de câte feluri sunt bogații.

Știm că sunt bogați care au devenit așa prin mijloace necinstite, furând, înșelând sau îmbogățindu-se de pe urma altora. Scopul lor în viață a fost să parvină și au reușit. Puțini dintre ei sunt interesați de viața duhovnicească. Dar chiar și aceia au o înțelegere greșită a modului în care se iartă păcatele. Ei cred că dacă fac o mare donație unei mănăstiri, și sunt pomeniți ca și citori la nenumărate slujbe, Dumnezeu le va ierta modul în care s-au îmbogățit. Această idee seamănă cu ideea catolică despre iertarea păcatelor prin indulgențe. Dai banul, ți se iartă păcatul. O idee interesantă, dar falsă. Nici pentru toți banii de pe lume nu ar ierta Dumnezeu nici măcar cel mai mic păcat al omului care nu vrea să se pocăiască.

Numai prin spovedanie și multă pocăință se poate primi dezlegare de păcate. Și argumentul că toți fură poate fi crezut de către alți hoți, dar nu și de către Dumnezeu. Cine crede că păcatul celorlalți e o scuză pentru propriile păcate se înșală. Dacă pe lume ar mai trăi un singur om cinstit și restul ar fi hoți, nici atunci scuza nu ar fi valabilă. Iar dacă ar muri și ultimul om cinstit, atunci cu siguranță ar veni sfârșitul lumii. Să lămurim de ce i-am pus alături, în această categorie, pe cei care fură și pe cei care se îmbogățesc de pe urma altora. Patronul care nu își plătește angajații pe măsura muncii lor este tot un hoț. El se consideră deștept, vede cum îi cresc afacerile. Dar nu vede că banii lui sunt pătați cu sânge. Cu sângele muncitorilor care vin acasă și de-abia au ce să dea de mâncare copiilor. Cu sângele salariaților care ajung în spital, epuizați de prea multă muncă. Cu sângele de care Domnul va cere socoteală. Da, chiar dacă există patroni care se cred atotputernici, care cred că viața angajaților stă în mâinile lor, la Judecată se vor convinge că au greșit. Și se vor afla lângă bogatul care l-a trecut cu vederea pe săracul Lazăr și se vor chinui în veci. Iar cei care au muncit până la epuizare pentru a-și ține familia, cei care nu s-au lăsat biruiți de poftă și de patimi vor fi așezați în slavă, așa cum a fost așezat și săracul Lazăr. Să ne ferească Dumnezeu să avem parte de Judecata celui care se îmbogățește de pe urma altora și moare nepocăit. „*Bine era de omul acela dacă nu se năștea* (Matei, 26, 24).

Despre averile moștenite

Altă specie de bogați este a acelor care au moștenit o stare materială deosebită de la părinți sau de la altele rude. Averii strânse de cele mai multe ori tot prin mijloace necinstite au ajuns acum în mâinile lor. Au ei dreptul să cheltuiască în voie averile strânse de cei care au supt sudoarea săracilor? Pe cei care au primit averile

nu îi interesează decât faptul că averile au ajuns la ei. Dar, gândind așa, devin părtași păcatului celor de la care au primit moștenirea.

Despre cei care îi nedreptățesc pe alții

Să amintim că mai există un soi de oameni care se îmbogățesc prin mijloace necinstite: este vorba de cei care cer pentru munca lor mult mai mult decât se cuvine. Putem da aici două exemple evidente: cel al doctorului și cel al preotului nevrednic. Este vorba de doctorii care s-au îmbogățit din prinoasele aduse mai mult de nevoie decât de voie de sărmanii bolnavi, care ar fi dat orice numai să dobândească sănătatea. Nimeni nu spune că toți trebuie să trăim la fel. E firesc ca doctorii, având o viață mai grea decât a multor oameni, stând ore în șir să se îngrijească de bolnavi, să aibă parte de o viață mai ușoară. Dar una este o viață mai ușoară și altceva este luxul, altceva sunt darurile cerute, nu primite ca mulțumire de la pacienți.

Despre preoții lacomi

Despre preoții nevrednici vom vorbi mai mult, pentru că acest subiect este foarte des discutat în zilele noastre și mulți stau departe de biserică tocmai din cauza unor anumiți păstori.

Preoția este o cruce, o cruce foarte grea. De preoție trebuie să se apropie numai cei dispuși să se jertfească pentru Hristos, numai cei care sunt gata să ardă ca niște lumânări zi și noapte. Dar în zilele noastre, când păcatul este din ce în ce mai răspândit, când credința a slăbit, cei care se apropie de Taina Preoției nu sunt mult mai sporiți decât comunitatea care i-a crescut. Adică noii păstori sunt roadele credincioșilor: cum i-au crescut, așa îi au. Sfințenia nu vine din afară, și cel care nu a fost obișnuit cu o viață de post și rugăciune înainte de preoție cu greu se va mai schimba. Și mare

parte din vină o poartă parohia în care s-a format. Deci să nu mai dați vina pe preoți, ci să dați vina pe voi, că nu ați știut să îi ajutați să crească altfel.

În momentul în care un tânăr neobișnuit cu cele duhovnicești devine preot, nedându-și seama ce pas face, că dacă ar ști poate ar sta deoparte, diavoli năpădesc pe el. Ei știu că, dacă biruie păstorul, vor birui mult mai ușor turma. Și de multe ori un astfel de păstor se lasă biruit de patima lăcomiei. Începe să ceară bani pentru slujbe, să ceară taxe din ce în ce mai mari pentru efortul pe care îl face. Și un ban de la un sărac, un ban de la alt sărac, se înfiripă o avere de vorbește tot satul. Nu ne referim aici la taxele cerute pe pomelnice la mănăstiri, că ar fi multe de spus. Acolo taxa e o formă de a ajuta întreținerea călugărilor care duc o viață de liniște. Sau ar trebui să ducă...

Preoții care se îmbogățesc de pe urma săracilor fac deci jocul dracilor. Să știți că de multe ori Sfinții Părinți au vorbit împotriva unor astfel de slujitori nevrednici. De altfel, chiar în frescele din mănăstiri, în frescele în care sunt zugrăvite chinurile iadului, apar nu puțini clerici. Este loc în iad pentru toți cei biruiți de patima lăcomiei sau de alte patimi.

Înceind referirea la slujitorii altarului, vă îndemn încă o dată să nu vă lăsați smintiți de căderile unora dintre ei. Preotul este cel care săvârșește Sfintele Taine și, oricât de păcătos ar fi, câtă vreme rămâne în Biserică nu pierde harul. Și în loc să căutați pricini de sminteală, mai bine v-ați ocupa timpul căutând să aflați cât mai multe despre preoții care duc viața sfântă în zilele noastre, în aceste vremuri de desfrâu și de apostazie. Ei să vă fie călăuze, după povețele lor să trăiți. Iar pe slujitorii nevrednici să nu-i judecați voi, că are cine să-i judece. Ca la armată, vor da socoteală în fața celui mai mare. Și Cel mai mare este Însuși Hristos...

Alergia la milostenie

Acum să vorbim din nou despre bogați. Au case mari și vor să își mai cumpere altele. În timp ce săracii nu au unde să își plece capul, bogații stau la mese alese, și resturile le aruncă la gunoi. Câinii sunt prea importanți ca să se hrănească cu resturi, ei trebuie hrăniți cu specialități care de care mai scumpe. Cum să găsească milă la Judecată cei care dau mai mulți bani pentru câini decât pentru sărmani? Cum să găsească milă cei care își alintă animalele, dar pe săraci nici nu îi bagă în seamă? Astfel de oameni sunt cu sufletele moarte, chiar dacă nu își dau seama. Ei se bucură în viața aceasta, dar la judecată nici măcar câinii pe care i-au crescut nu îi vor ajuta. Câinii nu au suflete nemuritoare, nu sunt făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Și dacă stăpânii au prețuit mai mult câinii decât oamenii, vor regreta amarnic această alegere. Dar va fi prea târziu. Oricum, sunt destui care spun că este mai bine să crești animale decât copii, că sunt mai recunoscătoare decât copiii. De fapt, cei care spun aceste vorbe pompoase sunt ei înșiși lipsiți de recunoștință față de binefacerile primite de la Dumnezeu. Ei văd paiele din ochii copiilor, dar de bârnele din propriii ochi nu își dau seama.

Știți care este însușirea de căpetenie a bogaților? Lipsa măsurii, lipsa echilibrului. Le este de ajuns o casă? Vor două. Le este de ajuns o mașină? Vor mai multe. Și așa în toate celelalte. Ei nu au noțiunea măsurii. Sau, mai exact, au un alt sistem de valori. Dacă ceilalți cu aceeași avere ca a mea consideră că este bine să am trei case, e o necesitate să le obțin. Înțelegeți diferența? Ei nu mai judecă nimic ca și cum ar fi în fața lui Dumnezeu, ci numai după cum le place lor. Ca să nu mai vorbim despre cei orbiți de patima lăcomiei, care nu numai că sunt de părere că au nevoie de mai multe bo-

gății, ci chiar postesc și se roagă lui Dumnezeu pentru aceasta. Dar credința lor este idolatrie curată. Dumnezeu lor este o sursă de câștig și atât. De altfel, în zilele noastre s-a răspândit secta celor care susțin așa-numita Evanghelie a prosperității, după care toți credincioșii ar trebui să fie bogați în cele materiale. Vai, ce înșelare! Vai, câtă prostie! Și totuși unii nu își dau seama că aceasta este o perfidă cursă a diavolului...

Bogatul și duhovnicul său

Să vorbim acum despre relația dintre bogatul care dă bani pentru lucruri binecuvântate și duhovnicul său. Dacă duhovnicul are nevoie de bani pentru restaurarea bisericii sau pentru vreo altă faptă bună, imediat bogatul sare în ajutor. Și așa, în timp, bogatul nu mai este tratat ca un ucenic, ci ca o sursă de bani. Bogatul începe să își treacă cu vederea căderile și vede numai binele pe care îl face. Duhovnicul, bucuros că a făcut atâtea lucruri bune cu ajutorul bogatului, începe să fie din ce în ce mai îngăduitor la spovedanie. Și așa bogatul își pierde mântuirea. Poți ctitori o mulțime de biserici, poți ajuta o mulțime de săraci, dacă nu duci o viață curată, dacă nu te lupți să birui patimile, sufletul tău rămâne murdar. Milostenia nu alungă patimile și nu dă iertare de păcate. Ea nu poate ține locul pocăinței. Numai când milostenia este însoțită de virtuți, când sufletul nu se mândrește de binele pe care îl face, ci se pocăiește pentru răul pe care l-a făcut, numai atunci milostenia este întreagă.

Ca să nu mai vorbim de bogații care se feresc ca nu cumva duhovnicul lor să le afle starea materială, ca să nu le ceară să cumpere mâncare mai proastă pentru animale și diferența de bani să o dea la săraci. Ca nu cumva duhovnicul să le ceară să facă ceva pentru binele altora. „Ce treabă are preotul cu banii mei? Banii mei

sunt banii mei”, spun ei și risipesc banii numai pe lucruri rele.

Să mai spunem că bogații care vor să se mântuiască sunt în stare să cheltuiască mari sume de bani pentru a vedea cine știe ce mănăstire îndepărtată, dar când le cere cineva ajutorul se plâng că sunt strâmtorați. De multe ori, bogații aflați în astfel de pelerinaje pierd binecuvântările de care se pot împărtăși. În loc să meargă ca niște pelerini credincioși, să se roage mai mult, să cugete la cele sfinte, ei merg ca în excursie: muzică, bârfă, râsete, mese îmbelșugate. Iar sărută o icoană făcătoare de minuni, iar muzică și râsete. Și se întorc acasă obosiți de osteneala pelerinajelor. Ce este de făcut? Să stea acasă? Nu, să meargă, dar să se poarte cum trebuie. Și să fie cât mai chibzuiți cu banii, să se gândească dacă nu cumva pot face ceva mai de folos cu ei. Și dacă renunță la pelerinaj pentru a face ceva mai bun, plata lor va fi mult mai mare.

O, dar să nu vorbim prea mult despre bogații care cheltuiesc banii pentru a merge în pelerinaje. Mai bine să vorbim despre aceia care nici nu se gândesc să meargă în pelerinaje. Despre cei care în timpul liber se gândesc să meargă numai în stațiuni de odihnă, la mare sau la munte. Despre bogații care, pentru că merg de două ori pe lună la biserică, se consideră mulțumiți de efortul pe care îl fac. Ei se compară cu bogații necredincioși și au nesimțirea să spună: „Doamne, noi nu suntem ca aceia...” Luați aminte, oricine este fariseu și încearcă să pară drept în fața Domnului, comparându-se cu cei care par mai păcătoși decât el, se află pe un drum greșit, merge spre iad. Niciodată nu avem dreptul să ne credem mai buni decât semenii noștri. Oare de ce ne place să ne comparăm numai cu cei care par mai slabi, dar nu cu cei care par mai buni? De ce nu ne-am compara cu sfinții? Am vedea atunci că nu suntem credincioși ca ei, că nu suntem nevoitori ca ei, și ne-am da

seama de slăbiciunile noastre. Iar în cazurile în care, Doamne-fereste, ni se pare că i-am ajuns pe sfinți, atunci suntem în cea mai mare înșelare.

Despre mântuirea bogaților

După ce am vorbit destul despre greșelile bogaților, să vedem cum se pot îndrepta. Foarte, foarte mult îi ajută glasul conștiinței, și, dacă acest glas nu se mai face auzit, e nevoie de multă rugăciune. Prin rugăciune Dumnezeu le va lumina mintea, și încet-încet pot veni la pocăință.

Lupta va fi grea, cu căderi și ridicări. Se vor spovedi, apoi iar obișnuința va cere desfătări. Și se vor lupta. Și dacă vor fi biruiți, alungând de la ei cumpătarea și măsura, glasul conștiinței nu va întârzia să se facă auzit. Și, după o lungă luptă, vor simți binecuvântarea dumnezeiască.

Cum să trăiască bogații? Să trăiască știind că Dumnezeu este de față clipă de clipă, că nu pot face nimic fără știrea lui Dumnezeu. Să trăiască așa cum ar trebui să trăiască orice creștin. Să nu Îl gonească pe Hristos din viața lor. Să nu aibă momente în care, dacă Hristos ar sta în fața lor, să fie nevoiți să Îi spună: „Doamne, pleacă puțin din viața mea, că am ceva de făcut și nu vreau să fii de față...”.

Să trăiască pentru a dobândi mântuirea și pentru a-și ajuta aproapele. Noi știm că cine nu își iubește aproapele nu Îl iubește nici pe Dumnezeu, dar să aibă grijă ca nu cumva să își iubească doar aproapele, și pe Dumnezeu să Îl uite. Să nu credeți nici că mântuirea se cumpără cu milostenii și că a fi creștin înseamnă doar a-ți ajuta aproapele. Ci înseamnă mai ales a duce lupta cu patimile și cu poftele, pentru a primi harul dumnezeiesc.

Iar bogații care se luptă cu patimile și cu poftele mare plată vor avea pentru fiecare milostenie pe care o

fac. E bine să dea mâncare și haine la săraci, e bine să aibă grijă de toți cei necăjiți. Și să nu creadă că săraci sunt numai cei care cerșesc pe stradă. Să aibă ochi și pentru săracii care, deși au casă, au haine și nu plâng de sărăcie, de-abia au ce pune pe masă copiilor. Să aibă ochi pentru cei care nu au bani de medicamente. Să aibă ochi pentru cei care sunt scoși afară din case că nu își pot plăti datoriile. Să aibă ochi pentru toți sărmanii. Dar nici cu asta să nu se mulțumească. Să vadă că sunt oameni cărora le-ar folosi mai mult o carte decât o pereche de haine. Să nu creadă că dacă ctitoresc trei biserici și-au plinit norma de milostenie. Ci să dea cărți duhovnicești celor care au nevoie de ele. Și chiar să îi ajute cu bani pe cei care vor să meargă să se închine la sfintele mănăstiri, la icoanele făcătoare de minuni sau la sfintele moaște.

Și un lucru de bază pentru toți creștinii: niciodată să nu căutați o rețetă după care să faceți binele. Întotdeauna Dumnezeu vă va scoate în cale oameni pe care îi veți putea ajuta dacă veți avea iscusința de a le pătrunde în suflete. Un preot, mergând pe stradă, nu avea bani să îi dea unui cerșetor. Și atunci i-a strâns mâna. Și foarte mult s-a bucurat cerșetorul de această dragoste milostivă, dragoste care l-a bucurat mult mai mult decât o bucată de pâine.

„Bogații au sărăcit...”

În încheiere să amintim chemarea Sfântului Apostol Iacov, care a zis către bogații neînțelepți: *„Veniți acum, voi, bogaților, plângeți și vă tânguți de necazurile care vor să vină asupra voastră. Bogația voastră a putrezit și hainele voastre le-au mâncat moliile. Aurul vostru și argintul au ruginit și rugina lor va fi mărturie asupra voastră și ca focul va mistui trupurile voastre”* (Iacov 5, 1-3).

La slujba Litiei cântăm cu toții: „Bogații au sărăcit și au flămânzit...”. Au sărăcit oare bogații lumii acesteia? Nu, dar cei care cântă așa au înțeles sărăcia bogaților. Au înțeles sărăcia celor care strâng bogății trecătoare, bogății pe care nu le pot lua cu ei pe lumea cealaltă. Și, totuși, de ce cântă Biserica așa? Ca să îi întristeze pe bogați? Ca să le facă în ciudă? Dar Biserica nu face în ciudă nimănui. Ea nu are pe nimeni de pierdut, ci numai de vindecat. Cântând așa, Biserica încearcă să îi trezească pe bogați la pocăință. Încearcă să îi aducă pe drumul cel bun.

Bogaților, treziți-vă! Lepădați de la voi toată minciuna, toată lăcomia, toată împietrirea inimii! Bogaților, sufletele voastre sunt întunecate, dar aveți puțința de a vă lumina! Veniți la Hristos, bogaților! Veniți la Cel care vă poate dărui adevărata bogăție... Odată și odată veți muri, bogaților, și la Judecată nu vă vor ajuta nici casele, nici averile pe care le risipiți. Dați săracilor, și veți avea comoară în cer. Iubiți-i pe săraci și veți fi iubiți de Dumnezeu! Iubiți-L pe Dumnezeu și veți dobândi Împărăția Cerurilor, în care împreună cu săracii care au purtat cu vrednicie crucea sărăciei Îl veți lauda în vecii vecilor pe Cel Ce toate le rânduiește pentru a noastră mântuire! Amin!

Despre ajutorul Maicii Domnului

Cuvânt la Praznicul Sfântului Acoperământ

Ce este Sfântul Acoperământ?

Iubiți frați și surori în Hristos,

Biserica sărbătorește astăzi praznicul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului, praznic de mare bucurie duhovnicească pentru creștini. Nu pentru toți creștinii este această zi prilej de bucurie, ci numai pentru aceia care știu ce anume se sărbătorește astăzi, numai pentru aceia care înțeleg de ce ne-am adunat la biserică.

Așa cum nu este de ajuns să știm că Sfintele Paști sunt o sărbătoare închinată Fiului lui Dumnezeu, ci trebuie să știm că prăznuim Învierea Domnului, tot așa nici despre ziua de astăzi nu este de ajuns să știm că este închinată Maicii Domnului, ci trebuie să știm ce anume se sărbătorește acum.

Sunt unii care nici nu știu ce este Acoperământul Maicii Domnului, și de aceea nu s-au ostenit să vină la biserică. Dacă astăzi ar fi ziua în care Biserica ar împărți credincioșilor de mâncare, atunci curțile bisericilor ar fi pline de oameni veniți după ajutor. Astăzi însă se împart daruri duhovnicești, și de aceea nu mulți sunt cei care se îngheșuie să le primească. Tristă priveliște. Pentru că pe cei care vin astăzi să o laude pe Maica Domnului, pe cei care o cinstesc ca pe Împărăteasa Milelor nu îi așteaptă doar o bucurie trecătoare. Ci îi așteaptă atât bucurii pământești, cât și bucurii duhovnicești.

Ziua de astăzi este o zi de încercare pentru tot anul, așa cum este și praznicul Sfântului Vasile cel Mare, prima zi de după Anul Nou. Astăzi arătăm cine este nădejdea noastră, astăzi venim în Casa Domnului pentru a ne închina Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Și dacă noi o cinstim ca pe Maica noastră, a păcătoșilor care pun început bun mântuirii, atunci ajutorul ei nu va lipsi din viața noastră.

Noi, cei ce ne-am adunat astăzi aici, știm cum s-a arătat Preasfânta Născătoare de Dumnezeu în biserica din Vlaherne, pe vremea împăratului Leon cel Înțelept. Știm că Sfântul Andrei și ucenicul său pe nume Epifanie au văzut-o stând în văzduh, luminând ca soarele, acoperind poporul care era în biserică cu cinstitul ei acoperământ. Înconjurată de cetele sfinților, de Sfântul Ioan Botezătorul și de Sfântul Ioan Evanghelistul, Născătoarea de Dumnezeu se ruga preadulcelui său Fiu: „Împărate ceresc, primește pe omul cel ce Te slăvește pe Tine și cheamă în tot locul Preasfânt numele Tău. Și acolo unde se face pomenirea numelui meu, pe acel loc îl sfințește și proslăvește pe cei ce Te proslăvesc pe Tine și rugăciunile celor ce cu dragoste mă cinstesc pe mine, Maica Ta, și făgăduințele, primește-le toate și din toate nevoile și răutățile îi izbăvește”.

Pornind de la această rugăciune înălțată de Preacurata Fecioară, voi căuta în cuvântul de astăzi să vorbesc mai ales despre modul în care putem dobândi ajutorul ei ceresc, despre modul în care o cinstim cu dragoste și despre răspunsul ei la mica noastră jertfă. Dar mai întâi de toate voi căuta să vorbesc puțin despre Acoperământul ei.

Fiecare dintre noi avem neputințe, fiecare avem slăbiciuni, fiecare avem căderi. Pentru toate acestea există un leac sigur: ajutorul Maicii Domnului. Domnul nostru Iisus Hristos i-a dăruit Maicii Sale acest mare dar, de a veni în ajutorul tuturor celor ce îi cer sprijinul.

Creștinii pot fi împărțiți în două categorii: cei care trăiesc având nădejdea în Hristos Mântuitorul lumii și în milele Maicii Sale și cei care sunt creștini numai cu numele, și în viața lor nu știu să caute nici liman, nici ocrotire cerească.

Ce înseamnă pentru noi Acoperământul cu care Maica Domnului nostru ocrotește Biserica? La aceasta aflăm răspuns chiar din Acatistul Sfântului Acoperământ: vindecare celor ce bolesc sufletește și trupește, hrană celor săraci, împăcare celor învrăjbiți, împreună-ajutor celor ce se luptă împotriva patimilor și a poftei diavolești, paza orașelor și a satelor, izbăvire de fulgere, de revărsarea apelor și de alte necazuri, izbăvire de vrăjmașii cei de o credință cu noi și de vrăjmașia casnică.

Cum să trăim sub Sfântul Acoperământ?

Cu adevărat preabun se arată acest acoperământ. Și dorința de a-l dobândi este cât se poate de firească. Cum putem însă să îl dobândim? Iată o întrebare înțeleaptă. Dacă s-ar putea cumpăra cu ceva, dacă s-ar vinde la biserică, atunci toți bogații l-ar cumpăra imediat. Dacă s-ar putea obține pentru o sumă de bani sau pentru cine știe ce alte bunătăți lumești, atunci doritorii s-ar îmbulzi să îl obțină.

Problema cea mare este că acest acoperământ nu se cumpără, ci se primește în dar. Și nu de către toți; ci, așa cum am auzit, de cei care Îl slăvesc pe Dumnezeu și o cinstesc pe Preacurata Fecioară Maria.

Nu putem simți binecuvântările acestui acoperământ decât dacă mergem pe drumul spre Împărăția Cerurilor. Păcătoșii care nu vor să se pocăiască nu au cum să se împărtășească de acest ajutor. Cei mândri și cei care nu își iubesc aproapele nu au cum să guste din această bucurie.

Este adevărat că Maica Domnului se roagă și pentru întoarcerea celor care își pierd sufletul, păcătuiind fără să se gândească la judecata lui Dumnezeu. Maica Domnului vrea întoarcerea lor, dar până ce aceștia nu vor face primul pas și nu se vor pocăi, sunt ca niște copii care au primit niște jucării, dar nu știu ce să facă cu ele. Darurile Maicii Domnului sunt lăsate la ușă. Dar, pentru a le lua, trebuie să deschidem ușa rugăciunii, ușa pocăinței, ușa slujirii lui Dumnezeu.

Și în momentul în care deschidem această ușă este cu neputință să nu simțim ajutorul Maicii Domnului. Lumea de astăzi se confruntă cu necazuri din ce în ce mai mari. Și în loc să caute izbăvire de ele prin ajutor ceresc, oamenii se chinuie să le reziste prin propriile puteri.

Creștinii adevărați nu fac așa. Ei au smerenia de a-și recunoaște neputințele, de a recunoaște în fața Domnului că valorile vieții acesteia sunt mai puternice decât ei. Și, cerând ajutorul ceresc, devin mult mai puternici decât cei puternici.

Maica Domnului a făcut minuni nenumărate prin care și-a arătat dragostea față de neamul omenesc. De ce le-a făcut? Pentru că ne iubește. De ce le-a făcut? Pentru că vrea să ne mântuim, pentru că vrea să ne împărtășim de toate bunătățile veșnice. Și știind că firea noastră este slabă și că de multe ori, dacă nu chiar tot timpul, avem nevoie de ajutorul ei, ea nu șovăie să ne ajute. Cu acest lucru trebuie să rămânem în suflete. Că Maica Domnului nu șovăie să vină în ajutorul celor care i se roagă cu credință și că, dacă în multe împrejurări mintea noastră omenească nu vede nicio scăpare, nicio ieșire, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu ne poate așeza la liman.

Despre rugăciunile către Maica Domnului

Să vorbim puțin despre rugăciunile către Maica Domnului. Înainte însă de a vorbi despre rugăciunea propriu-zisă, să ne gândim la marele dar pe care îl avem că ne putem ruga chiar celei din care S-a întrupat Însuși Fiul lui Dumnezeu.

Oamenii nu își dau seama ce mare dar este că se pot ruga Maicii Domnului. Oamenii știu că nimic nu îi împiedică să se roage Atotputernicului Dumnezeu, sfinților sau soborului îngeresc. Dar știind aceasta riscă să piardă puțin din înțelegerea responsabilității acestui fapt. Adică riscă să micșoreze importanța cuvenită acestui dar. Orice creștin s-ar bucura mult dacă, fie și numai pentru o clipă, Maica Domnului ar binevoi să vină în casa lui și să îl binecuvânteze. Orice creștin s-ar bucura dacă ar ști că Maica Domnului îl vede și îl aude. Dacă i-ar spune cineva: „Uite, acum ea te ascultă”, omul ar fi cuprins de umilință și lacrimile i-ar curge din ochi. Numai că Maica Domnului îi vede și îi ascultă pe toți cei care i se roagă, chiar dacă de multe ori ei nu își dau seama.

Încercați să fiți sinceri și să recunoașteți că, de multe ori, rugându-vă ei sau Preadulcelui său Fiu, v-ați simțit cuprinși de plictiseală. Parcă rugăciunea a devenit plictisitoare, parcă a devenit o povară. Aceasta se întâmplă deoarece diavoliul tulbură prin tot felul de gânduri mintea celui care se roagă. Dar nu putem să dăm vina numai pe diavoli. Este și vina noastră. Este mai ales vina noastră. Pentru că dacă noi am înțelege ce mare minune este ca Născătoarea de Dumnezeu să asculte cererile noastre, atunci am trăi fiecare rugăciune ca pe un moment prețios și am fi atenți să nu ne purtăm ca niște copii care aruncă lucrurile de valoare.

Pregătirea pentru rugăciune

Înainte de orice, aceasta să știm, că este foarte important cum venim la rugăciune, ce facem noi atunci când ne rugăm: ori înșirăm o mulțime de cuvinte, fără luare-aminte, și ne supărăm apoi că cererile nu ne-au fost ascultate, ori acordăm Maicii Domnului, sau sfinților cărora ne rugăm, atenția cuvenită. E adevărat că mintea noastră este năpădită de frământările zilei, și de aceea trebuie să ținem seama de sfatul bătrânilor duhovnicești care spun că mintea trebuie puțin pregătită înainte de rugăciune. Că dacă ne vom liniști puțin înainte de a ne ruga, lepădând toată grija cea lumească, atunci mintea noastră se va aduna mai bine la rugăciune. De aceea vă îndemn, dacă se poate, și cred că se poate, ca înainte de rugăciunea pe care o faceți acasă, înainte să vă faceți canonul, să citiți puțin din cărțile Noului Testament. Măcar două capitole. Sau dintr-o altă carte duhovnicească, din care inima voastră să soarbă apa cea vie pentru suflet. Și roadele cititului se vor simți imediat, chiar în vremea rugăciunii.

Rugăciunea citită și rugăciunea cu propriile cuvinte

După ce am vorbit despre pregătire, acum să vorbim despre rugăciunea propriu-zisă. Toți avem nevoi, toți avem dureri. Dar în momentul în care îi cerem Maicii Domnului să ne ajute, suntem pe drumul cel bun: vom afla ușurare. Dar cât de mult trebuie să ne rugăm? Ce rugăciuni trebuie să zicem? Iată o întrebare înțeleaptă.

Știm că rugăciunea este de două feluri: rugăciunea pe care o citim din cărți, cum sunt Ceaslovul sau Acatistierul, sau rugăciunea pe care o rostim cu propriile noastre cuvinte. Și totuși cum este mai bine să ne rugăm Preacuratei Fecioare? Și într-un fel, și în celălalt. În clipa în care ni s-a întâmplat ceva rău ne este mult mai ușor să ne rugăm cu propriile cuvinte, cu zdrobire

de inimă. Să cădem înaintea Maicii cerești și să o rugăm să ne ajute să ne ridicăm. Așa cum plânge pruncul când îi este foame, așa să plângem și noi și să îi cerem ajutorul. Dar rugăciunea cu propriile cuvinte trebuie împlinită cu rugăciunea întocmită cu înțelepciune de către Cuvioșii Părinți ai Bisericii, și anume cu acatistele și cu paraclisele. Știm noi oare să o laudăm pe pururea Fecioara cum au laudat-o aceștia? Știm noi oare să ne rugăm cu inimile aprinse de cereasca dragoste cum s-au rugat aceștia? Nu. Noi suntem slabi și păcătoși și nu am știut să urmăm sfințeniei lor. De aceea este bine să ne obișnuim să spunem rugăciunile scrise de ei, și puterea acestor rugăciuni ne va îmbrățișa sufletele.

Despre rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat...”

Este atât de important felul în care ne rugăm Maicii Domnului încât rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat...”, pe care o știu toți creștinii, nu a fost întocmită de vreun om. Ci a fost descoperită de Sfântul Arhanghel Gavriil unui părinte de la Sfântul Munte Athos. Monahul știa doar partea a doua, și anume: „Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.” Iar îngerul l-a învățat să zică și acestea: „Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru”.

Dați-vă seama cât de important este felul în care ne rugăm, dacă Dumnezeu a trimis un înger ca să ne învețe cum să aducem laude Maicii sfinte. Și trebuie să înțelegem că este foarte important să ne învățăm să zicem această rugăciune, ca și celelalte rugăciuni pe care le citim din Ceaslov, ca și cum ar fi propriile noastre cuvinte. Nu să le repetăm ca niște papagali, ci prin ele

să ne exprimăm atât dragostea pe care o purtăm Maicii Domnului, cât și nevoia noastră de ajutor.

Despre frumusețea acatistelor către Maica Domnului

Să ne oprim puțin asupra celor mai cunoscute rugăciuni către Maica Domnului. Să începem chiar cu Acatistul Sfântului Acoperământ, pe care îl prăznuim astăzi.

Zice troparul: „Astăzi, poporul cel binecredincios, luminat prăznuind, umbriți fiind prin venirea ta, Maica lui Dumnezeu, și căutând către preacinstită icoana ta, cu umilință grăim: Acoperă-ne pe noi cu cinstitul tău acoperământ și ne scapă de tot răul, rugând pe Fiul tău, Hristos Dumnezeu nostru, să mântuiască sufletele noastre.”

E foarte potrivit ca troparul acestui praznic să fie rostit astăzi. Doar astăzi este praznicul Sfântului Acoperământ. Dar cineva poate întreba: Dar în celelalte zile ale anului cum vom putea spune acest tropar? Răspunsul este simplu: pentru creștinii care zic cu dragoste Acatistul Sfântului Acoperământ, în orice zi o pot cinsti pe Preacurata Fecioară, în orice zi pot simți, prin harul dumnezeiesc, bucuria pe care alții o simt doar o dată într-un an. Pentru cei care spun acest acatist, care spun des: „Bucură-te, bucuria noastră; acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău acoperământ!”, Maica Domnului este cu adevărat izvor de bucurie. Să nu credeți că este foarte ușor să îi aduci Preasfintei Născătoare de Dumnezeu această laudă. De obicei sufletul îndurerat nu îi poate spune Maicii Domnului: „Bucură-te, bucuria noastră!”. Dar sufletul obișnuit cu rugăciunea, oricât de tare ar fi apăsător, știe și mărturisește că pururea Fecioara Maria îi este bucurie. Și cerând acoperire de tot răul, îl primește, căci primind rugăciunile de laudă Maica Sfântă nu șovăie să împlinească rugăciunile de cerere.

Să amintim acum o clipă de Acatistul Maicii Domnului, bucuria tuturor celor necăjiți. Auziți ce laudă aleasă: „Bucură-te, cea ce ești plină de dar, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucuria tuturor celor necăjiți!” Oamenii fără Dumnezeu nu pot înțelege acest cuvânt: „bucuria celor necăjiți”. Ei cunosc ori bucuria desfătărilor lumești, ori deznădejdea pe care o aduc în suflet greutățile. Dar creștinii au alt fel de trăiri, sufletul lor simte această bucurie sfântă care îndulcește și cea mai grea suferință: bucuria pe care o picură în suflete Maica Domnului.

Da, creștinii aflați în necazuri au o bucurie pe care nu le-o poate lua nimeni: bucuria că nu sunt singuri, că cineva îi veghează, că cineva îi ține de mână și marea acestei vieți nu îi poate scufunda. Zice un condac: „Toată dulceața cea lumească în lumea aceasta este amestecată cu întristare. Mărirea și bogăția trec. Frumusețea și sănătatea se veștejesc. Îndulcește, dar, necazurile robilor tăi, pricinuitoarea bunătăților, și bucuria ta cea nestricată dă-ne o nouă, celor ce cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!” Și gândiți-vă că acest acatist se zice de către oameni cu ochii în lacrimi, de către oameni care nu au ce să dea de mâncare copiilor, de femei văduve sau de bătrâni bolnavi. Și ei spun: „Bucură-te, bucuria tuturor celor necăjiți”. Da, lacrimile curg, dar Maica Domnului le vede și le șterge în chip nevăzut. Și îi iubește pe cei care au puterea să o laude în nevoi atât de mari. Când ne este bine ne este ușor să înălțăm laude, dar când suntem la ananghie... trebuie multă tărie sufletească pentru aceasta.

Să avem nădejde că necazurile noastre pot fi îndulcite. Să cerem ajutorul Maicii Domnului, și vom simți noi înșine dulceața acestui ajutor.

Ar mai fi multe de spus despre frumusețea acestui acatist, ca și despre a celorlalte acatiste către Maica Domnului. Dar decât să vorbim prea mult despre ele,

mai bine ați găsi timp și le-ați citi cu evlavie. Atunci ați putea cunoaște voi înșivă binecuvântările Născătoarei de Dumnezeu. Dacă ați primit drept canon citirea unui asemenea acatist, foarte bine. Și chiar dacă aveți alt canon, puteți să vă faceți timp ca uneori să spuneți și câte un acatist către Maica Domnului.

Despre Paraclisul Maicii Domnului

Dar amintind de canon, să amintim și de rugăciunea care este poate canonul pe care îl primesc la spovedanie cei mai mulți creștini, și anume Paraclisul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

În momentul în care cineva întreabă: „Ce este Paraclisul Maicii Domnului?”, putem fi siguri că legătura sa cu Biserica este foarte slabă. În momentul în care cineva spune că nu știe ce este Paraclisul, noi putem înțelege că nu a încercat să stabilească o punte de legătură cu Maica Sfântă.

Paraclisul acesta este rugăciunea pe care de sute de ani mii și mii de creștini au zis-o, mai ales la vreme de nevoie, și prin care viețile lor au aflat schimbare în bine. Au urcat pe scara raiului, sporind din slavă în slavă. Cineva poate întreba: „Este oare această rugăciune un talisman, are puteri magice?” Nu, nu este un talisman. De altfel, toate talismanele sunt făcături drăcești, chiar dacă uneori par „binecuvântate”. Paraclisul nu are puteri magice, dar trezește în suflet pocăința pentru păcate, trezește conștiința neputinței omenești și nevoia ajutorului ceresc. Și prin rostirea acestui Paraclis sufletul înțelege că Maica Preacurată ne poate da acest ajutor fără șovăială.

Zdrobirea inimii și pocăința sunt necesare celui ce spune această rugăciune. De altfel, chiar la începutul Paraclisului se rostește Psalmul de umilință, Psalmul 50, „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta...”.

Începe Paraclisul: „Apa trecând-o ca pe uscat și din răutatea egiptenilor scăpând israeliteanul, striga: Izbăvitorului și Dumnezeului nostru să-I cântăm”. Putem rosti aceste cuvinte mecanic, fără trăire. Dar atunci nu ne vom folosi cu nimic. Fiecare cuvânt din acest paraclis, ca de altfel din oricare dintre rugăciunile Bisericii, nu este întâmplător. Fiecare cuvânt își are rostul său. Și chiar dacă poate la început unele propoziții ni se vor părea de prisos, aceasta nu se datorează lipsei de iscusință a celui care le-a alcătuit, ci lipsei noastre de trăire duhovnicească. Dar dacă ne vom apleca asupra rugăciunilor cu răbdare, în timp Domnul ne va da să cunoaștem taina lor, ne va da să simțim puterea care vine prin ele.

Amintind de israeliteanul scăpat din robia egipteană, sufletul trebuie să înțeleagă că așa poate scăpa și el din robia patimilor și din apăsarea necazurilor. Domnul, care a prefăcut apa în uscat, despiciând Marea Roșie pentru a face loc de trecere poporului ales, poate despica marea necazurilor și ne poate aduce la limanul liniștii. Așa trebuie să înțelegem începutul Paraclisului. Și cu celelalte rugăciuni din Paraclis la fel trebuie să facem: să vedem în fiecare dintre ele legătura cu durerile și cu nevoile noastre. Și vom ajunge să rostim Paraclisul ca și cum ar fi fost scris pentru noi, ca și cum ar exprima cele mai adânci suspine ale noastre. Căci așa și este.

„De multe ispite fiind cuprins, către tine alerg căutând mântuire...”. Da, să nu uităm că nu numai la vreme de necaz trebuie să ne rugăm cu zdrobire de inimă, ci și la vreme de ispite. Cei care atunci când sunt ispitiți de vreo patimă, când vrăjmașul le întinde undița păcatului, nu știu să cadă la rugăciune vor avea de suferit. Dar cei care aleargă la rugăciune vor simți ușurare.

„Am auzit, Doamne, taina rânduiei Tale, am înțeles lucrurile Tale și am preaslăvit Dumnezeirea Ta.”

Iată un cuvânt plin de înțelepciune. Știm că în necazuri mulți oameni strigă către Dumnezeu: „De ce, Doamne, de ce?” Cel care se roagă știe însă că rânduiala lui Dumnezeu covârșește înțelegerea omenească; și mai știe că toate le îngăduie Domnul cu un anumit rost, că nimic nu este întâmplător. Când spunem: „Am înțeles lucrurile Tale, Doamne...” nu înseamnă că știm care este rostul fiecărui necaz, că știm precis de ce se întâmplă așa și nu altfel lucrurile din jurul nostru. Ci înseamnă că avem smerenia de a recunoaște că în toate există o rânduială sfântă.

„Luminează-ne pe noi, Doamne, cu poruncile Tale și cu brațul Tău cel înalt. Pacea Ta dă-ne-o nouă, Iubitorule de oameni.” Să observăm că Paraclisul conține nu numai rugăciuni către Maica Domnului, ci și către Atotputernicul Dumnezeu. Îi cerem Domnului să ne lumineze și să ne dăruiască pacea Sa. O, pace sfântă... Câtă nevoie avem de tine. Astăzi, când oamenii caută numai pacea lumii acesteia, să avem puterea de a căuta pacea pe care o dă Dumnezeu, pacea care nu se va lua de la noi.

„Ajutorului omenesc nu ne încredința pe noi, Preasfântă Stăpână, ci primește rugăciunea robilor tăi, că scârbele ne cuprind și nu putem răbda săgetările diavolilor.” Cine spune aceste cuvinte cu credință a ajuns să cunoască dragostea Născătoarei de Dumnezeu. Pentru că ceilalți, atunci când se află în necazuri, caută numai ajutorul lumesc și de multe ori rămân cuprinși de disperare. Dar atunci când vrem ca ajutorul nostru să vină de la Maica Preacurată, mărturisim că am găsit stâlpul și odihna noastră în ea.

Poate că am vorbit deja cam mult despre acest Paraclis. Dar tot este prea puțin față de marea bogăție duhovnicească pe care o ascunde. De altfel, sunt unii care consideră că Paraclisul însuși este o rugăciune prea lungă. Dar, dacă vrem ajutor, niciun efort nu este prea ma-

re. Așa cum unii se grăbesc să păcătuiască și niciodată nu spun că desfătărilor trupești sunt prea dulci, așa nici noi nu trebuie să spunem că este prea greu să cerem ajutorul Maicii Domnului. Și Dumnezeu numără fiecare cuvânt pe care îl spunem cu inima zdrobită, numără fiecare clipă pe care o petrecem în rugăciune. Și încă o observație: sunt unii cărora li se pare că nu facem bine rugându-ne atât de mult Maicii Domnului, căci astfel neglijăm rugăciunile către Hristos, Mântuitorul nostru. Dar dacă Însuși Hristos a binevoit să o cinstească pe Preacurata Sa Maică, rânduind-o Maică a tuturor creștinilor, dacă El i-a primit și îi primește rugăciunile pentru tot neamul omenesc, înseamnă că Domnul Se bucură când vede că ne rugăm ei. Și ne acoperă cu puterea Sa dumnezeiască.

„Nimeni dintre cei ce aleargă la tine nu iese rușinat, Născătoare de Dumnezeu, Fecioară.” Așa spune cel care se roagă. Și uneori ajutorul nu se arată imediat. Dar când zice Paraclisul, credinciosul spune iarăși: „Nimeni nu iese rușinat.” Cum poate spune acestea? Pentru că el știe că, deși uneori ajutorul văzut întârzie să se arate, în schimb nicio rugăciune nu rămâne fără răspuns. Că ajutorul tainic a venit deja, poate chiar numai în puterea de a răbda încercările.

Da, cei care spun Paraclisul cunosc că nu este încercare în care Maica Domnului să nu își arate ajutorul: „Tuturor scârbiților bucurie și asupriților folositoare și flămânzilor dătătoare de hrană, străinilor mângâiere, celor învăluți adăpostire, bolnavilor cercetare, celor neputincioși acoperământ și sprijinire, toiaș bătrâneților tu ești, Preacurată, Maica Dumnezeului celui de sus.” Există oare vreo durere care să nu fie cuprinsă în aceste cuvinte? Nu, iubitorilor. Oricare ar fi frământările și durerile noastre, rostind Paraclisul recunoaștem în el propriile noastre suspine. Recunoaștem că Maica Dom-

nului are leacul de care are nevoie sufletul nostru pentru a-și afla liniștea.

Datoria de a mărturisi ajutorul Maicii Domnului

Și, după ce vom gusta din această liniște, avem datoria de a vorbi și celor de lângă noi despre leacul pe care l-am aflat. Încă de la începutul Paraclisului, înainte de rostirea Psalmului 50, trebuie să spunem: „Nu vom tăcea, Născătoare de Dumnezeu, pururea a spune puterile tale, noi, nevrednicii. Că de nu ai fi stătut tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi izbăvit pe noi din atâtea nevoi? Sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? Nu ne vom depărta de la tine, stăpână, că tu izbăvești pe robii tăi pururea din toate nevoile.” Cred că această mărturisire este foarte importantă. Nu este de-ajuns să ne folosim noi de ajutorul Maicii Domnului, ci este foarte important să îl binevestim și altora. Așa spune și Acatistul Maicii Domnului: „Vrând să arăți izvoare de minuni de la sfântă icoana ta, bucuria tuturor celor necăjiți, ai poruncit, stăpână, bolnavei Eftimia să săvârșească înaintea icoanei tale cântări de rugăciune; și primind vindecare, să vestească tuturor milele tale cele dăruite prin sfânta ta icoană, pentru ca să nu fie tăinuit izvorul vindecărilor ce le dai în dar tuturor celor ce au nevoie de ele.”

Da, Maica Domnului ne cere să nu ținem sub obroc lumina, ci să o împărtășim și altora. Să spunem celor de lângă noi că ne-am împărtășit de o mare taină. Am cunoscut binecuvântările pe care Preacurata Fecioară le revarsă asupra celor care îi cer ajutorul.

Să spunem celor bolnavi sufletește că Maica Domnului îi poate vindeca. Să spunem celor bolnavi trupește că ea le poate da puterea de a răbda boala și de a face din ea mijloc de mântuire. Să spunem celor flămânzi că ea le poate da de mâncare. Să spunem celor singuri că ea le poate bucura inimile.

Să o cunoaștem toți ca pe o grabnică ajutătoare, ca pe o făcătoare de minuni care vine în ajutorul nostru. Da, Maica Domnului este făcătoare de minuni și în zilele noastre. Este foarte bine să citim cât mai multe dintre minunile pe care le-a făcut de-a lungul timpului. Dar este și mai bine să citim despre minunile pe care le face în zilele noastre. Și este și mai bine să citim în propria noastră viață minunile Maicii Domnului. Să nu uităm prin câte încercări am trecut, cum i-am cerut ajutorul și ea ni l-a dat. Aceste minuni, chiar dacă sunt mai smerite, chiar dacă nu sunt spectaculoase, sunt tot semne ale dragostei pe care ne-o poartă.

Să punem început bun

Prăznuind Acoperământul Maicii Domnului, să încercăm ca viața noastră să se schimbe. Dacă până acum am știut să ne rugăm Maicii sfinte, de acum să ne rugăm și mai mult. Să vedem nu lucrurile bune pe care le facem, ci mai ales să ne vedem slăbiciunile. Nimeni nu poate spune că a cinstit-o prea mult pe Împărăteasa cerească, nimeni nu poate spune că a plinit ceea ce trebuia să plinească.

Iar dacă sunt și din aceia care până acum nu au știut să alerge la ajutorul Născătoarei de Dumnezeu, să afle că porțile milostivirii ei nu s-au închis încă. Mai este vreme să pună început bun. Să se roage cu nădejde, să aibă răbdare, și vor simți soarele răsărind peste sufletele lor.

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, învață-ne să o iubim și să o cinstim cu evlavie pe Preacurata Ta Maică, și să trăim acoperiți de Sfântul ei Acoperământ până la sfârșitul vieții noastre. Amin.

Cum să ne ferim de rău?

Cuvânt despre zodii, ghinion și despre farmece

Renașterea păgânismului

Iubiți frați și surori în Hristos,

Vă voi vorbi astăzi despre unul dintre subiectele des discutate în zilele noastre: despre predestinare, despre zodii și altele asemenea. Nimeni nu poate nega faptul că omul zilelor noastre este însetat după știri senzationale, după paranormal, după ceea ce iese aparent din comun. Întregul șir de subiecte paranormale fascinează imediat și chiar oferă un anumit punct de sprijin celor mai slabi în credință: dacă stafia s-a lăsat filmată, înseamnă că există stafii. Dacă cineva a putut să prevadă cutremurul cu câteva luni înainte, atunci înseamnă că există niște forțe superioare de care noi nu știm. Și tot așa.

Mulți, foarte mulți oameni își citesc horoscopul: vor să știe dacă este bine să se căsătorească într-o anumită perioadă a anului, sau dacă este bine să intre în anumite afaceri, sau dacă este rău să încerce o relație de prietenie cu o persoană născută într-o zodie de aer.

Pentru cei mai mulți, punctul de vedere al Bisericii despre această problemă nu contează: preoții să se mulțumească să facă slujbe și să spovedească, ghicitul viitorului nu este specialitatea lor. Și așa, mulți oameni trăiesc credința creștină într-o formă foarte ciudată: o combină cu păgânismul.

Vom preciza încă de la bun început că această formă paralelă de cunoaștere nu este deloc nouă: este doar reactualizarea vechilor practici vrăjitoarești.

Asta nu lămurește nimic: omul zilelor noastre nu se mai lasă impresionat de verdicte precum: păgânism, vrăjitorie, rătăcire. El are în viață un țel pământesc, acela de a fi cât mai împlinit, și unul spiritual, acela ca după moarte să ajungă într-un loc în care să îi fie bine. Loc care poate purta și numele de rai.

Sunt unii care pentru a-și împlini țelul pământesc calcă de bunăvoie pe lângă drumul cel bun: ei știu că îmbogățirea necinstită presupune o anumită colaborare cu puterile întunericului și nu se sfiesc să greșească. Dar sunt alții, mult mai mulți, care din dorința de a merge pe drumul cel bun nu se sfiesc să se folosească de aceste mijloace auxiliare prin care cred că se pot feri de răul care vrea să le iasă în cale. Vor să știe ce zice horoscopul, vor să afle care zile sunt faste și care nu, și tot așa. Vor să știe și când o să vină nu știu ce mare cutremur sau sfârșitul lumii.

Să recunoaștem cinstit că numărul celor care se află în această a doua categorie este destul de mare. Că atunci când vin la spovedanie nu se gândesc să mărturisească și acest mare păcat: că sunt deschiși față de rătăcirile păgâne. Și lor, deși se împărtășesc, în cele mai multe cazuri împărtășania le este spre osândă.

Cred că începutul acestui cuvânt a fost puțin cam dur, dar altfel nu se poate discuta despre un subiect care atrage în înșelare atâta lume. Pornind de la această afirmație, că cei care primesc învățături rătăcite nu sunt vrednici să se împărtășească, voi căuta să arăt de ce este atât de mare acest păcat.

Cineva poate zice: sunt păcate mult mai mari, ca, de exemplu, desfrâul, beția, de ce ar fi cititul horoscopului ceva rău? Cam așa întreabă și fumătorii: De ce

Biserica consideră fumatul un păcat, că doar sunt altele și mai mari?

Nu ne apucăm acum să facem ierarhia păcatelor, dar precizăm că tot ceea ce este abatere de la învățătura Bisericii este erezie, și erezia tot erezie rămâne, chiar dacă este mai mică sau mai mare.

Astrologia este vrăjitorie

Vrăjmașul șoptește: „Ioane, ai grijă că o să vină cutremur mare!” Sau: „Ioano, vezi că îți apare mirele!” Și oamenii iau în serios toate aceste șoaapte, fără să își dea seama că astfel se deschid influenței puterii întunericului. Bine, veți spune, ghicitoarele folosesc puterea diavolului, dar horoscopul este nevinovat. Horoscopul se face după calcule științifice. Aceasta o afirmă însă numai astrologii. Astronomii contestă această afirmație, considerând-o nefondată. Chiar dacă ne-ar lipsi punctul lor de vedere, sau chiar dacă astronomii înșiși ar susține astrologia, aceasta nu ar trebui să fie pentru noi un motiv de a primi răătăcirile astrologiei.

Știm un lucru precis: că învățătura Bisericii este adevărată, fără pată, și că dacă apar teorii științifice care să contrazică anumite dogme, aceste teorii, după trecerea unei perioade de timp mai lungi, se dovedesc a fi false.

După cum arată tradiția ortodoxă, astrologia nu se deosebește cu nimic de celelalte metode de ghicit. Este pusă laolaltă cu acestea de către Sfinții Părinți, și cine încearcă să se descotorosească de fața întunecată a astrologiei și să se folosească numai de ceea ce crede că este bun în ea merge pe drumul spre prăpastie.

Să vedem o clipă ce a spus Sfântul Simeon al Tesalonicului despre asemenea îndeletniciri: „A vorbi despre noroc, despre ursitori, despre explicarea nașterilor, după zodii sau stele și pentru citirile de stele e lucru nebunesc și fără de Dumnezeu”. Ați auzit? Oricât ar încer-

ca vrăjitorii moderni să spună că ei vor să Îl slujească pe Dumnezeu, Sfinții Părinți le stau împotrivă, Sfinții Părinți îi arată cu degetul, ca pe niște „nebuni fără Dumnezeu”.

O întrebare vine de la sine: de ce Biserica este împotriva tuturor formelor de ghicit? De ce sfinții Bisericii nu au vrut să se împărtășească din taina cunoașterii viitorului?

Răspunsul este simplu: viitorul nu îl știe decât Dumnezeu. Dacă viața noastră ar putea fi ghicită, prin indiferent ce metodă, înseamnă că din acel moment toată libertatea noastră a pierit. Un groaznic blestem ar fi pentru oameni ca cineva să le spună viitorul. Oamenii și-ar pierde calitatea de actori în filmul propriei vieți și ar trebui să se mulțumească să fie spectatori. Atunci libertatea oamenilor ar fi anulată.

Dar Dumnezeu nu a îngăduit ca libertatea noastră să depindă de mersul planetelor sau de cine știe ce condiționare exterioară. Suntem liberi să alegem binele sau răul, și în funcție de această alegere vom dobândi raiul sau iadul.

Este adevărat că în fața anumitor alegeri libertatea le apare unora drept povară. Sunt conștienți de seriozitatea pe care o implică o alegere și vor să fugă de această responsabilitate. Este mult mai ușor să dai vina pe stele și să spui: „Da, dacă Luna a fost în conjuncție cu Soarele, ce era să fac, putea fi ultima ocazie de a rămâne prietena lui cutărică”. Facem referire mai des la aceste probleme de natură sentimentală, deoarece s-a observat predilecția persoanelor obsedate de patima prieteniei desfrânate spre studierea horoscoapelor.

În ultima vreme au apărut chiar horoscoape speciale. Cu cine să desfrânezi vara asta, cu cine să urci pe culmile plăcerii trupești. Nu este bine că există prea multă înțelegere pentru cei care, fiind creștini, în viața

de zi cu zi trăiesc după legi potrivnice Evangheliei și sunt receptivi până și la astfel de horoscoape pătimăse.

De unde știi ghicitorii viitorul

Dar să rămânem la ghicirea viitorului. Nu există niciun om care să poată ghici viitorul. Această afirmație are însă un defect: poate fi combătută foarte ușor. Sunt mulți care zic: „Am fost la cutare și mi-a ghicit. La început mi-a zis tot trecutul, și al meu și al persoanei pe care o iubesc. Iar apoi mi-a zis tot ce mă așteaptă în viitor. Când mă căsătoresc, câți copii o să am, ce rele mă așteaptă. Până acum a greșit foarte puțin.”

Ce putem spune în fața unei asemenea evidențe? Mai poate cineva să conteste faptul că viitorul poate fi ghicit? Da, iubiților. Viitorul nu a fost prevăzut de către ghicitoare, ci a fost modelat de ea.

Știu că lucrurile pe care vi le voi spune acum nu sunt ușor de crezut. Dar nici faptul că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om pentru mântuirea noastră nu este ușor de crezut. Cine vrea crede și merge pe calea mântuirii. Dar ca să mergi pe calea mântuirii trebuie să crezi tot ceea ce învață Biserica, Mireasa lui Hristos.

Și iarăși se pot auzi voci cum ar fi: „Dar sunt și lucruri neadevărate în învățătura Bisericii”. Care sunt? Nimeni nu poate vădi învățătura Bisericii de minciună. Chiar dacă, în unele situații, pare greu de acceptat ce spune Biserica, aceasta se datorează faptului că nu noi suntem stăpânii adevărului, nu noi modelăm adevărul, ci noi suntem cei care trebuie să ne lăsăm modelați de adevăr.

Bine, dar în fața unor evidențe, cum este cea cu ghicitul viitorului? Luați aminte la ceea ce vă spun: Un creștin, să zicem Gheorghe, merge la un radiestezist, care cu ajutorul sârmei fermecate, al ansei adică, îi spune că i se va îmbolnăvi copilul, că salariul îi va crește, că va fi lovit de mașină și că soția îl înșală.

Vine acasă, copilul bolnav. A doua zi, la serviciu, află că salariul i s-a mărit. Vine acasă convins că și în cazul soției lucrurile stau cum i s-a spus. O bate pe soție, apoi divorțează. Între timp dă și mașina peste el, dar scapă. Merge apoi la radiestezist cu mulțumiri: „O, cât m-ați ajutat... toate mi le-ați descoperit...”.

Dar adevărul este altul. În momentul în care omul a ajuns la ghicitor, viața sa a intrat în puterea diavolului. Ghicitorul i-a spus că salariul îi va crește și că i se va îmbolnăvi copilul: aceste lucruri puteau fi observate ușor de diavolii aflați la locul potrivit, unul în biroul șefului și altul acasă, lângă copilul care începea să dea semne de boală. Dracii pot merge peste tot și află tot. Numai în Sfântul Potir în care se află Sfânta Împărtășanie nu pot intra. Deci tot ceea ce se întâmplă în prezent și tot ceea ce s-a întâmplat în trecut știu. Nu e de mirare că slugile lor, ghicitorii, știu să le asculte șoaptele.

Soția nu îl înșela, a fost o minciună care a avut efectul scontat. Diavolii urmăresc ca prin ceea ce spun ghicitorii să se producă cât mai multă dezbinare. Sau, chiar dacă se produce o unire aparentă, să zicem că doi soți se împacă, sau că un tânăr o ia de soție pe fata pe care a lăsat-o însărcinată, lucruri bune de altfel, prețul plătit este prea mare. Diavolul nu vinde decât în valută neconvertibilă în banii acestei lumi, căci nu aceștia îi trebuie. El cere suflete. „Aș face orice ca să mă ia cutare de soție.” Și cutare o ia de soție, dar își ia o soție care se află în ghearele celui cu care a făcut proasta târguială.

Cât privește accidentul de mașină, un diavol l-a „prezis” și altul l-a dus la îndeplinire. În momentul în care ai alergat la ghicitor, diavolul îți poate lua chiar și viața. De multe ori li s-a prezis unora că vor muri, și au și murit. Dacă nu mergeau la ghicitor ar mai fi trăit vreme îndelungată.

În cazul nostru, dacă Gheorghe nu mergea la ghicitor, viața sa ar fi fost alta. Mergea acasă, își vedea co-

pilul bolnav, îl îngrijea cu dragoste și copilul se vindeca. Salariul îi creștea, dar se bucura de el împreună cu soția lui. Ba scăpa și de accidentul de mașină. Pare prea frumos ceea ce zic, dar așa este.

E adevărat că de multe ori diavolii înșiși prezic numai lucruri bune: armonie în familie, spor în casă, sănătate. Și toate par bune, dar sufletul celui care a fost la ghicitor este în mâini vrăjmașe. Cei din jurul său îl invidiază că este înconjurat de atâtea bunătăți, dar dacă ar ști care este sursa acestora l-ar compătimi cu siguranță.

Din cele spuse până acum se poate înțelege că vrăjmașul poate prezice numai lucruri care se întâmplă celor care aleargă la el. Atunci cum de ghicitorii știu și cele care se vor întâmpla oamenilor care nu vin la ei?

Răspunsul este simplu: nu este nevoie să vii la ghicitor ca să fii legat cu lanțurile diavolului. Nu este nevoie nici măcar să ai credințe rătăcite, să faci yoga sau cine știe ce alte tehnici de meditație. Este de-ajuns să duci o viață pătimasă, să fii legat de mâini și de picioare cu lanțurile patimii. Și atunci, libertatea ta fiind sugrumată cu aceste lanțuri, diavolul știe într-o oarecare măsură ce vrei să faci, știe cam ce ai de gând. Numai despre creștinii care se spovedesc și se împărtășesc, ridicându-se cu multă pocăință din fiecare cădere, diavolul nu știe nimic. Sau mai bine zis știe doar răul pe care are de gând să îl facă acestora. Dar de multe ori aceste planuri sunt răsturnate de către Milostivul Dumnezeu. Care, atunci când nu le răstoarnă, are o rânduială mult mai înaltă. Vrea ca prin încercările aduse asupra robilor Săi să le sporească răsplata și să le dea o cunună mai strălucitoare.

O singură excepție există în ceea ce privește cunoașterea viitorului: atunci când Dumnezeu descoperă drept-credincioșilor lucruri care se vor întâmpla, astfel încât aceștia să sporească mai mult în viața duhovni-

cească. Dar acest dar îl au numai sfinții. Cei care nu sunt creștini, chiar dacă au o însușire care se aseamănă cu darul înainte-vederii, de fapt nu fac altceva decât să răspândească prezicerile diavolești. Uneori acestea se împlinesc. Dar am văzut că nu este cazul unei înainte-vederi duhovnicești.

Dracii știu ce este în adâncurile pământului și pot spune cam când ar urma să aibă loc un cutremur. Dar aceasta fără a fi înainte-văzători. Ci fiind de o inteligență pe drept numită luciferică.

Despre preoții care „deschid cartea”

Trebuie să aducem vorba și despre preoții care prevăd viitorul „deschizând cartea”, Psaltirea, Evanghelia sau orice altă carte religioasă. La ei vine puhoi de lume. Oameni cu fel și fel de necazuri vor să știe dacă vor scăpa cu bine. Vin bolnavi care s-au săturat de suferință. Vin oameni care o duc foarte bine ca să știe dacă nu îi așteaptă vreun necaz. Vine lume multă, așteptând de la cel ce este considerat alesul Domnului un cuvânt de folos. Doar nu orice preot deschide cartea. Numai cei „cu har”.

Trebuie să spunem că o astfel de apreciere a preoților care deschid cartea este înșelătoare. După cum arată vechile Pravile bisericești, astfel de preoți se află în rătăcire: ei se aseamănă celorlalți ghicitori călăuziți de diavol. „Bine, dar sunt preoți, poate spune cineva.” Cu atât mai rău pentru ei. Duc lumea în rătăcire și își vor avea plata lor pentru asta. Mai bine zis osânda. Să nu credeți că dacă cineva este preot nu poate să greșească în ceea ce privește învățătura de credință. Preoții nu sunt infailibili în ceea ce privește învățătura de credință. Doar ereticii dați anatemei de Biserică nu au fost numai mireni, ci și preoți și chiar episcopi.

Între acești preoți ghicitori o parte s-au apucat de ghicit din lăcomie. Au găsit ceea ce au căutat, adică ave-

rea, și au pierdut ceea ce n-au prețuit, adică mântuirea. Dar sunt și unii care cred că ajută poporul deschizând cartea. Ei țin posturi foarte aspre, se roagă mult, priveghează nopțile, dar toate acestea le fac fără a fi stânjeniți de diavol. Diavolul nu se teme de ei câtă vreme ei s-au îndepărtat de învățătura Bisericii lui Hristos.

Sunt ei oare pierduți? Nu, știm că orice păcat se iartă prin pocăință. Hristos iartă orice păcate, oricât de mari ar fi – însă le iartă numai după ce omul îi cere aceasta cu pocăință. Și prea puțini preoți ghicitori au tăria de a se lepăda de practicile rătăcite și de a alerga la un duhovnic să se spovedească.

Despre pocăință

Și dacă pot fi iertați chiar și dascălii rătăcirii, atunci cu atât mai ușor pot fi iertați oamenii care au alergat la ei, sau la orice ghicitori, fără să își dea seama ce greșeală fac. Au alergat crezând că le va fi mai bine. Fără să își pună problema ispitei diavolești.

Triste sunt cazurile în care oamenii cred că Îl pot păcăli pe Însuși Dumnezeu: merg la ghicitor, ca să afle anumite lucruri, și apoi merg la preot să se spovedească. Se aseamnă femeilor care vor să lepede un prunc, și se gândesc că apoi păcatul va fi iertat prin pocăință. Dar nimeni nu îi mai dă viață copilului. Pocăința de acest fel este urât mirositoare. Cei care își programează pocăința, dându-și seama că fac un lucru de care vor să fie mai apoi iertați, batjocoresc adevărata pocăință. În Biserică au fost sfinți care au păcătuit mult în viața lor, dar mai apoi s-au îndreptat. Ei nu păcătuiau însă cu gândul că se vor pocăi mai apoi. În clipa în care s-au gândit la Dumnezeu, aceștia s-au ridicat din mocirlă și au ales calea sfințeniei.

Omul nu este robot, nu își poate programa trăirile sufletești. Sau în cazul în care face aceasta atunci trăirile sunt artificiale. Nu putem spune totuși că pe cei ca-

re păcătuiesc, programându-și pocăința, Dumnezeu îi va respinge. Dar va trebui să se pocăiască mult mai mult. Și vor trece prin încercări mult mai grele pentru a-și curăți sufletul. Și pocăința lor trebuie să fie sinceră, să nu aibă nimic din superficialitatea unei suferințe programate. Dar, de ce să nu recunoaștem, cei care își programează pocăința, pactizând cu diavolul, nu se gândesc că păcatul leagă cu lanțuri, și le va fi mult mai greu să se pocăiască. Mulți își tot amână pocăința până la bătrânețe, dar puțini se mai pocăiesc la această vârstă.

Despre responsabilitate și povara libertății

Să vorbim puțin despre foloasele libertății și despre modul greșit în care unii înțeleg acest dar lăsat de Dumnezeu. Libertatea a fost dată omului pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu, pentru a spori în dragoste față de El și față de oamenii alături de care trăiește. Dacă se putea ca omul să se poată bucura la nesfârșit, în vecii vecilor, de comuniunea cu Dumnezeu fără să aibă posibilitatea de a alege între bine și rău, atunci Dumnezeu nu ne-ar fi dat această șansă, a alegerii, care pentru unii este bună și acum, și în veșnicie, dar altora le face parte de suferințe netrecătoare. Dar numai omul liber poate iubi, numai omul liber poate să cunoască starea de comuniune. Dacă Dumnezeu avea nevoie de mașini cugetătoare, de roboți, atunci ne făcea roboți. Dumnezeu însă nu a avut nevoie de nimic. Din prea marea Sa dragoste El a făcut această lume tocmai pentru ca omul să trăiască în ea și să Îl cunoască liber, să vrea să fie partaș darurilor Sale, și după trecerea din viața aceasta să se sălășluiască în cereasca Împărăție. Numai omul liber se poate mântui.

Și iată totuși că sunt unii care, prinși de vârtejul ereziilor, vor să scape de responsabilitatea pe care o implică mântuirea și să se ferească de propria libertate.

Cum? Simplu. Dând vina pe dependența față de stele, pe ghinioane, pe faptul că destinul nu le-a fost favorabil. Dar nu există predestinare. Nimeni nu ne poate stânjeni libertatea pe care ne-a dat-o Dumnezeu. Nimeni. Sau mai bine zis această libertate este stânjenită numai de patimile cărora ne-am robit de bunăvoie. Putem spune că un bețiv este liber să se lase de băutură. Totuși rareori o face, pentru că lupta cu patima este foarte grea.

Să lămurim totuși cum se feresc unii de libertate. Dacă în horoscop scrie: „Azi vei cunoaște o persoană cu care vei avea o relație de durată”, o fată cu o voință mai slabă se poate arunca în brațele primului venit. Și după ce acesta o părăsește, ea întreabă: „De ce, Doamne, că doar Tu mi l-ai trimis?” Dumnezeu însă nu Se ocupă cu așa ceva. El nu aranjează relații de scurtă durată. E ade-vărat că Dumnezeu poate rândui ca doi tineri să se cunoască într-un mod care e prea frumos ca să fie considerat o simplă întâmplare, dar niciodată El nu Se folosește de aceste mijloace drăcești, cum sunt horoscoapele sau celelalte forme de ghicit.

Omul zilelor noastre fuge de responsabilitate. Pe cât de mult iubește păcatul, pe atât de puțin iubește pocăința. Și este mult mai ușor să dai vina pe condiționări exterioare, decât să recunoști că ai greșit. Dar niciun argument de acest fel nu ne va putea ajuta la dreapta judecată a lui Dumnezeu. Atunci până și conștiința noastră va mărturisi că am ales păcatul de bunăvoie și că puteam să facem o cu totul altă alegere.

Sunt totuși unii oameni care constată că lucrurile din viața de zi cu zi li se întâmplă chiar așa cum scrie în horoscop. Citind și horoscoape din săptămânile care au trecut, ei observă că li se potrivesc. Nimeni nu le poate reproșa că s-au lăsat influențați de ceea ce scrie acolo. Au citit ceea ce scrie abia după ce faptele s-au întâmplat.

Cu aceștia însă lucrurile stau exact așa: vrăjmașul diavol, de care s-au apropiat căzând în cine știe ce pa-timi, a încercat și cu ei, cum încearcă cu toată lumea, să îi rupă de calea mântuirii. În clipa în care i s-a deschis ușa păcatului, el începe să modifice viața după cum îi place. Singurul lucru care îl poate îndepărta este pocă-ința pentru păcate. Dar în lipsa pocăinței el modelează viața cât mai aproape de ceea ce scrie în horoscoapele care tot cu putere drăcescă sunt întocmite. Și când, la un moment dat, el îi pune înaintea omului pe care l-a in-fluențat aceste horoscoape, omul constată că voința sa nu a fost liberă. Și zice: „Ia uite, mi s-a întâmplat cum scrie în horoscop”.

Trebuie precizat că în aceste cazuri ne aflăm în fa-ța unei posesii demonice care, chiar dacă nu se mani-festă violent, duce în adâncurile iadului. În momentul în care cineva observă că viața îi trece exact așa cum scrie în horoscop trebuie să alerge la duhovnic, să ceară izbăvire de dracii care îl stăpânesc.

Oricum, nu trebuie confundate nici micile coinci-dențe cu stări de posesiune demonică. Într-un an, edi-torii unui ziar au preferat să folosească horoscoape mai vechi, ca să nu mai plătească întocmirea altora mai noi. Și nimeni nu s-a plâns. Cititorii au fost mulțumiți. Pen-tru că multe dintre horoscoape sunt atât de generale, încât se potrivesc unui număr mare de cititori.

Legea Karmei

Dacă tot vorbim de libertate și de predestinare, să ne oprim puțin asupra legii karmei. Karma, un cuvânt foarte des folosit astăzi. Karma, o lege simplă, care îi ajută pe unii să își înțeleagă viața.

Ce spune legea karmei: că orice faptă, bună sau rea, se întoarce înapoi celui care a săvârșit-o. În con-cepția hindusă omul iese din lanțul reîncarnărilor abia după ce nicio faptă, bună sau rea, nu mai trebuie răs-

plătită. Abia după ce a ajuns la zero absolut. Noi, creștinii, știm că nu există reîncarnare, că după moarte ne ducem la Judecată și apoi intrăm în bucuria raiului sau în chinurile iadului. Totuși legea karmei a fost ușor primită de creștini, căci li s-a părut că în ea se arată dreptatea, mai bine zis mila sau judecata lui Dumnezeu.

Dar o astfel de concepție este greșită. Nici răul, nici binele nu se întorc automat asupra noastră. Ci pe toate le rânduieste Dumnezeu. În cazul în care asupra cuiva vine un necaz, dacă e creștin își dă seama că este îngăduit de Dumnezeu, spre curățarea sufletului sau ca pedeapsă pentru păcate. Pe când dacă nu e creștin vede doar nemiloasa lege a karmei. Dacă are o bucurie, creștinul vede în ea binefacerea dumnezeiască, și îi mulțumește Celui ce toate le rânduieste spre mântuirea noastră. Pe când celălalt se mulțumește să constate că binele pe care l-a făcut cu ani în urmă i s-a întors ca un bumerang.

Aceasta face legea karmei: Îl gonește pe Dumnezeu din viața noastră. În loc să vedem mâna Sa care ne călăuzește, vedem numai legea cauză-efect. Dar această lege nu are nimic în comun cu credința creștină. Este apostazie curată.

Despre ghinion

Dar să lăsăm această rătăcire de culoare indiană și să lămurim cum este cu ghinionul. Ce ne poartă noroc și ce ne poartă ghinion? La această întrebare fiecare știți lucruri care de care mai ciudate, pe care le-ați aflat de la părinții sau bunicii voștri. Toate aceste lucruri sunt rămășițe din credințele precreștine. Ele fac parte din tezaurul de superstiții care s-a păstrat cu *glorie* printre cei care au împletit credința creștină cu diferite obiceiuri păgâne. Am spus tezaur, deoarece superstițiile sunt păstrate, mai ales printre femeile în vârstă de la țară, ca ceva prețios, ca ceva sfânt. Ele nu numai că nu

sunt bine-plăcute lui Dumnezeu, ci, fiind rămășițe din credințele precreștine, ar trebui lepădate, nefiind altceva decât minciună și înșelăciune. Da, toate aceste obiceiuri ar trebui lepădate de către creștinii care s-au lăsat păcăliți de ele. De creștinii care, neavând dorința de a cunoaște mai bine învățătura Bisericii, nu au știut că aceste datini sunt pierzătoare de suflet. De altfel, aceasta a și vrut diavolul: ca omul modern să lepede credința curată a țăranului creștin, cu datinile sale curate, și să păstreze în schimb toate datinile în care s-a ascuns înșelăciunea drăcească.

O parte dintre aceste datini și superstiții drăcești sunt păstrate chiar de către unii dintre cei care merg la biserică. Ei nu își dau seama că aceste superstiții poartă pecetea diavolului și că trebuie să se lepede de ele.

În diferite părți ale țării unii preoți au încercat o vreme să stârpească astfel de superstiții. Văzând însă că rezistența este prea mare, s-au lăsat păgubași. Nu ne vom opri acum la cazurile în care preoții înșiși încurajează astfel de obiceiuri, mai ales în cazul în care au de primit câte ceva. Vai de preoții care încurajează astfel de datini păgâne, astfel de obiceiuri drăcești! Înfricoșătoare le va fi vederea feței lui Dumnezeu când vor fi întrebați: „De ce nu ați dus turma pe drumul cel bun? De ce ați intrat și voi în mocirlă?”.

Ei, dar să îi lăsăm pe acești preoți și să revenim la ghinion. Care zile sunt cu noroc și care cu ghinion? „Marțea are trei ceasuri rele,, zic unii. „Ziua de 13 a fiecărei luni ține ghinion, ca orice este legat de numărul 13.” Dar nu există niciun ceas rău, nicio zi rea. Există numai ziua cea rea în care alegem să păcătuim, și atunci facem voia diavolului. Țineți minte: nu există ghinion. Și nici noroc. Ci toate care se întâmplă se întâmplă cu voia sau îngăduința lui Dumnezeu. Dacă ni s-a întâmplat un necaz, să nu dăm vina pe ghinion. Ci să ne cercetăm cugetele, să vedem dacă nu cumva am greșit

cu ceva și Domnul vrea să ne curățească. De multe ori oamenii nu vor să recunoască faptul că au păcătuit, și se miră: „Oare de ce am aceste necazuri, că nu am greșit cu nimic”. Gândind așa, pierd pocăința, și Dumnezeu îi va mostra în continuare. Scriptura ne învață că toți oamenii sunt păcătoși, că nimeni nu poate spune că nu păcătuiește. Chiar dacă unii fac păcate care celorlalți le par foarte mici, ele tot păcate sunt. Și păcatul înseamnă moarte.

Despre noroc

Cât despre noroc, ar fi multe de vorbit. Așa cum nu există ghinion, așa nu există nici noroc. Tot binele din viața noastră este de la Dumnezeu. Trebuie să Îi mulțumim Domnului pentru toate binefacerile din viața noastră. Există totuși și un bine aparent, care nu vine de la Dumnezeu. Să luăm exemplul celor care participă la jocurile de noroc, și sunt multe jocuri de acest fel. Câștigă unii case, mașini, bani mulți. Îi vezi că își fac cruce, că donează chiar o parte din bani în scopuri umanitare sau chiar pentru ridicarea unei biserici. Dar acești bani sunt bani murdari. Cu toată reclama uriașă care se face în zilele noastre acestor jocuri de noroc, noroc de care au parte mai ales organizatorii lor, aceste jocuri sunt jocuri drăcești. Sfinții Părinți au combătut fără teamă jocurile de noroc de orice fel. Și dacă ar trăi ei în zilele noastre, nu ar fi de mirare să auzim că în localul cutare un Părinte a dărâmat toată mașinăria drăcească, tulburând liniștea clienților. Dar ar face-o cu puterea lui Hristos, Care a folosit biciul pentru a izgoni negustorii care făceau negoț în templu. Ar face-o cu puterea lui Hristos, Care suferă văzând cum oamenii pentru care S-a răstignit încearcă să se îmbogățească prin mijloace necinstite.

O, oamenii care merg la jocurile de noroc nu au cum să se împărtășească cu Sfintele Taine ale lui Hris-

tos. Până nu se leapădă de patima lăcomiei și până nu părăsesc jocurile de noroc, în sufletele lor domnește întunericul.

„Bine, poate spune cineva, dar cu acei bani poate se ridică o biserică!” Dar Hristos nu are nevoie de bani murdari. Bisericile ridicate cu bani murdari nu țin, se surpă. Banii au culoare, să știți. Și mai mult Se bucură Domnul de un paraclis ridicat în trei ani din banii văduvelor, decât de o biserică ridicată în trei luni cu bani murdari. Lui Hristos nu I-au lipsit și nu Îi lipsesc banii. Domnul este Atotputernic. El are nevoie numai de inimi curate, dacă putem spune așa. El își dorește să mergem pe calea mântuirii, și aceasta nu spre binele Lui, ci spre binele nostru.

Despre farmece și „dezlegarea cununiilor”

Să mai spunem un lucru foarte important: există unii care sunt supărați că le merge rău, care nu dau vina pe zodiac, ci fac ceva și mai rău: dau vina pe farmecele făcute de vrăjitoare. Există în zilele noastre obsesia farmecelor. Care este motivul acestei obsesii? Simplu: le-nea omului de a duce o viață curată atrage, nu de puține ori, mânia lui Dumnezeu. Și în aceste momente, ca și în cele în care Dumnezeu vrea să încerce sufletele pentru a le răsplăti răbdarea, omul vede că îi este greu. Și cea mai simplă motivație este că i s-ar fi făcut farmece. Este o motivație lesne de crezut de către cei din jur, chiar dacă uneori nici cel care o spune nu o crede.

Vedem pe la mănăstiri multe mame care au venit cu fiicele lor ca acestora să li se citească dezlegări de cununie. Fata nu are pețitori și mama se îngrijorează. Mama nu știe că fata a căzut în păcatul desfrăului cu fostul ei prieten. Și mama tot aleargă pe la mănăstiri cu fata, deși să o convingă să se spovedească nu reușește. Bineînțeles că astfel de dezlegări nu au nicio putere în acest caz. Dacă fata s-ar pocăi pentru păcatul făcut și

dacă s-ar spovedi cu lacrimi, atunci Dumnezeu nu numai că ar ierta-o, ci i-ar rânduî şi cu cine să se mărite. Dar fără pocăinţă toate dezlegările din lume nu o ajută la nimic.

Cât despre cei care cred sincer că li s-au făcut farmece pentru simplul motiv că au parte de încercări în viaţă, trebuie să spunem că aceştia sunt înşelaţi de vrăjmaşul care vrea să le ia cununa răbdării. Dacă ei ar răbda cu nădejde, Domnul i-ar răsplăti. Dar aşa, ei caută să fugă de cununa răbdării. Unii merg de câteva ori la preot să le citească dezlegări. Şi, dacă văd că nu le este imediat bine, atunci se duc şi la vrăjitori. Dar nu la cei care fac magie neagră, „Doamne-fereste” ar zice ei, ci la cei care fac magie albă. Că aşa le stă bine unor creştini.

Dar să ştiţi că nu există decât un singur fel de vrăjitori, toţi sunt slujitorii satanei. Chiar dacă unele vrăjitoare merg la biserică, chiar dacă au în casă cruci, icoane, agheasmă, le ţin numai ca să înşele oamenii. Chiar dacă se laudă că au vindecat oameni sau că au împăcat câteva familii, toate le fac cu puterea diavolului. Da, le stă în putere să împace familiile despărţite. Diavolul are putere asupra celor care trăiesc departe de Biserică. În cazul în care soţul se întoarce acasă, oamenii văd un lucru bun. Dar nu se gândesc că dacă vine nu de bunăvoie, ci prin puterea farmecelor care leagă ca nişte lanţuri, soţul nu va duce o viaţă creştină, ci va duce o viaţă pe placul diavolului care l-a întors acasă. Este de o mie de ori mai bine pentru femeia părăsită să îşi plângă singurătatea şi să îi ceară ajutor lui Dumnezeu, decât să alerge la ajutorul vrăjitoarelor sau al celor care zic că au însuşiri paranormale. Şi aceştia tot un fel de vrăjitori sunt. Chiar dacă se îmbracă în haine curate, chiar dacă au studii superioare, tot vrăjitori sunt.

Trebuie să ţinem seama şi de cazurile în care s-au făcut într-adevăr farmece. Din *Vieţile Sfinţilor* ştim că vrăjitorii au tot felul de puteri paranormale, aşa cum li

se zice astăzi. Și odată cu răspândirea desfrâului în zilele noastre nu este greu de observat că are loc și o înmulțire a vrăjitorilor și vrăjitoarelor care au astfel de puteri. Unii credincioși aleargă la vrăjitori tocmai pentru a căpăta un fel de aură specială care să îi protejeze de farmece. Dar și aceasta este o înșelare. Nu există niciun fel de protecție în afară de cea pe care o dă Dumnezeu credincioșilor care merg pe drumul cel bun. Creștinii care se spovedesc și se împărtășesc sunt apărați prin puterea dumnezeiască de tot felul de farmece drăcești. Și oare cum ar putea vrăjitorii să ofere leac împotriva puterii drăcești, din moment ce ei nu sunt decât argați ai diavolului? E adevărat că ei pretind că sunt fii ai luminii, și cei mai slabi de minte îi cred. Dar Biserica lui Hristos învață altceva, și noi trebuie să ascultăm glasul ei.

În momentul în care cuiva i s-au făcut farmece, numai Dumnezeu îl poate izbăvi. Prin dezlegările pe care le citesc preoții, prin Moliftele Sfântului Vasile cel Mare, prin spovedanie, prin rugăciune și post. Iar dacă cineva vrea cel mai sigur leac împotriva farmecelor rețeta este simplă: să ducă o viață creștină, o viață de rugăciune și înfrânare, și farmecele nu îl vor atinge. Numai ferindu-ne de păcat vom putea fi feriți de lucrarea farmecelor. Problema este că oamenii caută leacuri care să nu necesite vreun efort personal, caută protecție față de puterile întunericului fără ca ei înșiși să meargă pe drumul care duce la lumină. Dar un astfel de leac nu există. Și toți cei care susțin că îl au, fie ei vrăjitori, radiesteziști sau alți „vindecători”, nu sunt altceva decât brațe prin care se săvârșește lucrarea satanei.

Să mergem pe calea mântuirii

Vă îndemn încă o dată să mergeți pe calea mântuirii. Da, iubiților, Hristos vrea să mergem pe calea mântuirii. Fără să ne temem de ghinioane, fără să ne te-

mem de zile rele. Fără să ne temem de viitor și fără să alergăm la cei care se ocupă cu ghicirea viitorului. Hristos vrea să mergem pe drumul curat pe care îl arată Biserica. Alt drum spre cereasca Împărăție nu există. Există multe drumuri care ne dau bucurii pământești, dar apoi ne aruncă în chinurile iadului.

Noi să fugim de astfel de drumuri, iubiților. Să mergem pe calea cea strâmtă și cu chinuri. Și ne vom uni cu Hristos, vom dobândi raiul, și acolo ne vom bucura cu toți îngerii și sfinții în vecii vecilor. Amin.

Despre mulțumirea adusă Domnului

Cuvânt la vindecarea celor zece leproși

Despre importanța mulțumirii aduse lui Dumnezeu

Iubiți credincioși, să mai auzim o dată cuvântul Evangheliei de astăzi: *Intrând într-un sat, L-au întâmpinat zece leproși care stăteau departe, și care au ridicat glasul și au zis: „Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi!” Și văzându-i, El le-a zis: „Duceți-vă și vă arătați preoților”. Dar, pe când se duceau ei, s-au curățit. Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare, slăvind pe Dumnezeu. Și a căzut cu fața la pământ la picioarele lui Iisus, mulțumindu-I. Și acela era samarinean. Și răspunzând, Iisus a zis: „Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât acesta, care este de alt neam?”* (Luca 17, 12-18).

Vom încerca să înțelegem puțin din măreția acestei fapte, prea ușor trecută cu vederea, care este mulțumirea adusă Domnului. Hristos a vindecat mulțimi de bolnavi, dar numai puțini au știut să Îi mulțumească. Am văzut că din zece leproși numai unul a știut să Îi mulțumească. Fără a putea spune cam câți oameni știu să Îi mulțumească pentru binefacerile de care se împărtășesc și cam câți uită să facă aceasta, nu este greu de observat faptul că în zilele noastre din ce în ce mai puțini oameni știu să Îi mulțumească lui Dumnezeu. Putem spune că mulțumirea aceasta este o floare rară, pe care puțini oameni o cresc în grădinile pe care le poartă în suflete.

Dați mulțumire pentru toate, căci aceasta este voia lui Dumnezeu (I Tes. 5,18). Așa ne învață Sfântul Apostol Pavel, așa ne învață întreaga Scriptură, așa ne învață Sfânta Biserică. Dar pe cât de simplă pare această învățătură, pe atât de grea este urmarea ei. Mulțumirea pe care trebuie să I-o aducem lui Dumnezeu este una dintre cele mai importante fapte din viața noastră creștină. Mulți știu cât de importantă este rugăciunea. Dar puțini se roagă în fiecare zi. Mulți știu că este important să Îi mulțumească lui Dumnezeu. Dar și mai puțini o fac.

Lipsa mulțumirii aduse lui Dumnezeu

Vă întreb: de ce nu vor oamenii să Îi mulțumească lui Dumnezeu? Unul dintre răspunsuri este: pentru că nu își dau seama cât de mare este folosul mulțumirii.

Să luăm un exemplu: o femeie nu are ce să le dea de mâncare copiilor ei. Se așază în genunchi și se roagă cu zdrobire de inimă Atotputernicului Dumnezeu sau Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, Preacuratei Fecioare Maria. După o vreme bate cineva la ușă. Este o vecină care a gătit ceva bun și a venit să aducă și copilașilor. Mama primește mâncarea, îi mulțumește vecinei cu lacrimi în ochi și își cheamă copiii la masă. Rugăciunea a fost ascultată, Dumnezeu a trimis și de această dată cele de trebuință.

Totuși, ceva lipsește aici. Lipsește mulțumirea adusă lui Dumnezeu. Femeia a cerut mâncare, i-a mulțumit vecinei, dar Domnului a uitat să Îi mulțumească. Mama s-a bucurat că problema mâncării a fost pentru moment rezolvată. Dar mai important decât aceasta este ca problema mâncării să fie pusă altfel: dacă mama ar mulțumi de fiecare dată pentru hrana pe care Dumnezeu a trimis-o întregii familii și dacă i-ar învăța și pe copii să spună rugăciunea de mulțumire, atunci poate că Dumnezeu Și-ar arăta milostivirea, și întregii familii

i-ar fi mai ușor. Poate exemplul acesta nu este cel mai potrivit, pentru că de obicei o mamă care se roagă cu zdrobire de inimă pentru ceva, știe și să Îi mulțumească Celui care i-a ascultat rugăciunea. Dar faptul că oamenii știu să Îi ceară lui Dumnezeu, dar să Îi mulțumească uită, este adevărat. Cel mai bun exemplu sunt cei nouă leproși care au știut să ceară milă, dar nu au știut și să mulțumească.

De multe ori Dumnezeu nu Își arată mai cu prisosință milele Sale tocmai pentru că oamenii sunt nemulțumitori, cred că li se cuvin multe. Și atunci, aceasta împiedică să se arate dragostea lui Dumnezeu, și ușa milelor se închide.

Dacă din două familii, care duc o viață asemănătoare din punctul de vedere al celui care le cunoaște bine, numai într-una se aduce mulțumire lui Dumnezeu, atunci diferența dintre ele este enormă. Chiar dacă ar avea casa la fel de mare, chiar dacă părinții ar câștiga la fel de bine, chiar dacă toate bunurile ar fi de aceeași valoare, totuși ceea ce le deosebește este mult mai important decât ceea ce le apropie.

Familia care știe să mulțumească este o familie binecuvântată. Atât părinții, cât și copiii știu că Dumnezeu este Cel care poartă de grijă familiei, și se împărtășesc de cele necesare vieții cu multă bucurie, văzând în ele semne ale dragostei dumnezeiești. Orice bucurie vine peste familia aceasta, în ea se simte mâna lui Dumnezeu. Orice necaz vine peste familia aceasta, se simte în el voia lui Dumnezeu, care îngăduie necazurile după înțeleapta Sa rânduială.

Familia care nu știe să mulțumească este o familie bolnavă. Deși membrii ei merg poate la biserică, credința lor este rece, este lipsită de viață. Ei trăiesc ca și cum legătura cu Dumnezeu ar începe abia după moarte. Au parte de vreun necaz, deznădejdea intră pe ușă. Nu au răbdare, devin mânioși, și dracii saltă prin casă. Au par-

te de vreo bucurie, li se pare firească: toate li se cuvin. Părerea de sine le întunecă mințile și nu pot să vadă lucrarea lui Dumnezeu. Se bucură că au avut parte de noroc, se bucură că întâmplarea i-a ajutat, că soarta a fost de partea lor.

Despre întâmplări

O, cât de mulți cinstesc această zeitate a zilelor noastre, care poartă numele de Întâmplare. Auzim de atâtea ori: „Mi s-a întâmplat lucrul acesta, sau mi s-a întâmplat cine știe ce necaz”. Întâmplarea este bună sau rea și depinde de noi cum îi facem față. Asta fac oamenii de astăzi: își închid ochii ca să nu vadă lucrarea lui Dumnezeu și se agață de ceea ce le aduce Zeița Întâmplare.

Noi avem libertatea de a vedea în viața noastră sau lucrarea Dumnezeului care ne poartă de grijă sau rodul întâmplării. În primul caz viața noastră stă sub binecuvântarea cerească, și suntem pe drumul cel bun. În al doilea caz, drumul pe care mergem duce în prăpastie. Virusul necredinței ne-a atins, chiar dacă nu ne dăm seama și cu greu putem scăpa de el.

Să Îi mulțumim Domnului pentru toate

Pentru ce să Îi mulțumim Domnului? Vă mai spun o dată răspunsul Apostolului neamurilor, marele Pavel: *Dați mulțumire pentru toate, căci aceasta este voia lui Dumnezeu*. Trebuie să mulțumim mai ales pentru bucuriile de care avem parte, dar și pentru încercările prin care trecem, știind că în ele suntem acoperiți și întăriți de puterea dumnezeiască.

Tot Sfântul Pavel zice: *Evlavia este mare câștig, dar atunci când ea se îndestulează cu ce are. Pentru că noi nu am adus nimic în lume, tot așa cum nici nu putem să scoatem din ea afară; ci, având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea vom fi îndestulați* (I Tim. 6,

6-8). Ați auzit cum numește credința? Mare câștig. Și noi știm că este așa. Dar Apostolul Pavel a adăugat că este așa numai când ne mulțumim cu puținul pe care îl avem. Adăugirea aceasta este foarte importantă. Câți dintre noi se mulțumesc cu ceea ce au? Câți nu râvnesc să aibă și mai mult, și mai mult, crezând că având mai multe vor fi mai fericiți?

Lumea de astăzi pare să nu fi auzit de această lucrare: să te mulțumești cu ce ai. Pe nesimțite diavolul a șoptit oamenilor această deviză: „Încercați să obțineți cât mai multe.” Și oamenii s-au îmbătat cu gândul că vor fi din ce în ce mai bogați. Dar așa s-au îndepărtat de calea care duce către Împărăția Cerurilor.

Ne este foarte greu să ne mulțumim cu ce avem. Întotdeauna găsim noi și noi lucruri care credem că ne-ar face viața mai ușoară, mai frumoasă. Și nu avem liniște până nu dobândim lucrurile respective. Dar după ce le dobândim, ne dăm seama că de fapt ne mai trebuie și altele, și astfel goana noastră o ia de la început. Trăim o viață întreagă încercând să avem cât mai multe și la urmă ne dăm seama că de fapt nu am avut timp să ne bucurăm de nimic. Ne dăm seama că tot fugind după agoniseală nu am avut parte deloc de liniște, ci numai de oboseală. Viața noastră a stat sub semnul foamei de mai mult, când puteam să ne mulțumim cu ce avem.

Toate sunt pentru voi, pentru ca înmulțindu-se harul să prisosească prin mai mulți mulțumirea, spre slava lui Dumnezeu (II Cor. 4, 15), ne spune Scriptura. Da, toate bunătățile, atât cele duhovnicești, cât și cele trupești, sunt pentru noi, dacă știm să mulțumim pentru ele. Căci văzând că Dumnezeu Își arată milele Sale, credința noastră sporește, și viațuirea noastră duhovnicească devine mai înaltă.

Nimic nu este de lepădat dacă se ia cu mulțumire (I Tim. 4, 4), ne spune iarăși Sfântul Apostol Pavel. Acest cuvânt este însă mai greu. De ce? Pentru că une-

ori oamenii Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru lucruri care nu Îi sunt pe plac. Este trist, dar adevărat. Sunt unii care se îmbuibă până nu mai pot și Îi mulțumesc Domnului „pentru toate”. Dar la săraci nici nu le-a trecut prin cap să se gândească. La cei care de-abia se țin pe picioare din cauza lipsei de hrană nu s-au gândit. Ei au de toate, și mulțumesc, dar nu își dau seama că această rugăciune de mulțumire, în loc să se urce la cer ca o tămâie bine-mirositoare, împrăștie miros de puicioasă. Patima și-a pus pecetea, și greu se va șterge.

Dacă ne uităm în Evanghelie, vedem că Mântuitorul nostru nu numai că Îi mulțumea Părintelui Cerească, dar Îi mulțumea înainte ca roadele rugăciunii să se facă văzute; înainte ca Lazăr să învie, Hristos a mulțumit pentru această înviere. Așa și noi ar trebui să mulțumim lui Dumnezeu înainte de a primi ceea ce Îi cerem. Să credem că, dacă ne este de folos, El ne va trimite. Iar dacă nu, să Îi mulțumim pentru că El știe ceea ce ne trebuie cu adevărat și nu ne va lăsa în lipsuri.

Noi nu numai că nu avem atâta credință, încât să credem că vom primi ceea ce cerem, dar nici măcar nu știm să mulțumim atunci când vedem că rugăciunea ne-a fost ascultată.

Am arătat că sunt două categorii de oameni: unii care știu și alții care nu știu să mulțumească. Am văzut că cei mulțumitori sunt bineplăcuți lui Dumnezeu. Dar ce se întâmplă cu cei care nu știu să mulțumească, adică cu unii dintre noi? Nu vorbesc despre credincioșii care nu știu să mulțumească pentru a-i arăta cu degetul. Ci pentru a-i convinge să facă acest pas, să crească și ei floarea mulțumirii în grădina sufletească. Nimeni nu este ținut deoparte, nimeni nu poate spune că îi este imposibil să mulțumească. Deși poate la început este mai greu, încetul cu încetul lucrurile se așază.

Să știți că această sfântă mulțumire se învață, încetul cu încetul. Mai întâi Îi mulțumim lui Dumnezeu

doar câteva clipe, când primim anumite bunătăți. Apoi Îi mulțumim lui Dumnezeu din ce în ce mai des, până sporim la măsura la care Îi putem mulțumi pentru toate. Este foarte bine dacă reușim ca primul nostru gând, atunci când primim o veste bună, să fie de mulțumire pentru Dumnezeu. Am primit o binefacere? Să Îi mulțumim lui Dumnezeu, să Îi mulțumim Maicii Domnului și sfinților pe care i-am rugat să ne ajute. Și după ce vom mulțumi, atunci vom ști și să ne bucurăm cum se cuvine de darurile primite. Pentru că fără mulțumire putem folosi ceea ce am primit fără chibzuință, și atunci darurile se întorc împotriva noastră. Da, să fiți atenți la ceea ce am spus, darurile se pot întoarce împotriva noastră, se pot transforma în pricini de supărare.

Mă puteți întreba: într-o viață atât de plină de greutăți, pentru ce să Îi mai mulțumim lui Dumnezeu? Eu aș răspunde: oricât ar fi de mari încercările prin care trecem, avem pentru ce să Îi mulțumim lui Dumnezeu. Să Îi mulțumim lui Dumnezeu că am venit în lume. Nu numai părinților trupești să le mulțumim pentru aceasta, ci mai ales Părintelui Ceresc, Care a vegheat asupra noastră de când am fost zămisliți. Să Îi mulțumim lui Dumnezeu că ne cheamă spre Împărăția Cerurilor. Să Îi mulțumim că ne povățuiește pe calea mântuirii, că ne dă putere să biruim patimile și poftele.

Să Îi mulțumim Preadulcelui Iisus, Mântuitorul nostru, că a primit a Se răstigni pentru mântuirea noastră. Doamne, Fiule al lui Dumnezeu, nu suntem vrednici de dragostea pe care ne-ai arătat-o și ne-o arăți întotdeauna. Pentru aceasta Te rugăm să primești umila noastră mulțumire! Așa ar trebui să spunem, zi de zi.

Să Îi mulțumim lui Dumnezeu că ochii noștri văd, că urechile noastre aud, că trupul nostru este întreg. Voi nu vă dați seama ce mare dar este sănătatea, ce mare dar este să poți să vezi ce este în jurul tău. Dar dacă întrebați un orb, atunci v-ați da seama cât suferă el că

nu are această posibilitate. Mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru sănătate, să nu credeți însă că cei bolnavi nu trebuie să Îi mulțumească la rândul lor. Orbii, chiar dacă nu au vederea ochilor, Îi mulțumesc că nu îi lipsește de luminarea minții, care este mult mai importantă decât cea a ochilor. Bolnavii Îi mulțumesc că prin suferință le curățește sufletul, ferindu-i de cine știe ce alte păcate.

Să Îi mulțumim Domnului pentru purtarea Sa de grijă, pentru dragostea pe care ne-o poartă. Să Îi mulțumim că ne-a dat să cunoaștem dreapta-credință. Că ne-a dat să cunoaștem norul de sfinți care ne păzesc și ne ajută și mai ales că ne-a făcut fii ai Preacuratei Maicii Sale. Să Îi mulțumim pentru îngerii care ne ocrotesc. Să Îi mulțumim că ne ridică din fiecare cădere. Să Îi mulțumim pentru toate. Să Îi mulțumim pentru binefacerile pe care ni le-a trimis, să Îi mulțumim că ne-a ajutat în atâtea și atâtea încercări. Să Îi mulțumim pentru lucrurile pentru care numai noi știm că le-a făcut spre binele nostru, și să Îi mulțumim pentru tot binele pe care l-a făcut și îl face celor de lângă noi. Și mulțumirea aceasta să nu fie numai o vorbă goală, să nu fie spusă numai din buze, ci să iasă la suprafață ca un vulcan care țâșnește din inimile noastre.

Doamne, Dumnezeule al milelor, primește smerita noastră mulțumire pentru toate binefacerile Tale cele arătate și cele ascunse. Noi nu știm să Îți mulțumim așa cum se cuvine, dar măcar ne recunoaștem neputința și Te rugăm să ne luminezi sufletele ca să cunoaștem cum trebuie să Îți mulțumim Ție, dătătorule al tuturor bunătăților. Încă Te rugăm să Îți reverse darurile Tale cele bogate asupra noastră, și mai ales să ne faci părtași Împărăției celei veșnice, ca să Te lăudăm împreună cu toți sfinții, în veci vecilor. Amin.

Despre pervertirea vieții creștine

Am să prezint astăzi câteva idei dintr-o carte, intitulată *Taina suferinței*⁴, scrisă de un părinte cu viață sfântă din Grecia, părintele Simeon Kraiopoulos. El a trecut la Domnul în anul 2015. Citirea acestei cărți m-a impresionat. De fapt, este puțin spus m-a impresionat. Mi se pare că a lovit cu ciocanul în sufletul meu. Pur și simplu această carte este un fel de prelungire a Sfintelor Evanghelii. Vă recomand tuturor să o citiți. Și cel mai ușor cred că îmi este să vă conving să o citiți prezentându-vă câteva citate din ea.

Am să încep cu unul mai lung, cu un fragment dintr-o predică ținută la Atena: „În fiecare perioadă, pentru cei care au vrut să trăiască creștinește lucrurile au stat la fel, indiferent dacă au fost sau nu prigoane și martiri. Starea de lucruri este aceeași și în perioada noastră. Suntem de atâția ani creștini și unii n-avem habar ce înseamnă viață creștinească. Ne aflăm în biserică printre cei care se spovedesc, se împărtășesc, citesc cărțile sfinte, cugetă, se luptă cu nevoințele. Dacă vom compara viața noastră cu viața sfinților, vom vedea că este cu totul altceva. Este de-ajuns să citim viețile sfinților, să ne minunăm, să ne entuziasmăm, să-i simțim pe sfinți că ne ajută. Îl avem pe sfânt în icoană și mergem să ne închinăm, să ne rugăm, să-l cinstim, dar viața noastră nu se aseamănă câtuși de puțin cu a lui. Ce se întâmplă? Este un alt Hristos acum? O altă Biserică? Un alt duh al lui Dumnezeu? Altul este Cuvântul lui Dumnezeu acum? Nu mai are putere harul lui Dumnezeu, nu ne mai cuprinde deloc și nu vine să ne schimbe, așa cum face cu închinătorul la idoli, cu criminalul? Nu

⁴ Apărută la Editura Bizantină, București, 2007. După fiecare citat, în paranteză este indicat numărul paginii (sau al paginilor) de la care este luat (n.a.).

mai poate, așa cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, să-l facă pe lup miel? A primit-o pe femeia plină de răutăți și a făcut-o sfântă! De pildă, Mariei Egipteanca, cea care a fost desfrânată, harul i-a dat curajul, i-a dat putere și a devenit sfântă, iar de noi nu se apropie acest fel de har? El, Care ne inspiră, Care ne întărește, stă departe și, în cele din urmă, suntem creștini de apă dulce, creștinii rostuiți ai unei vieți petrecute în desfătări. Nicio legătură nu are viața noastră, a creștinilor de astăzi, cu viața sfinților. Până mai ieri, aceia erau ceea ce erau, dar au intrat în viața sfințeniei. Viața noastră nu are nicio legătură cu sfințenia.

Așadar, ce se întâmplă? Un duh mai rău decât idolatrii și prigonitorii de atunci ai creștinismului, care a pus stăpânire peste toată omenirea, îi stăpânește și pe creștinii de astăzi, care fac cele creștinești, dar n-au scăpat de acel duh, ci sunt robii lui. Mai concret, așa cum cei care erau prinși de prigonitori și nu aveau altă alegere decât să mărturisească sau să-și piardă sufletul, așa și noi, robi ai acestui duh, nu avem altă alegere decât a-l respinge pe acesta, cu asemenea putere ca și când am mărturisi, sau a rămâne în acesta, care înseamnă lepădarea de Hristos, trădarea lui Hristos, adică pieirea. Acest duh este duhul lumesc, nu, însă, așa cum îl înțelegem fiecare dintre noi. Când spunem că avem duh lumesc, mintea noastră se duce cu gândul că ne îngrijim în mod special de îmbrăcămintea noastră, că mergem la cluburi și dansăm etc. Socotim că cel care nu face acestea nu are duh lumesc. Este greșit! Duhul lumesc pe care-l au oamenii și care, așa cum am mai spus, este răspândit mai întâi la ceilalți și după aceea la creștini, este exact duhul omului celui vechi, care ne însoțește și la biserică, când ne rugăm lui Dumnezeu, și când le săvârșim pe toate celelalte, ca și cum am fi slujitorii lui. Dar noi nu înțelegem aceasta.

Îl vedem pe creștinul care se hotărăște să ducă lupta duhovnicească, care se mărturisește, care citește, că este neliniștit, tulburat, și zice: «Nu mă simt bine, nu simt bucurie și fericire, nu am pace, nu am odihnă!», și se preocupă de acest aspect. Nu înțelege, binecuvântatul creștin, oricine ar fi el, că toate acestea le cere omul cel vechi, iubirea de sine, dispoziția egoistă dinlăuntrul lui. Nu înțelege așa că face rugăciuni, face mătăanii, ca să simtă ceva pentru omul cel vechi.

Omul face atâtea osteneli pentru omul cel vechi, dar greu se va găsi un creștin să spună: «L-am găsit pe Dumnezeuul meu!»

Ce altceva trebuie să faci? Să zici: «Dumnezeul meu, Tu primește-mă, rânduiește pentru mine ceea ce voiești!» Eu să fiu un nimeni, să nu fiu băgat în seamă, toți să mă disprețuiască, să mă nedreptățească, nu-mi pasă! Domnul a zis: «Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăuga vouă!»

Din nefericire, toți creștinii se lovesc de aceste «toate celelalte», despre care Însuși Domnul spune să n-avem nicio grijă. Doar să căutăm Împărăția lui Dumnezeu. Împărăția nu înseamnă să simți puțină mulțumire, puțină frumusețe, lucruri care-ți fac plăcere, ci să-L cauți pe Hristos și câtă bucurie îți va da Acela, cum va rândui să vină lucrurile pentru tine, să nu te preocupe. Martirii, oare, au căutat asemenea lucruri? Ceea ce au dorit aceștia a fost să nu-L piardă pe Hristos, să nu-L trădeze, să nu se lepede de Hristos și să nu simtă mulțumiri și plăceri. Ce plăceri au simțit, de vreme ce-au fost aruncați în închisori, legați, arși, aruncați la fiare? Care dintre noi, astăzi, este pregătit să-L iubească pe Hristos, să I se dăruiască lui Hristos fără să-i pese dacă este neluat în seamă, nedreptățit, subestimat, lipsit de ceea ce are? Care creștin?

Așadar, sau vei mărturisi, cu înțelesul că te vei lepăda de această cugetare, de acest duh, sau te vei le-

păda de Hristos. Aceasta este problema. Din nefericire, creștinii, poate fără să înțeleagă, poate fără să bănuiască, fără să primească de știre, sunt influențați de acest duh și le fac pe toate cele creștinești, dar ca și cum s-ar lepăda de Hristos”. (298-301)

Este dureros pentru mine ceea ce spun acum, dar rândurile părintelui Simeon m-au convins că nu sunt creștin. M-au ajutat să înțeleg că nu sunt creștin, chiar dacă eu consideram că sunt.

Cuvintele părintelui Simeon au fost pentru mine ca un fel de spovedanie, și așa sper să fie și pentru voi. M-au ajutat să înțeleg cât de viu este în mine omul cel vechi. Și, mai grav, este că mi-a spus că de fapt reperele pe care le aveam în viața duhovnicească erau greșite.

Da, de fapt fiecare dintre noi găsim tot felul de motive să fugim de cruce. Unii fug în patimi, alții fug într-o părută viață duhovnicească. Este mai ușor să te ridici când ești în patimi decât atunci când ți se pare că duci o viață creștină. Dar, de multe ori, viața aceasta este creștină doar exterior, doar formal. Însă Dumnezeu Se uită la inimile noastre. Pe El nu Îl putem minți.

Mă simt descumpănit acum, după ce am citit cartea părintelui Simeon. I-am spus acest lucru la spovedanie părintelui meu, spunându-i că îmi e teamă ca nu cumva și spovedania mea să fie artificială, cum au fost și altele, și nu mi-am dat seama. În care am căutat să îmi îndreptătesc patimile și căderile, prezentându-le astfel încât eu aș fi victima, și nu vinovatul. Părintele mi-a spus că, după ce au citit cartea Sfântului Ignatie Briancianinov *Despre înșelare*, mulți s-au gândit că și ei înșiși sunt înșelați.

Nu știu ce urmează. Parcă rândurile părintelui Simeon m-au ajutat să înțeleg că mă aflu într-o greșeală, dar acum nu știu cum trebuie să trăiesc în continuare.

Soluția pe care ne-o pune înaintea părintele Simeon este soluția rugăciunii: „Acum, măcar câțiva dintre noi, dacă nu toți, în mod sincer și cinstit să ne hotărâm să-I spunem tainic lui Dumnezeu: «Doamne, știu că sunt și eu una dintre mlădițele Tale în via aceasta adevărată, care este Hristos, știu, Dumnezeuul meu, că am nevoie de tăiere, Te rog să nu ai milă! Precum agricultorul, Tu știi ce trebuie să-mi faci! Să nu ai milă de mine, altoiește-mă, taie-mă, aruncă ceea ce trebuie să arunci, îngăduie să vină ceea ce trebuie. Fă aceasta pentru binele meu, Dumnezeuul meu.» Să-I spunem aceasta cu sinceritate, cu curaj și nu cu sfială. Când Dumnezeu nu va întârzia să înceapă tăierea, vom fi binecuvântați și ne vom folosi mult. Vom pierde lucrurile prisositoare și vom deveni mlădițe noi, adevărate, din Vița cea adevărată și vom da rod, mult rod”. (164)

Puțini oameni au însă tăria de a se ruga așa. Mie îmi este greu să mă rog așa, pentru că știu slăbiciunea credinței mele. Îmi e mai ușor să Îl rog pe Hristos să aibă milă de mine, să vindece rănila sufletului meu, să tămăduiască sufletul meu bolnav. Da, nu am eroismul părintelui Simeon, dar cred că Hristos a venit în lume pentru cei păcătoși, și primește și puțină mea rugăciune. Citind însă această rugăciune a părintelui Simeon înțeleg care este prăpastia dintre mine și cei care Îl iubesc cu adevărat pe Dumnezeu.

De altfel, chiar părintele Simeon vorbea despre cât de important este să ne vedem propriile neputințe: „Omule, știu că nu ești sfânt, nu ai curajul să intri pe calea sfințeniei, ci ești așa cum ești. Ai neputințe, ai scăpări, ai toate celelalte. Te vei mântui și tu, doar dacă vei sta înaintea lui Dumnezeu așa cum ești tu, atunci când vei vedea cine sunt sfinții și vei spune: «Și eu trebuia să fiu sfânt, pentru că Dumnezeu nu este părtinitor!» Toți suntem chemați spre aceeași cale, să ducem aceeași luptă, așa cum spune cuvântul lui Dumnezeu: «Fiți

sfinți!» Prin urmare, dacă atunci când vezi cine sunt sfinții zici: «Dumnezeul meu, și eu trebuia să fiu așa, dar nu sunt, deci, miluiește-mă și pe mine, nenorocitul!», și stai înaintea lui Dumnezeu așa cum ești, atunci Dumnezeu te va mântui.” (303)

Noi nu vrem să ne vedem minusurile. Noi facem alergie la minusurile proprii, preferăm să ne suim pe un soclu, preferăm să vedem doar binele din sufletele noastre. Ne agățăm disperați de acest bine, ne agățăm disperați de faptele noastre bune și refuzăm să vedem bubele și slăbiciunile noastre.

Celor care trăiesc în lume, celor care sunt căsătoriți și nu vor să mai facă alți copii, părintele Simeon le arată exact unde greșesc în raportarea lor la Dumnezeu. „Voi vorbi puțin despre nașterea de copii. (...) Celor care se justificau că nu pot, că este greu, de nesuportat, că nu mai au răbdare, că nu pot avea mulți copii, le-am spus: «Bine, cei căsătoriți faceți ceea ce vreți, ceea ce credeți, dar arătați-vă așa cum sunteți înaintea lui Dumnezeu». Spune-I tu, cel care ai probleme: «Dumnezeul meu, trebuia să fac aceste lucruri, așa cum ar fi făcut un sfânt, dar nu le-am făcut!» Smerește-te înaintea Lui. Și, dacă te smerești, te va ierta și-ți va da puterea să faci ceea ce nu puteai înainte. Însă nimeni nu face ceea ce este corect.” (306)

Este sau nu este așa? Cei mai mulți preferă să spună că sunt covârșiți de greutatea familiei, având unul, doi sau trei copii, și încearcă să se îndreptățească înaintea lui Dumnezeu. În loc să își recunoască slăbiciunile și puținătatea credinței, încearcă să Îl păcălească pe Dumnezeu că ei fac tot ce pot pentru a se mântui. Dar, în realitate, sunt ca niște elevi prinși de profesor cu temele nefăcute. Pe când, dacă ar avea tăria de a-și recunoaște neputințele, atunci Dumnezeu le-ar ieși în întâmpinare. Și nu doar că i-ar ajuta să aibă și alți copii – soluția nu se rezumă doar la asta. Soluția este duhovni-

cească: presupune un alt mod de raportare la cruce. Și, prin acest mod, greutățile care până atunci îi covârșeau par mai ușoare. Pentru că îi întărește Hristos.

Prin aceste cuvinte nu vreau să pară că minimalizez greutatea crucii pe care o duc unii în familiile lor. Realitatea este că unii au ajuns chiar să își piardă mințile, au ajuns la psihiatrie sau, mai rău, chiar la tentative de sinucidere. Problema este, de cele mai multe ori, că oamenii nu au știut să alerge la ajutorul lui Dumnezeu. Sau, dacă au alergat, nu au alergat cum trebuie. Au avut senzația că, dacă s-au spovedit de câteva ori și problemele lor nu au dispărut, atunci nu mai au ce sprijin să găsească de la duhovnic.

Părintele Simeon ne spune: „Pe toate le avem în Biserică. În afara ei este înșelăciune și nu există mântuire. Nu trebuie, însă, doar să intrăm în biserici, ci să primim duhul autentic, învățătura adevărată a Bisericii. De aceea, să avem în mintea noastră că este posibil ca și oamenii, așa-ziși ai Bisericii, să ne învețe adevărul răstălmăcit, învăluit în înșelăciune. Atenție! Certitudinea o aflăm în Biserica lui Hristos, care nu este ceva nevăzut sau teoretic. În secolul XX avem siguranță, pentru că sunt cu noi Sfinții Părinți, viața pe care au trăit-o aceștia în Biserică, întreaga lor viață și duhul lor deplin. Avem cuvintele, faptele, scrierile lor, toate câte au discutat, au hotărât, au scris și au formulat. Dacă cineva dorește să fie înălăuntrul Bisericii, să urmeze și să accepte duhul și adevărul pe care îl mărturisește aceasta.” (85)

Așa cum în vechime erau credințe antropomorfe, adică oamenii le dădeau zeilor însușiri și slăbiciuni omenești, tot așa astăzi unii își construiesc concepții despre Biserică potrivite cugetului lor. În loc să îl roage pe Dumnezeu să îi lumineze și să înțeleagă ce trebuie să facă pentru a se mântui, ei pun anumite șabloane credinței, alegând ceea ce le place și respingând ceea ce nu

le place. Mai exact, considerând că unele lucruri nu sunt atât de importante, ba sunt chiar opționale. În cele din urmă, la limită, ajung să spună că lucrurile respective sunt exagerări, chiar greșeli, numai pentru că altfel le-ar fi greu să recunoască faptul că nu trăiesc cum trebuie. Ecuția este însă simplă: ori primim învățătura Bisericii așa cum este și ne luptăm, oricât ne-ar fi de greu, să mergem pe calea cea îngustă, ori ne inventăm propria noastră credință pseudo-ortodoxă – care poate fi blindată cu citate din Sfânta Scriptură sau din Sfinții Părinți, ceea ce o face să pară cât mai veritabilă –, dar această invenție nu ne duce la mântuire. Oricât de greu ne-ar fi să acceptăm acest lucru, doar adevărul ne mântuiește, nu și surogatele lui.

Mai spune părintele: „Cât rău ne facem în ceasul în care Hristos Se apropie de noi și vrea să ne pună mâna pe umăr, iar noi suntem foc și pară. Ce să facă Domnul? Te lasă și așteaptă un alt prilej să Se apropie de tine, să vadă dacă nu cumva te-ai maturizat, dacă ți-ai dat seama că El este Calea.

Chiar și în mănăstiri, dacă monahii sau monahiile nu învață lecția: «Pentru Tine suntem uciși în toată ziua!», nu se știe ce se va întâmpla cu mântuirea lor.

Există ceva care ne dă nădejde. Deși ni se pare că nu se întâmplă nimic, ca și cum nu înțelegem ce spune Domnul, Acesta va începe să ne aducă noi dovezi.

S-ar putea să rămânem mai puțini decât suntem în acest ceas în biserică, nu are importanță! Și doi oameni să rămână, nu contează. Problema nu este dacă sunt mulți sau puțini, ci dacă aflăm adevărul lui Dumnezeu, calea cea adevărată, dacă pășim așa cum a pășit Acela, încât sufletul nostru să se vindece, să strălucească înlăuntrul nostru adevărul lui Dumnezeu, Duhul lui Dumnezeu, ca să avem nădejdea mântuirii veșnice”.

(173)

Am observat că astfel de poziții – „mai bine să rămână mai puțini în biserică, dar să trăiască cum trebuie” sunt privite de obicei cu reticență. Nu sunt cuvin- te comestibile. Facem alergie la ele. Preferăm să găsim tot felul de justificări pentru a rămâne în slăbiciunile noastre. Ca o paranteză, poate trebuie menționat că e și mai toxică atitudinea celor care se consideră aleși, puri, virtuoși, care ar vrea să îi dea afară pe ceilalți din comu- nitate, doar pentru că nu sunt la fel de evlavioși ca ei. Din cauza mândriei, acești autoprocamați sfinți merg spre iad cu o viteză mai mare decât păcătoșii pe care îi judecă în fel și chip.

Totuși, este mai bine să înțelegem că, pervertind învățătura Bisericii și amestecând-o cu înțelepciunea acestei lumi, de fapt alegem să ieșim din biserică. Sunt sau nu în Biserică cei care cred în reîncarnare, în astro- logie sau în tot felul de învățături eretice? Nu, nu sunt, chiar dacă își imaginează că sunt. Chiar dacă se spove- desc și se împărtășesc, câtă vreme nu renunță la rătăci- rile lor, nu sunt pe calea mântuirii. Da, și așa cum ei amestecă învățăturile cele curate ale Bisericii cu min- ciunile ereziilor, și prin aceasta stau departe de Biseri- că, tot așa noi fugind de cruce alegem să stăm departe de calea mântuirii. Ce folos că suntem în Biserică, dacă fugim de cruce și de mântuire?

La ce i-a ajutat pe iudei că erau fiii lui Avraam, dacă nu L-au primit pe Hristos? Tot așa, la ce ne va aju- ta pe noi că suntem botezați în Biserica cea adevărată, dacă vom sta departe de cruce și de calea mântuirii?

Răspunsul nu e greu de dat. Putem să ni-l dăm singuri. Și, dacă am înțeles că trebuie să schimbăm ce- va, să nu mai pierdem timpul. Acum ne cheamă Dum- nezeu la El. Acum trebuie să și răspundem.

Cuvinte din înțelepciunea sfinților

Nimic nu apleacă sufletul atât de mult spre iubirea de înțelepciune ca necazul. (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Cel ce dorește să înlăture de la sine durerile viitoare trebuie să îndure cu bucurie pe cele de față. (Sfântul Marcu Ascetul)

Spune măcar după ce a trecut nenorocirea ceea ce n-ai putut spune în vremea nenorocirii: „Fie numele Domnului binecuvântat! Fie slava Domnului în veci!” (Sfântul Filaret, Mitropolitul Moscovei)

Ce fel de virtute este să primești cu bucurie cele plăcute? Dar să primești cu inimă bună necazurile, din evlavie, față de voia lui Dumnezeu, iată nevoința, iată virtutea, iată cheazășia dreptății. (Sfântul Filaret, Mitropolitul Moscovei)

De se va întâmpla o bucurie, să presupunem că mâhnirea nu e departe de noi; iar dacă a sosit necazul, să așteptăm bucuria. Să luăm pildă de la cei ce înoată pe mare. Când asupra lor se ridică un vânt puternic și e furtună, ei nu-și pierd nădejdea în mântuirea lor, ci se împotrivesc valurilor, așteptând o vreme liniștită. Iar când vine liniștea, ei așteaptă furtuna; și de aceea sunt întotdeauna veghetori, pentru ca vântul ce se ridică pe neașteptate să nu-i prindă nepregătiți și să nu-i arunce în mare. (Sfântul Efrem Sirul)

Nu există nimeni care să fi petrecut în bucurie și aici – în lumea aceasta, și acolo – în viața viitoare. (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Oare meșterul care face lucruri de aur, aruncând prețiosul metal în foc, îl uită acolo? Nu, el îl păzește și îl prețuiește foarte mult. El stă în așteptare la gura cuptorului, observă cu băgare de seamă metalul, și de îndată ce vede că chipul său se răsfrânge în aurul topit, el trage încheierea că treaba este terminată și stinge focul. Așa întocmai și Mântuitorul veghează asupra cuptorului nenorocirii, în care creștinii trebuie să fie curățați, neîngăduind nici cea mai mică suferință de prisos și așteptând numai ca chipul Lui să se răsfrângă în inimile lor. Și copiii Lui ies de acolo ca aurul curățit de șapte ori. (Sfântul Filaret, Mitropolitul Moscovei)

Nu cele ce ne par nouă de folos să le preferăm, ci pe acelea pe care le arată Duhul. Așa oamenilor li se pare că le sunt de folos liniștea și izbăvirea de primejdie. Chiar Sfântului Apostol Pavel i se părea la început așa, dar a aflat mai pe urmă că tocmai cele potrivnice sunt de folos și, aflând, era mulțumit și se mândrea cu ele. Cel ce se ruga Domnului să îl scape de suferințe și de primejdii, fiindcă a auzit spunându-i-se: „ți-ajunge harul Meu, că puterea Mea întru neputință se desăvârșește”, (Cor. 12, 9-10), iată că după aceea sălta alungat și prigonit! (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Nu disprețui sărăcia când o întâlnești la alții; nu te speria de ea când vrea să te cerceteze pe tine; nu te rușina când ea s-a și sălășluit alături de tine. (Sfântul Filaret, Mitropolitul Moscovei)

Nu a fi sărac e rău, ci rău e să fii nemulțumit cu sărăcia ta și să te plângi asupra ei ca asupra vrăjmașului tău, rău e să-i pizmuiești pe bogați și să-ți dorești bogăție. (Sfântul Dimitrie al Rostovului)

Tu te necăjești văzându-l pe omul bogat, dar el e mult mai necăjit decât tine văzându-l pe acela care e mai bogat decât el (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Dacă oamenii nu știu să se folosească de sărăcie, vinovați sunt oamenii, nu sărăcia. (Filaret, Arhiepiscopul Cernigovului)

Dacă sărăcia te lipsește de multe avantaje pământești, în schimb te duce pe o cale liberă de multe primejdii. (Filaret, Arhiepiscopul Cernigovului)

Sărăcia unită cu evlavia slujește drept mijlocul cel mai sigur pentru îngrădirea smereniei. (Sfântul Grigorie Teologul)

Și prosperitatea poate fi mai primejdioasă decât sărăcia, și sărăcia mai mântuitoare decât prosperitatea. Deci nu invidia prosperitatea și nu te deznădăjdui în sărăcie. (Sfântul Filaret, Mitropolitul Moscovei)

Oare e nevoie de multe pentru viață? Ah! Sfinții lui Dumnezeu se mulțumeau cu foarte puțin. Puținul care ne este dat constituie un lux, un belșug de prisos în comparație cu ceea ce au trăit sfinții. Să ne rușinăm deci de nechibzuința noastră călcătoare de lege. (Filaret, Arhiepiscopul Cernigovului)

Bogăția nu stă în faptul să ai bogăție, ci în faptul să nu te îngrijești de căutarea ei. Nu e sărac acela care nu are nimic, ci acela care dorește multe; tot astfel nu e bogat acela care are multe, ci acela care nu cere nimic. (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Să nu dorim cele de prisos; să fim mulțumiți cu puțin și vom fi întotdeauna bogați. (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Nu se află printre oamenii muritori niciunul care s-ar putea lăuda că el a străbătut calea vieții fără să încerce grele nenorociri. (Sfântul Grigorie Teologul)

Nu-ți măsura durerea ta luând-o aparte, ca să nu ți se pară cu neputință de îndurat. Ci pune-o față în față cu întreaga durere omenească și vei afla pentru tine o mângâiere la durere. (Sfântul Vasile cel Mare)

Să nu cauți prea multe mângâieri în ceea ce îți este dat pe un timp foarte scurt; ci caută-ți adevărata mângâiere în Dumnezeu – această mângâiere va rămâne pentru totdeauna cu tine. (Sfântul Dimitrie al Rostovului)

„Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră” (Matei 6, 21). Dacă visteria ta – ceea ce dorești, de ceea ce te îngrijești, ceea ce iubești – se află pe pământ, atunci să nu crezi că inima ta a fost în cer la Dumnezeu. (Sfântul Filaret, Mitropolitul Moscovei)

Prin pacea din noi adevărim pe Hristos în viața noastră! (Sfântul Grigorie de Nyssa)

Sfântul Efrem Sirul:

Cuvânt despre răbdarea necazurilor

Cel ce voiește să fie bineplăcut Domnului și să se facă moștenitor al lui Dumnezeu prin credință, ca să se numească și el fiu al lui Dumnezeu, născându-se din Duhul Sfânt, apucându-se de îndelunga-răbdare și de îngăduire, este dator mai înainte de toate să sufere vitejește necazurile, strâmtorările și nevoile care îl întâmpină, ori defăimări și ocări de la oameni, ori nevăzute necazuri de multe feluri, care se aduc asupra sufletului de duhurile viclene, spre a-l împiedica pe el de a spori în viața duhovnicească, și care voiesc să îl aducă în moleșire, împruținare și nerăbdare.

După purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Cel ce îngăduie ca fiecare suflet să fie încercat cu multe feluri de necazuri, ca să se arate cei care Îl iubesc din tot sufletul, dacă vor răbda vitejește toate cele aduse asupra lor de vicleanul și nu se vor depărta de nădejdea în Dumnezeu, ci vor aștepta totdeauna cu multă răbdare și credință izbăvirea prin dar; pentru aceea vor putea scăpa de toată ispita și așa, dobândind făgăduința, se vor face vrednici de Împărăția Cerurilor.

Deci sufletul este dator să urmeze cuvântul Domnului, luând crucea sa în fiecare zi (Marcu 10, 21), fiind gata a răbda pentru Hristos tot necazul și toată ispita, arătată ori ascunsă, și să se atârne de Domnul totdeauna cu nădejdea că este în stăpânirea Lui să se îngrijească a-l slobozi pe suflet, izbăvindul-l de toată ispita și necazul. Iar dacă nu se va îmbărbăta și nu va suferi cu vitejie, răbdând toată ispita și necazul, ci, ca și cum nu se va izbăvi, se va scârbi, se va necăji, se va îngreua, se va strâmtora și se va împruțina în nevointă sau se va deznă-

dăjdui, lucrul acesta este meșteșug al răutății înseși. Căci răutatea aruncă și leagă pe suflet în lenevire, împutinare și deznădejde, neașteptând mila Domnului într-
tru credință neîndoielnică, fiindcă nu s-a făcut următor tuturor sfinților, nici nu a umblat pe căile Domnului.

Ia aminte și vezi cum dintru început Părinții, Patriarhii, Prorocii, Apostolii și Mucenicii, trecând prin această cale a necazurilor și a ispitelor, au putut să placă lui Dumnezeu răbdând vitejește toată ispita și necazurile; și se bucurau în strâmtorări pentru așteptata nădejde a răsplătirii, precum zice Scriptura: *Fiule, dacă te apropii a sluji Domnului, gătește-ți sufletul tău la ispită. Îndreptează-ți inima ta și rabdă* (Isus Sirah 2,1). Și iarăși Apostolul zice: *Iar dacă fără de certare sunteți, căreia părtași s-au făcut toți, apoi fii din desfrânare sunteți și nu adevărați* (Evrei 12, 8). Și în alt loc: *Cele aduse asupra ta toate ca pe niște bune primește-le, fiindcă fără de Dumnezeu nimica nu se face*. Și Domnul zice: *Fericiți veți fi când vă vor ocări pe voi, și vă vor prigoni, și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri*. Și aceasta: *Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a acelora este Împărăția Cerurilor*. Prigoniți adică ori la vedere, de oameni, ori pe ascuns, de duhurile viclene. Că împotriva sufletului care Îl iubește pe Dumnezeu se nevoiesc și-l aruncă în necazuri de multe feluri, ca să-l împiedice pe el să sporească în viața duhovnicească, ca să-l încerce dacă Îl iubește cu adevărat pe Dumnezeu, când rabdă tot necazul și se ține de nădejde până la sfârșit, așteptând izbăvirea.

Iară sufletul ce se trândăvește sau se împutinează și de nădejde se micșorează se va arăta că nu iubește într-adevăr pe Dumnezeu. Iar necazurile cele de multe feluri și ispitele arată pe sufletele care sunt vrednice și nevrednice, care au credință, nădejde și răbdare și care

nu au. Ca într-o toate să se arate suflete iscusite, credincioase și vrednice, răbdând până la sfârșit și ținând nădejdea credinței și primind izbăvirea, într-o acest chip, făcându-se prin dar, după dreptate, moștenitori ai Împărăției.

Deci ține vitejește răbdarea și nădejdea cu care fiecare suflet voiește să fie bineplăcut lui Dumnezeu, și așa vei putea scăpa de toată împotrivirea și necazul vicleanului. Că pe sufletul care nădăjduiește spre El și pe El Îl așteaptă nu îl slobozește Dumnezeu să fie ispitit, încât să nu se dumirească și să fie dat într-o ispite și necazuri pe care nu le poate suferi, după cum și Apostolul zice: *Credincios este Dumnezeu, Care nu va îngădui ca să fiți ispitiți mai mult decât puteți, ci va aduce împreună cu ispita și scăparea din ea, ca să puteți răbda* (I Corinteni 10, 13).

Că nu ispitește vicleanul cât voiește, nici nu necăjește pe suflet, ci cât îi dă voie Dumnezeu. Numai sufletul să rabde cu vitejie și să țină nădejdea cea într-o credință, așteptând ajutorul și sprijinul de la El, și este cu neputință să fie părăsit. Ci pe cât se nevoiește, și prin credință și nădejde aleargă către Dumnezeu, și așteaptă ajutorul și izbăvirea fără de îndoială de la El, pe atât mai degrabă îl izbăvește pe el Domnul de tot necazul ce-l înconjoară. Că știe El cât trebuie să între sufletul în cercetare și ispită și tot atâta și sloboade. Numai el să fie viteaz până la sfârșit și nu se va rușina, după cum s-a zis: *Necazul răbdare lucrează, iar răbdarea cercare, iar cercarea nădejde, iar nădejdea nu se rușinează* (Romani 5, 3-5). Și iarăși: *Ca niște slujitori ai lui Dumnezeu într-o răbdare multă, într-o necazuri, într-o nevoi, într-o strâmtorări* (II Corinteni 6, 4) și celelalte. Și Domnul zice: *Iar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui* (Matei 10, 22). Și iarăși: *Într-o răbdarea voastră, veți câștiga sufletele voastre*. Și apoi zice: *Cine a crezut și s-a rușinat, sau cine a răbdat într-o cuvântul*

Lui și a fost părăsit; și cine L-a chemat pe El și l-a trecut cu vederea?

Dacă oamenii, cei ce s-au făcut părtași de puțină pricepere și înțelegere, știu să încerce și să aleagă câtă greutate și povară poate să poarte fiecare dintre animale, precum asinul sau cămila, și, după putere, pe atâta și încarcă pe ele. Dacă olarul, cel ce a făcut vasele, nu le va băga în cuptor, ca să se întărească, arzându-se, nu se vor face de folos pentru trebuința oamenilor, și el știe câtă vreme trebuie să le lase în foc până când să se facă de treabă; nici nu le lasă pe ele mai mult decât trebuie în cuptor, ca să nu se strice, arzându-se prea mult, dar nici prea puțin, ca să nu rămână crude și fără folos.

Dacă în cele stricătioase și văzute atâta socoteală și cunoștință au oamenii, cu cât mai vârtos Dumnezeu, Care este necuprins cu cunoștința și cu priceperea și, fiind cu totul înțelepciune, știe de câte cercări și ispite au trebuință sufletele care voiesc a-I bineplăcea Lui și poftesc a dobândi veșnica viață și așa, răbdând cu viteză și cu osârdie întru nădejde tot necazul până la sfârșit, se fac iscusite și vrednice de Împărăția Cerurilor.

Precum cânepa nu este bună pentru a se face din ea torturi foarte subțiri dacă nu se va melița mult, și pe cât se meliță, pe atâta se face mai curată și mai ușor de folosit, tot așa și sufletul cel iubitor de Dumnezeu, intrând întru multe lămuriri și ispite și răbdând vitejește necazuri, se face mai curat și mai bun de treabă întru lucrarea cea duhovnicească a subțiririi, și pe urmă se învrednicește a moșteni latura cea cerească a Împărăției.

Precum vasul cel nou făcut, în foc fiind aruncat, este nefolositor spre trebuința oamenilor; sau precum pruncul este neîndemânatec la lucrul lumii, că nu poate zidi cetăți, nici să sădească, nici să semene, nici să săvârșească altceva din ale lumii, tot așa și sufletele cele ce s-au făcut părtașe dumnezeiescului dar se hrănesc

din dulceața și odihna Duhului, pentru pruncia lor, nefiind încă încercate în diferite ispite și necazuri de la viclenele duhuri, prin care se arată răbdarea, datorită bunătății Domnului. Ei încă sunt prunci și, ca să zic așa, încă nu sunt de trebuință Împărăției, precum s-a zis: *Iar de sunteți fără de cercare, căreia pătași s-au făcut toți, apoi sunteți fii din desfrânare și nu adevărați* (Evrei 12, 8).

Drept aceea necazurile și ispitele sunt de folos omului și îl fac pe suflet iscusit și tare dacă rabdă pe cele aduse asupra sa cu vitejie și cu osârdie, bizuindu-se și având nădejdea în Dumnezeu, așteptând cu credință neîndoită mila și izbăvirea cea de la Domnul. Și cu neputință este să nu dobândească făgăduința Duhului și izbăvirea de patimile răutății și să se învrednicească, ca un iscusit și credincios, ținând întru răbdare până la sfârșit nădejdea cea întru Domnul.

Că sfinții mucenici la arătare au răbdat multe munci și până la moarte au ținut nădejdea cea întru Domnul, și au rămas întru buna mărturisire, învrednicindu-se a lua cununile dreptății și așa lămurii s-au arătat. Iar cei ce au răbdat mai multe și mai cumplite munci au câștigat mai multă slavă și îndrăzneală către Dumnezeu. Iar câți nu au crezut, temându-se de necazuri și de munci, fără a rămâne întru buna mărturisire până la sfârșit, se vor arăta fără de îndrăzneală și rușinați, aici și în ziua Judecății.

În același timp și sufletele, dându-se la necazuri, ca să se lămurească de duhurile vicleniei, muncindu-se nevăzut și în multe chipuri: ori în ascuns, înlăuntru, cu dureri de necazuri; ori prin gânduri viclene; ori încă și la arătare, prin patimi trupești, răbdând cu vitejie și nădejdea ținând-o și așteptând răsplata Domnului, se învrednicesc cununilor dreptății, aceeași izbăvire înlăuntru având și aceeași îndrăzneală ca a sfinților mucenici o află înaintea lui Dumnezeu în ziua Judecății. Că ace-

eași mucenicie a necazurilor au răbdat de la duhurile vicleniei precum sfinții mucenici pe crucea pătimirii. Și pe cât vicleanul ridică asupra lor mai multe necazuri și le rabdă și țin până la sfârșit nădejdea, pe atât mai multă slavă câștigă înaintea lui Dumnezeu. Și aici se vor izbăvi după nădejdea așteptării lor și se învrednicesc de mângâierea Duhului Sfânt, și acolo se vor face moștenitori ai veșnicelor bunătăți și ai Împărăției.

Iar câte suflete s-au dat înapoi, de temere și de frică, nerăbdând necazurile, ci vin într-o împușinare, într-o nerăbdare și deznădejde și se întorc de la calea dreptății, și nu așteaptă până la sfârșit mila Domnului, acestea, aflându-se nedrepte, cum vor putea dobândi viața cea veșnică? Că tot sufletul este dator, până la moarte, a pătimi îndelung și a răbda până la sfârșit pentru Domnul, Cel ce pentru noi a murit, ținând nădejdea cea către El și așa să se învrednicească veșnicei mântuirii.

Deci cei ce voiesc a scăpa cu desăvârșire de gheena cea veșnică, care îi muncește pe cei păcătoși, și să dobândească veșnica Împărăție să rabde aici ispitele pe care vicleanul le aduce de-a pururea asupra lor. Și dacă vor răbda până la sfârșit, așteptând mila Domnului într-o credință, se izbăvesc de ispite și de necazuri cu Darul și se învrednicesc împărtășirii Duhului Sfânt, scapă din veșnica gheenă și moștenesc Împărăția cea veșnică a Domnului. Că acest fel de cale strâmtă și necăjită ce duce la viață a așezat Domnul, precum este scris: *Pentru aceasta sunt puțini cei ce călătoresc pe dânsa* (Matei 7, 14).

Fiind pus înaintea noastră acest fel de nădejde și atâtea făgăduințe de către nemincinosul Dumnezeu, să răbdăm vitejește toată împotrivirea și necazul vicleanului pentru nădejdea ce ne este făgăduită nouă în ceruri. Căci necazurile pe care le vom răbda pentru Domnul nu pot fi deopotrivă cu făgăduința vieții veșnice, cu mângâierea Sfântului Duh sau cu izbăvirea de întunericul rău-

tății și iertarea mulțimii datoriilor păcatelor noastre, precum s-a zis: *Iar judecându-ne, de Domnul ne cer-tăm, ca să nu ne osândim împreună cu lumea* (I Corin-teni 11, 32). Și iarăși: *Că nu sunt vrednice pătimirile vremii de acum de slava care ni se va descoperi* (Ro-mani 8, 18). Să ne facem ca niște ostași viteji, murind cu osârdie pentru Împăratul nostru. Căci când eram în lume, când petreceam în locurile cele lumești, nu păti-meam unele ca acestea, nici nu eram supuși sub aceste feluri de necazuri. Ci acum, când ne-am apropiat să Îi bineplăcem Domnului, se ridică asupra noastră de la vi-cleanul diavol acest fel de ispite și necazuri. Vedeți că acestea le pătimim pentru Domnul, fiindcă ne zavistu-iește vicleanul și se ispitește a ne abate de la calea vieții și a ne aduce într-o moleșire și împruținare, ca să nu ne mântuim.

Cu cât vicleanul se scoală împotriva noastră, noi de ne vom afla într-o răbdare, bărbăție și vitejie, fiind credincioși și gata până la moarte, rugându-ne a răbda pentru nădejdea cea într-o Hristos, se risipesc toate mă-iestriile lui. Că avem al nostru sprijinitor și apărător pe Hristos, Care și nouă, celor ce ne necăjim și nădăjduim spre El, ne dă răbdare și pe aceia îi rușinează, iar noi lu-ăm, prin Domnul, răsplată pentru osteneală, adică Îm-părăția Cerurilor. Deci să ne facem ca niște nicovale, bătându-ne, dar nearătând chipuri de moleșire, de împruținare și de trândăvie, prin bătaie și ispite. Primin-du-le într-o noi și făcându-ne iscusiți, să biruim prin răbdare pe împotriva-luptătorul.

Tot așa Domnul nostru a trecut nevoița aceasta, fiind bătut, ocărat, prigonit, batjocorit, scuipat, iar la urmă a fost muncit cu necinstită moarte pe cruce de cei fără de lege. Și toate acestea le-a suferit pentru mântui-rea noastră, lăsându-ne nouă pildă de viață, ca pe calea pe care a trecut El, de necaz, de ispită și de moarte, pe aceeași cale să călătorească și cei care cu adevărat cred

între El și voiesc să se facă împreună moștenitori cu El. Că precum El, după multe pătimiri, mai pe urmă, fiind chinuit, a murit răstignit pe cruce, și după ce a murit a omorât și a osândit păcatul, supunând prin trup puterile cele potrivnice, după cum s-a zis: *Dezbrăcând începătoriile și stăpânurile pe Cruce le-a dat la iveală, vădindu-le pe ele într-o dânsă*, tot așa și noi, dacă vom suferi toată împotrivirea și necazul vicleanului cu vitejie și cu osârdie, până la moarte, vom birui pe potrivnicul prin credință și prin răbdare și prin nădejdea cea întru Domnul. Și așa aflându-ne iscușiți, de aici ne vom învrednici izbăvirii Lui și ne vom umple de sfințenia Duhului Sfânt și ne vom face moștenitori ai vieții celei veșnice. Că la nevoința cea duhovnicească biruința asupra potrivnicului se face prin pătimire și prin moarte. Pătîmind și murind cu osârdie pentru Domnul, vom birui pe potrivnic.

Pentru aceasta tot necazul și ispitele nu le socotiți dureroase și aspre, ci potrivite. Și suferiți toată împotrivirea vrăjmașului, având înaintea ochilor totdeauna moartea Domnului, precum El a zis: *În fiecare zi ridică-ți crucea*, care înseamnă moarte, și să urmărim după El și așa cu bucurie să suferim tot necazul, ori ascuns, ori arătat. Căci dacă vom aștepta să suferim moartea pentru Domnul și, dorind-o, o vom avea totdeauna înaintea ochilor, cu cât mai vârtos vom suferi cu ușurință și cu bucurie orice fel de necazuri grele. Pentru că nu avem înaintea ochilor moartea Domnului și mintea nu o dorește totdeauna, pentru aceasta socotim necazurile grele și pline de povară. Că cel ce dorește să moștenească pe Hristos și cele ale Lui, dorește a le pătimi la fel. Cei ce iubesc pe Hristos întru aceasta se arată: când tot necazul ce vine asupra lor îl suferă cu vitejie și cu osârdie pentru nădejdea cea întru Hristos.

Deci să rugăm pe Domnul ca să ne dea nouă pricepere spre a cunoaște voia Lui și a o săvârși cu osârdie

întru toate cu îndelungă-răbdare, cu bucurie, pe care ne-o va dăruî nouă, dându-ne puteri spre cele folositoare. Ca aflându-ne iscusiți și vrednici, să dobândim veșnica mântuire întru Hristos Iisus, Domnul nostru.

Oare cei trândavi, leneși și nebăgători de seamă întru ce se vor lăuda? Întru moleșire, trândăvie și pieire? Vai lor că s-au trândăvit!

Veniți, prietenii mei, să ne sârguim, veniți să cădem către Domnul. Să plângem și să ne tânguim înaintea Lui fără șovăire, ca să ni se dăruiască luminarea sufletului. Pricepeți măiestriile vrăjmașului nostru, potrivnicului și urătorului de bine, că aruncă înaintea noastră alunecări, sminteli și vătămare de mult câștig, răspândirea veacului acestuia și dulceață trupească, încă de a trăi mult în viața aceasta, temere întru pustnicie, lenevire întru rugăciuni, somn întru cântarea cea de psalmi și odihnă trupească. Și pe cât acela se sârguiește, pe atâta noi ne lenevim și ne trândăvim. Pe cât acela pândește, pe atâta noi nu băgăm de seamă, știind că zilele noastre s-au scurtat și vremea a sosit și Domnul slavei vine cu buna cuviință a frumuseții Sale și cu înfricoșatele puteri ale Împărăției Sale.

Frică îmi este, frații mei, ca nu cumva la noi să se împlinească cuvântul Domnului ce zice că vor veni de la răsărituri și de la apusuri și de la miazănoapte și de la mare și se vor așeza cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov întru împărăția cerurilor, iar voi veți fi scoși afară! (Matei 8, 11).

Rogu-Te pe Tine, Lumina adevărului, Iisuse, Nașterea Binecuvântatului Părinte, Raza ipostasului Lui, Cel ce șezi de-a dreapta mării Lui, Fiule necuprins, neurmăte Iisuse și necercetate Dumnezeule, lauda și bucuria celor ce Te iubesc pe Tine, viața mea, Iisuse, mântuiește-mă pe mine pentru îndurarea Ta. Că Tu ești binecuvântat și preaslăvit în vecii vecilor. Amin.

Din apa cea vie a Scripturilor...

„Veți fi dați și de părinți și de frați și de neamuri și de prieteni, și vor uide dintre voi, și veți fi urâți de toți, pentru numele meu. Și păr din capul vostru nu va pieri. Prin răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre.” (Luca 21, 16-19)

„Voi sunteți aceia care ați rămas cu Mine în încercările Mele. Și Eu vă rânduiesc vouă împărăție, precum mi-a rânduit Mie Tatăl Meu.” (Luca 22, 28-29)

„Datori suntem noi cei tari să purtăm neputințele celor neputincioși și să nu căutăm plăcerea noastră. Ci fiecare dintre noi să caute să placă aproapelui său, la ce este bine, spre zidire.” (Rom. 15, 1-2)

„Prin răbdarea și mângâierea care vin din Scripturi, să avem nădejde.” (Rom. 15, 4)

„Dumnezeul răbdării și al mângâierii să vă dea vouă a gândi la fel unii pentru alții, după Iisus Hristos, pentru ca toți laolaltă și cu o singură gură să slăviți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. De aceea, primiți-vă unii pe alții precum și Hristos v-a primit pe voi, spre slava lui Dumnezeu.” (Rom. 15,5-7)

„Noi suntem într-o necinste! Până în ceasul de acum flămânzim și însetăm; suntem goi și suntem palmuși și pribegim, și ne ostenim, lucrând cu mâinile noastre. Ocărâți fiind, binecuvântăm. Prigoniți fiind, răbdăm. Huliți fiind, ne rugăm. Am ajuns ca gunoiul lumii, ca măturătura tuturor, până astăzi.” (I Cor. 4, 11-13)

„Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește. Dragostea nu cade niciodată.” (I Cor. 13, 4-8)

„Fiind, dar, împreună-lucrători cu Hristos, vă îndemnăm să nu primiți în zadar harul lui Dumnezeu. Căci zice: «La vreme potrivită te-am ascultat și în ziua mântuirii te-am ajutat»; iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii, nedând nicio sminteală întru nimic, ca să nu fie slujirea noastră defăimată, ci în toate înfățișându-ne pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu, în multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strâmtoări, în băătăi, în temniță, în tulburări, în osteneli, în privegheri, în posturi; în curăție, în cunoștință, în îndelungă-răbdare, în bunătate, în Duhul Sfânt, în dragoste nefățarnică; în cuvântul adevărului, în puterea lui Dumnezeu, prin armele dreptății, cele de-a dreapta și cele de-a stânga.” (II Cor. 6, 1-7)

„Cele ce îmi erau mie câștig, acestea le-am socotit pentru Hristos pagubă. Ba mai mult: eu toate le socotesc că sunt pagubă față de înălțimea cunoașterii lui Hristos Iisus, Domnul meu, pentru care m-am lipsit de toate și le privesc drept gunoaie, ca pe Hristos să dobândesc, și să mă aflu întru El, având nu dreptatea mea cea din lege, ci pe aceea care este prin credința în Hristos, dreptatea mea cea de la Dumnezeu, pe temeiul credinței, ca să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și să mă fac părtaș la patimile Lui, făcându-mă asemenea cu El în moartea Lui, ca doar să pot ajunge la învierea cea din morți.” (Fil. 3, 7-11)

„Îmbrăcați-vă dar ca aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare.” (Col. 3, 12)

„Nu lepădați dar încrederea voastră, care are mare răsplătire. Căci aveți nevoie de răbdare ca, făcând voia lui Dumnezeu, să dobândiți făgăduința.” (Evrei 10, 35-36)

„Mare bucurie să socotiți, frații mei, când treceți prin diferite ispite. Știind că încercarea credinței voastre lucrează răbdarea; iar răbdarea să își aibă lucrul ei desăvârșit, ca să fiți desăvârșiți și întregi, fără să duceți lipsă de nimic.” (Iacov 1, 2-4)

„Luați, fraților, ca pildă de suferință și de îndelungă răbdare pe prorocii care au grăit în numele Domnului.” (Iacov 5, 10)

„Iată, noi ferim pe cei ce au răbdat: ați auzit de răbdarea lui Iov și ați văzut sfârșitul hărăzit lui de Domnul; că mult-milostiv este Domnul și îndurător.” (Iacov 5, 11)

„Este vreunul dintre voi în suferință? Să se roage.” (Iacov 5, 13)

„Întru aceasta vă bucurați, măcar că acum ar trebui să fiți triști, încercați fiind de multe feluri de ispite pentru puțină vreme, pentru ca credința voastră încercată, mult mai de preț decât aurul cel pieritor, dar lămurit prin foc, să fie găsită spre laudă și spre slavă și spre cinste la arătarea lui Iisus Hristos.” (I Petru, 1, 6-7)

„Aceasta este plăcut lui Dumnezeu, să sufere cineva întristări, pe nedrept, cu gândul la El. Căci ce laudă este dacă, pentru greșală, primiți bătaie întru răbdare? Iar dacă, pentru binele făcut, veți pătimi și veți răbda, aceasta este plăcut lui Dumnezeu. Căci spre aceasta ați fost chemați, că și Hristos a pățimit pentru voi, lăsându-vă pildă să pășiți pe urmele Lui.” (I Petru 2, 19-21)

„Domnul poate să îi scape din ispite pe cei credincioși, iar pe cei nedrepti să îi păstreze, ca să fie pedepsiți în ziua judecății.” (II Petru 2, 9)

PARTEA A DOUA

RUGĂCIUNI CARE SE ZIC

LA VREME DE ISPITĂ ȘI NECAZ

ACATIST PENTRU IZBĂVIREA DE NECAZURI

Slavă Ție, Dumnezeuul nostru, slavă Ție!

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindenea ești și toate le plinești; Visterul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată înținăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi (*de trei ori*).

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fără-delegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru sfânt numele Tău.

Doamne miluiește (de trei ori),

Slavă... Și acum...

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-Se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-Se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă

greșalele noastre, precum și noi iertăm greșităilor noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Că a Ta este împărăția, puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Apoi se zic troparele acestea:

Miluieste-ne pe noi, Doamne, miluieste-ne pe noi, că, nepricepându-ne de niciun răspuns, această rugăciune aducem Ție, ca unui Stăpân, noi, păcătoșii robii Tăi, miluieste-ne pe noi.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Doamne, miluieste-ne pe noi că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută și acum ca un milostiv și ne izbăvește pe noi de vrăjmașii noștri, că Tu ești Dumnezeu nostru și noi suntem poporul Tău; toți lucrul mâinilor Tale și numele Tău chemăm.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ușa milostivirii deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, Fecioară, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc.

Crezul

Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute.

Și întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii; Lumină din Lumină, Dumne-

zeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut.

Care pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om.

Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat, și a pătimit și S-a îngropat.

Și a înviat a treia zi după Scripturi.

Și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui.

Și iarăși va să vină cu slavă, să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit.

Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel Ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin proroci.

Întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică.

Mărturisesc un Botez spre iertarea păcatelor.

Aștept învierea morților.

Și viața veacului ce va să fie. Amin.

Troparul, glasul al 8-lea

Cel ce prin adâncul înțelepciunii cu iubirea de oameni toate le chivernisești și ceea ce este de folos tuturor le dăruiești, Doamne, iubitorule de oameni, dăruiește-ne toate cele ce ne sunt de trebuință și izbăvește-ne de tot necazul, că spre Tine nădejdea ne-am pus, spre Mântuitorul și grabnicul nostru ocrotitor!

Condacul 1:

„Până când, Doamne, mă vei uita, până în sfârșit? Până când vei întoarce fața Ta de la mine? Până când voi îngrămădi gânduri în sufletul meu, durere în inima mea ziua și noaptea?”, se întreba David prorocul, cuprins de tulburare. Dar când sufletul său s-a veselit de milele Tale, Ți-a cântat cu dragoste și mulțumire: Aliluia!

Icosul 1:

Știm că la nunta din Cana Galileii ai prefăcut apa în vin, Preadulce Iisuse, și credem că așa poți schimba slăbiciunea noastră în putere, frica noastră în curaj, deznădejdea noastră în nădejde; venim la Tine ca la singurul nostru ocrotitor, ca la singurul nostru sprijin. Cine ne va putea izbăvi de neputințele noastre dacă nu o vei face Tu? Sau cine ne va putea da cele de trebuință? Numai Tu, Doamne, ești limanul nostru și la Tine căutăm alinare:

Doamne, Cel ce ne înconjură cu iubire nemărginită, fie voia Ta, nu voia noastră,

Doamne, Împăratul împăraților, fie voia Ta, nu voia noastră,

Doamne, Care ești Răsăritul Răsăriturilor, fie voia Ta, nu voia noastră,

Doamne, nădejdea celor fără de nădejde, fie voia Ta, nu voia noastră,

Doamne, mângâietorul sufletelor noastre, fie voia Ta, nu voia noastră,

Doamne, înfrumusețătorul fapturilor, fie voia Ta, nu voia noastră,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 2-lea:

„Luați, fraților, ca pildă de suferință și de îndelungă răbdare pe prorocii care au grăit în numele Domnului”, ne îndeamnă Sfântul Apostol Iacov, iar noi, urmând sfatul său, purtăm în cugetele noastre nu numai suferințele sfinților proroci, ci și pe ale tuturor sfinților care, gustând din paharul durerii, I-au cântat lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 2-lea:

Știm neputințele și slăbiciunile noastre, dar știm și că Îți stă în putere să ne întărești așa cum L-ai întărit pe David când s-a luptat cu Goliat și cum i-ai întărit pe sfinții Tăi în lupta cu puterile întinericului. Pentru acesta ne rugăm Ție:

Doamne, precum i-ai păzit pe cei trei tineri în cuptorul cel de foc, păzește-ne și pe noi,

Doamne, ocrotește-ne așa cum l-ai ocrotit pe Prorocul Daniil când se afla în groapa cu lei,

Doamne, care în grele încercări i-ai fost acoperitor Sfântului Apostol Pavel, acoperă-ne cu harul Tău,

Doamne, dă-ne puțin din puterea ce i-ai dat-o tânărului mucenic Nestor când l-a biruit pe puternicul Lie,

Doamne, învață-ne să râvnim răbdarea Sfântului Alexie, cel numit Omul lui Dumnezeu,

Doamne, ajută-ne să îi cinstim și să îi urmăm pe sfinții pe care nimic nu i-a putut despărți de dragostea Ta,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 3-lea:

Știm cuvântul Evangheliei că „cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui” și ne temem să nu pierim din pricina nerăbdării noastre. O, dacă am avea mucenicească răbdare, atunci ar fi primită de Dumnezeu ca o tămâie cu bun miros și s-ar înălța la ceruri ca un tainic: Aliluia!

Icosul al 3-lea:

Decât să ne plângem că suferim cum nu a mai suferit nimeni vreodată, mai bine ne-am aduce aminte de Dreptul Iov. Bunătăți felurite a avut și pe toate le-a pierdut, dar pentru că nu L-a hulit pe Dumnezeu s-a învrednicit de binecuvântarea Sa și a primit la urmă mai multe decât avea la început. Ajută-ne să ne împărtășim de răbdarea sa, Doamne, Cel ce ai fost răstignit pe cruce pentru mântuirea noastră, și să ne împărtășim și de binecuvântările Tale:

Doamne, nădejdea celor fără de nădejde, miluiește-ne,

Doamne, dătătorul celor ce cer, dăruiește-ne darul răbdării,

Doamne, îmbrăcămintea săracilor, îmbracă-ne cu răbdarea Dreptului Iov,

Doamne, folositorul văduvelor, înțelepțește-ne ca să nu mai cădem în deznădejde,

Doamne, apărătorul celor lipsiți, învață-ne să Îți cerem ajutorul,

Doamne, deschizătorul celor ce bat, deschide-ne nouă ușa binecuvântărilor Tale,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 4-lea:

Grijile ne apasă și ne tulbură, îndepărtându-ne mintea de la Dumnezeu, și sufletele noastre nu găsesc alinare. Nu este cu putință să scăpăm de tirania lor dacă nu ne vom îndrepta nădejdea spre Domnul, Cel ce așteaptă să primească de la noi cântarea: Aliluia!

Icosul al 4-lea:

„Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei.” Așa ne-ai povățuit Tu, Preabunule Doamne, dar noi nu am urmat acest cuvânt, ci fiind plini de mândrie ne-am pus nădejdea în lucrul mâinilor noastre. Dar acum, rușinați fiind și lipsiți de cele de trebuință, cădem cu umilință la ajutorul Tău, nădăduind că vei ierta greșeala noastră:

Doamne, vezi lipsurile noastre și dăruiește-ne toate cele care ne sunt de trebuință,

Doamne, întărește-ne să putem răbda încercările prin care ai îngăduit să trecem,

Doamne, dăruiește-le celor lipsiți de hrană să se îndestuleze de milele Tale,

Doamne, Care ai înmulțit pâinile și peștii în pustie, înmulțește darurile cu care binecuvântezi familiile nevoiaș,

Doamne, ajută-ne să nu ne lipim inimile de bunătățile lumești,

Doamne, luminează-ne gândurile, ca să nu mai râvnim ceea ce nu ne este de folos,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 5-lea:

Știindu-ne în vreme de boală cârtitori precum de demult iudeii în pustie, Te rugăm cu zdrobire de inimă să alungi de la noi această neputință și să ne dai putere ca oricât de mari ar fi suferințele noastre să Îți cântăm, grăind: Aliluia!

Icosul al 5-lea:

Toți vom muri, toți vom părăsi această lume în care cunoaștem durerea și boala. Să înțelegem durerile trupești ca oglindire a suferinței veșnice și bold pentru a cere dumnezeiasca milostivire:

Doamne, Vindecătorul bolnavilor, vindecă durerile noastre,

Doamne, dăruiește răbdare celor aflați în suferințe sufletești și trupești,

Doamne, tămăduiește-i pe cei cărora le este de folos aceasta,

Doamne, întărește-i pe cei biruiți de suferințe de tot felul,

Doamne, pune în inimile celor bolnavi nădejdea veșnicei bucurii,

Doamne, povățuiește-i pe cei care suferă să se teamă de veșnica suferință și să se pocăiască,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 6-lea:

Ne temem de cutremur, ne temem de sabie, dar nu ne temem de focul cel nestins și de celelalte chinuri veșnice care ne așteaptă dacă ne lăsăm prinși în lanțurile patimilor și în cursele vrăjmașului, și

dacă uităm să Îi cântăm Celui ce stăpânește întreaga lume: Aliluia!

Icosul al 6-lea:

Credem că sunt adevărate minunile pe care le mărturisește Evanghelia, Hristoase, prin care ai fost grabnic ajutător celor aflați în necazuri de tot felul, și știm că izvorul lor nu a secat, ci curge până în zilele noastre. Alergăm la ajutorul Tău, nădăjduind că nu vei trece cu vederea cererile noastre, ci vei rânduiri toate spre folosul nostru:

Doamne, alungă de la sufletele noastre zadarnica tulburare și dăruiește-ne să gustăm liniștea,

Doamne, apără toate așezările creștine și pe cei ce locuiesc într-însele,

Doamne, păzește-ne de cutremur, de potop, de foc și de celelalte necazuri,

Doamne, păzește-ne de căderea în păcat, pe noi și pe cei pentru care ne rugăm Ție,

Doamne, dăruiește-ne sfârșit creștinesc, ferindu-ne de moartea năprasnică,

Doamne, izbăvește-ne de focul cel nestins și de chinurile care îi așteaptă pe păcătoșii care nu se pocăiesc,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 7-lea:

Degeaba Îl rugăm pe Dumnezeu să ne dăruiască pace, degeaba Îl rugăm să ne păzească de venirea altor neamuri asupra noastră și de războiul cel dintre noi, dacă mergând pe drumul pierzării nu

vrem să pricepem că El vede toate faptele noastre, și nici să ne pocăim, ci doar Îi cântăm: Aliluia!

Icosul al 7-lea:

Izbăvește-ne, Doamne, de toată răutatea oamenilor și dă-ne putere să ne rugăm pentru cei care ne prigonesc. Picură în inimile noastre o picătură din dragostea Ta, a Celui ce Te-ai rugat pentru cei ce Te-au răstignit, ca să putem plini porunca iubirii de vrăjmași:

Doamne, împacă-i pe cei ce se vrăjmășesc, făcându-se unelte ale diavolului,

Doamne, învață-ne să ne iertăm unii pe alții și să uităm răul care ni s-a făcut,

Doamne, alungă de la noi duhul mâniei și picură în inimile noastre iubirea pentru cei ce ne dușmănesc,

Doamne, întoarce răul în bine, spre slava numelui Tău,

Doamne, iartă-i pe toți cei care ne-au greșit, cu știință sau fără de știință,

Doamne, umple cu dragostea Ta inimile celor apăsăți de singurătate, care nu găsesc înțelegere la oameni,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 8-lea:

Mielușeaua Ta, Iisuse, Sfânta Iustina fecioara, simțind săgețile vrăjmașului năpustindu-se asupra ei, nu s-a biruit de deznădejde, ci însemnându-se cu credință cu semnul crucii a gonit de la ea pute-

rire întinericului, învățându-i pe cei ispitiți de diavol să cânte Izbăvitorului celor slabi: Aliluia!

Icosul al 8-lea:

Mântuiește, Doamne, poporul Tău, și binecuvântează moștenirea Ta. Biruință binecredincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește și cu crucea Ta păzește pe poporul Tău, pe toți cei care se roagă Ție:

Doamne, izbăvește-ne din toate cursele întinse de necuratul diavol,

Doamne, nu îngădui să fim batjocoriți de urătorul de oameni,

Doamne, ai milă de cei care suferă din lucrare drăcească,

Doamne, fă neputincioase farmecele care sunt îndreptate asupra robilor Tăi,

Doamne, împiedică-i pe creștini să caute ajutor la vrăjitori, la fermecătoare sau la doctorii închi-puiți,

Doamne, dă putere celor care în ispite se însemnează cu semnul sfintei cruci,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 9-lea:

Se aude încă glasul Înaintemergătorului: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția Cerurilor”. Să părăsim iubirea de sine, să părăsim desfătărilor lumești și să alergăm la Doctorul care tămăduiește sufletele, cântându-i cu umilință: Aliluia!

Icosul al 9-lea:

Doamne Iisuse Hristoase, noianul păcatelor noastre ne apasă și zăcem ca bolnavul de la Scăldătoarea Siloamului, neavând putere să intrăm în scăldătoarea pocăinței. Ajută-ne, Tu, Milostive Doamne, să primim curajul de a părăsi și de a urî păcatul, de a alerga la scaunul spovedaniei și de a ne mărturisi prea multele noastre păcate:

Doamne, care nu Te-ai scârbit de păcătoasa care Ți-a sărutat picioarele, milostiv fii nouă, păcătoșilor,

Doamne, oricât de mari ar fi căderile noastre, ajută-ne să ne ridicăm,

Doamne, nu știm să ne pocăim de nu ne vei trimite gândul cel bun,

Doamne, alungă-l de la noi pe vrăjmașul care ne oprește să ne spovedim cu zdrobire de inimă,

Doamne, iartă-ne toate păcatele făcute cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul, cu voie sau fără de voie,

Doamne, învață-ne să punem început bun mântuirii,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 10-lea:

Ca o desfrânată, lumea aceasta ne ispitește să părăsim calea cea strâmtă și să îmbrățișăm trecătoarele desfătări. Noi însă Te rugăm să ne dăruiești darurile Duhului Sfânt: duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul sfatului, duhul puterii, duhul cunoștinței, duhul temerii de Dumnezeu și duhul bunei-credințe, ca stând neclintiți în fața ispitelor să Îți înălțăm cântarea: Aliluia!

Icosul al 10-lea:

Cei care ascultă poruncile Evangheliei vor auzi din gura Ta, Doamne, cuvânt de bucurie: „Flămând am fost și Mi-ai dat să mănânc, gol am fost și M-ai îmbrăcat, bolnav am fost și M-ai cercetat. Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți Împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii”. Învață-ne să facem faptele credinței, Doamne, învață-ne să trăim plini de dragoste pentru ceilalți, ca să avem nădejde de mântuire:

Doamne, dăruiește-ne să Te iubim din toată inima și din tot cugetul nostru,

Doamne, dăruiește-ne să ne iubim aproapele cu dragoste jertfelnică,

Doamne, Care ai spălat picioarele ucenicilor Tăi, învață-ne să slujim aproapelui nostru ori de câte ori este nevoie,

Doamne, Tu care ești Samarineanul milostiv, îndeamnă-ne să îngrijim rănila semenilor noștri,

Doamne, luminează-ne ca în cei pe care îi ajutăm, flămânzi, goi sau bolnavi, să Te vedem pe Tine,

Doamne, dă-ne puterea de a nu șovăi să împlinim poruncile Tale,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 11-lea:

A început războiul, se aude trâmbița care ne cheamă la luptă, care ne cheamă să părăsim lenevia cea pierzătoare de suflet și să ne înarmăm cu sabia Duhului, cu coiful mântuirii și cu pavăza credinței, luptând până la sânge împotriva patimilor și a poftelor și cântând cântarea: Aliluia!

Icosul al 11-lea:

Ori de câte ori cădem în luptă, să ne ridicăm degrabă, ca să nu se primejduiască sufletele noastre. Să luptăm cu curaj și cu nădejde, fără să ne plângem că rănilor noastre sunt prea adânci, căci Împăratul nostru le vede și le va tămădui cu multă pricepere:

Doamne, ajută-ne să sporim în rugăciune,

Doamne, povățuiește-ne să ducem o viață smerită, lepădând gândurile de mândrie,

Doamne, dă-ne să iubim nevointa și să disprețuim desfătărilor pătimase,

Doamne, luminează-ne și sfințește-ne, ca să păstrăm și să mărturisim dreapta-credință,

Doamne, dăruiește-ne să trăim ca fii înțelepți ai Bisericii Tale,

Doamne, nu îngădui să părăsim predaniile Părinților și să ne lipim inimile de învățături rătăcite,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 12-lea:

„Iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii!”, ne spune marele Pavel, Apostolul neamurilor, apostolul care strigă cu glas mare către creștini ca aceștia să nu aștepte vremuri de liniște și odihnă pentru a dobândi mântuirea, ci în mijlocul încercărilor să îi cânte lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 12-lea:

Nu suntem singuri în fața ispitelor, ci suntem ocrotiți de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, de

soborul sfinților și de cetele îngerești. Îți mulțumim, Doamne, pentru toate milele Tale cele arătate și pentru cele ascunse și Te rugăm să ne îndrumi pașii pe calea mântuirii, pe calea care duce în curțile raiului:

Doamne, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, mântuiește-ne precum știi,

Doamne, pentru rugăciunile tuturor Cuvioșilor Părinți și ale Cuvioaselor Maici, ale sfinților știuți și neștiuți, mântuiește-ne precum știi,

Doamne, pentru rugăciunile Sfinților Îngeri pe care de la botez i-ai trimis să ne ocrotească, mântuiește-ne precum știi,

Doamne, pentru rugăciunile tuturor cetelor îngerești, mântuiește-ne precum știi,

Doamne, pentru rugăciunile ierarhilor, preoților și ale celor care ne pomenesc, mântuiește-ne precum știi,

Doamne, pentru rugăciunile care se înalță în Sfânta noastră Biserică, mântuiește-ne precum știi,

Doamne, Cel ce toate le rânduiești spre mântuirea noastră, mântuiește-ne precum știi!

Condacul al 13-lea:

O, nu suntem vrednici de milele Tale, Fiule al lui Dumnezeu, Hristoase, dar îndrăznim să Te rugăm să primești și puțină noastră rugăciune, precum ai primit oarecând cei doi bani ai văduvei, și să alungi de la noi tulburarea care ne-a cuprins, ca să Îți putem cânta cu inimă smerită: Aliluia! (*Acest Condac se zice de trei ori.*)

Apoi iarăși se zice Icosul întâi: Știm că la nunta din Cana Galileii... și Condacul întâi: Până când, Doamne, mă vei uita, până în sfârșit?...; și se face otpustul.

După aceea se citește această:

Rugăciune la necazuri și supărări

Doamne, viforul necazurilor se ridică asupra noastră și au intrat ape până la sufletele noastre, dar întru Tine este toată nădejdea noastră. Tu cunoști pricina răului care ne apasă. La Tine perii capetelor noastre sunt numărați. La Tine deci scăpăm și pe Tine te rugăm să depărtezi de la noi orice rău pierzător de suflet și să ne ajuți a birui toate ispitele care ne învăluie, că Tu ești întărirea, scăparea și izbăvitorul nostru, Hristoase Dumnezeule, și Ție slavă Îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Amin.

CANON DE RUGĂCIUNE LA VREME DE NECAZURI

Cântarea 1:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Adeveritu-s-au cuvintele Tale, Mântuitorule, căci ne-ai spus mai înainte despre greutățile prin care vom trece, dar ne-ai și învățat să stăm împotriva lor cu bărbăție: „În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea”. O, sfântă îndrăzneală care dai putere iubitorilor de Hristos și rușinezi lumea iubitoare de plăceri!

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Marea vieții văzând-o înălțându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alergând strigăm către Tine: Scoate din stricăciune viețile noastre, Mult-Milostive!

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Adame, Adame, de ce ai căzut? De ce ai ales neascultarea? Vai nouă, să plângem și să ne tânguim, că suntem următori căderii sale. Degrab să alergăm, fraților, la milostivul Dumnezeu, singurul care poate să ne izbăvească.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Icoană a răbdării zugrăvită de Dumnezeu se descoperă Dreptul Iov celor ce caută în Sfânta Scriptură mărgăritare duhovnicești. Că fiind cel mai slăvit dintre semenii săi, nu a hulit când a pierdut bunătățile ce le avea, ba încă a ajuns să șadă plin de bu-

be pe mormanele de gunoi, ca unul dintre cei loviți de mânia cerească. Și Dumnezeu, văzând credința sa, i-a făcut parte de bogății mai mari decât cele pe care le pierduse prin pizma diavolului.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, acoperă-ne pe noi de tot răul cu cinstitul tău Acoperământ! Să salte inimile noastre simțind ocrotirea ta, să prindă putere cei slăbiți și cei deznădăjduiți să capete nădejde.

Cântarea a 3-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

„Adevărat grăiesc vouă: dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință.” Și iarăși ne-ai zis: „Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.” Unde este credința noastră când ne plângem că nu suntem ascultați? Poate cineva să spună că a cerut cu umilință cele de folos și nu le-a primit? Să nu fie.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Întărește-ne, Doamne, cum i-ai întărit pe sfinții Tăi care s-au aflat în încercări mai grele decât ale noastre. Luminează-ne, sfințește-ne și ne miluiește Tu, Cel ce ai făgăduit că vei fi cu robii Tăi în toate zilele, până la sfârșitul veacului.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

„Cine cruță toiagul său își urăște copilul, iar cel care îl iubește îl ceartă la vreme”, ne învață Dreptul

Solomon, picurând în sufletele noastre razele înțelepciunii. Oare avem priceperea să vedem în încercările prin care trecem dragostea lui Dumnezeu? Căci de nu vom vedea-o pe aceasta, înseamnă că ne îndoim de purtarea Sa de grijă pentru noi.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

L-a biruit David pe Goliat! Cel slab l-a biruit pe cel tare, pe sângerosul uriaș! Și tot așa fiecare dintre creștinii care au nădejde în Dumnezeu vor birui viforul necazurilor, căci neputințele lor vor fi acoperite de dumnezeiescul har.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Izvorul minunilor tale, Împărăteasă de Dumnezeu Născătoare, curge neîncetat spre bucuria poporului creștinesc; bolnavii se vindecă, morții înviază, cei aflați în primejdii se izbăvesc. Arată-ți și de această dată milele tale, Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim din pricina păcatelor noastre.

Cântarea a 4-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

„Voi să nu căutați ce veți mânca sau ce veți bea și să nu fiți îngrijorați, căci toate acestea păgânii lumii le caută; dar Tatăl vostru cel ceresc știe că aveți nevoie de acestea. Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu, și toate acestea se vor adăuga vouă”. Așa ne-a poruncit Hristos, iar de vom căuta mai întâi cele ale lumii, în care se desfată vremelnic sufletele noastre, atunci Împărăția se va lua de la noi, și ne așteaptă osânda veșnică.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Doamne, Cel ce ai înmulțit pâinile și peștii, săturând mii de oameni, Care poți să ne dăruiești toate cele de care avem nevoie și de care ai îngăduit să fim lipsiți pentru încercarea credinței noastre, arată și acum milele Tale și plinește toate lipsurile noastre.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Zece leproși au luat vindecare minunată, dar numai unul a știut să aducă mulțumire pentru ea. Peste mulțime de oameni se revarsă binefacerile lui Dumnezeu, dar numai puțini știu să mulțumească pentru ele.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Sfinte Ierarhe Nicolae, păstorule al Mirelor Lichiei, roagă-te Milostivului Dumnezeu ca ori de câte ori ne lipsesc cele de trebuință să le primim prin mijlocirile tale, de care s-au folosit cele trei fete sărace pe care le-ai îndepărtat de păcatul nelegiuitei împreunări.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Veacuri întregi creștinii au trecut prin greutăți fără număr, dar ori de câte ori ți-au cerut ocrotirea nu au rămas fără răspuns, Maica noastră. Chiar și atunci când nu se vede nicio lumină, când totul pare că s-a năruit, mijlocirea ta dăruiește zidurile potrivnice și dăruiește credincioșilor toate cele de trebuință.

Cântarea a 5-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Greu este cuvântul Tău, Iubitorule de oameni, când spui ucenicilor Tăi: „Veți fi dați și de părinți și

de frați și de neamuri și de prieteni, și vor uide dintre voi, și veți fi urâți de toți, pentru numele Meu. Și păr din capul vostru nu va pieri. Prin răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre”.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Cel ce ai binecuvântat nunta din Cana Galileii, Cel ce binecuvântezi în chip minunat înțelegerea și iubirea frățească dintre oameni, adu pacea Ta în familiile creștine, alungând de la ele toată tulburarea, toată mânia, toată neînțelegerea, ca astfel familiile să fie mici biserici, și nu adunări idolești, cum uneltește nerușinatul diavol.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Mucenicie este să fim prizoniți de unii pe care îi purtăm în inimile noastre, de cei pentru întoarcerea cărora Îți înălțăm fierbinți rugăciuni. Tu, Doamne, l-ai scăpat pe dreptul Iosif de moartea pe care i-o pregătiseră frații lui și mai pe urmă ai rânduit chiar ca aceștia să nu poată trăi fără ajutorul său; noi credem Ție că orice suferință își are roada ei, că nicio rugăciune nu rămâne neauzită.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Sfinte Mucenice Iacob Persul, ai lepădat dreapta-credință și ai jertfit idolilor, dar maica și femeia ta ți-au stat împotrivă și te-au muștrat pentru aceasta. Iar tu, venindu-ți în fire, L-ai mărturisit cu tărie pe Hristos, și pentru aceasta ai suferit dureri de neînchipuit, căci prigonitorii ți-au tăiat pe rând toate măduarele. Te rugăm, sfinte al lui Dumnezeu, ai grijă de toți cei pe care iubirea acestei lumi îi ține departe de mântuire și întoarce-i pe calea cea bună pe care tu însuți ai fost întors.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ceea ce cu înțelepciune ai mijlocit în chip minunat împăcarea dintre Sfântul Chiril, luminătorul Alexandriei, și Sfântul Ioan Gură de Aur, care ai gonit vrăjmășia și neînțelegerea dintre creștinii care ți-au cerut aceasta, care ai adus pacea în familiile ce stăteau să se destrame, adu liniștea cea binecuvântată în viețile noastre, ale celor ce suntem încercați de răutatea oamenilor și a îngerilor căzuți.

Cântarea a 6-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Să luăm aminte la povața Sfântului Pavel, Apostolul neamurilor, care a trecut prin încercări mai grele decât ne putem închipui: „Nu v-a cuprins ispită care să fi fost peste puterea omenească. Dar credincios este Dumnezeu; El nu va îngădui să fiți ispitiți mai mult decât puteți, ci odată cu ispita va aduce și scăparea din ea, ca să puteți răbda”.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Vezi, Doamne, durerea noastră, vezi tulburarea care ne-a cuprins. Dă-ne putere să ne ridicăm degrabă și să lepădăm de la noi duhul întristării și al necredinței. Înmulțește-ne credința, sporește-ne dragostea, dăruiește-ne răbdare și nădejde, ca la trecerea din această viață să putem gusta din bunătățile pe care le-ai pregătit aleșilor Tăi.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

„Din nimic nu avem noi mai mult de câștigat decât din suferințe și pătimiri”, mărturisea dumnezeiescul Ioan Gură de Aur împotriva celor care credeau că pot merge pe calea mântuirii fără să cu-

noască poticnirile. Cum dar vom lepăda noi calea cea strâmtă, când duce la odihna veșnică? Cum vom părăsi lupta, dacă vrem să primim nestricăcioasa cunună?

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Precum stăteau coroanele pe capetele împăraților, așa stătea Duhul Sfânt peste Sfântul Alexie, omul lui Dumnezeu. Să înțelegem dar că nici sărăcia, nici foamea și nici setea nu pot fi piedică pentru cei pe care încercările îi arată următori sfinților; și pe aceștia Domnul îi va răsplăti cu prisosință, așezându-i la loc de cinste în curțile Sale.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Fecioară, izgonește toată mahnirea, întristarea și toată ispita de la noi, păcătoșii tăi robi, și îndeamnă cugetele noastre spre săvârșirea celor bineplăcute lui Dumnezeu, ca să te mărim cu credință și cu dragoste.

Cântarea a 7-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

„N-au trebuință de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe cei drekți, ci pe păcătoși la pocăință”, a spus și ne spune cu blândețe Mântuitorul Hristos, așteptând pocăința noastră. Cine poate zice că nu este păcătos? Cine poate crede că nu are nevoie de pocăință? Numai cei mândri, pe care iubirea de sine îi ține departe de Dumnezeu.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Preabunule Doamne, alungă de la noi duhul mândriei, duhul lăcomiei, duhul desfrâului, duhul

răutății și duhul deznădejdiei, și dăruiește-ne darurile Duhului Sfânt: duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul sfatului, duhul puterii, duhul cunoștinței, duhul temerii de Dumnezeu și duhul buniei-credințe.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Iubitori de plăceri precum locuitorii Sodomei și ai Gomorei sunt astăzi cei care trăiesc departe de Biserică, și noi în loc să vedem păcatele noastre ne mulțumim să credem că suntem mai drepti decât ei, asemănându-ne fariseului din Evanghelia. Dar îndreptățirea noastră nu este și nu poate fi socotită drept pocăință, ci ne este cale a pierzării.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Sfinte Mare Mucenice Cipriane, care de la slujirea diavolilor ai venit la cunoașterea adevăratului Dumnezeu, cu Sfânta Maria Egipteanca, desfrânata care a devenit înger în trup omenesc, și cu David, care mai înainte a fost tâlhar, rugați-vă pentru noi dimpreună cu toți cei care părăsind păcatul au urcat pe culmile sfințeniei, ca să luăm desăvârșit dezlegare de păcate și să trecem în caldă pocăință această viață trecătoare.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cu dragoste i-ai adus pe mulți la pocăință, Maică Sfântă, îndreptându-i să primească prin Taina Spovedaniei dezlegare de păcate și dându-le putere în războiul duhovnicesc. Vezi, dar, greșelile noastre cele multe, și roagă-te înaintea Fiului tău preaslăvit să ne dăruiască iertare de fărădelegile care ne apasă, făcându-ne părtași cetei celor care prin îndelunga răbdare a lui Dumnezeu s-au mântuit.

Cântarea a 8-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Dar neprețuit sunt pentru neamul creștinesc fericirile pomenite în Evanghelie, și în vreme de ispi-tă ne aducem aminte cum ne-ai binevestit: „Feriți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia”. Vom muri, fraților, la vremea rânduită de Dumnezeu, și bine le va fi celor care se vor învrednici de veșnica mângâiere.

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Miluește-ne, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu! Miluește-ne, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi, după ce ai primit bătaii și batjocuri ca mulțumire pentru dragostea pe care ne-ai arătat-o! Miluește-ne, Cel ce vei veni să judeci viii și morții, mântuiește-ne!

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Chip al morții sunt necazurile prin care trecem, căci ne îndeamnă să cugetăm la înfricoșătoarea o-sândă a păcătoșilor. Mai bine ne este nouă a suferi o vreme pe pământ decât a răbda dincolo chinuri fără sfârșit.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Să nu zăbovim a cere ajutorul de la cei care au murit lumii acesteia pentru a trăi pentru Hristos! O, Sfinților Apostoli, dimpreună cu ceata Arhierilor, Cuvioșilor și Dreptilor, cu Sfinții doctori fără de arginți și cu ceilalți Mucenici, cu toți Sfinții știuți și neștiuți, rugați-vă Atotputernicului Dumnezeu să ne lumineze ca să punem început bun mântuirii noastre, lepădând de la noi toată minciuna și păcatul.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Sfârșit creștinesc dăruiește-ne nouă, Fecioară Preacurată, izbăvindu-ne de moartea năprasnică și de celelalte primejdii pe care diavolul vrea să le abată asupra noastră.

Cântarea a 9-a:

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

„Mare bucurie să socotiți, frații mei, când treceți prin diferite ispite”, ne-a spus Sfântul Apostol Iacov, care multe a pățimit pentru numele Tău, arătând și răsplata celor care au răbdat fără să cârtească: „Fericit este bărbatul care rabdă ispita, căci lămurit făcându-se va lua cununa vieții pe care Dumnezeu a făgăduit-o celor care Îl iubesc pe El.”

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Slăvindu-Te, Îți mulțumim Ție, Doamne, căci nu treci cu vederea puțină noastră rugăciune, pe care Te rugăm să o primești ca pe cei doi bani ai văduvei. Nu știm să ne rugăm Ție cu zdrobire de inimă, nu știm să ne arătăm mulțumitori pentru toate binefacerile arătate și cu atât mai puțin pentru cele ascunse minții noastre, dar recunoaștem înaintea Ta că suntem neputincioși de nu ne vei întări, slabi de nu ne vei face îndrăzneți. Miluiește-ne, Doamne, că fără mila Ta pierim!

Doamne, fie voia Ta, nu voia noastră!

Să ducem lupta cea bună, ca să auzim și noi glasul cel preadulce: „Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și

M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine”.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

O, dumnezeiești Stăpânii, Heruvimi, Serafimi, Domnii, Îngeri, Scaune, toate Căpeteniile și preamărite Puteri și Sfinților Arhangheli, dimpreună cu soborul tuturor Sfinților, apărați-ne de tot răul, de toată ispita și necazul, și rugați pe Stăpânul tuturor să ne mântuiască pe noi, cei cuprinși de multe păcate.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea apărătoare a celor ce se roagă ție și Maică a nenumăratelor milostiviri arătate neamului omenesc. Ceea ce ești mai sfântă decât toți sfinții și mai grabnică în ajutor decât suntem noi în rugăciune, pe tine, ceea ce ești cu adevărat ocrotitoare a creștinilor, te mărim.

Rugăciune la vreme de ispită

Doamne, Dumnezeuul nostru, Cel ce ai îngăduit diavolului să ispitească în rai pe strămoșii noștri Adam și Eva, spre a le încerca ascultarea și supunerea, Cel ce, de asemenea, ai îngăduit diavolului să ispitească cu îngrozire și cu grele suferințe pe Dreptul Iov, robul Tău, pentru ca și mai lămurit să se vădească virtuțile și credința lui întru Tine, Cel ce ai dat îngăduință satanei să se apropie cu ispitire de Însuși Fiul Tău, spre a-L îmbia și a-L momi cu poftele și deșertăciunile acestei lumi, pentru ca, înfrânt și rușinat, acest duh blestemat să audă din gura Mântuitorului lumii cuvintele: „Înapoia Mea, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeuului tău să te închini și numai Lui unuia să Îi slujești”; Cel ce tuturor dreptilor și sfinților Tăi le-ai dat vreme de ispitire și de grele îndoieli, pentru ca prin ele lămurindu-se să iasă și să rămână și mai întăriți în credința, în nădejdea, în dragostea și în supunerea cea către Tine; Însuți, Atotputernice și Preabunule Stăpâne, ajută-mi și mie în această clipă grea, când duhul satanei îmi tulbură mintea cu îndoieli și cu îmboldiri și când viclene amăgiri îmi frământă inima și sufletul; arată-mi, Milostive, adevărul și calea Ta cea dreaptă, pentru ca, biruind uneltirile lui de acum, să mă pot bucura de cuvintele Apostolului Tău Iacov, care zice: „Fericit bărbatul care rabdă ispita, căci, lămurit făcându-se, va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce Îl iubesc pe El”.

Dăruiește-mi, Stăpâne, inimă curată și credință tare, pentru ca în aceste clipe să pot cânta dimpreună cu prorocul Tău David: „Doamne, cât s-au înmulțit cei ce mă necăjesc! Mulți zic sufletului meu: Nu este mântuire lui întru Dumnezeu! Iar Tu, Doamne, sprijinitorul meu ești, slava mea și Cel ce înalți capul meu! Cu glasul meu am strigat către Domnul și m-a auzit din muntele cel sfânt al Lui! A Domnului este mântuirea și peste tot poporul Tău binecuvântarea Ta”. Amin.

Rugăciune pentru dobândirea răbdării

Doamne, Dumnezeu nostru, Care ai răbdat prigonirile, batjocurile și chiar moartea pe cruce pentru mântuirea noastră, Cel ce ai spus că „prin răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre”, arată-mi mie, păcătosului, milele Tale cele bogate și dăruiește-mi duhul răbdării, ca sufletul meu cel încercat să dobândească alinare.

Vezi deznădejdea care mă ispitește, vezi încercarea prin care trec și ajută-mă să ies din ea curățit de păcate și pregătit să-Ți slujesc în toate zilele vieții mele, și să slăvesc numele Tău cel sfânt, cântând împreună cu toți îngerii și sfinții: Aliluia!

**Rugăciune pentru ușurarea sufletului
la întristări, spaimă, gânduri și vise urâte
care îl tulbură pe om
(din psalmii lui David)**

Dumnezeule, întru numele Tău mântuiește-mă și întru puterea Ta mă judecă. Dumnezeule, ascultă rugăciunea mea, pleacă urechea Ta la graiurile gurii mele. Ia aminte spre mine și mă ascultă, că m-am mâhnit întru îngrijorarea mea și m-am abătut. Inima mea s-a tulburat întru mine și frica morții a căzut asupra mea. Temere și cutremur au venit peste mine și întunericul m-a acoperit.

Doamne, Dumnezeul mântuirii mele, ziua am strigat și noaptea înaintea Ta. Să ajungă până la Tine rugăciunea mea, că s-a umplut de rele sufletul meu și viața mea de iad s-a apropiat! Miluiește-mă, Doamne, că neputincios sunt! Vindecă-mă, că s-a tulburat foarte sufletul meu. Ostenit-am întru suspinarea mea. În toate nopțile îmi stropesc patul cu lacrimile mele și în ele îmi scald așternutul.

Pentru ce ești mâhnit, suflete al meu, și pentru ce mă tulburi? Nădăjduiește spre Dumnezeu și mă voi mărturisi Lui, mântuirea feței mele și Dumnezeul meu.

Domnul este luminarea mea și Mântuitorul meu, de cine mă voi teme? Domnul este sprijinitorul vieții mele, de cine mă voi înfricoșa?

Iubi-Te-voi, Doamne, vârtutea mea! Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu. Domnul este ajutorul meu și voi nădăjdui întru El: Apărătorul meu și puterea mântuirii mele și sprijinitorul meu. Amin.

Rugăciune pentru izbăvirea de vrăjmași

Doamne, învață-mă să-Ți cunosc mărirea și bunătatea. Dă-mi inimă curată și lesne iertătoare și căință pentru supărările pe care le-am făcut altora. Fă să am dragoste creștinească și să pot răbda cu pace toate necazurile ce-mi vin din partea lor, ca să plinesc porunca Ta. Ajută-mă să nu mai fac rău celor ce-mi fac rău; pe cel ce mă blesteamă, să îl binecuvântezi. De va flămânzi vrăjmașul, să îi dau pâine; iar de va înseta, să îl adap. De va cădea, să îl ridic și de se va rătăci, să îl povățuiesc.

Doamne, eu nu sunt decât un om neputincios. De aceea, ajută-mă cu darul Tău să fiu statornic în poruncile Tale. Trimite binecuvântările Tale peste vrăjmașii mei și întoarce inima lor cu dragoste asupra mea. Alungă suferințele și neodihna ce-mi vin de la ei și ne împacă pe noi. Dă-mi pacea Ta, Doamne, ca să putem viețui pe pământ cu pace, cu bucurie, și să-Ți zicem în unire, cu fața senină și cu inima curată: „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri”. Că Ție se cuvine slava, cinstea și închinăciunea în veci. Amin.

Rugăciune pentru vrăjmași

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Cel Unul Născut din Tatăl, mai înainte de veci, care de bunăvoie ai primit moartea pe cruce pentru mântuirea neamului omenesc și ca un miel fără de glas împotriva celui ce-l junghie, așa nu Ți-ai deschis gura; căci pe cruce fiind răstignit între cei doi tâlhari și batjocurile de la cei doi potrivnici primind, spre cer Ți-ai ridicat ochii și cu bunătate Te-ai rugat: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac”.

Tu, Doamne, ne-ai învățat să nu stăm împotriva celor răi și ai zis: „De te va lovi cineva peste obrazul cel drept, întoarce-l și pe cel stâng”. Asemenea Tu ne-ai poruncit zicând: „Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă vatămă și vă prigonesc, ca să fiți fii ai Părintelui vostru cel din ceruri, căci El răsare soarele Său peste cei buni și peste cei răi și plouă peste cei dreapți și peste cei nedreapți”.

Tu însuși, întru tot bunele Împărate, caută la mine, nevrednicul robul Tău, și dă-mi tărie, ca să nu mă mânie împotriva vrăjmașului meu și să nu-i întorc lui loviturile cu răzbunare, căci „numai al Meu este a răzbuna”, grăiește Domnul; iar nouă, fapturilor celor după chipul și asemănarea Ta, ne-ai poruncit Tu însuși „ca să nu apună soarele peste mânia voastră”, și daruri la sfintele Tale altare să nu aducem până nu ne vom fi împăcat mai întâi cu cei aflați în neînțelegeri cu noi.

Tu deci, Care în luminoasa și sfânta rugăciune „Tatăl nostru” ne înveți să ne rugăm zicând: „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm

greșiților noștri”, ajută-mi mie, Doamne, ca potrivit cuvintelor Tale, să răsplătesc cu bine celor ce mă urăsc, celor ce mă vatămă și celor ce mă prigonesc. Dă-le lor, Doamne, pacea Ta, luminează-le mintea, ca să Te cunoască pe Tine și poruncile Tale, curățește-le inima și o mlădie, ca să-și vadă greșelile și să se căiască de nedreptățile lor! Nu-i lăsa pe ei, Doamne, în rătăcire și în păcat! Trimite-le lor binecuvântarea Ta, ca să se întoarcă și să se mântuiască și să fie vii întru împărăția Ta!

Iar mie, Stăpâne, dăruiește-mi duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, pentru ca în pace și cu bucurie să grăiesc către Tine unele ca acestea: „Iartă-ne nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”. Amin.

Rugăciune pentru împăcare

Doamne, miluiește-i pe cei ce mă urăsc, se sfădesc cu mine și mă ocărăsc, asemenea și pe cei ce mă grăiesc de rău, ca nu cumva vreunul din ei să pătimească ceva rău pentru mine, necuratul, nici în veacul acesta de acum, nici în cel ce va să fie. Ci-i sfințește pe ei cu mila Ta, și-i acoperă cu bunătatea Ta, Preabunule Stăpâne. Amin.

Rugăciunea văduvei

Dumnezeul meu, plăcut-a voii Tale celei nepătrunse de mintea omenească să-l ia la Tine pe soțul meu. Grea este crucea pe care mi-ai dat-o să o port. La cine însă voi căuta scăpare, fără numai la Tine,

Cel ce ești apărătorul și sprijinitorul Atotputernic al văduvelor și Părintele cel Atotbun al orfanilor? Ajută-mi ca unei neputincioase, hrănește-mă ca pe o sărmană și mă întărește a face întru toate voia Ta cea sfântă! În Tine, preabunule Stăpâne, îmi pun toată încrederea mea, ascultă umila mea rugăciune, cu Fiul Tău cel Unul Născut, Domnul nostru Iisus Hristos, cu care împreună stăpânești în vecii vecilor. Amin.

(Dacă rugăciunea se va citi de către bărbatul văduv, se va citi cu schimbările cuvenite)

Rugăciunea orfanului

Doamne, Dumnezeuule, pierdut-am pe părinții mei preaiubiți, pe care nu îi voi mai vedea în viața aceasta; ar trebui să deznădăjduiesc, dacă n-aș ști că nimic în lume nu se întâmplă fără voia Ta și că tu ești Tatăl orfanilor. Milostivește-Te deci și spre mine și fii mie Tată în toate zilele vieții mele. Ajută-mi să umblu în căile poruncilor Tale; păzește-mă de toate primejdiile vieții acesteia și fă să-mi aduc aminte adesea învățăturile și dojenile pe care mi le-au dat bunii mei părinți în vremea vieții lor, ca să pot păși, cu darul Tău cel sfânt, pe calea cea adevărată, care duce la mântuire, și, când chemarea Ta va veni, să pot fi iarăși cu părinții mei, întru fericirea cea veșnică. Amin.

Rugăciune pentru bunul sfârșit al vieții

Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeuul îndurării, cad înaintea Ta cu inimă plină de durere, Ție Îți încredințez ceasul cel din urmă al vieții mele.

Când picioarele mele reci îmi vor da să înțeleg că această corabie a vieții mele este aproape de limanul său, Milostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când ochii mei întunecați și tulburi din pricina morții ce se apropie vor căuta stăruitor spre Tine, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când mâinile mele tremurătoare și amorțite nu vor mai putea strânge crucea Ta și fără de voie o vor lăsa să cadă pe patul durerii mele, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când obrații mei galbeni ca ceara și buzele mele învinețite vor stârni frică și milă celor ce vor fi în jurul meu, când părul capului meu, ud de sudorile morții, se va ridica în sus și va vesti că sfârșitul este aproape, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când urechile mele vor fi gata să se închidă pentru totdeauna la vorbele oamenilor și se vor deschide la glasul Tău care va rosti judecata cea neschimbătoare de care atârnă soarta mea pentru vecie, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când mintea mea va fi îngrozită de închipuiri înspăimântătoare și sufletul meu, tulburat de întristarea morții și de vederea fărădelegilor mele, se va lupta cu duhurile întunericului care vor voi să îmi răpească mângâierea, acoperindu-mi ochii ca să nu caut la îndurarea Ta și să mă arunce în deznădejde, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când voi vărsa cele din urmă lacrimi, primește-le ca pe o jertfă curățitoare, după care să-mi dau sufletul cu bună pocăință și în clipa aceea înfricoșată, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când inima mea istovită de durerile morții abia va mai bate și va fi cuprinsă de fiorul sfârșitului și zdrobită de zbuciumul luptei cu vrăjmașii mântuirii mele, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când rudeniile și prietenii îndurerați de starea în care mă aflu se vor aduna în jurul meu și Te vor chema în ajutor cu multă dragoste pentru mine, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când simțurile mele se vor desprinde de lumea aceasta, care va dispărea cu totul pentru mine, și eu voi geme sub povara amărăciunii ieșirii sufletului și a chinurilor morții, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Când sufletul meu se va înfățișa înaintea Ta și va vedea pentru întâia oară strălucirea cea nespusă a slavei Tale, nu-l lepăda de la fața Ta, ci primește-l în sânul cel dulce al îndurării Tale, Multmilostive Iisuse, fie-Ți milă de mine.

Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Tale, ale sfântului înger păzitor al vieții mele, ale părintelui meu duhovnic și pentru ale tuturor sfinților Tăi, miluiește-mă pe mine, păcătosul, spurcatul și necuratul, acum și în ceasul morții și în ziua Judecății, și-mi iartă păcatele mele pe care le-am

Rugăciune pentru mântuire

Dumnezeul meu, cred întru Tine și mă rog Ție, întărește-mi credința! Te iubesc, dar sporește-mi dragostea! Mă pocăiesc, dar fă-mi căința să priso-sească! Te slăvesc ca pe întâiul meu Început! Te doresc ca pe cea mai înaltă dorire a mea! Îți mulțumesc, ca Binefăcătorului meu celui veșnic! Te chem ca pe puternicul meu Apărător.

Dumnezeul meu, binevoiește și povățuiește-mă cu înțelepciunea Ta, călăuzește-mă cu dreptatea Ta, mângâie-mă cu milostivirea Ta, apără-mă cu puterea Ta.

Îți închin, o, Dumnezeule, gândurile, faptele, suferințele mele, ca în viitor să mă gândesc la Tine, să grăiesc despre Tine, să lucrez după voia Ta, să sufăr pentru Tine.

Doamne, eu voiesc ceea ce voiești Tu, pentru că Tu voiești să mă supun voii Tale, și făgăduiesc să fac tot ceea ce voiești Tu.

Te rog cu umilință luminează-mi mintea, oțelește-mi voia, curățește-mi trupul și sfințește-mi sufletul!

Dumnezeule Preabun, ajută-mă să mă curățesc de greșelile trecute, să biruiesc ispitele viitoare și să lucrez cuvenitele virtuți. Umples inima mea de dragoste pentru bunătatea Ta, de ură pentru greșelile mele, de râvnă pentru binele aproapelui și de defăimare pentru deșertăciunile lumii. Fă-mă să fiu supus mai-marilor mei și cu dragoste către cei mai mici, credincios prietenilor și iertător vrăjmașilor mei.

Vino, Atotputernice, întru ajutorul meu, ca să biruiesc cele șapte păcate de căpetenie, care sunt pricina tuturor păcatelor. Să biruiesc adică: mândria, prin smerenie creștinească; iubirea de argint, prin milostenie; invidia, prin dragoste și bucurie pentru binele aproapelui; desfrânarea, prin înfrânare și curăție; lăcomia, prin cumpătate; mânia, prin răbdare; lenea, prin bărbăție creștinească. Asemenea să biruiesc și toate celelalte păcate și patimi ce izvorăsc din acestea.

Și-mi dă virtuțile creștinești: credința, nădejdea și dragostea.

Dumnezeul meu, fă-mă înțelept întru lucrările mele, curajos în primejdii, răbdător în nenorociri și smerit în propășire. Nu mă lăsa să uit vreodată a fi cu luare-aminte la rugăciuni și în biserică, cumpătat la masă, grabnic la împlinirea datoriilor și statornic în hotărâri. Doamne, insuflă-mi grija să am totdeauna conștiință dreaptă, înfățișare cuviincioasă, vorbire folositoare și purtare în bună rânduială.

Dă-mi harul Tău, ca să mă deprind a-mi stăpâni totdeauna patimile, a mă învrednici de darurile Tale, a păzi legea Ta și a dobândi mântuirea. Dumnezeu meu, fă să cunosc cât de mici sunt bunătățile pământești și cât de mari sunt cele cerești, cât de scurt este timpul acestei vieți și cât de nemărginită este veșnicia. Ajută-mi să fiu întotdeauna gata de moarte și să mă cutremur de judecata Ta, să scap de chinurile cele veșnice și să dobândesc raiul prin Iisus Hristos, Domnul nostru. Amin.

ACATISTUL „SLAVĂ LUI DUMNEZEU PENTRU TOATE”

După obișnuitul început se zic:

Condacul 1:

Împărate al veacurilor, Cel ce nu suferi stricăciune, Tu ții în dreapta Ta toate cărările vieții omenesti cu puterea proniei Tale celei mântuitoare. Îți mulțumim pentru binefacerile Tale cele arătate și cele ascunse, pentru viața pământească și pentru cereștile bucurii ale împărăției Tale. Arată-ne și de acum înainte mila Ta, celor care cântăm:

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Icosul 1:

Venit-am pe lume prunc slab și neajutorat, dar îngerul păzitor a întins aripi luminoase, ocrotind leagănul copilăriei mele. Dragostea Ta strălucește de atunci peste toate cărările mele, în chip minunat călăuzindu-mă către lumina veșniciei. Cu slavă s-au arătat, din prima zi și până acum, darurile proniei Tale cele îmbelșugate. Îți mulțumesc și strig cu toți cei care Te cunosc pe Tine:

Slavă Ție, Celui ce m-ai chemat la viață,

Slavă Ție, Celui ce mi-ai arătat frumusețea lumii,

Slavă Ție, Celui ce ai deschis înaintea mea cerul și pământul ca pe o carte a veșniciei înțelepciuni,

Slavă Ție, pentru veșnicia ce se arată în lumea cea vremelnică,

Slavă Ție, pentru milele Tale cele arătate și cele ascunse,

Slavă Ție, pentru fiecare suspinare în încercările mele,

Slavă Ție, pentru fiecare pas al vieții, pentru fiecare clipă de bucurie,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 2-lea:

Doamne, ce bine e să fii oaspetele zidirii Tale: vântul bineînmiresmat, munții care tind spre cer, apele ca niște oglinzi nemărginite în care se răsfrâng aurul razelor și curgerea lină a norilor. Întreaga fire șoptește tainic, toată e plină de mângâiere, păsările și dobitoacele poartă pecetea iubirii Tale. Binecuvântat este pământul cu frumusețea cea degrab trecătoare, care deșteaptă dorul de veșnicul locaș unde într-o nestrăcioasă frumusețe se aude cântarea: Aliluia!

Icosul al 2-lea:

M-ai adus în viața aceasta ca într-un rai preasfânt. Am văzut cerul ca un potir albastru și adânc, în azurul căruia cântă păsările, am ascultat foșnetul liniștitor al pădurii și susurul dulce-glăsuitoare al apelor, m-am înfruptat din roadele bine înmiresmate și dulci, ca și din mierea cea parfumată. Ce bine e la Tine pe pământ și câtă bucurie să fii oaspetele Tău!

Slavă Ție, pentru praznicul vieții,

Slavă Ție, pentru buna mireasmă a lăcrămioarelor și a trandafirilor,

Slavă Ție, pentru felurimea cea desfătătoare a roadelor și a semințelor,

Slavă Ție, pentru strălucirea de giuvaer din roua dimineții,

Slavă Ție, pentru surâsul deșteptării scăldate în lumină,

Slavă Ție, pentru frumusețea zidirii mâinilor Tale,

Slavă Ție, pentru viața veacului acesta, prevestitoare a celei cerești,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 3-lea:

Prin puterea Sfântului Duh împrăstie mireasmă orice floare – tainică adiere de parfum, gingașă alcătuire de culori, frumusețea Celui Mare întru cele smerite. Laudă și cinste Făcătorului de viață Dumnezeu, Cel Care a încununat țarina cu aurul spiceilor și cu azurul albastrelor, iar sufletul cu bucuria vederii celor tainice. Veseliți-vă și-I cântați Lui: Aliluia!

Icosul al 3-lea:

Cât de minunat ești în sărbătoarea primăverii, când se trezește la viață toată făptura și noi strigăm cu bucurie către Tine: Tu ești Izvorul vieții, Tu ești Biruitorul morții!

Mângâiate de lumina lunii și de cântecele privighetorilor stau văile și codrii în veșminte de nuntă. Întreaga lume e mireasa Ta și ca pe Mirele ei veșnic Te așteaptă. Dacă iarba câmpului astfel o îmbraci, pe noi oare cum ne vei preschimba în veacul Învierii ce va să fie? Cum vor lumina trupurile noastre, iar sufletele cum vor străluci?

Slavă Ție, Celui ce ai scos dintru întunecimile pământului felurite culori și gusturi și miresme,

Slavă Ție, pentru zidirea cea primitoare și bogată
în mângâiere,

Slavă Ție, că ne-ai înconjurat cu mii și mii de
făpturi,

Slavă Ție, pentru adâncul înțelepciunii Tale, care
și-a pus pecetea peste întreaga lume,

Slavă Ție, cu evlavie sărutăm urmele pașilor Tăi
nevăzuți,

Slavă Ție, Celui ce ai aprins înaintea noastră lu-
mina cea strălucitoare a vieții veșnice,

Slavă Ție, pentru nădejdea vieții nestricăcioase,
nepieritoare, desăvârșite,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 4-lea:

Cu câtă dulceață îi îndestulezi pe cei ce se gân-
desc la Tine, ce făcător de viață este Cuvântul Tău
cel Sfânt! Mai plăcută decât untdelemnul și mai
dulce decât fagurii este împreună-grăirea cu Tine.
Rugăciunea adusă Ție prinde viață și se înaripează:
cu ce cutremur se umple sufletul și cât de mărețe și
pline de tâlc par atunci viața și făptura toată! Unde
nu ești Tu – acolo e pustiu. Unde ești Tu – acolo e
bogăția sufletului, acolo se revarsă, ca un șuvoi de
apă vie, cântarea: Aliluia!

Icosul al 4-lea:

Când se lasă înserarea pe pământ și se așterne li-
niștea, aducând vremea odihnei și a somnului ob-
ștesc, palatele strălucitoare închipuie de norii po-
leiți cu aurul amurgului îmi par a fi cămara Ta. Foc
și porfiră, aur și azur grăiesc prorocind despre

frumusețea cea negrăită a cereștilor Tale sălașuri și cu glas de prăznuire strigă:

Slavă Ție, în ceasul tihnit al înserării,

Slavă Ție, Celui ce ai revărsat asupra lumii adâncă pace,

Slavă Ție, pentru raza de rămas-bun a soarelui care apune,

Slavă Ție, pentru darul somnului odihnitor,

Slavă Ție, pentru bunătatea Ta vădită în întuneric prin lumina pe care o țeși în inimile noastre,

Slavă Ție, pentru rugăciunile smerite ale sufletului păzit de înger,

Slavă Ție, pentru deșteptarea făgăduită în bucuria veșnicei zile neînserate,

Slavă Ție, Dumnezeuule, în veci!

Condacul al 5-lea:

Nu sunt cumplite viforele vieții pentru acela în al cărui suflet strălucește făclia focului Tău. Împrejur – vreme rea și întuneric, groază și urlet de vijelie; iar în sufletul lui e pace și lumină: acolo e Hristos! Și inima cântă: Aliluia!

Icosul al 5-lea:

Văd cerul Tău strălucitor de stele. O, cât ești de bogat și câte lumini ai! Prin razele îndepărtăților luminători mă privește veșnicia; sunt atât de mic și neînsemnat, dar cu mine este Domnul și pretutindeni sunt păzit de dreapta Lui cea iubitoare.

Slavă Ție, pentru neconținută Ta purtare de grijă,

Slavă Ție, pentru oamenii pe care pronia Ta mi i-a adus în cale,

Slavă Ție, pentru dragostea rudelor, pentru dăruirea prietenilor,

Slavă Ție, pentru blândețea dobitoacelor care-mi slujesc,

Slavă Ție, pentru clipele luminoase ale vieții mele,

Slavă Ție, pentru bucuriile limpezi ale inimii,

Slavă Ție, pentru fericirea de a trăi, de a mă nevoi și de a contempla,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 6-lea:

Cât ești de măreț și de apropiat întru cumplita suflare a furtunii, cum se vădește atotputernicia mâinii Tale în șerpuirea fulgerelor orbitoare: minunată este măreția Ta. Glasul Domnului peste câmpii și în foșnetul codrilor, glasul Domnului în purcederea tunetelor și ploii, glasul Domnului peste ape multe. Lăudat fii în vuietul munților care scuipă foc. Tu scuturi pământul ca pe un veșmânt; Tu înalți până la cer valurile mării. Laudă Ție, Celui ce ai smerit trufia omenească, făcând să se înalțe strigăt de pocăință: Aliluia!

Icosul al 6-lea:

Ca fulgerul când luminează cămărilor ospățului și după el par jalnice toate făcliile, așa ai strălucit și Tu în sufletul meu, fără de veste, la vremea celor mai mari bucurii ale mele; iar după lumina Ta de fulger, ce palide, întunecate și firave păreau aceste bucurii... Sufletul meu năzuiește spre Tine!

Slavă Ție, culme a celor mai înalte vise omenești,

Slavă Ție, pentru setea noastră nepotolită după împărtășirea cu Dumnezeu,

Slavă Ție, Celui ce ai aprins în noi un dor mai mare de cele cerești decât de cele pământești,

Slavă Ție, Celui ce faci din noi fii ai luminii, înveșmântându-ne cu cele mai gingașe raze ale Tale,

Slavă Ție, Celui ce ai zdrobit puterea duhurilor întunericului și ai sortit tot răul nimicirii,

Slavă Ție, pentru descoperirile Tale,

Slavă Ție, pentru fericirea de a Te simți și a viețui cu Tine,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 7-lea:

În sânul minunatei simfonii care ne înfășoară cu bogatele ei armonii se face auzită chemarea Ta. Tu ne descoperi pridvorul împărăției ce va să fie în dulceața cântărilor, în minunatele acorduri ale sunetelor, în simțirea înaltă din glăsuirea lor, în strălucirea lucrării artistului. Orice adevărată frumusețe ne poartă sufletele spre Tine, ca o puternică chemare, făcându-ne să înălțăm cu glas de sărbătoare cântarea: Aliluia!

Icosul al 7-lea:

Cu pogorârea Sfântului Tău Duh Tu luminezi și faci să rodească arta pictorilor, inspirația poezilor, gândirea savanților. Cu puterea cunoașterii de sus pătrund ei legile Tale, luminându-ne adâncul înțelepciunii Tale de Ziditor. Lucrările lor și fără de voie Te mărturisesc: O, cât ești de mare în operele lor, cât ești de mare în omul pe care Tu l-ai făcut!

Slavă Ție, Celui ce Ți-ai arătat puterea în legile
ce cârmuiesc zidirea,

Slavă Ție, că toată făptura e plină de legile pe care
i le-ai rânduit,

Slavă Ție, pentru tot ce ni s-a descoperit prin
harul Tău,

Slavă Ție, pentru ceea ce cu înțelepciune ne-ai
ascuns,

Slavă Ție, pentru geniul minții omenești,

Slavă Ție, pentru puterea de a lucra cele de folos,

Slavă Ție, pentru limbile de foc ale inspirației,

Slavă Ție, Dumnezeuule, în veci!

Condacul al 8-lea:

Cât de apropiat ești de noi în ziua bolii! Tu În-
suți îi cercetezi pe cei bolnavi, Tu Însuți Te apleci
spre patul celui suferind. Și inima lui stă de vorbă
cu Tine. Tu luminezi sufletul cu pace în vremea
grelelor pătimiri și scârbe, Tu trimiți ajutor neaș-
teptat. Tu mângâi, Tu cercetezi cu dragoste și mân-
tui, Ție Îți înălțăm cântarea: Aliluia!

Icosul al 8-lea:

Când, prunc fiind, Te-am chemat cu înțelegere
pentru prima oară, mi-ai împlinit rugăciunea și
mi-ai adumbrat sufletul cu pacea harului Tău.
Atunci am înțeles că Tu ești bun și fericiți sunt cei
care aleargă la Tine. Am început a Te chema din ce
în ce mai des, iar acum strig:

Slavă Ție, Celui ce plinești cererea mea pentru
cele bune,

Slavă Ție, Celui ce veghezi neconținut asupra
mea,

Slavă Ție, Celui ce tămăduiești neputințele și
scârbele cu trecerea vindecătoare a timpului,

Slavă Ție, Celui ce singur știi de ce îngădui să
fim prizonieri pe nedrept,

Slavă Ție, Celui prin Care nicio pierdere nu e de
neînlocuit și tuturor le dăruiești viața de veci,

Slavă Ție, Celui ce faci nepieritor tot lucrul cel
înalt și bun,

Slavă Ție, Celui ce ne-ai făgăduit reîntâlnirea cea
dorită cu cei de aproape ai noștri adormiți întru
nădejdea Învierii,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 9-lea:

De ce zâmbește tainic toată făptura în zilele de
praznic? De ce atunci se revarsă în inimă o minuna-
tă ușurare, fără asemănare cu cele pământești și în-
susi văzduhul devine altar și biserică purtătoare de
lumină? E adierea harului Tău, e strălucirea Tabo-
rului, cerul și pământul cântă atunci lauda: Aliluia!

Icosul al 9-lea:

Când m-ai insuflat spre a sluji aproapelui, lumi-
nându-mi sufletul cu umilință, atunci una din ra-
zele Tale nenumărate a căzut asupra inimii mele, și
ea s-a făcut purtătoare de lumină, fier în văpaie:
am privit chipul Tău tainic și neapropiat.

Slavă Ție, Celui ce ai preschimbat viața noastră
cu faptele bunătății,

Slavă Ție, Celui ce ai pecetluit cu negrăită dul-
ceață fiecare din poruncile Tale,

Slavă Ție, Celui ce Te sălășluiești în chip nevăzut
acolo unde adie buna mireasmă a milostivirii,

Slavă Ție, Celui ce ne-ai trimis nereușite și scârbe, ca să ne întoarcem ochii spre suferința celorlalți,

Slavă Ție, Celui ce ai pus mare răsplată în însăși fapta bună,

Slavă Ție, Celui ce primești avântul spre cele înalte,

Slavă Ție, Celui ce învălui cu iubirea mai presus de toate,

Slavă Ție, Dumnezeule, în veci!

Condacul al 10-lea:

Un lucru prefăcut în pulbere nu se alcătuiește iară din aceasta, dar Tu învii pe cei a căror conștiință s-a stins și întorci la frumusețea cea dintâi sufletele ce o pierduseră fără nădejdea de a o mai dobândi. Cu Tine nimic nu e cu neputință de îndreptat. Tu ești cu totul dragoste. Tu ești Cel ce pe toate le zidești și Cel ce iarăși dai viață. Pe Tine Te laudăm cântând: Aliluia!

Icosul al 10-lea:

Dumnezeul meu, Cel ce cunoști căderea îngerului trufaș al zorilor, mântuiește-mă cu harul Tău, nu mă lăsa să mă îndepărtez și să mă îndoiesc de Tine. Ascute auzul meu, ca să aud în toate clipele vieții mele glasul Tău tainic și să-Ți strig, iubitorule de oameni:

Slavă Ție, pentru minunatele potriviri de întâmplări pe care le-a rânduit pronia Ta,

Slavă Ție, pentru presimțirile dăruite de har,

Slavă Ție, pentru povețele glasului tainic,

Slavă Ție, pentru descoperirile din vis și din trezie ale cuvioșilor Tăi,

Slavă Ție, Celui ce zădărnicești planurile nefolositoare,

Slavă Ție, Celui ce ne trezești prin suferințe din beția patimilor,

Slavă Ție, Celui ce smerești spre mântuire trufia inimii,

Slavă Ție, Dumnezeuule, în veci!

Condacul al 11-lea:

Prin lanțul de gheață al veacurilor simt suflul fierbinte al dumnezeirii Tale și dragostea Ta de oameni. Tu ești aproape, sorocul vremurilor se apropie. Văd Crucea Ta: ai îndurat-o pentru mine. În pulbere se așterne duhul meu înaintea Sfintei Cruci: aici e biruința iubirii și a mântuirii, aici nu încetează în veci lauda: Aliluia!

Icosul al 11-lea:

Fericit cel care va cina în Împărăția Ta, însă Tu m-ai împărtășit încă de pe pământ cu această fericire de fiecare dată când mi-ai întins cu dreapta Ta dumnezeiască Trupul și Sângele Tău, iar eu, mult păcătosul, am primit Sfintele Taine și am simțit iubirea Ta cea negrăită și mai presus de fire.

Slavă Ție, pentru puterea harului Tău cel ne cuprins și de viață făcător,

Slavă Ție, Celui ce ai înălțat Biserica Ta ca adăpost lumii ostenite,

Slavă Ție, Celui ce ne-ai născut a doua oară prin apele cele de viață făcătoare ale Botezului,

Slavă Ție, căci Tu întorci celor care se pocăiesc
neprihănirea crinilor,

Slavă Ție, adânc nesecat al iertării,

Slavă Ție, pentru paharul vieții și pentru pâinea
bucuriei veșnice,

Slavă Ție, Celui ce ne-ai ridicat spre cer,

Slavă Ție, Dumnezeuule, în veci!

Condacul al 12-lea:

De multe ori am privit cum se răsfângea slava
Ta pe chipurile celor răposați. Cum străluceau de
nepământească frumusețe și bucurie, cât de nema-
terialnice păreau trăsăturile lor: cu adevărat era
praznicul fericirii și al odihnei în sfârșit atinse; tă-
cerea lor striga spre Tine. În ceasul sfârșitului lu-
minează și sufletul meu, cel care strigă: Aliluia!

Icosul al 12-lea:

Ce înseamnă laudele mele înaintea Ta! Eu nu am
auzit cântarea heruvimilor – aceasta este partea su-
fletelor înalte –, dar știu cum Te slăvește firea. Am
privit iarna cum, sub tăcerea lunii, întreg pământul
Îți aduce tihnită rugăciune, înveșmântat în haină
albă, strălucind de nestematele zăpezii. Am văzut
cum se bucură de Tine soarele care răsare și am au-
zit corurile păsărilor slavoslovind. Am auzit cum
foșnesc codrii, cântă vânturile și apele susură cu
taină despre Tine, am auzit cum Te propovăduiesc
cetele luminătorilor prin mișcarea pe care le-ai rân-
duit-o, cu înțelepciune, pe nesfârșitele întinderi.

Ce e lauda mea?! Firea este ascultătoare, iar eu
nu sunt. Atâta cât trăiesc și văd dragostea Ta, râv-
nesc să-Ți mulțumesc, să mă rog Ție și să strig:

Slavă Ție, Celui ce ne-ai arătat lumina,
Slavă Ție, Celui ce ne-ai iubit cu dragoste adâncă,
nemăsurată și dumnezeiască,
Slavă Ție, Celui ce ne umbrești cu lumina, cu celele sfinților și îngerilor Tăi,
Slavă Ție, Preasfântule Părinte, Care ne-ai chemat să dobândim Împărăția Ta,
Slavă Ție, Duhule Sfinte, Soare de-Viață-Făcător al veacului ce va să vină,
Slavă Ție, Fiule al lui Dumnezeu, începătură a mântuirii noastre,
Slavă Ție, pentru toate, Treime Dumnezeiască și Preabună,
Slavă Ție, Dumnezeuule, în veci!

Condacul al 13-lea:

O, Preabună și de-Viață-Făcătoare Treime, primește mulțumire pentru toate milele Tale și ne arată vrednici de binefacerile Tale ca, înmulțind talanții care ne-au fost încredințați, să intrăm în veșnica bucurie a Domnului nostru, cântând cântare de biruință: Aliluia! (Acest Condac se zice de trei ori.)

Apoi se zice Icosul întâi: *Venit-am pe lume... și Condacul întâi: Împărate al veacurilor...*

Și se face otpustul.

Rugăciune de mulțumire pentru binefacerile primite de la Dumnezeu

Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeule a toată milostivirea și îndurarea, Care ai nemăsurată mare milă, nespusă și neajunsă iubire de oameni, căzând acum către a Ta slavă cu frică și cu cutremur, aduc Ție mulțumire pentru binefacerile de care m-ai învrednicit pe mine, nevrednicul Tău rob. Te slăvesc, Te laud și Te cânt ca pe un Domn, Stăpân și Făcător de bine. Și iarăși, căzând înaintea Ta, Îți mulțumesc și cu smerenie mă rog nemăsuratei și negrăitei Tale milostiviri, ca și de acum înainte să-mi dăruiești faceri de bine, ca să sporesc în dragostea de Tine și de aproapele meu.

Izbăvește-mă de tot răul și necazul. Dăruiește-mi liniște. Și mă învrednicește ca în toate zilele vieții mele totdeauna mulțumire să Îți aduc și să grăiesc și să cânt cele preabune Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI

<i>Introducere</i>	5
<i>Nota autorului la ediția a doua a cărții</i>	7
<i>Nota autorului la ediția a patra a cărții</i>	7
Scrisoare către cel care suferă	8
Scrisoare către Sfântul Nectarie	27
Taina suferinței.....	33
Despre înfruntarea necazurilor	
Cuvânt despre potolirea furtunii.....	54
Veniți la Hristos voi, cei osteniți și împovărați!	
Cuvânt către cei necăjiți	59
Despre suferințele celor căsătoriți	
Cuvânt la nunta din Cana Galileii	68
Cum să scăpăm de necazuri	
Cuvânt despre încercările vieții.....	93
De ce nu ne ajută Dumnezeu?	
Cuvânt despre încrederea nemăsurată	
în propriile puteri.....	111
Despre foloasele sărăciei	
Cuvânt la prăznuirea Dreptului Iov	123
„Bogații au săracit și au flămânzit...”	
Cuvânt despre mântuirea bogaților	133
Despre ajutorul Maicii Domnului	
Cuvânt la Praznicul Sfântului Acoperământ	152
Cum să ne ferim de rău?	
Cuvânt despre zodii, ghinion și despre farmece	167
Despre mulțumirea adusă Domnului	
Cuvânt la vindecarea celor zece leproși.....	186
Despre pervertirea vieții creștine	194
Cuvinte din înțelepciunea sfinților	203
Sfântul Efrem Sirul:	
Cuvânt despre răbdarea necazurilor	207
Din apa cea vie a Scripturilor... ..	216

PARTEA A DOUA

RUGĂCIUNI CARE SE ZIC LA VREME DE ISPITĂ ȘI NECAZ

ACATIST PENTRU IZBĂVIREA DE NECAZURI.....	219
CANON DE RUGĂCIUNE LA VREME DE NECAZURI	235
Rugăciune la vreme de ispită.....	246
Rugăciune pentru dobândirea răbdării	247
Rugăciune pentru ușurarea sufletului la întristări, spaimă, gânduri și vise urâte care îl tulbură pe om (din psalmii lui David).....	248
Rugăciune pentru izbăvirea de vrăjmași	249
Rugăciune pentru vrăjmași	250
Rugăciune pentru împăcare	251
Rugăciunea văduvei.....	251
Rugăciunea orfanului	252
Rugăciune pentru bunul sfârșit al vieții	253
Rugăciune pentru mântuire	255
ACATISTUL „SLAVĂ LUI DUMNEZEU PENTRU TOATE”	257
Rugăciune de mulțumire pentru binefacerile primite de la Dumnezeu	270